

การพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย
โดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน

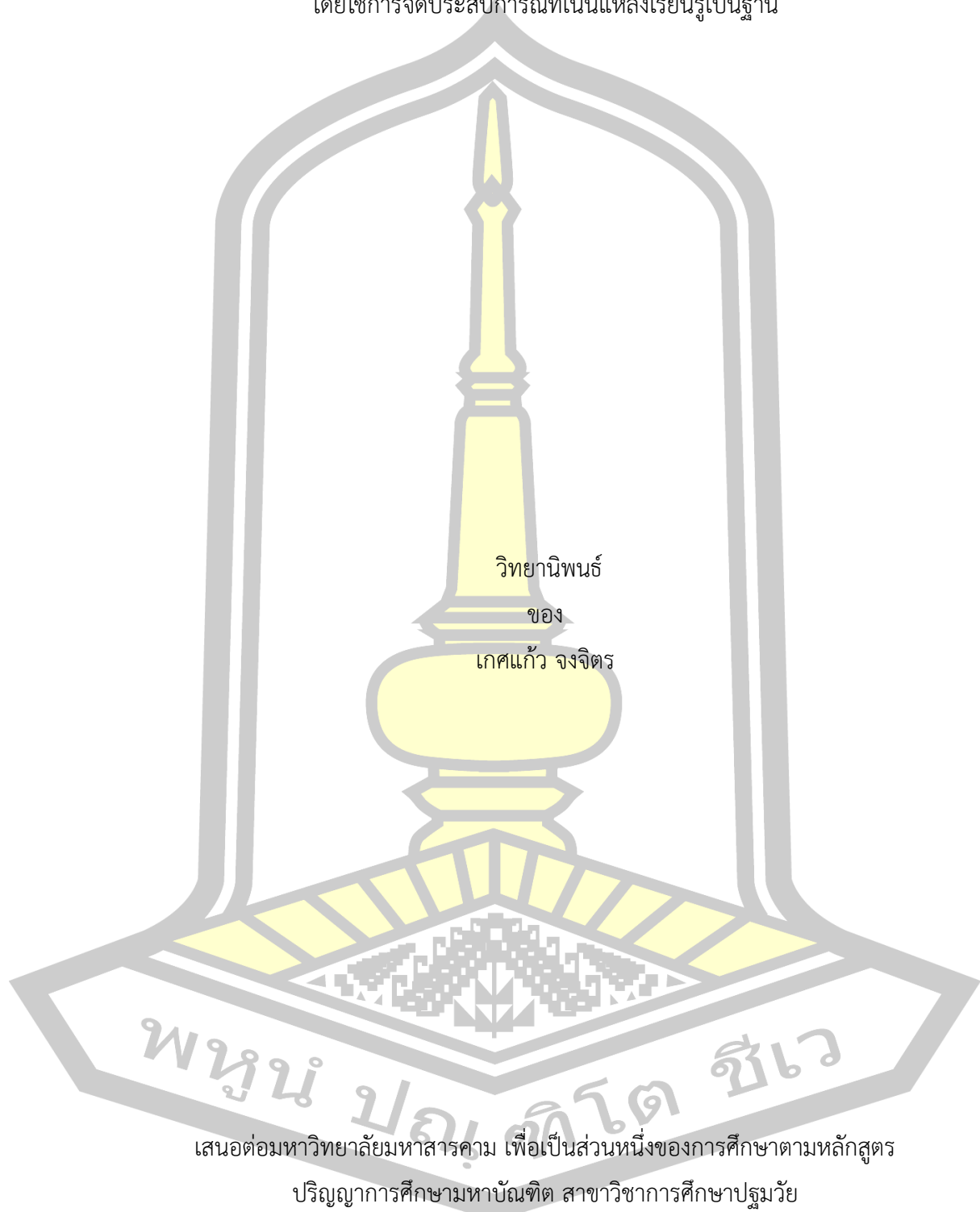
วิทยานิพนธ์
ของ
เกศแก้ว จงจิตร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

มิถุนายน 2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย
โดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน

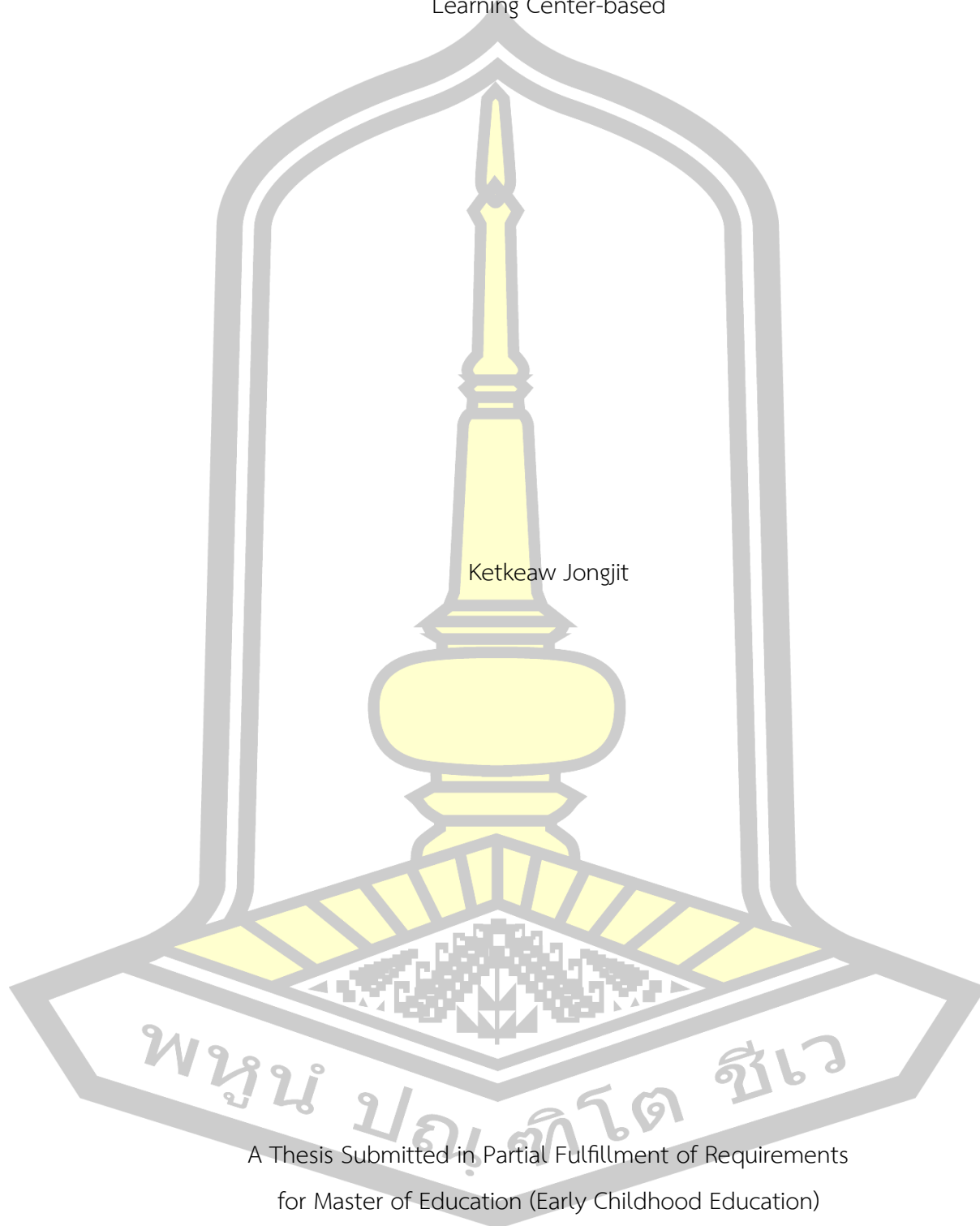

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

มิถุนายน 2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Knowledge Acquisition Abilities Developmental of Early Year Children by using
Learning Center-based

Ketkeaw Jongjit

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Early Childhood Education)

June 2024

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวเกศแก้ว จงจิตร
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การศึกษาปฐมวัย ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รศ. ดร. ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผศ. ดร. เยาวนุช ทานาม)

.....กรรมการ

(รศ. ดร. ประสาท เนืองเฉลิม)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(รศ. ดร. สรวงพร กุศลสง)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. ขวลิต ชูคำแพง)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

.....
(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

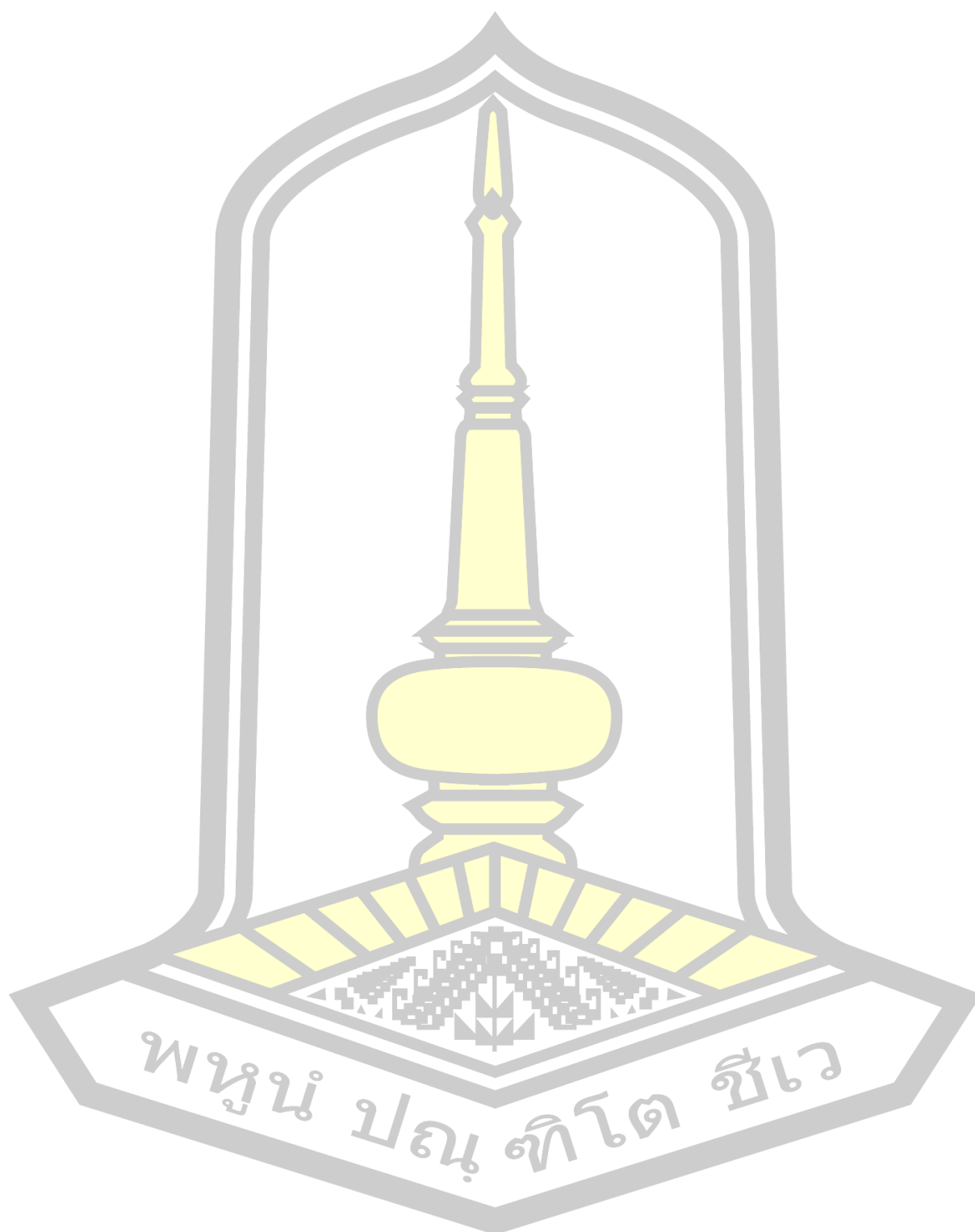
ชื่อเรื่อง	การพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย โดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน		
ผู้วิจัย	เกศแก้ว จงจิตร		
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เยาวนุษ ทานาม		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การศึกษาปฐมวัย
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาผลการพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย โดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา คือ เด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ที่กำลังศึกษาอยู่โรงเรียนบ้านโพนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 จำนวนเด็ก 8 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์พัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยเน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน แบบประเมินความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติจริงในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ผลการพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยสัปดาห์ที่ 1 ถึงสัปดาห์ที่ 6 เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแสวงหาความรู้มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องดังนี้ สัปดาห์ที่ 1 เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.92 สัปดาห์ที่ 2 เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.64 สัปดาห์ที่ 3 เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.22 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.99 สัปดาห์ที่ 4 เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.25 สัปดาห์ที่ 5 และ สัปดาห์ที่ 6 เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.00

คำสำคัญ : แหล่งเรียนรู้, การแสวงหาความรู้

TITLE	Knowledge Acquisition Abilities Developmental of Early Year Children by using Learning Center-based		
AUTHOR	Ketkeaw Jongjit		
ADVISORS	Assistant Professor Yaowanuch Thanam , Ed.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Early Childhood Education
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2024

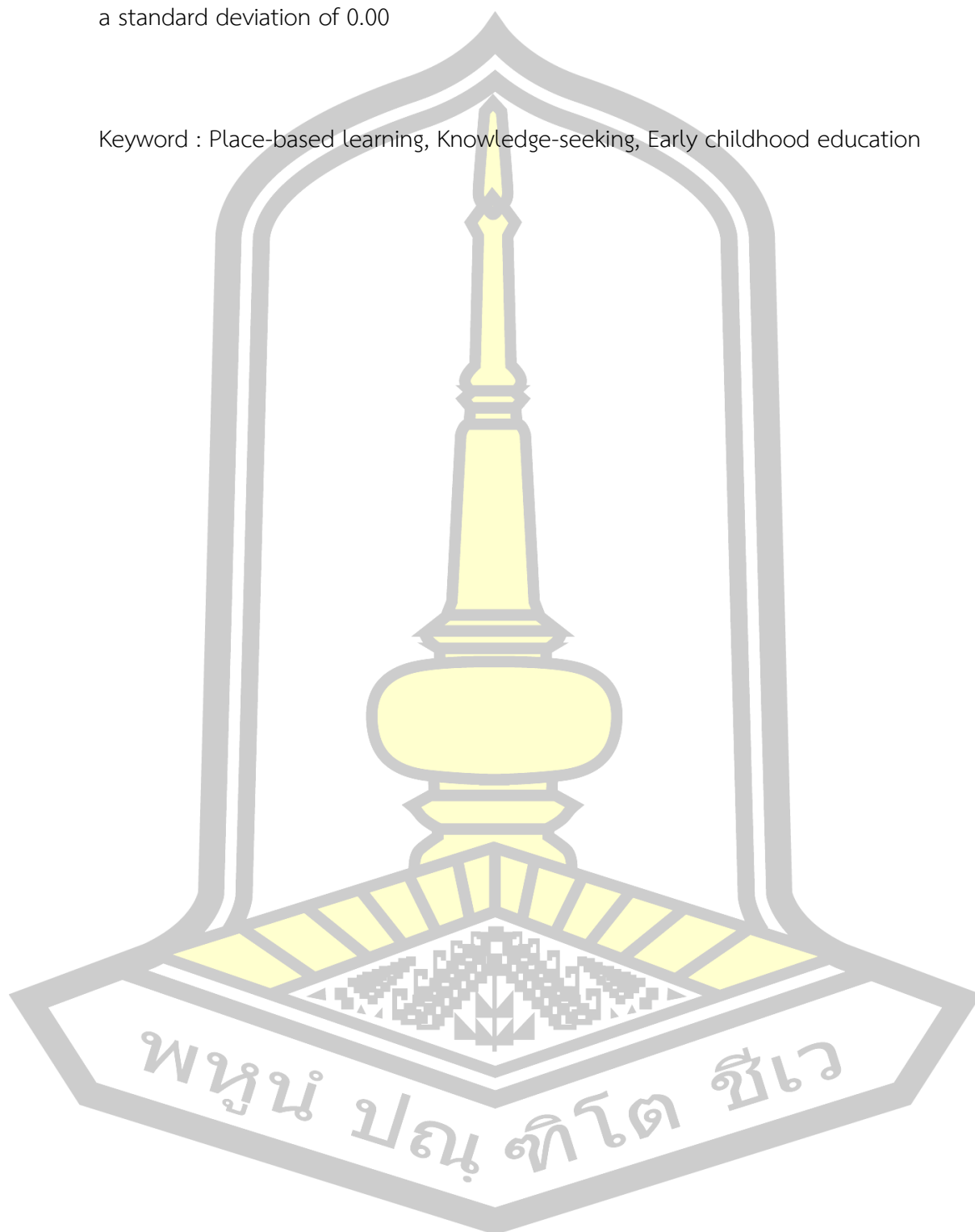
ABSTRACT

This research aimed to study the effects of developing knowledge-seeking abilities in early childhood using place-based learning experiences. The target group consisted of eight preschool children, both boys and girls, aged 5-6 years, who were in Kindergarten 3 during the second semester of the 2023 academic year at Ban Phon Saard School under the Office of Roi Et Primary Educational Service Area 2. The participants were selected using purposive sampling. The research instruments included a place-based learning experience plan, an assessment form for evaluating the knowledge-seeking abilities of preschool children, and an observation form for documenting actual behavior in knowledge-seeking. Data were analyzed using mean and standard deviation.

The results indicated that : the overall development of knowledge-seeking abilities in preschool children was at a moderate level. Over the six weeks, there was a continuous increase in their knowledge-seeking abilities. In week 1, the ability was at a low level with a mean of 1.41 and a standard deviation of 0.92 By week 2 it had increased to a moderate level with a mean of 1.78 and a standard deviation of 0.64 In week 3, the mean was 2.22 with a standard deviation of 0.99 still at a moderate level. By week 4, the ability reached a high level with a mean of 2.53 and a standard deviation

of 1.25 In weeks 5 and 6, the ability remained at a high level with a mean of 3.00 and a standard deviation of 0.00

Keyword : Place-based learning, Knowledge-seeking, Early childhood education

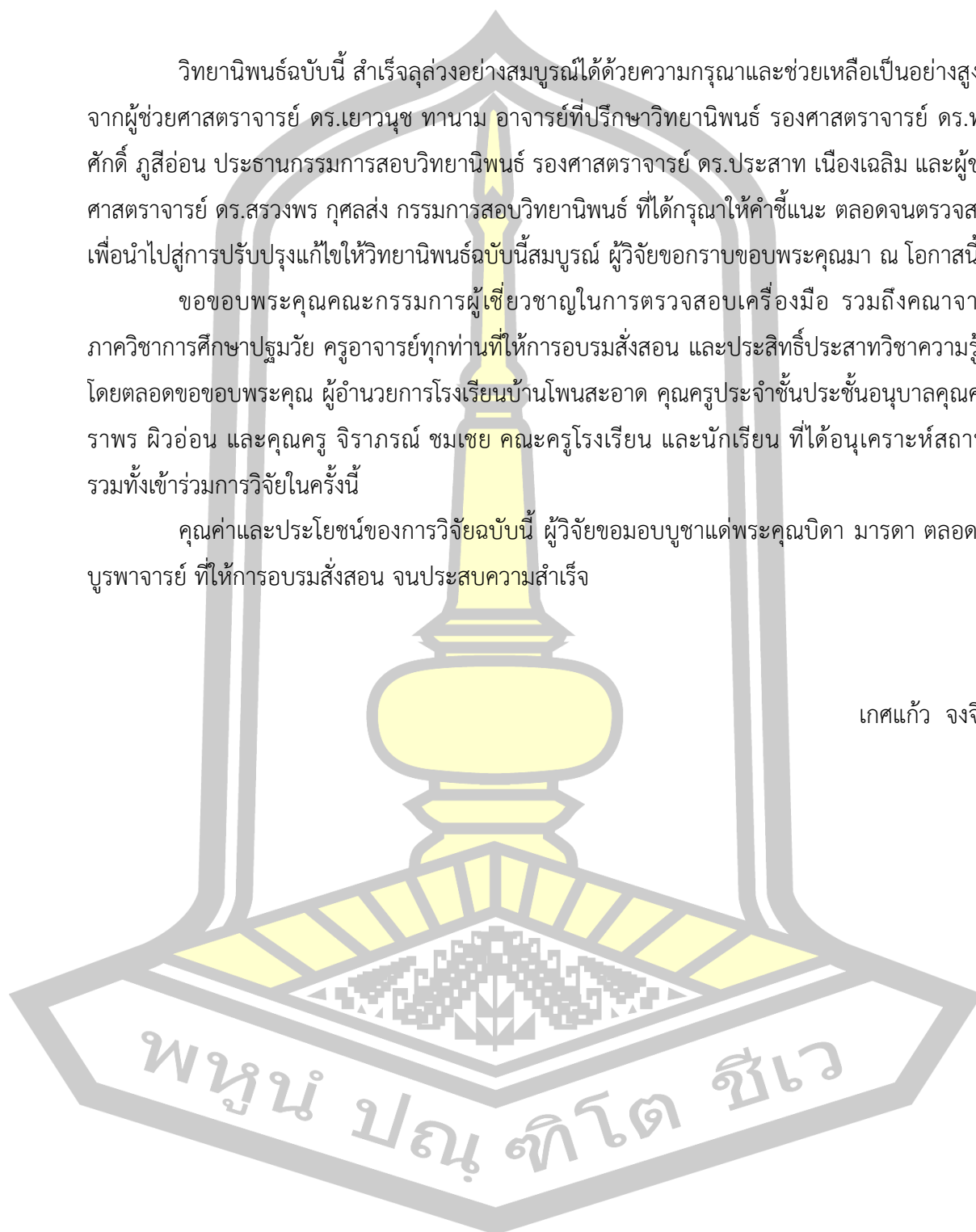
กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและช่วยเหลือเป็นอย่างสูงยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เยาวนุช ทานาม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาธ เนืองเฉลิม และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรวงพร กุศลส่ง กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำชี้แนะ ตลอดจนตรวจสอบเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ รวมถึงคณาจารย์ภาควิชาการศึกษาปฐมวัย ครูอาจารย์ทุกท่านที่ให้การอบรมสั่งสอน และประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้มาโดยตลอดขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโปนสะอาด คุณครูประจำชั้น ประจักษ์นุบาลคุณครูวรารพร ผิวอ่อน และคุณครู จิราภรณ์ ชมเชย คณะครูโรงเรียน และนักเรียน ที่ได้อนุเคราะห์สถานที่รวมทั้งเข้าร่วมการวิจัยในครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์ของการวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาแด่พระคุณบิดา มารดา ตลอดจนบูรพาจารย์ ที่ให้การอบรมสั่งสอน จนประสบความสำเร็จ

เกศแก้ว จงจิตร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ฐ
บทที่ 1	1
บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
บทที่ 2	8
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย	9
ความสามารถในการแสวงหาความรู้.....	17
การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	47

บทที่ 3	53
วิธีดำเนินการศึกษา	53
กลุ่มเป้าหมาย	53
รูปแบบการวิจัย	54
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	54
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ	54
แบบแผนการทดลองและวิธีการ	59
การดำเนินการทดลอง	59
การเก็บรวบรวมข้อมูล	61
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	62
บทที่ 4	64
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ	64
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ	68
บทที่ 5	92
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	92
ความมุ่งหมายของการวิจัย	92
สรุปผล	92
อภิปรายผล	92
ข้อเสนอแนะ	98
บรรณานุกรม	99
ภาคผนวก	109
ภาคผนวก ก	110
รายนามผู้เชี่ยวชาญ	110

ภาคผนวก ข	112
คุณภาพเครื่องมือวิจัย	112
ภาคผนวก ค	122
ตัวอย่างแผนการจัดประสบการณ์พัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยเน้น แหล่งเรียนรู้เป็นฐาน	122
ภาคผนวก ง	148
- คู่มือแบบประเมินความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย	148
- ตัวอย่างแบบประเมินความสามารถในการแสวงหาความรู้	148
- แบบบันทึกการให้คะแนนความสามารถในการแสวงหาความรู้	148
ภาคผนวก จ	163
ตัวอย่างภาพการจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน	163
ประวัติผู้เขียน	167

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง.....	59
ตาราง 2 กำหนดหน่วยแผนการจัดประสบการณ์พัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยเน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน	60
ตาราง 3 ผลการพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย โดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน รายบุคคล.....	64
ตาราง 4 พฤติกรรมความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน.....	68
ตาราง 5 พฤติกรรมความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน รายบุคคล	74

สารบัญภาพประกอบ

หน้า

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย 7

ภาพประกอบ 2 ผลการพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย โดยใช้การจัด
ประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน 68

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

แนวทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 มีบทบาทในการกำหนดทิศทางและประเด็นการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่สำคัญของประเทศในระยะ 5 ปี อย่างเช่น 1) ยุทธศาสตร์ชาติสามารถปรับตัวรองรับพลวัตการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงไปหนึ่งในหมุดหมายสำคัญคือการผลักดันเด็กปฐมวัย มีทักษะจำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่แผนพัฒนาฉบับที่ 13 จะกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ โดยเน้นการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่นวัตกรรม พัฒนาคน และทักษะการแสวงหาความรู้ 2) เป้าหมายแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และ 3) การคาดการณ์แนวโน้มเด็กปฐมวัย จากการขับเคลื่อนแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2556-2570 มาในกรอบในการส่งเสริมประเทศ โดยมีจุดหมายส่งเสริมคือ “เด็กปฐมวัยเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ดังนั้นเพื่อให้เด็กและเยาวชนเป็นผู้ที่มีคุณภาพ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ กล่าวคือ มีทักษะความรู้ความสามารถในการสื่อสาร มีความรู้ความสามารถในการคิด และมีความรู้ความสามารถในการแสวงหาความรู้ ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวนี้ มีความสำคัญในการนำไปพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต ดังนั้นรัฐบาลจึงมุ่งพัฒนาเด็กและเยาวชนทุกกลุ่มให้มีความรู้ความสามารถตามศักยภาพของตนเองได้อย่างแท้จริง (คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ, 2560: 45) ดังนั้น การเตรียมความพร้อมของเด็กและเยาวชนจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการเตรียมความพร้อมในเด็กระดับปฐมวัย ซึ่งเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิต หากเด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาในทิศทางที่เหมาะสมก็จะทำให้เด็กสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและประเทศชาติต่อไปในอนาคต

การพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นการวางรากฐานของชีวิตในวัยเด็ก บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการดูแลเอาใจใส่ ตลอดจนเป็นการวางรากฐานเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก โดย สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็ก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560: 2) จะเห็นได้ว่าเด็กปฐมวัย เป็นวัยที่มีความสมบูรณ์ของร่างกายและสมองนั้นเจริญเติบโตเต็มที่ หากเด็กได้รับประสบการณ์ที่ดีและมีโอกาสเรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 อันได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น และการสัมผัส รวมทั้งการเคลื่อนไหว ผ่านการเล่น การลงมือกระทำ การสำรวจ การทดลอง การค้นพบด้วยตนเอง และได้มีโอกาสตัดสินใจ หรือมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นจะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่ดี อย่างไรก็ตามการพัฒนาศักยภาพของเด็กในระดับปฐมวัยยุคใหม่ควรเริ่มตั้งแต่ในวัยเด็ก โดยนำยุทธศาสตร์สำคัญใน

การพัฒนาอัจฉริยภาพของเด็กให้สามารถมีภาวะผู้นำ จะต้องเริ่มตั้งแต่แรกเกิด โดยผ่านการอบรมเลี้ยงดูอย่างดีจากครอบครัว เนื่องจากเด็กในวัยนี้จะสามารถรับรู้ เรียนรู้ และทำให้พัฒนาคุณลักษณะบางอย่างได้อย่างง่ายดาย (กุศลสุนทรธาดา และจิตตินันท์ เดชะคุปต์, 2544: 7-8) โดยในการพัฒนาเด็กปฐมวัยนั้น นอกจากครอบครัวจะมีบทบาทสำคัญในการสร้างคนให้มีคุณภาพแล้ว โดยเฉพาะความสัมพันธ์ที่พ่อแม่มีต่อกันนั้นมีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อพัฒนาการของลูก (ชนิกา ตูจินดา, 2547: 21-22) อีกทั้งวัยเด็กเป็นวัยที่ชอบเล่น ชอบในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และครูหรือผู้เกี่ยวข้องกับเด็กจึงควรจัดสภาพแวดล้อม สื่ออุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งในและนอกห้องเรียนมาส่งเสริมพัฒนาการของเด็กเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กนั้นได้เกิดการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองทั้งยังช่วยให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยเพื่อช่วยให้เด็กใช้กระบวนการเรียนรู้การสร้างความรู้ด้วยตนเอง เพื่อที่แก้ไขหรือค้นหา นั้นทำให้เห็นว่าจะต้องเอาความรู้ที่มีอยู่มาประยุกต์ เพื่อให้การแสวงหาความรู้หลายคนนั้นนำความรู้เดิมมาเพื่อต่อยอดหรือการพัฒนาให้เป็นระบบเกี่ยวกับแนวทางของวงจรของปัญหาที่ต้องแก้ไขใหม่ ดังนั้นในการแสวงหาความรู้จึงนำไปสู่การค้นหาและแก้ไข ปรับปรุง โดยนำเอาความรู้เดิมมาพัฒนาให้เป็นความรู้ใหม่ (อัญชลี ไสยวรรณ, 2548: 22) ดังนั้นเด็กจึงจำเป็นต้องมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ เพื่อค้นหาคำตอบในสิ่งที่ตนเองสงสัย และทำให้เด็กเกิดความรู้รวบยอดที่เกิดประโยชน์ต่อตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560: 36)

การพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยเป็นเรื่องที่สำคัญในการจัดการศึกษานั้นคือการจัดให้มีการศึกษาที่เด็กจะสามารถเกิดความคุ้นเคย คำนึงจากสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็กปฐมวัย โดยการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยนั้นเป็นเรื่องสำคัญมากในศตวรรษที่ 21 และเพื่อเป็นการปรับตัวให้เด็กอยู่ในชุมชน โดยการเกิดคุณภาพและเป็นไปตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยรวมถึงความสามารถในการแสวงหาความรู้ทั้งด้านการสังเกต ด้านการตั้งคำถาม ด้านการเชื่อมโยงข้อมูล และด้านการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ เพราะกระบวนการส่งเสริมจากสภาพจริงที่เด็กได้รับเท่านั้นที่จะนำไปสู่การให้เด็กเริ่มจากการเรียนรู้และจะเกิดความสามารถเป็นการเผชิญสถานการณ์จึงจะส่งผลทำให้เด็กสามารถคิดเป็น ทำเป็น และกล้าตัดสินใจอย่างมุ่งมั่นและเชื่อมั่นในตนเองและทำให้เด็กสามารถเติบโตได้อย่างมีคุณภาพ นอกจากนี้ความสามารถในการแสวงหาความรู้เป็นจุดสำคัญที่จะต้องทำให้ครูปฐมวัยตระหนักถึงการเตรียมความพร้อมในการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย แต่ละช่วงอายุโดยเริ่มจากให้เด็กเกิดความคุ้นชินกับสภาพแวดล้อม เช่น ผ่านการเล่น การพูดคุยให้มากขึ้น เพื่อที่จะทำให้เกิดการกระตุ้นให้เด็กเกิดความสามารถในการแสวงหาความรู้และเกิด

การสร้างความรู้ของเด็กปฐมวัยได้ (พิมพันธ์ เดชะคุปต์, 2558: 4-11) โดยความสามารถในการแสวงหาความรู้มีความสำคัญต่อการส่งเสริมในการเตรียมเด็กปฐมวัยให้มีความพร้อมที่สมบูรณ์เนื่องจากในการแสวงหาความรู้เป็นที่มาของการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยสู่สังคมแห่งปัญญาของการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559: 128) ซึ่งครูจะช่วยการส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ให้เด็กปฐมวัยทุกคน โดยเริ่มในส่วนของการสร้างบรรยากาศเพื่อส่งเสริมความสามารถของเด็กปฐมวัยส่งเสริมให้มีความพร้อมจะฝ่าฟัน โดยเฉพาะความสามารถในการค้นพบความรู้ด้วยตนเองเมื่อศึกษาการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ทำให้เด็กเกิดการพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ เข้าใจในการค้นคว้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ได้มากขึ้น (สลา สามีกักดี, 2563: 100) ดังนั้นความสามารถในการค้นพบความรู้ด้วยตนเองจึงควรเสริมเรื่องสำคัญต่อเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งส่งเสริมและสร้างการกระตุ้นให้เด็กปฐมวัยมีความกระตือรือร้นและสร้างการตื่นตัวอยู่ตลอดเวลาที่เกิดขึ้นกับสิ่งที่อยู่รอบตัวเพื่อที่จะทำให้ปรับตัวเองให้ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้และเพื่อให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดประสบการณ์โดยให้เด็กสามารถแสวงหาและค้นพบความรู้ได้ด้วยตนเองซึ่งเป็นแนวทางการเรียนเป็นผู้แสวงหาและค้นพบความรู้ด้วยตนเอง นั้นเป็นรูปแบบการจัดประสบการณ์ที่เน้นความสามารถในการพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย (พจนา ทรัพย์สมาน, 2549: 19) และสอดคล้องกับการวิจัยของ (สิปปนนท์ เกตุทัต, 2541: 5-7) ที่ได้กล่าวว่าเด็กนั้นมีศักยภาพในการเรียนรู้ที่หลากหลายผ่านการจัดประสบการณ์จากสภาพจริง เช่น เด็กได้ลงมือทำด้วยตนเองผ่านการแนะนำส่งเสริมจากครู และการค้นพบความรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งการเล่าเรื่องราวสรุปความรู้ที่ได้รับในการจัดประสบการณ์ (วัฒนาพร กระจ่างบุค, 2545: 54) ซึ่งดังกล่าวนี้นี้เป็นจุดที่สำคัญและควรมีการส่งเสริมเพื่อให้เกิดขึ้นในเด็กปฐมวัย รวมไปถึง แหล่งการเรียนรู้เป็นฐาน (learning resources) ที่มีในชุมชนการใช้แหล่งการเรียนรู้ในเรื่องของการสอนที่จะช่วยให้เด็กมีการสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง ทั้งความรู้ทางสารสนเทศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นได้ และยังสามารถช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ผ่านการจัดประสบการณ์จริง การทำงานร่วมกันกับผู้อื่น และมีการฝึกการจัดการความรู้ กาวีเคราะห์ การไตร่ตรอง และการสร้างสรรค์เพื่อนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการศึกษาให้ผู้อื่นได้เข้าใจและรับทราบ (สุมาลี สังข์ศรี, 2545: 212) ด้วยเหตุนี้ แหล่งการเรียนรู้มีคุณภาพที่ดีของเด็กในฐานะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กอีกด้วย

นอกจากนี้ กุลธิดา ท้วมสุข, (2547: 1) ได้นำเสนอว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ยึดเด็กเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการเน้นให้เด็กให้ได้มีโอกาสเกี่ยวข้องกับการลงมือปฏิบัติได้ด้วยตนเองเพื่อเป็นการเริ่มการเรียนรู้โดยอาศัยแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เป็นการสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่เรียกว่าการเรียนรู้โดย

ยึดแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน (Resource-Based Learning) ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยเกิดความสามารถในการค้นคว้าหาข้อมูลได้ด้วยตนเอง โดยเฉพาะสำหรับครูนั้นจะมีบทบาทเป็นผู้ที่คอยอำนวยความสะดวก และที่สำคัญคือเป็นกระบวนการเรียนรู้นี้จะทำให้เด็กได้เรียนรู้จากกระบวนการทำงาน ซึ่งสามารถส่งผลให้เด็กมีโอกาสฝึกฝนปฏิบัติและแสดงความสามารถต่าง ๆ ได้อย่างเต็มความสามารถ ซึ่งการเรียนการสอนในลักษณะนี้มีความสอดคล้องกับรายงานผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโนนสะอาด ในปีการศึกษา 2563 พบว่า เด็กปฐมวัยยังขาดในเรื่องของการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ มีจัดกิจกรรมการเรียนรู้ยังไม่หลากหลาย โดยกิจกรรมการเรียนรู้ยังไม่ดึงดูดความสนใจของเด็กปฐมวัยมากพอ จึงทำให้เด็กปฐมวัยขาดความสนใจในการเรียนรู้ ขาดการค้นคว้าจึงทำให้ปฏิบัติตามคำสั่งได้น้อย รวมทั้งผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาเด็กขาดการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (โรงเรียนบ้านโนนสะอาด, 2563: ออนไลน์) รวมทั้งหลักฐานจากผลสำรวจล่าสุดกรมอนามัยมีความสอดคล้องกับผลวิจัย กสศ. พบว่าเด็กปฐมวัยร้อยละ 1 ต่อ 4 จะเกิดการล่าช้าด้านพัฒนาการโดยจะมีพัฒนาการที่พบจะมากในเด็กปฐมวัย อาทิเช่น ด้านการสื่อสารทำให้ควรพัฒนาได้เหมาะสมกับวัย (กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา, 2565: ออนไลน์)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว การนำแหล่งเรียนรู้มาจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กปฐมวัยช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากสถานการณ์และปัญหาจริงในบริบทจริง ส่งเสริมความสามารถในการแสวงหาความรู้ การเชื่อมโยงข้อมูล ลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ และการตั้งคำถามในสิ่งที่สงสัย นอกจากนี้ยังช่วยให้เด็กสนใจนำความรู้มาใช้ในการตัดสินใจ และสามารถอธิบายเรื่องต่าง ๆ นอกชั้นเรียนได้ผ่านการสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิด ทำให้เด็กมีความเข้าใจในประเด็นต่าง ๆ อย่างหลากหลายและชัดเจนขึ้น (ทศนา เขมมณี, 2545: 135-136)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยเห็นว่าการพัฒนาความสามารถของเด็กปฐมวัยควรจัดกิจกรรมที่มีความสนุกสนานชุมชนในท้องถิ่นรวมถึงมีส่วนร่วมโดยเป็นการพัฒนาการเด็กอย่างเต็มประสิทธิภาพผู้วิจัยจึงมีความสนใจจะพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลการพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย
โดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน

สมมติฐานของการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ โดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐานมีความสามารถสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยครั้งนี้สามารถเป็นแนวทางให้กับครูผู้และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัยได้ มีแนวทางในการพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ให้กับเด็กปฐมวัยเพิ่มขึ้นอีกแนวทางหนึ่ง ซึ่งการจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐานเป็นแนวทางที่ให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้สภาพแวดล้อม หรือบริบท เพื่อให้เด็กได้ค้นคว้า สำรวจ โดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าที่เหมาะสมกับการพัฒนาการของเด็กปฐมวัยทำให้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางเพื่อพัฒนาการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยใช้วิธีอื่น ๆ ในลักษณะเดียวกันได้กว้างขวางมากขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา คือ เด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ที่กำลังศึกษาอยู่โรงเรียนบ้านโพธิ์สะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 จำนวนเด็ก 8 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษานี้ผู้วิจัยทำการทดลองกับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 3 ที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ระยะเวลาในการทดลอง 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 40 นาที ตามแผนการจัดประสบการณ์จำนวน 18 แผนโดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย หมายถึง ความสามารถในการตั้งคำถาม ค้นหาคำตอบและแก้ปัญหาข้อสงสัยต่าง ๆ อย่างกระตือรือร้นของเด็กปฐมวัย โดยผ่านการสังเกต ตั้งคำถาม เชื่อมโยงข้อมูล และการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบด้วยตนเอง เพื่อนำไปสู่องค์ความรู้ในเรื่องที่ตนสนใจ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนด ความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยใน 4 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการสังเกต หมายถึง ความสามารถในการใช้ประสาทสัมผัส ซึ่งได้แก่ ตา หู จมูก ผิวกาย สัมผัสกับวัตถุ แล้วสามารถบอกความแตกต่างของวัตถุนั้นได้

1.2 ด้านการตั้งคำถาม หมายถึง ความสามารถในการถามเรื่องราว สถานการณ์ วัตถุ หรือพูดถึงเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นเพื่อหาคำตอบในสิ่งที่อยากรู้ หรือการแสดง ความสงสัยในสิ่งที่อยากรู้และใช้คำถามเพื่อให้ได้คำตอบในสิ่งที่สงสัย

1.3 ด้านการเชื่อมโยงข้อมูล หมายถึง ความสามารถในการนำเอาความรู้เดิมมาใช้เพื่อปฏิบัติขณะกำลังเรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่ง

1.4 ด้านการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ หมายถึง ความสามารถในการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบด้วยความตั้งใจเพื่อให้ได้คำตอบ

2. แหล่งเรียนรู้ หมายถึง สภาพแวดล้อมหรือบริบทที่ประกอบด้วย ข้อมูล ความรู้ ทั้งภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียนและประสบการณ์ที่สนับสนุนส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแสวงหาความรู้

3. การใช้แหล่งเรียนรู้เป็นฐาน หมายถึง แหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในโรงเรียนและนอกห้องเรียน โดยครูใช้สถานที่ต่าง ๆ ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็ก รวมทั้งครูสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยในบริบทของโรงเรียน ชุมชน ซึ่งเป็นสถานที่ซึ่งช่วยให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้ ค้นคว้าความรู้ที่เป็นประโยชน์ เพื่อเสริมสร้างให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้และมีความสนใจใฝ่รู้ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาและนำแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นและชุมชน ได้แก่ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ สถานประกอบการร้านค้าในชุมชนมาเป็นฐานในการจัดประสบการณ์เรียนรู้

4. การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน หมายถึง การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้แผนการจัดประสบการณ์พัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยโดยเน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน ซึ่งแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน ประกอบด้วย สถานที่ บุคคล และสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเด็ก ที่มีอยู่ในชุมชน สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สารการเรียนรู้ ธรรมชาติรอบตัว โดยกำหนดแผนการจัดประสบการณ์และหน่วยการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัย

ของเด็ก ซึ่งเป็นหน่วยใกล้ตัวเด็ก ประกอบด้วย 6 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ 1) หน่วยแปลงนา 2) หน่วยต้นไม้ที่รัก 3) หน่วยอาหารพื้นบ้าน 4) หน่วยเรื่องของไก่ 5) หน่วยกล้วยในสวน 6) หน่วยวัดป่าศรีประชาพัฒนาราม โดยผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

4.1 ออกแบบและวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยนำแหล่งเรียนรู้เหล่านั้นมาบูรณาการให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้

4.2 จัดประสบการณ์เรียนรู้โดยให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เช่น ศึกษาดูงาน สังเกตการณ์ ฝึกปฏิบัติ สัมภาษณ์ผู้รู้ ค้นคว้าข้อมูล เป็นต้น

4.3 สร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น จัดนิทรรศการ มุมความรู้ ห้องสมุดประจำชุมชน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

4.4 พัฒนาสื่อการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยต่าง ๆ

4.5 วัดและประเมินผลการเรียนรู้จากสภาพจริง โดยใช้แหล่งเรียนรู้เป็นฐานในการประเมิน

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบนี้ช่วยเสริมสร้างความรู้และทักษะได้อย่างบูรณาการ เชื่อมโยงกับชีวิตจริง และสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

การจัดประสบการณ์ที่เน้น
แหล่งเรียนรู้เป็นฐาน

ความสามารถการแสวงหาความรู้
ของเด็กปฐมวัย

1. ด้านการสังเกต
2. ด้านการตั้งคำถาม
3. ด้านการเชื่อมโยงข้อมูล
4. ด้านการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย
 - 1.1 ความหมายของการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย
 - 1.2 ความสำคัญของการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย
 - 1.3 แนวคิดในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย
 - 1.4 หลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย
2. ความสามารถในการแสวงหาความรู้
 - 2.1 ความหมายของการแสวงหาความรู้
 - 2.2 การแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย
 - 2.3 คุณค่าและประโยชน์ที่เกิดกับเด็กปฐมวัย
 - 2.4 ความสำคัญของการแสวงหาความรู้
3. การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน
 - 3.1 ความหมายของการจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน
 - 3.2 ความสำคัญของการจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน
 - 3.3 สื่อการเรียนรู้ประเภทแหล่งการเรียนรู้
 - 3.4 แนวคิดเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้
 - 3.5 วิธีการจัดประสบการณ์โดยใช้แหล่งเรียนรู้เป็นฐาน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

พูน ปณ จิตโต ชีเว

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

1. ความหมายของการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

มีนักวิชาการให้ความหมายของการจัดประสบการณ์ ไว้ดังนี้

ภรณ์ คุรุตันะ (2540: 49) ได้กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ หมายถึง การดำเนิน กิจกรรมสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ีระหว่างครูและเด็ก จัดหาสื่ออุปกรณ์ให้ได้เหมาะสมกับวัย โดยคำนึงถึง ครอบคลุมของการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2547: 41) ได้กล่าวว่า จัดประสบการณ์เป็นการคิดการแก้ปัญหา ประสบการณ์ที่เด็กเรียนรู้มีทั้งประสบการณ์ตรงและประสบการณ์อ้อม

ธีรภรณ์ ภักดี (2550: 9) ได้กล่าวว่า การจัดประสบการณ์เป็นการจัดกิจกรรมตามแผน ประสบการณ์ และการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนให้กับเด็ก โดยให้เด็กได้รับ ประสบการณ์จากการเล่นและลงมือปฏิบัติ โดยผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า ไม่ได้มุ่งการอ่านเขียนเพื่อ ส่งเสริมพัฒนาการ 4 ด้าน ได้แก่ ร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา

ไพเราะ พุ่มมัน (2551: 10) ได้กล่าวว่า การจัดประสบการณ์การส่งเสริมผ่านการทำ กิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียนร่วมกับเพื่อนด้วยการเล่น การเคลื่อนไหว การพูดคุย

พงศ์พันธุ์ ไชยบุญเรือง (2554: ออนไลน์) ได้กล่าวว่า การจัดประสบการณ์สำหรับเด็ก ปฐมวัย หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ความสำคัญของการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

พรพิมล อ่อนอินทร์ (2559: 22) ได้กล่าวว่า แผนการดำเนินการจัดประสบการณ์การ เรียนรู้ของครูผู้สอนซึ่งถูกเตรียมขึ้นในลักษณะโครงสร้าง และองค์ประกอบที่หลากหลายโดยอยู่บน พื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้ที่ยึดถือเป็นแบบอย่าง และได้รับการทดสอบแล้วว่ามีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ได้ซึ่งครูผู้สอนสามารถนำไปใช้โดยนำไปเป็นแบบแผนหรือแบบอย่างในการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ และดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อื่นที่มีจุดมุ่งหมายเฉพาะได้

นฤมล เนียนหอม (2560: ออนไลน์) กล่าวว่า ในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัย ครูควรศึกษาก่อนว่าทักษะ สาระการเรียนรู้ หรือประสบการณ์สำคัญใดที่จะจัดให้กับเด็กแล้วจึงวาง แผนการจัดกิจกรรมต่อไป อย่างไรก็ตามครูควรตระหนักถึงหลักสำคัญของการจัดประสบการณ์แบบ บูรณาการ กล่าวคือ ความสอดคล้องเชื่อมโยงเป็นอันหนึ่งของสาระการเรียนรู้และทักษะต่าง ๆ การที่ เด็กได้เรียนรู้ผ่านการทำกิจกรรมที่หลากหลายช่วยให้เกิดการตกผลึกทางความคิด และสร้างองค์ ความรู้ด้วยตนเอง ความรู้ที่ได้ไม่ลบล้างหายไปโดยง่าย การนำสาระการเรียนรู้ และทักษะต่าง ๆ ที่ ต้องการให้เด็กฝึกฝนมาเชื่อมโยงไว้ในการสอน การใช้แหล่งเรียนรู้รอบตัว สื่อมีความหลากหลายมี

ความเพียงพอกับความต้องการของเด็กและการจัดกิจกรรมที่มีความยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับกลุ่มเด็กและสภาพแวดล้อม โดยมุ่งให้เกิดประโยชน์แก่เด็กมากที่สุด

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2560: 41) หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ได้กล่าวว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ว่ารูปแบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้เป็นการบูรณาการทั้งทักษะและสาระเรียนรู้ ลักษณะบูรณาผ่านเล่น ลงมือกระทำอย่างหลากหลาย จัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยยึดหลักการบูรณาการที่ว่า หนึ่งแนวคิดเด็กสามารถเรียนรู้ได้ หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะและหลายประสบการณ์สำคัญการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย เป็นการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ความสำคัญของการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย การจัดประสบการณ์ตามแผนการจัดประสบการณ์

สรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย หมายถึง การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน เป็นการจัดโดยยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่เด็กทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาสและเด็กพิเศษเพื่อให้เด็กพัฒนาทุกด้าน

2. ความสำคัญของการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

ความสำคัญของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยได้ว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากช่วงของเด็กปฐมวัยนั้นเป็นช่วงวัยที่เด็กเริ่มต้นพัฒนาการทั้ง 4 ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ซึ่งเป็นวัยที่รับรู้และซึมซับประสบการณ์ ที่จะก่อให้เกิดความรู้ ความจำที่แปรเป็นจิตใต้สำนึกของเด็กและการเจริญเติบโตซึ่งนักการศึกษาได้ให้ความสำคัญของรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้แตกต่างกัน ดังนี้

ธีรภรณ์ ภักดี (2550: 9) ได้กล่าวว่า การจัดประสบการณ์โดยยึดเด็กเป็นสำคัญให้เด็กมีอิสระในการคิด การแสดงออกและมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน เด็กจะได้เรียนรู้ มีทักษะในการทำงานเป็นกลุ่ม เป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายเด็กจะเรียนรู้ได้ดีกว่าครูสอน

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2551: 196) ได้กล่าวว่า รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ซึ่งมีความสำคัญประกอบด้วยแนวคิดหลักที่เป็นแนวคิดพื้นฐาน หลักการสอน วิธีการจัดการเรียนการสอน การประเมินผล การจัดสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ บทบาทของครูและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ดังนั้นรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่นำไปสู่การบูรณาการวิธีการสอน ซึ่งการเรียนการสอนเป็นประสบการณ์เสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ เปลี่ยนพฤติกรรมอย่างมีเป้าหมาย คนอาจเรียนรู้ได้เองตามธรรมชาติแต่การเรียนรู้จะมีคุณภาพมากขึ้น ถ้าเด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและผู้ใหญ่ ครูคือบุคคลที่ช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ถ้าหากว่ารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สอดคล้องกับภาวะของเด็ก โอกาสที่เด็กจะเรียนรู้ได้ดีจะมี

มากขึ้น ดังนั้นครูต้องเลือกใช้และสามารถประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพและบริบทของเด็กปฐมวัย และชั้นเรียน

พงศ์พันธุ์ ไชยบุญเรือง (2554: ออนไลน์) ได้กล่าวว่า สิ่งสำคัญในการจัดประสบการณ์ คือ ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง จัดให้สอดคล้องเหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความต้องการความแตกต่างระหว่างบุคคลในบรรยากาศที่อบอุ่นต่อการเรียนรู้โดยใช้บูรณาการผ่านการเล่นอย่างหลากหลายเป็นประสบการณ์ตรงที่เด็กมีโอกาสนำให้ผู้ปกครองชุมชนเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจุดหมายที่จัดแต่จุดประสงค์ คือ เน้น (Whole child) ดีและเป็นรากฐานต่อการพัฒนาและการศึกษาระดับอื่น

นฤมล ตันธสุเศรษฐ์ และคณะ (2553: 9) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของแหล่งการเรียนรู้แหล่งการเรียนรู้เป็นแหล่งการศึกษาตลอดชีวิต ที่ประชาชนจะมีปฏิสัมพันธ์เพื่อหาความรู้ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองตลอดเวลา ไม่จำกัดเพศและวัย เป็นแหล่งที่ช่วยเสริมการเรียนรู้การสอนการศึกษาในระบบ ประชาชนเข้าไปปฏิสัมพันธ์เนื้อหาความรู้จากแหล่งกำเนิดได้ เพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรงหรือลงมือปฏิบัติจริงได้ เพื่อให้ได้ความรู้เกี่ยวกับวิทยาการใหม่ ๆ ที่มีการคิดค้นขึ้นและได้เรียนรู้จากของจริง เช่น การศึกษาประดิษฐ์กรรมใหม่ โดยดูจากวีดิทัศน์ ภาพยนตร์ นิทรรศการ หรือสิ่งพิมพ์ เป็นต้น

พันธ์ประภา พูนสิน (2555: 20) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมุ่งจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิต เหมาะสมกับความสามารถ และความสนใจของผู้เรียนโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอนจนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนี้

1. ให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง (Construct)
2. ให้ผู้เรียนมีบทบาท และมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้มากที่สุด (Participation)
3. ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกัน และได้เรียนรู้จากกันและกัน ได้แลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ความคิด และประสบการณ์แก่กันและกันมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ (Interaction)
4. ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ "กระบวนการ"ควบคู่ไปกับ"ผลงาน/ข้อความรู้ที่สรุปได้" (Process/Product)
5. ให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (Application)

สุรางค์ โค้วตระกูล (2556: 22) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไว้ว่ารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จะช่วยให้ครูมีความเข้าใจในกระบวนการเรียนการสอน มีการเตรียมการสอนเพื่อช่วยเด็กปฐมวัยให้เรียนรู้ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ตลอดจนช่วยแก้ปัญหาเรื่องการจัดชั้นเรียนได้ ครูที่ได้ชื่อว่าเป็นครูที่สอนดีมีประสิทธิภาพไม่จำเป็นต้องมีพรสวรรค์ของการเป็นครูมาแต่กำเนิดแต่มีอัจฉริยะในการที่จะเข้าใจกระบวนการเรียนรู้ สามารถ

วิเคราะห์ได้ด้วยตนเองและได้วางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยของตนเอง

จิราภรณ์ ขยัน (2558: 34) ได้สรุปว่า ความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ หมายถึงเป็นแหล่งที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงและมุ่งให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ฝึกการปฏิบัติจริงทำให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและเป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

สมศักดิ์ ทองสมุทร (2558: 28) ได้สรุปว่า ความสำคัญของแหล่งเรียนรู้เป็นแหล่งเสริมสร้างจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่ทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความคิด และประสบการณ์ ปลุกฝังค่านิยมรักการอ่านและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองเป็นแหล่งสร้างความคิดให้เกิดอาชีพใหม่และส่งเสริมมิตรภาพความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนหรือผู้เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น

จิระพล พุกกัน (2559: 23-24) ได้กล่าวว่า การใช้แหล่งเรียนรู้มีความสำคัญในกระบวนการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน เพราะผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากสภาพจริง การจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้จะเกี่ยวข้องกับบุคคล สถานที่ ธรรมชาติ หน่วยงาน องค์กร สถานประกอบการชุมชน และสิ่งแวดล้อมอื่น 1 ซึ่งผู้เรียนผู้สอน สามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้หรือเรื่องที่สนใจศึกษาได้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งที่เป็นธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น ชุมชนและธรรมชาติเป็น ชุมทรัพย์มหาศาลที่เราสามารถค้นพบความรู้ได้ไม่รู้จักจบ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

ศิริญา เลียบคง (2560: 23) ได้กล่าวว่าแหล่งเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญและนับว่าเป็นเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กล่าวคือ องค์ประกอบด้านการเรียนรู้ซึ่งมีลักษณะที่แตกต่างจากเดิมที่เน้นเนื้อหาสาระเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับองค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้เพราะการจัดการเรียนรู้ก็เพื่อเน้นให้มีผลต่อการเรียนรู้ ดังนั้น ตัวบ่งชี้ที่บอกถึงลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วย

1. การเรียนรู้อย่างมีความสุข
2. การเรียนรู้จากการได้คิดและลงมือปฏิบัติจริง
3. การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น

ญาณิศา ดวงสีทอง (2561: 23) สรุปไว้ว่า ความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ต้องมีความหลากหลาย ที่สามารถตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคลในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เพราะบุคคลมีความต้องการแตกต่างกันไปตามความสามารถความสนใจความถนัดและความพร้อมที่จะเรียนรู้ หากสามารถดำเนินการจัดแหล่งเรียนรู้ได้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพก็สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตและเกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ได้ทุกที่

อรรถวจน์ ตูยาสัย (2561: 12) ได้สรุปว่า แหล่งเรียนรู้เป็นศูนย์กลางของการจัดการเรียนรู้มุ่งให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้ สร้างเสริมประสบการณ์ สนับสนุนการเรียนรู้ของคนในยุคปัจจุบันได้พัฒนาเต็มศักยภาพก้าวทันเทคโนโลยี และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันซึ่งมีความจำเป็นและสำคัญต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

บุญยณัฐ บัวราช และ ตฤณ หงส์ใส (2564: 185) ได้กล่าวว่าการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเป็นสิ่งที่สำคัญมากที่ครูผู้ทำหน้าที่ เป็นผู้สอนต้องจัดสภาพของการเรียนรู้ให้เด็กปฐมวัยได้มีโอกาสสัมผัส กับสิ่งแวดล้อมอุปกรณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ ด้วยการเล่นการลงมือปฏิบัติจริง

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย คือ การเรียนการสอนเป็นประสบการณ์เสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ เปลี่ยนพฤติกรรมอย่างมีเป้าหมาย ช่วยให้ครูมีความเข้าใจในกระบวนการเรียนการสอน มีการเตรียมการสอนเพื่อช่วยเด็กปฐมวัยให้เรียนรู้ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

3. แนวคิดในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

การจัดประสบการณ์ สำหรับเด็กปฐมวัย เป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะการบูรณาการผ่านการเล่น การลงมือทำจากประสบการณ์ตรงอย่างหลากหลายเพื่อเกิดความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา จากการศึกษาพบว่า มีนักวิชาการหลายท่านและนักทฤษฎีได้ให้ความหมายของการจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัย ดังนี้

วศินี อิสรเสนา ณ อยุธยา (2547: 13-14) ได้กล่าวว่า การจัดประสบการณ์สำหรับเด็ก 3 - 5 ปี โดยได้กำหนดเป็นหลักการไว้ 5 ข้อ คือ

1. เล่นและการค้นหาความรู้เพื่อพัฒนาโดยองค์รวม
2. สำคัญคือยึดเด็กปฐมวัยเป็นสำคัญและที่อยู่ของเด็ก
3. จัดเด็กได้รับการพัฒนาจุดสำคัญทุกด้าน
4. จัดการประเมินพัฒนา
5. ร่วมกับพ่อ แม่ ในชุมชนเพื่อพัฒนาเด็ก

ราศรี ทองสวัสดิ์ (2542: 3) ได้กล่าวถึงนักการศึกษาซึ่งมีแนวคิดเป็นที่ยอมรับและมีการนำมาประยุกต์ใช้กับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ดังนี้

ไพเราะ พุ่มมั่น (2551: 10) ได้กล่าวว่า การจัดประสบการณ์เป็นการจัดกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น การฟัง การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง กิจกรรมที่จัดมีทั้งกิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

อีริกสัน (Erik Erikson. n.d.) เจ้าของทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพ โดยเน้นว่าบุคลิกภาพของคนเราจะสามารถพัฒนาไปได้ดี ถ้าเด็กได้รับการตอบสนองในสิ่งที่ตนพอใจในแต่ละช่วงอายุ ทำให้การศึกษาในระดับปฐมวัย เริ่มให้ความสำคัญกับการพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม

เปสตาลอสซี (Johann Pestalozzi. n.d.) นักการศึกษาชาวสวิส มีความเชื่อว่าความรักเป็นพื้นฐานที่สำคัญและจำเป็นคือการพัฒนาเด็กทั้งทางด้านร่างกายและสติปัญญา มีความเชื่อในความแตกต่างระหว่าง

บุคคลของเด็ก ไม่ว่าจะเป็นด้านความสนใจความต้องการหรือระดับความสามารถของการเรียนรู้ เปสตาลอสซีเป็นต้นความคิดในเรื่องการเตรียมความพร้อม และเห็นว่าเด็กไม่ควรถูกบังคับให้เรียนรู้ด้วยการท่องจำ แต่ต้องใช้เวลาและประสบการณ์แก่เด็กในการทำความเข้าใจ

ไวโกทสกี (Vygotsky) ทฤษฎีของไวโกทสกี มีแนวคิดสำคัญ 3 แนวคิด ดังนี้

1. The Zone of Proximal Development ไวโกทสกี เชื่อว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อเด็กทำงานภายใน "Zone of Proximal Development" ซึ่งเป็นพื้นที่เด็กประสบปัญหาแต่ไม่สามารถคิดแก้ปัญหาโดยลำพังต้องได้รับการช่วยเหลือจากผู้อื่นเด็กพร้อมที่จะเรียนรู้ความคิดรวบยอดหรือแนวคิดใหม่ ๆ และต้องได้รับการช่วยเหลือในสิ่งที่ทำได้ด้วย

2. Scaffolding เป็นกระบวนการที่ทำให้เด็กได้รับการสนับสนุนหรือส่งเสริมในช่วงเวลาการเรียนรู้บางสิ่งบางอย่าง การสนับสนุนจะเพิ่มมากขึ้น เป็นผลให้เด็กมีความรับผิดชอบมากขึ้น เด็กไม่สามารถเรียนรู้ได้เองโดยลำพัง เด็กจะเรียนรู้การร่วมมือกันระหว่างกลุ่มเพื่อน อาจได้รับการเสนอแนะจากผู้ใหญ่หรือได้รับการช่วยเหลือจากเพื่อน โดยวิธีแก้ปัญหาร่วมกับเพื่อน มีการจัดกระทำกับวัสดุอุปกรณ์ใหม่ ๆ มีการเชื่อมโยงความรู้เดิม

3. Sociocultural Context of Knowledge ไวโกทสกี ตระหนักถึงบทบาทและความสำคัญของสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลต่อการเรียนและการคิดของเด็ก เด็กเรียนรู้ได้จากครอบครัวและวัฒนธรรมในท้องถิ่น โดยเรียนรู้จากความคิดในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ปรากฏ เด็กจะเกิดความคิดรวบยอดจากสถานการณ์ต่าง ๆ จากการเชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้ของเด็กที่โรงเรียนและสังคมวัฒนธรรมท้องถิ่น

สรุปได้ว่า แนวคิดในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย หมายถึง การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย 3 - 5 ปี นี้จะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จะจัดในรูปของการบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้

4. หลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (2560 : 142) ได้ระบุว่า

1. หลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

1.1 จัดประสบการณ์เล่นและเรียนรู้อย่างหลากหลาย

1.2 เน้นเด็กปฐมวัยเป็นสำคัญและสนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและตามสภาพแวดล้อมของสังคมที่เด็กอยู่อาศัย

1.3 จัดให้เด็กได้รับการพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาการของเด็ก

1.4 จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์ พร้อมทั้งนำผลการประเมินมาพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง

1.5 พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

1) บทบาทในฐานะผู้บริหารหลักสูตร

- ทำหน้าที่วางแผน จัดทำหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ การประสบการณ์การเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ให้เด็กมีอิสระในการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้เด็กเล่น/ทำงานและเรียนรู้ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

- ประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น

2) บทบาทในฐานะผู้เสริมสร้างการเรียนรู้

- จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เด็กกำหนดขึ้นด้วยตัวเอง และผู้สอนกับเด็ก ร่วมกันกำหนด เพื่อพัฒนาเด็กให้ครอบคลุมทุกด้าน ในชีวิตประจำวันในการแสวงหาคำตอบ หรือหาคำตอบในสิ่งที่เด็กเรียนรู้ได้อย่างมีเหตุผล

- จัดประสบการณ์กระตุ้นให้เด็กร่วมคิด แก้ปัญหา ค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง ด้วยวิธีการศึกษาที่นำไปสู่การใฝ่รู้ และพัฒนาตนเอง

- จัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สร้างเสริมให้เด็กปฏิบัติผ่านการเล่นได้เต็มศักยภาพและความสามารถของเด็กแต่ละคน

- สอดแทรกการอบรมด้านจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้กิจวัตรประจำวัน และกิจกรรมต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ

3) บทบาทในฐานะผู้ดูแลเด็ก

สังคม

- สังเกตและส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ

- ฝึกให้เด็กช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน

- ฝึกให้เด็กมีความเชื่อมั่น มีความภูมิใจในตนเองและกล้าแสดงออก

- ฝึกการเรียนรู้หน้าที่ ความมีวินัย และการมีนิสัยที่ดี

- จำแนกพฤติกรรมเด็กและสร้างเสริมลักษณะนิสัยและแก้ปัญหาเฉพาะบุคคล

- ประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา บ้าน และชุมชน เพื่อให้เด็กได้พัฒนา

เต็มตามศักยภาพและมีมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

สำนักวิชาการและมาตรฐาน (2561: 61) กำหนดหลักการจัดประสบการณ์ของหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 เด็ก 3 - 6 ปี ดังนี้

1. โดยจัดประสบการณ์ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนด หลักการจัดประสบการณ์ไว้ ดังนี้

1.1 จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้อย่างหลากหลาย อย่างสมดุลและ
สม่ำเสมอ

1.2 ยึดเด็กเป็นสำคัญเพื่อส่งเสริมและสร้างความสนใจให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

1.3 สร้างให้เด็กได้รับโอกาสการพัฒนาและกระบวนการเรียนรู้กับพัฒนาการของ
เด็ก

1.4 จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่ง
ของการจัดประสบการณ์ พร้อมทั้งนำผลการประเมินมาพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง

1.5 ให้พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก
ชนิษฐา บุณนาค (2562: ออนไลน์) ได้กล่าวว่า หลักการจัดประสบการณ์ของเด็กช่วงอายุ 3 -
6 ปี ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยได้กล่าวไว้ว่า การจัดประสบการณ์จะต้องจัดในรูปแบบบูรณาการ
ผ่านการเล่น (การเล่นอย่างมีความหมาย) เช่น การที่เด็กเล่นบทบาทสมมติในการเล่นขายของ เด็กจะ
ได้เรียนรู้ทักษะทางภาษาจากการพูดสื่อสารกับเพื่อนในการสลับผลัดเปลี่ยนการเป็นแม่ค้าและลูกค้า
ซึ่งเด็กอาจจินตนาการในการพูดขึ้นมาเองหรืออาจจดจำจากผู้ปกครองเมื่อไปตลาด นอกจากจะได้
ทักษะทางภาษาแล้ว เด็กยังได้เรียนรู้เรื่องจำนวน การบวก - การลบเลขง่าย ๆ จากการเล่นอีกด้วย
ถือเป็นการบูรณาการที่ได้ทั้งทักษะทางภาษาและคณิตศาสตร์ (ซึ่งจะจัดเป็นการเล่นแบบมีจุดมุ่งหมาย
และจะไม่จัดเป็นรายวิชา) การจัดประสบการณ์จึงเปรียบเสมือนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการ

ทั้ง 4 ด้านให้กับเด็ก ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา มีการบูรณาการการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก โดยมีหลักการและแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

สรุปได้ว่า หลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยได้กล่าวไว้ว่า การจัดประสบการณ์จะต้องจัดในรูปแบบบูรณาการผ่านการเล่น เน้นเด็กเป็นสำคัญจัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญกับกระบวนการอย่างหลากหลายส่งเสริมเรียนรู้และการพัฒนาของเด็ก และที่สำคัญพร้อมทั้งนำผลประเมินมาใช้อย่างสม่ำเสมอสอนปฐมวัยเด็กสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ สอดคล้องกับพัฒนาการและเต็มตามศักยภาพ ผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งการพัฒนาคุณภาพเด็กโดยถือว่าเด็กมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต่อการจัดทำหลักสูตรพัฒนาหลักสูตรและนำหลักสูตรสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพทำให้กระบวนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้สอนจึงควรมีบทบาทหน้าที่

ความสามารถในการแสวงหาความรู้

1. ความหมายของการแสวงหาความรู้

มีนักวิชาการให้ความหมายของการแสวงหาความรู้ ดังนี้

มาร์ติเนลโล และคูก (Martinello; & Cook, 1994: 10-11) ได้กล่าวว่า ความสามารถในการแสวงหาความรู้ เป็นกระบวนการค้นหาข้อมูล ความรู้ การแสวงหาความรู้เป็นที่มาของความรู้ใหม่และหาคำตอบของคำถาม เพื่อนำไปสู่ข้อเท็จจริง และเกิดขึ้นตลอดเวลาโดยแต่ละบุคคลใช้กระบวนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

ลิปพนนท์ เกตุทัต (2541: 5-7) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้ที่เด็กปฐมวัยแสวงหาและค้นพบความรู้ด้วยตนเองเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพทำให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริงมีความสุขและภาคภูมิใจในตนเองสอดคล้องกับความเชื่อที่ว่าทุกคนมีศักยภาพในการเรียนรู้และการเรียนรู้มิใช่ถูกสอนอยู่ตลอดเวลา ควรให้เด็กปฐมวัยได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง จากการซักถามพูดคุยคิดหาเหตุผล การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายใน

ศิริพร หงส์พันธุ์ (2542: 8) ได้กล่าวว่า ความสามารถในการแสวงหาความรู้ การที่เด็กปฐมวัยมีนิสัยในการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง รู้จักใช้ความรู้ในเรื่องนั้นรู้จักสรุปให้คำอธิบายจากการหาความรู้และความสามารถเข้าใจหลักการต่าง ๆ พร้อมทั้งประเมินผลความรู้ความเข้าใจ และการใช้ความคิดหลักการนั้นเป็นสิ่งจำเป็นของการเรียนรู้

อัญชลี ไสยวรรณ (2548: 23) ได้กล่าวว่า การแสวงหาความรู้ หมายถึง การค้นหาความรู้ด้วยการลงมือกระทำอย่างเป็นระบบจนเกิดความเข้าใจ การแสวงหาความรู้เกี่ยวข้องกับการตั้งคำถาม การสืบค้น การใช้เครื่องมือและประสาทสัมผัสในการเก็บข้อมูล การประเมิน และการเผยแพร่ความรู้ใหม่ที่ค้นพบให้ผู้อื่นเข้าใจได้

พจนนา ทรัพย์สมาน (2549: 3) ได้กล่าวว่า การแสวงหาความรู้ได้แก่ปฐมวัย เด็กจะเรียนรู้วิเคราะห์ห่อภิปรายสรุปความรู้ได้ข้อคิดแนวทางการปฏิบัติ จัดทำผลงานรายงานการเรียนรู้และวิธีการเรียนรู้ของคนในรูปแบบต่าง ๆ ตามความสนใจ

จงจิตร เลิศวัฒนาพร (2551: 36) ได้กล่าวว่า ความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นการแสดงออกของเด็กปฐมวัยในการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองและสามารถสร้างความรู้ใหม่เพิ่มเติม จากการคิด ศึกษา ทดลอง ค้นคว้า และปฏิบัติด้วยตนเอง และเชื่อมสัมพันธ์กับความรู้เดิมที่มีอยู่ ทำการศึกษาจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน ตามความสนใจหรือความต้องการของตนเอง โดยมีวิธีการค้นคว้าหาความรู้จากการกำหนดปัญหาในการสืบค้นความรู้ การวางแผนในการสืบค้นความรู้ การดำเนินการสืบค้นความรู้ตามแผนที่กำหนดไว้การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสืบค้นความรู้ บันทึกและสรุปผลจากการสืบค้นความอาจหรือขอช่วยเหลือครูสอนหรือบุคคลอื่น

พัชรา อยู่สมบูรณ์ (2553: 34) ได้กล่าวว่า ความสามารถในการแสวงหาความรู้ หมายถึง กระบวนการสร้างความรู้ ค้นหาความจริงเพื่อความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง อันเป็นผลมาจากความพยายาม สืบค้น เสาะหา สำนวจตรวจสอบและค้นคว้าด้วยวิธีการที่หลากหลาย

วชิราภรณ์ ศรีผา (2554: 9) ได้กล่าวว่า การแสวงหาความรู้ความสามารถในการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ใหม่ที่เพิ่มเติมจากความรู้และประสบการณ์เดิมตามความสนใจหรือความต้องการของตนเอง โดยวิธีการ ค้นหาหาความรู้ที่มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบตามแผนงานที่วางไว้ก่อนล่วงหน้า เริ่มตั้งแต่การกำหนดประเด็นหัวข้อค้นคว้า การคาดเดาผลที่จะได้จากการค้นคว้า การเลือกวิธีการค้นคว้าและการดำเนินการแล้วนำข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้ามาวิเคราะห์และสรุปเป็นความรู้ใหม่ที่ได้รับ

ฉันท ชาติทอง (2559: 303) ได้กล่าวว่า การแสวงหาความรู้ คือ ความสามารถที่จะต้องอาศัยการเรียนรู้และวิธีการฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ ช่วยทำให้เกิดแนวความคิดความเข้าใจที่ถูกต้องและกว้างขวางยิ่งขึ้นเพราะเด็กปฐมวัยจะเกิดทักษะในการค้นคว้า สิ่งที่ต้องการและสนใจใคร่รู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทำให้ทราบข้อเท็จจริง และสามารถเปรียบเทียบข้อเท็จจริงที่ได้

ธิดาพร เทวัญประทานพร (2559: 47) ได้กล่าวว่า ความสามารถในการแสวงหาความรู้สำหรับเด็กปฐมวัย หมายถึง ความสามารถในการค้นหาความรู้ด้วยตนเอง จากการลงมือกระทำอย่างเป็นระบบจนเกิดความเข้าใจประกอบไปด้วยจากสังเกต การตั้งคำถาม วางแผน การสืบค้น การใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูล การใช้ข้อมูลสร้างเข้าใจและเผยแพร่ความรู้ที่ค้นพบ

สรุปได้ว่า ความหมายของการแสวงหาความรู้ หมายถึง ความสามารถในการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ใหม่ที่เพิ่มเติมจากความรู้และประสบการณ์เดิม เป็นกระบวนการค้นหาคำตอบด้วยการลงมือกระทำด้วยความกระตือรือร้น จนทำให้เกิดความเข้าใจประกอบด้วยการตั้งคำถาม การค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองและสามารถสร้างความรู้ใหม่เพิ่มเติม

2. การแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย

อัญชลี ไสยวรรณ (2548: 25) ได้กล่าวว่า การแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยเริ่มต้นจากความอยากรู้อยากเห็น ความสงสัยเด็กปฐมวัยจะตั้งคำถามด้วยตนเองเพื่อนำไปสู่การอธิบาย ความอยากรู้อยากเห็นนี้เป็นแรงผลักดันไปสู่การลงมือปฏิบัติการสืบค้นด้วยวิธีการต่าง ๆ และพยายามเก็บรวบรวมข้อมูล นำข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการสืบค้นมาสร้างความเข้าใจด้วยการวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลและสังเคราะห์เป็นความรู้ใหม่ด้วยตนเอง นำความรู้ที่ได้ไปแลกเปลี่ยนกับผู้อื่นเพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนองค์ความรู้ที่มีอยู่ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

อัญชลี ไสยวรรณ (2548: 26) ได้กล่าวว่า ความสามารถในการแสวงหาความรู้สำหรับเด็กปฐมวัย หมายถึง ความสามารถในการค้นหาความรู้ด้วยการลงมือกระทำอย่างเป็นระบบจนเกิดความเข้าใจประกอบด้วยความสามารถ 5 ด้าน ดังนี้ การตั้งคำถาม การสืบค้น การใช้เครื่องมือเก็บข้อมูล การใช้ข้อมูลสร้างความเข้าใจและการเผยแพร่ความรู้ที่ค้นพบ

1. ความสามารถในการตั้งคำถาม

คำถามที่เริ่มต้นเองเป็นหัวใจสำคัญของการแสวงหาความรู้ เทคนิคการตั้งคำถามสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งชั้นเรียนที่เป็นเด็กกลุ่มอายุน้อยเด็กวัยนี้จะเป็นผู้เริ่มคำถามตนเอง เด็กใช้คำถามที่นำไปสู่การเริ่มต้นกิจกรรมคำถามช่วยให้ความคิดก้าวหน้าไป คำถามทำให้การสังเกตมีความละเอียดรอบคอบ คำถามสร้างความเชื่อมโยงเพื่อให้เกิดความคิด (What does to do with my classroom. 2003: Online)

2. ความสามารถในการสืบค้นการสืบค้นเรื่องต่างๆ ความสนใจของเด็กด้วยวิธีการที่

หลากหลายจะทำให้เด็กได้ตอบจากคำถาม หรือคลายความสงสัย หรือได้รับข้อมูลใหม่ที่ไม่เคยรู้มา

ก่อน การสืบค้นรจจดจำได้อย่างแม่นยำ ทำให้เด็กตระหนักว่าวิธีการได้คำตอบมามีมากมายหลายวิ
 ภูมิใจเมื่อสามารถค้นหาคำตอบได้สำเร็จ ปลุกฝังนิสัยการค้นคว้า และทำให้
 เด็กได้รับข้อมูลเสมอ (ปานใจ จิราอนุภาพ. (2543, 15) นอกจากนี้เป็นทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ใน
 ระดับสูงขึ้นไป

3. ความสามารถในการใช้เครื่องมือเก็บข้อมูล

ในการแสวงหาความรู้จำเป็นอย่างย่งที่จะต้องมืเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลใน
 สิ่งที่ต้องการศึกษา ดังนั้นผู้แสวงหาความรู้จะต้องมีความรู้ในเรื่องของเครื่องมือว่ามีอะไรบ้างและใช้ใน
 การเก็บข้อมูลลักษณะใดการใช้เครื่องมือเก็บข้อมูล หมายถึง การใช้เครื่องมือและประสาทสัมผัสด้าน
 ต่าง ๆ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลตลอดจนถึงการใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์อย่างง่าย ที่มีใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน
 (CDANSESSI. 2000 : 19; Heroman.2003: Online;K-4 Fundamental abilities of
 inquiry.2003: Online)

4. ความสามารถในการใช้ข้อมูลสร้างความเข้าใจ

การใช้ข้อมูลสร้างความเข้าใจเป็นความสามารถในการแสวงหาความรู้ซึ่งใช้เพื่ออธิบาย
 ลักษณะและคุณสมบัติของข้อมูล หรือหาความสัมพันธ์ของข้อมูลที่มีอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสื่อ
 ความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจตรงกันการใช้ข้อมูลสร้างความเข้าใจ หมายถึง การตัดสินใจนำข้อมูลที่เก็บ
 รวบรวมจากการสืบค้นมาจัดระบบข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทำการสรุปความสัมพันธ์ของข้อมูล
 ทั้งหมดเป็นตาราง กราฟเส้น หรือกราฟแท่ง (Martin. 2001: 153) การใช้ข้อมูลสร้างความเข้าใจมี
 ความสำคัญต่อการคิดของเด็กปฐมวัย เพราะพวกเขาจะต้องใช้ข้อมูลเพื่อสร้างการอธิบายอย่างเป็น
 ระบบแม้พวกเขาจะอายุน้อย เด็กจะเรียนรู้สิ่งที่ได้สืบค้นและตัดสินใจข้อดีหรือจุดเด่นของข้อมูล
 และนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบข้อมูลที่มีอยู่เพื่อทำการสรุปความสัมพันธ์ของข้อมูล
 อย่างมีเหตุผล เมื่อเด็กได้สร้างความรู้จากการสืบค้นหลังจากนั้นเด็ก ๆ จะเสนอการสรุปของตน การใช้
 ข้อมูลเพื่อสร้างความเข้าใจทำให้เด็กได้ตรวจสอบข้อมูลความรู้ ประสบการณ์ของตนและการสังเกต
 ของคนอื่น

5. ความสามารถในการเผยแพร่ความรู้

การเผยแพร่ความรู้เป็นอีกความสามารถหนึ่งของเด็กและเป็นหน้าที่ที่สำคัญด้วยกระบวนการ
 แสวงหาความรู้เป็นการค้นหาความรู้ใหม่ ดังนั้นเมื่อเด็กได้ความรู้ใหม่จากการสืบค้นจึงควรเผยแพร่แก่
 ผู้อื่น หรือทำรายงานไว้เพื่อเป็นหลักฐานสำหรับการสืบค้นต่อไป

การเผยแพร่ความรู้ หมายถึง การนำเสนอกระบวนการสืบค้นเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจโดยการพูด วาดภาพ ตั้งแต่ การตั้งคำถาม การสืบค้น การใช้เครื่องมือเก็บข้อมูล และการประเมินผลนอกจากนี้ยังมีวิธีการนำเสนอได้อีกหลายวิธี เช่น แสดงการทดลองสิ่งที่เขาได้เรียนรู้ การแสดงนิทรรศการเด็กเล็กสามารถจัดแสดงนิทรรศการผลงานที่บอกเล่าเรื่องราวการสืบค้น หรืออาจมีการทดลองร่วมกับการแสดงนิทรรศการเพื่อเป็นการอธิบายแนวทางวิทยาศาสตร์เพิ่มเติม อาจเชิญผู้เชี่ยวชาญมาร่วมสรุปข้อค้นพบหรือสรุปการปฏิบัติการสร้างผลงานเป็นรายบุคคลกลุ่มเล็กๆ หรือทั้งชั้น (Martinello; & Cook. 1994: 188-189)

เด็กเล็กๆ จะเริ่มพัฒนาความสามารถในการเผยแพร่ความรู้ที่ได้จากการสืบค้นสามารถอธิบายผลงานจากการเขียนหรือการวาดภาพ สามารถบอกความเหมือนและความแตกต่างของผลงานตนเองและผลงานคนอื่น การเผยแพร่ความรู้ของเด็กเล็กๆ จะต้องเป็นการแสดงออกโดยการพูดหรือวาดภาพซึ่งมีคุณค่าเท่ากับงานเขียน (CDANESSI. 2001: 162)

พจนานุกรมศัพท์ (2549: 16 - 18) กล่าวว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยให้เด็กปฐมวัยแสวงหาและค้นพบความรู้ด้วยตนเอง มีลักษณะสำคัญกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

1. ยึดหลักการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน (Constructionism) และทฤษฎีพหุปัญญา (Theory of Multiple Intelligences)

2. กำหนดขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยให้เด็กปฐมวัยแสวงหาและค้นพบความรู้ด้วยตนเอง มีขั้นตอนให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้จากการคิดและปฏิบัติจริงตามลำดับขั้น 5 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 จุดประกายความสนใจ เป็นกิจกรรมสร้างความรู้สึกรู้สึกอยากเรียน ทำให้เด็กปฐมวัยเห็นคุณค่าความสำคัญและประโยชน์ของสิ่งที่เรียน

ขั้นที่ 2 วางแผนการเรียนรู้ เป็นขั้นตอนที่เด็กปฐมวัยได้วางแผนการเรียนรู้ของตนเองโดยร่วมกันกำหนดขอบเขตแนวทาง วิธีการเรียนรู้ ประเด็นเนื้อหาย่อย แนวทางการบันทึกและสรุปผลการเรียนรู้พร้อมทั้งจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการเรียนรู้

ขั้นที่ 3 ลงมือเรียนรู้ตามแผน เป็นขั้นตอนที่เด็กปฐมวัยได้ลงมือศึกษาค้นคว้า ศึกษารวบรวมข้อมูล ศึกษาปัญหาศึกษาทดลอง ตามแผนที่วางไว้ ฯลฯ เพื่อแสวงหาและค้นพบความรู้ ข้อคิด แนวทางการปฏิบัติ ฯลฯ ด้วยตนเอง

ขั้นที่ 4 นำเสนอข้อมูลการเรียนรู้ วิเคราะห์อภิปราย เปรียบเทียบเชื่อมโยงความสัมพันธ์ ประเมินค่า สรุป คือ กิจกรรมที่เด็กปฐมวัยได้นำข้อมูลข้อค้นพบที่ได้จากการเรียนรู้ มาร่วมกัน ความคิดรวบยอด คุณค่าความสำคัญ แนวคิดแนวทางการปฏิบัติในชีวิตประจำวัน และสรุปขั้นตอน กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง

ขั้นที่ 5 จัดทำชิ้นงานเพื่อรายงานผลการเรียนรู้ การที่เด็กปฐมวัยนำความรู้ ข้อค้นพบข้อสรุป ที่ได้จากการเรียนรู้มานำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ ตามความสนใจ พร้อมทั้งบอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับ ขั้นตอนวิธีการเรียนรู้ แสดงความรู้สึกต่อผลงาน แล้วนำผลงานมาแสดงเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และ ประเมินซึ่งกันและกัน รวมทั้งวางแผนการต่อยอดการเรียนรู้ตามความสนใจ

ธรรมนัด โภบารุง (2557: 2) ได้เสนอวิธีการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย (Methods of acquiring knowledge ไว้ว่าความรู้ต่างๆ ของเด็กปฐมวัยประกอบด้วยข้อเท็จจริงทฤษฎีต่างๆ ซึ่ง เมื่อเด็กปฐมวัยมีความรู้ความเข้าใจ สามารถที่จะอธิบาย ควบคุมหรือพยากรณ์ในสถานการณ์ที่ กำหนดให้ได้ การแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยเป็นการที่ต้องอาศัยสติปัญญาและการฝึกฝน วิธีแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย จำแนกได้ดังนี้

4.2.1 การสอบถามจากผู้รู้ (Authority) เช่น ในสมัยโบราณ เมื่อเกิดน้ำท่วมหรือโรค ระบาด ผู้คนก็จะถามผู้ที่เกิดก่อนว่าจะทำอย่างไร ซึ่งในสมัยนั้นผู้ที่เกิดก่อนก็จะแนะนำให้ทำพิธีสวด มนต์อ้อนวอนสิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ ปัจจุบันก็มีการแสวงหาความรู้ที่ใช้วิธีการสอบถามจากผู้รู้ เช่น ผู้ พิพากษาในศาลเวลาดัดสินคดีเกี่ยวกับการปลอมแปลงลายมือยังต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญทางด้านลายมือ ให้ช่วยตรวจสอบให้ ข้อควรระมัดระวังในการแสวงหาความรู้โดยการสอบถามจากผู้รู้คือต้อง มั่นใจว่าผู้รู้เป็นผู้รู้ในเรื่องที่จะสอบถามอย่างแท้จริง

4.2.2 การศึกษาจากขนบธรรมเนียมประเพณี (Tradition) วิธีการแสวงหาความรู้ อีก วิธีหนึ่งที่ใกล้เคียงกันกับการสอบถามจากผู้รู้ก็คือการศึกษาจากขนบธรรมเนียมประเพณีหรือ วัฒนธรรมต่างๆ เช่น ในการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายประจำชาติต่างๆ ซึ่งผู้ใช้วิธีการ แสวงหาความรู้แบบนี้ต้องตระหนักว่า สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในอดีตจนเป็นขนบธรรมเนียมนั้นไม่ใช่จะเป็น สิ่งที่ถูกต้องและเที่ยงตรงเสมอไป ถ้าศึกษาเหตุการณ์ต่าง ๆ ทางด้านประวัติศาสตร์จะพบว่า มีข้อ ปฏิบัติหรือทฤษฎีต่าง ๆ ที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากวัฒนธรรมหรือขนบธรรมเนียมประเพณีนั้นซึ่งได้ ยึดถือปฏิบัติกันมาหลายปี และพบข้อเท็จจริงในภายหลังถึงความผิดพลาดข้อปฏิบัติหรือทฤษฎี เหล่านั้นก็ต้องยกเลิกไป ดังนั้นผู้ใช้วิธีการแสวงหาความรู้โดยการศึกษาจากขนบธรรมเนียม ประเพณีนั้น ควรจะได้นำมาประเมินอย่างรอบคอบเสียก่อนที่จะยอมรับว่าเป็นข้อเท็จจริง

4.2.3 การใช้ประสบการณ์ (Experience) วิธีการเสาะแสวงหาความรู้ที่เด็กปฐมวัยใช้กันอยู่บ่อยๆ คือ การใช้ประสบการณ์ตรงของตนเอง เมื่อเผชิญปัญหาเด็กปฐมวัยพยายามที่จะค้นคว้าหาคำตอบในการแก้ปัญหาโดยใช้ประสบการณ์ตรงของตนเองที่เคยประสบมา เช่น เด็กมักจะมีคำถามมาถามครู พ่อแม่ ญาติผู้ที่มีอาวุโสมากกว่า บุคคลเหล่านั้นมักจะใช้ประสบการณ์ตรงของตนเองในการตอบคำถามหรือแก้ปัญหาให้กับเด็ก การใช้ประสบการณ์ตรงนั้นเป็นวิธีการเสาะแสวงหาความรู้ แต่ถ้าใช้ไม่ถูกวิธีอาจจะทำให้ได้ข้อสรุปที่ไม่ถูกต้องได้

4.2.4 วิธีการอนุมาน (Deductive method) การเสาะแสวงหาความรู้โดยใช้วิธีการอนุมานนี้เป็นกระบวนการคิดค้นจากเรื่องทั่วไป ไปสู่เรื่องเฉพาะเจาะจงหรือคิดจากส่วนใหญ่ไปสู่ส่วนย่อย จากสิ่งที่รู้ไปสู่สิ่งที่ไม่รู้ วิธีการอนุมานนี้ประกอบด้วย

4.2.4.1 ข้อเท็จจริงใหญ่ ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เป็นจริงอยู่แล้วใน

4.2.4.2 ข้อเท็จจริงย่อย ซึ่งมีความสัมพันธ์กับกรณีของข้อเท็จจริง

4.2.4.3 ข้อสรุป (Conclusion) ถ้าข้อเท็จจริงใหญ่และข้อเท็จจริงเป็นจริง ข้อสรุปจะต้องเป็นจริง เช่น สัตว์ทุกชนิดต้องตาย สุนัขเป็นสัตว์ชนิดหนึ่ง

4.2.5 วิธีการอุปมาน (Inductive method) จะเริ่มจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ วิธีการอุปมานนี้อาจจะจัดแยกเป็น 2 ชนิด คือ

4.2.5.1 วิธีการอุปมานแบบสมบูรณ์ (perfect inductive method) เป็นวิธีการเสาะแสวงหาความรู้โดยรวบรวมข้อเท็จจริงย่อย ๆ จากทุกหน่วยของกลุ่มประชากร จึงสรุปไปสู่ส่วนใหญ่ เช่น ต้องการทราบว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครนับถือศาสนาอะไร ก็ต้องมาถามจากผู้ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครว่าทุกคนนับถือศาสนาอะไรแล้วจึงนำมาสรุปรวมว่าผู้ที่อาศัยในกรุงเทพมหานครนับถือศาสนาอะไรบ้าง

4.2.5.2 วิธีการอุปมานแบบไม่สมบูรณ์ (Imperfect inductive method) เป็นวิธีการเสาะแสวงหาความรู้โดยรวบรวมข้อเท็จจริงย่อย ๆ จากบางส่วนของกลุ่มประชากรแล้วสรุปรวมไปสู่ส่วนใหญ่ ในทางปฏิบัติเป็นไปได้ยากที่จะรวบรวมข้อเท็จจริงย่อยจากทุกหน่วยของกลุ่มประชากร จึงใช้วิธีรวบรวมข้อเท็จจริงย่อย ๆ จากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มประชากร

4.2.6 วิธีการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific method) เป็นวิธีการแสวงหาความรู้โดยใช้หลักการของวิธีการอุปมานและวิธีการอนุมานมาผสมผสานกัน โดยมีขั้นตอนการเสาะแสวงหาความรู้โดยเริ่มจากการที่เด็กปฐมวัยเริ่มเรียนรู้ที่ละเล็กทีละน้อยจากประสบการณ์ตรง ความรู้เก่า และการสังเกต เป็นต้น จนกระทั่งรวบรวมแนวความคิดเป็นแนวความรู้ต่าง ๆ ที่สมมติขึ้นมา ซึ่งเป็นวิธีการอุปมาน และหลังจากนั้นก็ใช้วิธีการอนุมานในการแสวงหาความรู้ทั่วไป โดยเริ่มจากสมมติฐานซึ่งเป็น

ส่วนรวม แล้วศึกษาไปถึงส่วนย่อยเพื่อที่จะศึกษาถึงการหาความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยกับส่วนรวม เพื่อให้ได้ข้อสรุปของความรู้ต่าง ๆ วิธีการทางวิทยาศาสตร์ เป็นวิธีการแสวงหาความรู้ที่ดีในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ไม่เพียงแต่ปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์เท่านั้น แต่ยังสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาด้านการศึกษาได้ด้วย

ฉันท ธาตุดอง (2559: 306-307) กล่าวว่า การสร้างปัญญาให้กับเด็กปฐมวัย เพื่อนำไปสู่การแสวงหาความรู้ด้วยตนเองมี 10 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทักษะการสังเกต คือ การสังเกตสิ่งที่เราเห็น สิ่งแวดล้อมหรือสิ่งที่เราจะศึกษา โดยสังเกตเกี่ยวกับแหล่งที่มา ความเหมือน ความแตกต่าง สาเหตุของความแตกต่าง ประโยชน์ และผลกระทบ วิธีฝึกการสังเกต คือ การฝึกสมาธิ เพื่อให้มีสติและทำให้เกิดปัญญา

ขั้นตอนที่ 2 ทักษะการบันทึก คือ การบันทึกสิ่งที่ต้องจำหรือต้องศึกษามีหลายวิธี ได้แก่ การทำสรุปย่อ การเขียนเค้าโครงเรื่อง การขีดเส้นใต้ การเขียนแผนภูมิ การทำเป็นแผนภาพ หรือ ทำเป็นตาราง เป็นต้น วิธีฝึกการบันทึก คือ การบันทึกทุกครั้งที่มีการสังเกตมีการฟัง หรือมีการอ่าน เป็นการพัฒนาปัญญา

ขั้นตอนที่ 3 ทักษะการนำเสนอ คือ การทำความเข้าใจในเรื่องที่จะนำเสนอให้ผู้อื่นรับรู้ได้ โดยจดจำในสิ่งที่นำเสนอออกมาอย่างเป็นระบบ ซึ่งสามารถทำได้หลายรูปแบบ เช่น การทำรายงาน เป็นรูปเล่ม การรายงานปากเปล่า การรายงานด้วยเทคโนโลยี เป็นต้น วิธีฝึกการนำเสนอ คือ การฝึกตามหลักการของการนำเสนอในรูปแบบต่างๆ ดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ จนสามารถนำเสนอ ได้ดีซึ่งเป็นการพัฒนาปัญญา

ขั้นตอนที่ 4 ทักษะการฟัง คือ การจับประเด็นสำคัญของผู้พูด สามารถตั้งคำถามเรื่องที่ฟังได้ รู้จุดประสงค์ในการฟัง เด็กปฐมวัยจะต้องค้นหาเรื่องสำคัญในการฟังให้ได้วิธีฝึกการฟัง คือ การทำเค้าโครงเรื่องที่ฟัง จดบันทึกความคิดหลัก หรือถ้อยคำสำคัญลงในกระดาษบันทึกที่เตรียมไว้ อาจตั้งคำถามในใจ เช่น ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร เพราะเหตุใด อย่างไรเพราะจะทำให้การฟัง มีความหมาย และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขั้นตอนที่ 5 ทักษะการถาม คือ การถามเรื่องสำคัญ การตั้งคำถามสั้น ๆ เพื่อนำคำตอบมาเชื่อมต่อให้สัมพันธ์กับสิ่งที่เรารู้แล้วมาเป็นหลักฐานสำหรับประเด็นที่กล่าวถึง สิ่งที่ทำให้เราฟังได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ เกี่ยวกับตัวเราเอง การฝึกถาม-ตอบ เป็นการฝึกการใช้เหตุผลวิเคราะห์ สังเคราะห์ ทำให้เข้าใจในเรื่องนั้น อย่างชัดเจนถ้าเราฟังโดยไม่ถาม-ตอบ ก็จะเข้าใจ ในเรื่องนั้นไม่ชัดเจน

ขั้นตอนที่ 6 ทักษะการตั้งสมมติฐานและตั้งคำถาม คือ การตั้งสมมติฐาน และตั้งคำถาม สิ่งที่เราเรียนรู้ไปแล้วได้ว่า คืออะไร มีประโยชน์อย่างไร ทำอย่างไรจึงจะสำเร็จได้ การฝึกตั้งคำถาม ที่มีคุณค่า และมีความสำคัญ ทำให้อยากได้คำตอบ

ขั้นตอนที่ 7 ทักษะการค้นหาคำตอบจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ เช่น หนังสือ อินเทอร์เน็ต คุยกับคนแก่ แล้วแต่ธรรมชาติของคำถาม การค้นหาคำตอบต่อคำถามที่สำคัญจะสนุก และทำให้ได้ความรู้มาก บางคำถามหาคำตอบทุกวิถีทางแล้วไม่พบต้องหาคำตอบต่อไปด้วยการวิจัย

ขั้นตอนที่ 8 ทักษะการทบทวนสร้างความรู้ การวิจัยเพื่อหาคำตอบเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ทุกระดับ การวิจัยจะทำให้ค้นพบความรู้ใหม่ ทำให้เกิดความภูมิใจ สนุก และมีประโยชน์มาก

ขั้นตอนที่ 9 ทักษะการเชื่อมโยงบูรณาการ คือ การเชื่อมโยงเรื่องที่เรารู้มา ให้เห็นภาพรวมทั้งหมด มองเห็นความงดงาม มองให้เห็นตัวเอง ไม่ควรให้ความรู้นั้นแยกออกเป็นส่วน

ขั้นตอนที่ 10 ทักษะการเขียนเรียบเรียง คือ การเรียบเรียงความคิดให้ประณีตขึ้น โดยการค้นคว้า หาหลักฐานอ้างอิงความรู้ให้ถี่ถ้วน แม่นยำขึ้น การเรียบเรียงทางวิชาการจึงเป็นการพัฒนาปัญญาอย่างสำคัญ และเป็นประโยชน์ในการเรียนรู้ของผู้อื่นในวงกว้างออกไปต้องหาคำตอบต่อไปด้วยการวิจัย

การีสัน (Garrison ,2562: 352) ได้กล่าวว่า เด็กปฐมวัยแสวงหาความรู้เป็นกระบวนการ การแสวงหาความรู้เป็นกระบวนการหนึ่งนำไปสู่การสร้างความคิดใหม่ กระบวนการแสวงหาความรู้ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การตั้งคำถาม คำถามในการแสวงหาความรู้เป็นคำถามเพื่อต้องการการค้นพบความรู้คำถามนำไปสู่การกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับประสบการณ์ในโลกแห่งความเป็นจริง คำถามหรือปัญหาในขั้นตอนนี้ ผู้แสวงหาความรู้เริ่มต้นตั้งคำถามด้วยตนเองเพื่อนำไปสู่การอธิบาย เช่น ไก่มาจากไหน และไข่ทำมาได้อย่างไร ทำไมดวงจันทร์จึงเปลี่ยนแปลงรูปร่าง คำถามทำให้ผู้แสวงหาความรู้ใช้ความคิดตลอดกระบวนการ คำถามทำให้นำไปสู่ขั้นตอนของกระบวนการสืบค้นต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การสืบค้น ความอยากรู้อยากเห็นเป็นแรงผลักดันไปสู่การลงมือปฏิบัติการสืบค้น ขั้นตอนนี้ผู้แสวงหาความรู้เริ่มต้นเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย การค้นหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ การศึกษาการทดลอง การสังเกตด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ระหว่างการสืบค้นข้อมูล ผู้แสวงหา

ความรู้ อาจตั้งคำถามเพิ่มขึ้นอีก ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นจากแรงจูงใจของผู้แสวงหาความรู้เอง

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างความรู้ ผู้แสวงหาความรู้ นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนการสืบค้นมาดำเนินการสร้างความรู้ใหม่ โดยผู้แสวงหาความรู้เริ่มต้นเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมมา ความสามารถในขั้นตอนนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจจากการสังเคราะห์จนทำให้เกิดเป็นความรู้ใหม่ ผู้แสวงหาความรู้เริ่มต้นกับผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้นเป็นความคิดใหม่ แนวคิดใหม่ และทฤษฎีใหม่ที่เกิดขึ้นบนพื้นฐานประสบการณ์เดิมของเรา

ขั้นตอนที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้ใหม่ ผู้แสวงหาความรู้ทุกคนได้ร่วมกันอภิปราย (Discuss) แลกเปลี่ยนความคิดใหม่ของตนกับผู้อื่น ผู้แสวงหาความรู้เริ่มต้นถามผู้อื่นถึงประสบการณ์การสืบค้นของเขา การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นควรทำเป็นกระบวนการกลุ่ม กระบวนการนี้เป็นการปฏิบัติที่ทำให้ผู้แสวงหาความรู้ได้นำข้อสังเกตต่าง ๆ ของตนมาเปรียบเทียบผลแห่งความรู้ สรุปเป็นความรู้ และได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน

ขั้นตอนที่ 5 การทบทวน ขั้นตอนนี้เป็นช่วงเวลาที่ผู้แสวงหาความรู้มองย้อนกลับไปคำถาม กระบวนการสืบค้นและการสรุป เป็นการทบทวนขั้นตอนต่างๆ ที่ปฏิบัติผ่านมาแล้วทำการประเมินค้นหาคำสังเกต และมีความเป็นไปได้อย่างยิ่งที่ทำให้ผู้แสวงหาความรู้ตัดสินใจใหม่ว่า มีการแก้ไขข้อค้นพบใหม่หรือไม่ คำถามใหม่มีความชัดเจนหรือไม่ ควรจะต้องถามอย่างไร

สลา สามีภักดิ์ (2563: 134) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้โดยมีผู้อื่นชี้แนะเช่นเดียวกับที่ได้จะเป็นเด็กปฐมวัยรู้ด้วยตนเองในเรื่องที่เขาสนใจ แสวงหาความรู้ค้นหาคำตอบ และผลลัพธ์ในเรื่องกายภาพเด็กเล็กแสดงให้เห็นว่าเขาอยากเรียนรู้ในเรื่องที่เขาอยากรู้ เด็กเล็กยังสามารถเรียนรู้ได้ในสถานะที่ไม่มีแรงกดดันจากภายนอกให้พวกเขาทำให้ดีขึ้น และไม่จำเป็นต้องมีข้อมูลหรือรางวัล พวกเขาเรียนรู้เพราะพอใจเท่านั้น บางครั้งเราเรียกความพอใจนี้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (achievement motivation) หรือแรงจูงใจด้านความสามารถ (competence motivation) (White, 1959; Yarrow and Messer, 1983; Dichter-Blancher et al., 1997)

สลา สามีภักดิ์ (2563: 147-148) ได้กล่าวว่า ผู้ใหญ่ช่วยเชื่อมโยงสถานการณ์ใหม่กับสถานการณ์ที่เด็กคุ้น ความอยากรู้อยากเห็น และความมุ่งมั่นของเด็กในการแสวงหาความรู้ต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้ใหญ่ที่คอยดึงความสนใจของเด็ก ทำให้ประสบการณ์ของเด็กมีโครงสร้าง สนับสนุนความพยายามในการเรียนรู้ และกำหนดระดับความซับซ้อน และความยากของข้อมูลที่จะให้แก่เด็ก ซึ่งเด็กมีความสามารถที่ถูกกล่อมเกลาโดยประสบการณ์ที่เกิดจากคนที่แวดล้อมพวกเขา

และผู้ดูแล ผู้ดูแลเด็กสนับสนุนการเรียนรู้ เช่น ด้วยการชี้ให้เห็นแก่นสำคัญในแง่ของเหตุการณ์ ชี้ให้เห็นรายละเอียดที่เด็กควรเห็น และช่วยทำให้ข้อมูลมีโครงสร้างด้วยวิธีต่าง ๆ โครงสร้างเป็นสิ่งสำคัญต่อการเรียนรู้และเคลื่อนไปสู่ความเข้าใจข้อมูล พัฒนาการและการเรียนรู้ไม่ใช่กระบวนการคู่ขนาน แต่ฐานทางชีวภาพของทารกเอื้อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ในบางรูปแบบ และการสนับสนุนจากผู้ดูแล รวมทั้งการสนับสนุนทางวัฒนธรรม และสังคมอย่างอื่น ทำให้ประสบการณ์เพื่อการเรียนรู้ของเด็กขยายออก การเรียนรู้เกิดขึ้นได้และถูกกำหนดโดยสภาวะทางชีวภาพและทางนิเวศของเด็ก และการเรียนรู้ทำให้เกิดพัฒนาการ

ศูนย์กลางแหล่งข้อมูลวิทยาศาสตร์แห่งชาติ (National Science Resources Center. 1997:8) ได้อธิบายว่า การแสวงหาความรู้เกี่ยวข้องกับ กระบวนการสังเกต การตั้งคำถาม การตรวจสอบความเข้าใจจากหนังสือและจากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ การวางแผนการสืบค้น การทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการสืบค้น การใช้เครื่องมือเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการสรุปความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ค้นพบการเผยแพร่ความรู้ต่อมา คณะกรรมการการพัฒนาอภิชานเพื่อมาตรฐานวิทยาศาสตร์ศึกษาแห่งชาติ เฮโรแมน (Heroman.2003: Online) กล่าวว่า ความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยที่เกิดขึ้นในกระบวนการเรียนการสอนประกอบด้วย ความสามารถในการตั้งคำถาม ความสามารถในการสำรวจและการสืบค้นข้อมูลความสามารถในการใช้เครื่องมือต่าง ๆ และประสาทสัมผัสต่าง ๆ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลความสามารถในการอธิบายอย่างมีเหตุผล และความสามารถในการแสดงสิ่งที่ได้เรียนรู้ผ่านการวาดภาพ การก่อสร้าง การเขียน การเล่าเรื่องหรือการแสดงละคร จากบทความเรื่องการแสวงหาความรู้ และการค้นคว้า (Inquiry and Research: Kindergarten.2003: Online) ให้ความคิดเห็นว่าเด็กอนุบาลต้องมีความสามารถในการแสวงหาความรู้หลายด้านซึ่งประกอบด้วย ความสามารถในการอธิบายความต้องการ การเลือกข้อมูล การจัดกระทำกับข้อมูล และข้อค้นพบ ความสามารถในการเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดประเภทข้อมูล และการสังเกตสามารถสำรวจข้อมูลหรือสืบค้นข้อมูลโดยการทำงานร่วมกับผู้อื่น ตรวจสอบความคิดและแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ค้นพบ สามารถหาความสัมพันธ์ของความรู้เดิมโดยการค้นหาแหล่งที่มาของข้อมูล ทำการสังเกต และปรับความรู้เดิมไปสู่การเรียนรู้ใหม่

การแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยสามารถอ้างอิงได้จากแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ดังนี้

1. ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Piaget's Theory of Cognitive Development)

- เด็กปฐมวัยอยู่ในช่วงวัยก่อนปฏิบัติการคิดคอนกรีต มีความอยากรู้อยากเห็นและเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสและการลงมือปฏิบัติ

2. ทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม (Bloom's Taxonomy)

- การแสวงหาความรู้ช่วยพัฒนาทักษะการรู้คิดในระดับต่างๆ ตั้งแต่ความรู้ความจำ ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ การประเมินค่า จนถึงการสร้างสรรค์

3. ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism)

- เด็กสร้างความรู้ด้วยตนเองจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม การลงมือปฏิบัติ และการสร้างความหมายจากประสบการณ์

4. แนวคิดการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ (Hands-on Learning)

- การเรียนรู้ที่ดีที่สุดสำหรับเด็กคือการลงมือทำ ทดลอง สำรวจ ค้นพบด้วยตนเอง

5. แนวคิดการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ (Enriched Environment)

- การจัดสภาพแวดล้อมที่หลากหลาย น่าสนใจ กระตุ้นการเรียนรู้ ช่วยให้เด็กได้แสวงหาความรู้และค้นพบสิ่งใหม่ๆ

ดังนั้น การสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยได้มีโอกาสแสวงหาความรู้จากการสำรวจพิจารณาอย่างลึกซึ้งผ่านประสบการณ์ตรง จึงเป็นแนวทางการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้

กาเย่ (Gagne',1965) ได้กล่าวว่า สติปัญญาที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้โมติและหลักการช่วยให้การลงข้อสรุปแบบอุปนัยมีความเที่ยงตรง ถูกต้อง เชื่อถือได้ โดยมีลักษณะสำคัญของทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ 3 ประการดังนี้

1. เป็นทักษะทางสติปัญญาโดยแต่ละกระบวนการเป็นทักษะทางสติปัญญาเฉพาะ ที่นักวิทยาศาสตร์ใช้เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจในปรากฏการณ์ธรรมชาติต่าง ๆ

2. แต่ละทักษะซึ่งสามารถสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีทักษะกระบวนการสามารถในการแสวงหาความรู้แบบนักวิทยาศาสตร์

3. แต่ละทักษะกระบวนการ สามารถถ่ายโอนจากวิทยาศาสตร์ไปยังสาขาวิชาอื่นได้ และสามารถนำไปใช้เป็นหลักในการคิดอย่างมีเหตุผลและใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ด้วย

จิตรา ชนะกุล (2550: 35 - 36) กล่าวว่า การแบ่งขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาออกเป็นขั้นๆ โดยมีหลักกว่าขั้นของพัฒนาการทางสติปัญญาแต่ละขั้นจะเป็นระยะเวลาของการริเริ่มและรวบรวมความรู้ความคิดในลักษณะหนึ่ง การบรรลุถึงขั้นของการพัฒนาแต่ละขั้นจะเป็นจุดเริ่มต้นของการ

พัฒนาไปสู่ขั้นสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาทางสติปัญญาแต่ละขั้นจะพัฒนาไปตามลำดับก่อนหลัง ขั้นต่างๆ ในพัฒนาการทางสติปัญญาของมนุษย์นั้น ซึ่งได้แก่

1. ขั้นประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว (Semi-Motor Stage) เป็นช่วงที่เรามีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึงประมาณ 2 ขวบ การพัฒนาการเรียนรู้ในช่วงนี้สามารถสังเกตได้ดังนี้

1.1 มีการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 มีปฏิริยาสะท้อนกลับและแสดงความสามารถในการเคลื่อนไหวเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะหน้าในระยะเวลาสั้นๆ

1.2 พัฒนาเรื่องการใช้วัยยะต่างๆ สัมผัสกับสิ่งของและปรากฏการณ์ในสิ่งแวดล้อม

1.3 เริ่มเข้าใจการคงอยู่ของวัตถุ ซึ่งถือเป็นการเริ่มต้นของการเรียนรู้เรื่องพื้นที่และ มิติกับเวลาอย่างพื้น ๆ

1.4 เริ่มใช้ภาษาสื่อสารได้ แต่ไม่สามารถพูดสื่อสารเป็นประโยคยาว ๆ ได้

1.5 พัฒนาการการเล่น จากการเล่นคนเดียวมาเล่นเป็นกลุ่มได้

2. ขั้นก่อนปฏิบัติการ (Pre-Operational Stage)

2.1 ใช้จินตนาการและภาษาของตนเองเป็นเครื่องมือในการสื่อสารและแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดอย่างง่าย ๆ

2.2 มีความคิดทางเดียวแปรกลับไปมาไม่ได้

2.3 มีเหตุผลที่ขึ้นอยู่กับความต้องการและความพอใจของตนผู้เดียว ไม่สามารถเข้าใจเหตุผลของบุคคลอื่น

2.4 แก้ปัญหาโดยการลองผิดลองถูก

2.5 ทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรเดียว

2.6 ไม่สามารถเชื่อมโยงเหตุการณ์ต่างๆ เข้าด้วยกันได้

2.7 เข้าใจเรื่องปัจจุบันได้ดี เรื่องอดีตได้บ้าง และเชื่อมโยงกันได้บางครั้ง แต่ไม่สามารถเชื่อมโยงไปถึงอนาคตได้

2.8 ชอบเลียนแบบและเล่นเกมสมมติ

2.9 เริ่มที่จะแยกประเภท หรือเรียงลำดับเหตุการณ์ได้บ้าง แต่เป็นไปในลักษณะที่ขึ้นอยู่กับตัวแปรเดียวที่ตนเองพึงพอใจ

3. ขั้นปฏิบัติการรูปธรรม (Concrete Operation Stage)

3.1 สามารถรับรู้และเข้าใจเหตุการณ์ สิ่งของที่มีตัวตนสัมผัสจับต้องได้

3.2 ทำกิจกรรมเกี่ยวข้องกับตัวแปร 2 ตัว ได้

3.3 มีความสามารถขั้นต้นในการรับรู้ระดับ Operation ได้แก่ มีความสามารถในการนับ การจำแนก การเรียงลำดับ การอนุรักษ์ มวลความยาว น้ำหนัก พื้นที่

3.4 มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลที่ต้องอาศัยสิ่งของที่มีตัวตนและสามารถจับต้องได้

3.5 มีความสามารถในการคำนึงถึงเหตุผลของคนอื่น

3.6 ยังไม่สามารถจำแนกวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาได้อย่างเป็นระบบหรืออย่างเป็นขั้นตอน

3.7 ในช่วงปลายของพัฒนาการขั้นนี้ เด็กเริ่มที่จะเข้าใจเรื่องการแทนที่หรือทดแทนและเรื่องการจำแนกแบบซับซ้อนได้

4. ขั้นปฏิบัติการนามธรรม (Formal Operation Stage)

4.1 สามารถเข้าใจและแสดงความคิดเห็นเชิงนามธรรมของเรื่องราวต่างๆ ได้โดยไม่ต้องอาศัยของจริงประกอบ

4.2 สามารถวิเคราะห์และจำแนกปัญหาที่มีความซับซ้อนได้อย่างเป็นขั้นตอนและเป็นระบบ

4.3 จัดกระทำกับข้อมูลที่มีหลายตัวแปรได้ สามารถเห็นความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงของตัวแปรเหล่านั้นได้

4.4 สามารถคิดย้อนกลับไปในเรื่องราวในอดีต แล้วนำมาสรุปหรือวิเคราะห์เป็นข้อคิดเห็นสามารถวิจารณ์หรือเปรียบเทียบข้อสรุปต่าง ๆ เหล่านั้นได้

4.5 สามารถรับรู้และเข้าใจการคิดอย่างมีเหตุผลได้เป็นอย่างดี ซึ่งได้แก่ การตั้งปัญหา การตั้งสมมติฐาน การออกแบบการรวบรวมข้อมูล การพิสูจน์หรือแปลผล

บรูเนอร์ (Bruner. n.d.; อ้างอิงจาก จิตรา ชนะกุล. 2550: 41) ได้เสนอว่า พัฒนาการทางสติปัญญาของคนแบ่งออกเป็น 3 ขั้น คือ

1. การเรียนรู้ด้วยการกระทำ (Enactive Representatior) ขั้นนี้เปรียบได้กับขั้นประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว (Semi-Motor Stage) ของเพียเจต์

2. การเรียนรู้โดยการรับรู้เป็นภาพในใจ (Iconic Repre. lon) ขั้นนี้เปรียบได้กับขั้นก่อนปฏิบัติการ (Pre-Operational Stage) ของเพียเจต์

ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เป็นทักษะที่ส่งเสริมการค้นพบความรู้ด้วยตนเองให้เด็กปฐมวัยได้รับรู้สิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว จากการกระตุ้นผ่านประสาทสัมผัส คือ ตา หู จมูก ลิ้น และผิว

กาย โดยการลงมือกระทำด้วยตนเอง เพื่อให้เด็กคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ซึ่งทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความเห็นดังนี้

นิวแมน (Neuman. 1981: 320) ได้ให้ความหมายของการจัดประสบการณ์ทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย ไว้ดังนี้ การจัดประสบการณ์ทางวิทยาศาสตร์เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้สังเกตด้วยตนเอง กำหนดความคิดเห็นด้วยตนเอง จำแนกประเภทด้วยตนเอง และเสนอผลที่ค้นพบ บทบาทของครูจะเป็นผู้กำหนดสถานการณ์เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น ให้คำแนะนำและขอช่วยต่างๆ ที่พึงกระทำหรือไม่พึงกระทำในเรื่องความปลอดภัยของการใช้วัสดุอุปกรณ์ และกิจกรรมนั้นอาจจัดเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถของเด็กและจัดในสถานการณ์ที่เป็นจริง สามารถปฏิบัติได้

เคลห์; และชอร์ (Cliatt; & Shaw. 1992: 23) กล่าวว่า ทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อการแสวงหาความรู้ คือ ทักษะการจำแนกประเภท การวัด ทักษะการใช้ตัวเลข ทักษะการหาความสัมพันธ์ระหว่างมิติของวัตถุกับเวลา ทักษะการจัดทำข้อมูลและสื่อความหมาย ทักษะการลงความเห็นจากข้อมูล และทักษะการทำนาย

เบรเวอร์ (Brewer. 1995: 285; อ้างอิงจาก กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2547: 170) กล่าวว่า วิทยาศาสตร์เป็นกระบวนการสังเกต การคิด การสะท้อนการกระทำและเหตุการณ์ เด็กใช้การคิดแบบวิทยาศาสตร์ เพื่อสร้างกรอบความสัมพันธ์ของสารสนเทศให้เป็นระเบียบ มีความหมาย และให้มโนทัศน์ที่มีประโยชน์

เรนเนอร์; และสแตฟฟอร์ด (Renner, & Stafford. 1972: 1; อ้างอิงจาก ภพ เลหาไพบูลย์.

2542: 1) ได้ให้ความหมายไว้ว่า วิทยาศาสตร์เป็นความพยายามของมนุษย์ที่จะอธิบายปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ โดยมนุษย์ที่ศึกษาวิทยาศาสตร์จะต้องกระทำโดยประสบการณ์ตรง ซึ่งประกอบด้วย การสังเกตปรากฏการณ์ธรรมชาติ การรวบรวมข้อมูล และใช้ข้อมูลข้อเท็จจริงมากกว่าการใช้ความรู้สึกหรือ สัมผัสอื่น

สรุปได้ว่า การแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย หมายถึง การแสวงหาความรู้ต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้ใหญ่ที่คอยดึงความสนใจของเด็ก ทำให้ประสบการณ์ของเด็กมีโครงสร้าง สนับสนุนความพยายามในการเรียนรู้จัดการเรียนรู้โดยให้เด็กปฐมวัยแสวงหาและค้นพบความรู้ด้วยตนเอง

3. คุณค่าและประโยชน์ที่เกิดกับเด็กปฐมวัย

พจนา ทรัพย์สมาน (2549: 36-37) กล่าวว่าจากข้อมูลการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยให้เด็กปฐมวัยแสวงหาและค้นพบความรู้ด้วยตนเองของครูผู้สอนหลายวิชา หลายระดับชั้น พบว่าการ

เรียนรู้ด้วยวิธีการคิดและปฏิบัติจริงเพื่อแสวงหาและค้นพบความรู้ด้วยตนเอง มีผลดีต่อเด็กปฐมวัย นานัปการ ทำให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริงมีพัฒนาการรอบด้านมีความสุขและภาคภูมิใจในตนเอง รวมทั้งมีคุณลักษณะและทักษะอันพึงประสงค์อื่น ๆ อีกมากมาย ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

1. การแสวงหาและค้นพบความรู้ด้วยตนเองจากการคิดและปฏิบัติจริง ตามลำดับขั้นโดยเด็กปฐมวัยเป็นผู้วิเคราะห์คุณค่าความสำคัญของสิ่งที่จะเรียนรู้ วางแผนกำหนดขอบเขตแนวทางการเรียนรู้ของตนเอง ลงมือเรียนรู้ด้วยกิจกรรมที่หลากหลายตามความสามารถความถนัดความสนใจ ทำให้เด็กปฐมวัยมีโอกาสค้นพบศักยภาพที่แท้จริงของตน รู้จักและเข้าใจตนเองมากยิ่งขึ้น

2. การเรียนรู้จากการคิดและปฏิบัติจริงเพื่อแสวงหาและค้นพบความรู้ด้วยตนเองโดยเด็กปฐมวัยได้รับข้อมูลความรู้จากประสบการณ์ตรง แล้วใช้กระบวนการคิดเชื่อมโยงสรุปสิ่งที่เรียนรู้ และทำชิ้นงานนำเสนอความรู้และกระบวนการเรียนรู้ของตนได้เป็นรูปธรรมทำให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง รู้เข้าใจในสิ่งที่เรียนอย่างถ่องแท้ สามารถพูดได้ อธิบายได้ชัดเจน เห็นคุณค่าความสำคัญ มีค่านิยมที่เหมาะสม มีทักษะในการปฏิบัติ ปฏิบัติถูกต้องคล่องแคล่ว ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้เนื้อหาอื่น ๆ และใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

3. การมีโอกาสได้ฝึกทักษะกระบวนการต่าง ๆ ด้วยการเรียนรู้จากการคิดปฏิบัติจริงตามลำดับขั้น เพื่อวางแผนการเรียนรู้ ลงมือเรียนรู้ตามแผน นำเสนอข้อมูลการเรียนรู้วิเคราะห์อภิปรายสรุปความรู้ ประเมินและปรับปรุงข้อมูลการเรียนรู้และวิธีการเรียนรู้จัดทำรายงานผลการเรียนรู้และวิธีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทำให้เด็กปฐมวัยมีทักษะกระบวนการด้านต่าง ๆ ทั้งกระบวนการคิดและกระบวนการปฏิบัติ คิดเป็น ทำได้ แก้ปัญหาเป็นสามารถนำสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในการเรียนและแก้ปัญหาชีวิตประจำวันได้ เช่น สามารถคิดวางแผน คิดแก้ปัญหา วิเคราะห์วิจารณ์ และสรุป ตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผลมีทักษะกระบวนการปฏิบัติ ปฏิบัติงานอย่างมีแผนเป็นระบบ มีขั้นตอน มีการประเมินพัฒนาปรับปรุงผลงาน มีทักษะในการสื่อสารทั้งการฟัง พูด อ่าน เขียน มีทักษะการแสวงหาความรู้ ฯลฯ

4. การจัดการเรียนรู้โดยเด็กปฐมวัยแสวงหาและค้นพบความรู้ด้วยตนเอง ทำให้เด็กปฐมวัยมีโอกาสเป็นเจ้าของกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง คิดและปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อแสวงหาค้นพบและสร้างสรรค์ความรู้ของตน ทำให้เด็กปฐมวัยรู้สึกว่าคุณค่าความสำคัญได้รับการยอมรับ มีความสุขและเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

5. การที่เด็กปฐมวัยถูกฝึกให้รับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง ด้วยการคิดและทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างต่อเนื่อง มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยที่ดีงาม เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เช่น มีความ

รับผิดชอบ ขยันอดทน มีคารวะธรรม ปัญญาธรรม สามัคคีธรรม ฯลฯนอกจากนั้นการเรียนรู้ด้วยการคิดและทำงานร่วมกันด้วยระบบกลุ่ม

ทำให้เด็กปฐมวัยมีทักษะทางสังคม ทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขได้ทั้งผลงานและความรู้สึกที่ดีต่อกัน

สรุปได้ว่า คุณค่าและประโยชน์ที่เกิดกับเด็กปฐมวัย หมายถึง การเรียนรู้จากการคิดและปฏิบัติจริงเพื่อแสวงหาและค้นพบความรู้ด้วยตนเองโดยเด็กปฐมวัยได้รับข้อมูลความรู้จากประสบการณ์ตรง แล้วใช้กระบวนการคิดเชื่อมโยงสรุปสิ่งที่เรียนรู้ และเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

4. ความสำคัญของการแสวงหาความรู้

การแสวงหาความรู้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญา

- กระตุ้นความสนใจใคร่รู้ ความคิดสร้างสรรค์ และการคิดวิเคราะห์
- ฝึกทักษะการสังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ และการแก้ปัญหา
- ช่วยสร้างพื้นฐานสำคัญสำหรับการเรียนรู้ในระดับสูงขึ้น

2. พัฒนาทักษะการสื่อสารและภาษา

- ได้ฝึกการถามคำถาม ตอบคำถาม อธิบายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
- เรียนรู้คำศัพท์และประสบการณ์ใหม่ๆ ช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางภาษา

3. เสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

- การได้ค้นพบและเรียนรู้สิ่งใหม่ด้วยตนเอง ทำให้เกิดความสนุกสนานและภาคภูมิใจ
- ส่งผลให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ กระหายใคร่รู้ และเป็นนิสัยตลอดชีวิต

4. พัฒนาทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม

- การค้นคว้าและทำกิจกรรมร่วมกันทำให้ได้เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น แบ่งหน้าที่ ประสานงาน แก้ปัญหา

5. ช่วยเตรียมความพร้อมสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต

- การได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองตั้งแต่วัยเด็ก จะหล่อหลอมให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ มีทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง

กระทรวงมหาดไทย (2559: ออนไลน์) ได้กล่าวถึงความสำคัญการเรียนรู้ด้วยตนเอง 4 ประการ คือ

1. การริเริ่มด้วยตนเองการเรียนรู้อย่างมีเป้าหมายจากการที่ได้เรียนรู้มา มีการทบทวนความรู้ที่ได้โดยการที่ได้บอกเล่าเกี่ยวกับสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้มา

2. การเรียนรู้ด้วยตนเองมี ความสอดคล้องกับกระบวนการทางธรรมชาติของจิตวิทยา พัฒนาการตนเองมีความกล้าตัดสินใจขึ้นนำตนเองไปในทางที่ดี

3. เด็กได้รับการเรียนรู้และสามารถนำความรู้ที่ได้มาคัดกรองด้วยตนเองโดยเริ่มการเรียนรู้ ด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ

4. ความเปลี่ยนแปลงของโลกหลาย ๆ ด้านอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดแนวคิดใหม่ในการศึกษา ได้แก่

4.1 ความรู้ต่าง ๆ ที่มนุษย์เรียนรู้และสะสมไว้จะค่อย ๆ ล้าสมัยและหมดไปภายในเวลา 10 ปี ดังนั้นจึงต้องพัฒนาทักษะดังกล่าว เมื่อบุคคลจบการศึกษาไปแล้วก็ยังสามารถแสวงหาความรู้ เพิ่มเติมได้ เพื่อพัฒนาตนเองให้มีความรู้ใหม่เท่าทันโลก

4.2 การเรียนรู้ คือ การที่ผู้เรียนเริ่มเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากสิ่งแวดล้อมรอบตัวผู้เรียน เช่น เรียนรู้จากบิดา มารดา เพื่อน ครูสถาบันต่าง ๆ หรือจากสื่อมวลชน เป็นต้น นั่นก็คือ การเรียนรู้จะเป็น ส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตและบุคคลสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต

4.3 การเรียนรู้ด้วยตนเอง จะไม่จำกัดอายุผู้เรียน ผู้เรียนมีโอกาสดัดสนใจเลือกเรียน ตามความสนใจและความต้องการที่จะเรียนรู้ ผู้เรียนที่อยู่ในวัยเยาว์ควรเน้นทักษะการเรียนรู้ด้วย ตนเอง เพื่อจะได้ใช้ทักษะนี้ในการแสวงหาความรู้ให้ทันต่อเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลก

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2561: ออนไลน์) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้ของแต่ละบุคคล จะมีระดับแตกต่างกันไป เรียกได้ว่าสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลมากขึ้นเป็นลำดับ และผู้เรียน มีการเรียนรู้ ด้วยตนเอง ทฤษฎีสร้างความรู้ใหม่ โดยผู้เรียนเองมีหลักการว่า การเรียนรู้ คือ การแก้ปัญหา ซึ่งขึ้นอยู่กับ การค้นพบ ของแต่ละบุคคล และ ผู้เรียนจะมีแรงจูงใจจากภายใน ผู้เรียนจะเป็นผู้กระตือรือร้น มี การควบคุมตนเองและเป็นผู้ที่มีการตอบสนองด้วยจุดมุ่งหมาย

สรุปได้ว่า การส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยได้แสวงหาความรู้อย่างเต็มที่ จึงนับเป็นรากฐานสำคัญยิ่ง ต่อการพัฒนาทักษะชีวิตและการเรียนรู้ตลอดช่วงชีวิต

การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน

1. ความหมายของการจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน

มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน ดังนี้

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2551: 89) ได้กล่าวว่า แหล่งเรียนรู้ คือ บุคคล สถานที่ หรือธรรมชาติ ที่อยู่รอบตัวเด็ก รวมถึงชุมชนที่เด็กอาศัยอยู่ และแหล่งเรียนรู้ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยสามารถศึกษา

ค้นคว้าสิ่งต้องการได้ แหล่งนี้จำแนกได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ คือ แหล่งโรงเรียน แหล่งนอกโรงเรียนแหล่ง
ด้านสารสนเทศ

กวลีย์ มาศจรัส (2553: 85) ได้กล่าวว่าแหล่งข้อมูล ข่าวสาร เด็กปฐมวัยมีความสนใจใคร่
เรียนรู้และเป็นผู้ที่สนใจการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยมีหลักการดำเนินงานที่เน้นเด็กปฐมวัยเป็น
ศูนย์กลางและแนวคิดที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยตลอดชีวิต

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2553: 76-77) ได้สรุปการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นหลัก ตาม
แนวคิดของฟอกซ์ (Fox, 1996) สรุปหลักการในการจัดการเรียนรู้ได้ดังนี้

1. เน้นกระบวนการคิดในเนื้อหาการเรียนรู้
2. เน้นแรงจูงใจภายใน
3. การเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยให้ออกการเรียนรู้หลากหลายระดับและหลากหลายรูปแบบ
การเรียนรู้
4. ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกหรือผู้แนะนำมากกว่าสอนบรรยาย
5. ใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการเรียนรู้ที่กระตือรือร้น
6. เนื้อหาควรสัมพันธ์กับความรู้พื้นฐานของเด็กปฐมวัย มีความหมายและเหมาะสม
7. ส่งเสริมการใช้แหล่งข้อมูลที่หลากหลายในการเรียนรู้
8. ส่งเสริมความร่วมมือกันในการวางแผนการสอนของครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
9. ส่งเสริมการใช้เวลาและสถานที่เรียนที่ยืดหยุ่น
10. ส่งเสริมการพัฒนาวิธีการและทักษะทางสารสนเทศ ดังนั้นการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูล
เป็นหลัก จึงควรมีองค์ประกอบที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. วิธีการเรียนการสอนวิธี การเรียนการสอนควรมีลักษณะดังนี้
 - 1.1 การเรียนการสอนที่เน้นเด็กปฐมวัยเป็นสำคัญ เน้นแรงจูงใจภายในของเด็กปฐมวัยและ
บทบาทของผู้สอนควรเป็นที่ปรึกษาหรือผู้อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน
 - 1.2 การทำงานเป็นทีม
 - 1.3 การเรียนรู้ร่วมกัน
 - 1.4 การร่วมมือในการสอน
2. กระบวนการคิด กระบวนการคิด ควรเน้นความสามารถด้านสารสนเทศ ได้แก่ การเข้าถึง
ความรู้การประเมินความรู้ และการสร้างความรู้
3. แหล่งข้อมูล แหล่งข้อมูลควรประกอบด้วย

3.1 แหล่งข้อมูลที่เป็นเนื้อหาความรู้

3.2 แหล่งข้อมูลที่มีความหลากหลาย

3.3 พื้นที่ใช้ในการเรียนรู้ที่หลากหลาย

3.4 ใช้เทคโนโลยีช่วยในการเรียนรู้

สรวงพร กุศลสังและคณะ (2554: 10) กล่าวว่าแหล่งเรียนรู้ หมายถึง แหล่งข้อมูลข่าวสาร หรือ ทุกสิ่งทุกอย่างทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตในชุมชนไม่ว่าจะเป็นคน สถานที่ หรือ ถิ่น ที่อยู่ องค์กร ที่ให้เข้าศึกษาหาความรู้ ความเข้าใจ และกิจกรรมที่มีกระบวนการเรียนรู้ หรือกระบวนการเรียนการสอนที่แตกต่างจากกระบวนการเรียนการสอนที่มีครูเป็นผู้สอน เป็นการเรียนรู้ที่มีกำหนดเวลาเรียน ยืดหยุ่น สอดคล้องกับความต้องการและความพร้อมของเด็กปฐมวัย ซึ่งแหล่งเรียนรู้เป็นได้ทั้ง สิ่งที่เป็นธรรมชาติและสิ่งที่เด็กปฐมวัยสร้างขึ้น เป็นได้ทั้งบุคคล สิ่งมีชีวิต และไม่มีชีวิต และแหล่งเรียนรู้ อาจจะอยู่ในห้องเรียนในโรงเรียนหรือนอกโรงเรียนก็ได้ ดังนั้น สิ่งทั้งหลายเหล่านั้น หากนำมาใช้ประกอบการเรียนให้เหมาะสมกับเนื้อหาของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ในห้องเรียนหรือนำเด็กออกไปสัมผัสสภาพจริงของแหล่งความรู้ในชุมชนเหล่านั้นด้วยตัวเด็กเองแล้ว ย่อมจะเกิดเพิ่มพูนประสบการณ์ตรงให้แก่เด็กมากขึ้น ทั้งยังทำให้หน่วยการเรียนรู้น่าสนใจอีกด้วย เพราะเด็กได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างจริงจังด้วยตนเอง

ราชบัณฑิตยสถาน (2555: 329) ได้กล่าวว่าแหล่งการเรียนรู้ (learning resource) เป็นองค์ความรู้สำคัญที่เด็กปฐมวัยสามารถเข้าถึงได้ง่าย เพราะเกิดขึ้นตามธรรมชาติหรือเด็กปฐมวัยสร้างขึ้น ได้นิยามความหมายของแหล่งเรียนรู้ (learning resource) คือ บุคคลสถานที่ ธรรมชาติ และเทคโนโลยีที่ให้ความรู้ อำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ หรืออาจจะเป็น กิจกรรม วัสดุ อุปกรณ์ เครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เด็กปฐมวัยสร้างขึ้นหรือเกิดเองตามธรรมชาติที่เด็กปฐมวัยสามารถเข้าถึงเรียนรู้ และมีประสบการณ์ได้ แหล่งการเรียนรู้มีความสำคัญเนื่องจากเป็นแหล่งให้ความรู้ หรือการศึกษาเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ อันเป็นรากฐานของชุมชน สังคม และประเทศชาติซึ่ง วิรุฬห์ นิลโมจน์ (2558: 23) ได้สรุปว่า

1. เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่เด็กปฐมวัยและประชาชนในชุมชนทุกเพศทุกวัย สามารถศึกษาเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส ที่เรียกว่าการศึกษาตามอัธยาศัย

2. เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยเลือกศึกษาจากแหล่งวิทยาการชุมชนต่าง ๆ ตามที่สถานศึกษากำหนดหรือความสนใจของเด็กปฐมวัยเอง

3. ช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ เพื่อให้เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน

4. ช่วยให้การจัดการศึกษามีคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนหรือกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามที่หลักสูตรแกนกลางกำหนด รวมทั้งการตอบสนองการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาหรือหลักสูตรท้องถิ่นได้ตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา ทั้งนี้ หากปราศจากแหล่งวิทยาการชุมชนแล้วจุดมุ่งหมายการศึกษาที่ต้องการให้บรรลุผลตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ คงเป็นไปได้ยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนท้องถิ่น

5. เป็นแหล่งให้บริการการเรียนรู้ทั้งในแง่ของสถานที่และวิทยาการให้ความรู้ในแง่ของแหล่งวิทยาการชุมชนที่เป็นผู้รู้หรือผู้ทรงภูมิปัญญาเป็นการเสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ช่วยให้คนในชุมชนมีความกระตือรือร้นสนใจใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

6. เป็นทรัพยากรทางการศึกษาและเป็นทุนของชุมชนที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาและการพัฒนาของชุมชนอย่างคุ้มค่าและมีประโยชน์โดยตรงต่อชุมชน

7. เป็นรากฐานสำคัญในการสร้างพลังการพึ่งพาตนเองและความเข้มแข็งของชุมชน

8. เป็นแหล่งเชื่อมโยงความเข้าใจและความร่วมมือของคนในชุมชน และระหว่างชุมชนในแง่ของการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชนอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง (Saskatchewan Education, 2000) การเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นหลัก เน้นการให้เด็กปฐมวัยมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างกระตือรือร้น จัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนการสอน

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข (2560: 151) กล่าวว่า การเรียนรู้โดยใช้แหล่งการเรียนรู้เป็นฐาน หมายถึงการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เป็นทั้งสิ่งพิมพ์และไม่ใช้สิ่งพิมพ์ และนำข้อมูลที่ผ่านการประเมินแล้วมาประมวลข้อมูล เพื่อตอบปัญหาหรือคำถามที่ต้องการคำตอบด้วยตัวของเด็กปฐมวัยอย่างไรก็ดี การเรียนรู้โดยใช้แหล่งการเรียนรู้เป็นฐาน (resource-based learning) หมายถึง การจัดการเรียนการสอนโดยให้เด็กปฐมวัยได้สืบค้นและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยใช้การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่าเพื่อถ่วงน้ำหนักข้อมูลและสรุปเป็นองค์ความรู้ของตนเองและนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

ธนัทญ์ ฉัตรภักดิ์ และคณะ (2561: 12) ได้กล่าวว่า ความหมายของแหล่งการเรียนรู้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของชุมชนที่มีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต เนื่องจากเป็นแหล่ง

ที่จะให้ความรู้แก่บุคคลต่างจากบ้าน กล่าวคือ เด็กจะเรียนรู้จากกลุ่มเพื่อน จากเพื่อนบ้าน จากกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในสังคม และชุมชนหรือสังคมก็จะให้ความรู้แก่บุคคลตลอดไปไม่ว่าเป็นช่วงที่บุคคลเข้าศึกษาในโรงเรียนหรือสถานศึกษา หรือโรงเรียนหรือสถานศึกษา

สรุปได้ว่า แหล่งการเรียนรู้ชุมชนหมายถึงแหล่งที่ให้ความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้แก่คนในชุมชนทั้งที่มีอยู่ตามธรรมชาติและที่เด็กปฐมวัยสร้างขึ้น รวมทั้งบุคคลในชุมชน กิจกรรมดำเนินชีวิต กิจกรรมศาสนา ประเพณี และทรัพยากรสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อการศึกษาเรียนรู้ตลอดชีวิตของคนในชุมชน ความหมายของการจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนโดยให้เด็กปฐมวัยได้สืบค้นและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยใช้การวิเคราะห์ ได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้จริงลงมือกระทำด้วยตนเองจนเกิดเป็นองค์ความรู้

2. ความสำคัญของการจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน

ยุทธศาสตร์การเรียนรู้และทักษะในบริบทของหน่วยการเรียนรู้ที่มีความหมาย ใช้แหล่งและสถานที่เรียนที่หลากหลาย ครูใช้เทคนิคการเรียนการสอนที่แตกต่างกันหลากหลายวิธีบทบาทของครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ เป็นผู้นำทาง กำกับ และประเมินความก้าวหน้าของเด็กปฐมวัย ครูจะทำงานร่วมกับเด็กปฐมวัย เพื่อใช้แหล่งข้อมูลในการเรียนรู้ของทุกระดับชั้นและทุกเนื้อหาวิชา

กระทรวงศึกษาธิการ (2551:27) กล่าวว่า สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้เด็กปฐมวัยเข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพสื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภท ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์สื่อเทคโนโลยี และเครือข่ายการเรียนรู้ต่างๆ ที่มีในห้องเรียนการเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการและลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของเด็กปฐมวัยการจัดหาสื่อการเรียนรู้ เด็กปฐมวัยและผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาขึ้นเอง หรือปรับปรุงเลือกใช้อย่างมีคุณภาพจากสื่อต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัวเพื่อนำมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมและสื่อสารให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้ โดยสถานศึกษาควรจัดให้มีอย่างพอเพียงเพื่อพัฒนาให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการ ดังนี้

1. จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ระบบสารสนเทศการเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพทั้งในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อการศึกษาค้นคว้าและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษา ห้องเรียน ชุมชน สังคมโลก

2. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าของเด็กปฐมวัย เสริมความรู้ให้ผู้สอน รวมทั้งจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้

3. เลือกและใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสม มีความหลากหลาย สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย

4. ประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ที่เลือกใช้อย่างเป็นระบบ

5. ศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

6. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพเกี่ยวกับสื่อและการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะๆ และสม่ำเสมอในการจัดทำ การเลือกใช้ และการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในสถานศึกษาควรคำนึงถึงหลักการสำคัญของสื่อการเรียนรู้ เช่น ความสอดคล้องกับหลักสูตร วัตถุประสงค์การเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ให้เด็กปฐมวัย เนื้อหา มีความถูกต้องและทันสมัย ไม่กระทบความมั่นคงของชาติ ไม่ขัดต่อศีลธรรม มีการใช้ภาษาที่ถูกต้อง รูปแบบการนำเสนอที่เข้าใจง่าย และน่าสนใจ

ถวัลย์ มาศจรัส (2553: 80) กล่าวว่า เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและมีคุณภาพ จึงกำหนดแนวทางการปฏิรูปในส่วนของแหล่งการเรียนรู้ไว้ในสามมาตรการสำคัญได้แก่

1. พัฒนาห้องสมุดชุมชน ให้กระจายอย่างทั่วถึงในลักษณะห้องสมุดที่มีชีวิต

2. พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบอื่น ๆ ที่หลากหลาย มีคุณภาพ และกระจายอย่างทั่วถึง เช่น ศูนย์เรียนรู้ชุมชน ศูนย์การศึกษาตลอดชีวิต พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์อุทยานประวัติศาสตร์ เป็นต้น เพื่อเปิดโอกาสการศึกษาและเรียนรู้ที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

3. ส่งเสริมการสร้างสภาพแวดล้อมของชุมชน ท้องถิ่น สังคม เพื่อเอื้อต่อการศึกษาและเรียนรู้ ระดมทรัพยากรบุคคล ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปรากฏชาวบ้าน และผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชน ท้องถิ่น เป็นแหล่งเรียนรู้และพัฒนการเรียนรู้ในชุมชนท้องถิ่น

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2561: 113) ได้กล่าวว่า แหล่งเรียนรู้มีความสำคัญคือเป็นแหล่งการศึกษาตามความสนใจและความต้องการตามอัธยาศัยปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน การสืบเสาะหาความรู้ การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การสร้างเสริมประสบการณ์ด้วยประสบการณ์ตรง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต สภาพแวดล้อมที่เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยขอเสนอแหล่ง

เรียนรู้ที่เป็นตัวอย่างแหล่งวิทยาการการเรียนรู้ในชุมชน และกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดในชุมชนและธรรมชาติ ดังนี้

แหล่งเรียนรู้ในชุมชน เช่น อุทยานการศึกษาในวัดและในชุมชน อุทยานประวัติศาสตร์ อุทยานแห่งชาติทางทะเล อุทยานแห่งชาติในท้องถิ่นแถบภูเขา หอสมุด ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติต่างๆ เป็นต้น

แหล่งเรียนรู้ในชุมชนอีกประเภทหนึ่ง เป็นสถาบันของชุมชนที่มีอยู่แล้วในวิถีชีวิตและการทำมาหากินในชุมชน เช่น โบสถ์ วิหาร ศาลาการเปรียญในวัด หรือ ศาสนสถาน ซึ่งเป็นสถานที่ทำบุญตามประเพณี ตลาดและร้านขายของชำ ซึ่งเป็นแหล่งชุมชนชาวบ้าน ลานนวดข้าว ป่าทุกแห่งล้วนเป็นห้องเรียนธรรมชาติที่เปิดกว้าง สร้างบรรยากาศและจินตนาการการเรียนรู้ของเด็ก

ธนวัฒน์ ฉัตรภักดิ์ และคณะ (2561: 13) แหล่งการเรียนรู้ชุมชนมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ตามอัธยาศัยของคนในชุมชนให้สามารถเรียนรู้จากประสบการณ์จริง เป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างสรรค์แห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในชุมชนเพื่อเป็นรากฐานของการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน หมายถึง การให้เด็กปฐมวัยมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างกระตือรือร้น และเป็นการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาและชุมชนที่สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อการศึกษาและการพัฒนาของชุมชนอย่างคุ้มค่า ช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่

3. สื่อการเรียนรู้ประเภทแหล่งการเรียนรู้

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2551: 89-96) กล่าวว่าแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนโรงเรียนมีความหมายต่อการเรียนรู้นับตั้งแต่รั้วโรงเรียนและประตูเข้าโรงเรียนเป็นต้นไป ความเป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน หมายถึง สิ่งแวดล้อมทางกายภาพของโรงเรียนได้แก่ ความมั่นคงของอาคาร ความสวยงามของตัวตึก ความพร้อมของชั้นเรียน และบริเวณโรงเรียน สิ่งแวดล้อม โรงเรียนเป็นสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ได้ จากการที่เด็กปฐมวัยได้รับรู้และสัมผัสทางสายตา หรือความรู้สึก การพบเห็นภาพที่ซ้ำๆ ทุกวันเป็นการซึมซับเข้าสู่ความคิดและความรู้สึก

แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนสามารถจำแนกได้เป็น 3 ลักษณะคือ สภาพโรงเรียน ห้องเรียน และศูนย์สื่อการเรียนรู้ที่โรงเรียนพัฒนาขึ้น

1. สภาพโรงเรียน เป็นแหล่งการเรียนรู้ตั้งแต่สิ่งแวดล้อมทางกายภาพของโรงเรียน อาคารเรียน ห้องเรียน การแสดงออกของครู ระบบบริหารโรงเรียน เด็กสามารถเรียนรู้และรับรู้ได้ อย่างน้อยโรงเรียนต้องสะอาด เป็นตัวอย่างทางสุขภาพ และเป็นแหล่งที่เด็กรู้สึกปลอดภัย

2. ห้องเรียน ห้องเรียนต้องเป็นสถานที่สร้างเสริมประสบการณ์การศึกษาให้กับเด็ก อย่างน้อยต้องมีมุมการเรียนรู้ที่เด็กสามารถได้สัมผัสวัสดุและอุปกรณ์การเรียนรู้ ซึ่งครูต้องจัดให้เรียบร้อยเด็กสามารถจับสัมผัสและนำมาใช้ได้สะดวก ในห้องเรียนต้องมีโต๊ะเรียนที่สามารถจัดเป็นกลุ่มเล็กได้ มีบริเวณที่ให้ทำงานอิสระได้ มีศูนย์กิจกรรมและมีบริเวณกระดานดำสำหรับครูสอน ในภาพต่อไปนี้เป็นตัวอย่างของการจัดห้องเรียนเพื่อเสริมการเรียนรู้เด็กองค์ประกอบสำคัญในการจัดห้องเรียนเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้คือ

1. ความสนใจของเด็ก เด็กปฐมวัยจะสนใจมุมบ้าน มุมบล็อก
2. โอกาสของการเรียน ห้องเรียนต้องเอื้อให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยตนเองในด้านต่างๆ เช่น คณิตศาสตร์ ภาษา หรือวิทยาศาสตร์
3. ความสะดวกในการเคลื่อนที่ เด็กปฐมวัยมีลักษณะคล่องแคล่ว ลื่นไหล ไม่อยู่นิ่ง การจัดห้องเรียนต้องเอื้อต่อการเล่นการเคลื่อนไหวของเด็ก
4. การเรียนรู้วินัย ได้แก่ กฎ ห้องเรียน ตู้เก็บของ ชั้นวางของ ล้วนแล้วเป็นระเบียบที่เด็กต้องได้เรียนรู้
5. ความสวยงาม ห้องเรียนต้องไม่รก ความสะอาด เรียบร้อยและสวยงาม เป็นลักษณะสำคัญของห้องเรียนและการเรียนของเด็ก
6. ในการจัดห้องเรียนที่ดี ห้องเรียนต้องเอื้อต่อการจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก ทั้งที่เป็นบริเวณเสียงดังและมุมสงบ ด้วยการจัดมุมที่มีลักษณะเหมือนกันอยู่ด้วยกัน เช่น มุมอ่านอยู่กับมุมเล่น มุมบล็อกอยู่กับมุมก่อสร้าง เป็นต้น อุปกรณ์ที่จัดไว้ในห้องเรียนจะต้องให้ง่ายต่อการเก็บและสะดวกสำหรับเด็กที่จะนำมาใช้ เพื่อให้เด็กเรียนรู้การเก็บ การใช้ สร้างให้เด็กรู้สึกว่าการเรียนเป็นสิ่งที่ได้ทุกอย่างแต่มีระเบียบวินัย

แหล่งการเรียนรู้นอกโรงเรียน

ผู้ทรงความรู้ พระ สถาบันที่ธรรมชาติ ชุมชน รวมถึงสถานที่ต่างๆ เช่น วัด พิพิธภัณฑ์ ล้วนแล้วแต่เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญสำหรับเด็ก หากเปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์ตรง เด็กจะเรียนรู้ได้อย่างมาก ธรรมชาติและสังคมเป็นสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้เป็นพลังที่ยิ่งใหญ่สำหรับเด็ก สามารถเพิ่มหรือลดการเรียนรู้ของเด็กได้ เพราะสิ่งแวดล้อมเป็นตัวสนองปฏิสัมพันธ์ที่เป็นความต้องการพื้นฐานของเด็ก และดีที่สุด สิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นประสบการณ์เด็ก ควรต้องเลือกสรรสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีต้อง

สร้างเสริมให้เด็กร่วมมือกัน สื่อสารกัน เรียนรู้และทำงานร่วมกันเป็นสำคัญ(Seefeldt and Barbour, 1994 : 220) ซึ่งแหล่งเรียนรู้จำแนกได้ดังนี้

1. แหล่งการเรียนรู้ธรรมชาติ หมายถึง แหล่งธรรมชาติเกิดขึ้นโดยธรรมชาติที่ครูสามารถนำมาใช้เป็นสื่อของการเรียนรู้ได้ ได้แก่ ป่าชายเลน ป่าพลู น้ำตก พืชในป่า สัตว์ป่า เป็นต้น การงแหล่งการเรียนรู้ธรรมชาติเพื่อการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของการเรียน ความปลอดภัย และความคุ้มค่าทางการศึกษา หากอยู่ใกล้จะใช้ได้มากกว่า แต่ถ้าอยู่ไกลครูอาจนำมาใช้ในทัศนศึกษาได้

2. แหล่งการเรียนรู้ในชุมชน ชุมชนเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณค่าสำหรับเด็กปฐมวัย การจัดให้เด็กได้ออกไปศึกษาชุมชนที่เชื่อมสานสัมพันธ์กับเนื้อหาในหลักสูตรที่เรียน ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติ (Williams and Fromberg, 1992: 352-353) ความหลากหลายของชุมชนทั้งที่เป็นองค์กรจัดตั้ง สภาพชีวิตในชุมชน วิถีชีวิต การทำมาหากิน ประเพณี พิธีกรรม สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติของชุมชนเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ความคิดและประสบการณ์ชีวิตที่มีคุณค่า หลายคนคิดว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นเฉพาะในชั้นเรียน แท้จริงแล้วชุมชนและธรรมชาติคือแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญอย่างหนึ่งซึ่งเป็นการเรียนรู้จากของจริง ตัวอย่างของแหล่งเรียนรู้ในชุมชนได้ เช่น บุคคล ตลาด โรงงาน วัด สวนไร่ นา พิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน

สื่อการเรียนรู้ประเภทแหล่งการเรียนรู้ เป็นสื่อที่มีความสำคัญมากสำหรับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย เนื่องจากเด็กวัยนี้จะเรียนรู้ได้ดีที่สุดจากการได้สัมผัสและปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมจริง แหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย ได้แก่

1. แหล่งการเรียนรู้ธรรมชาติ เช่น สวนพฤกษชาติ สวนสัตว์ สวนผลไม้ ชายหาด แม่น้ำ เป็นต้น ให้เด็กได้สัมผัสกับธรรมชาติ สังเกตสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต

2. แหล่งการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม เช่น พิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน วัด ศาสนสถาน เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น

3. แหล่งการเรียนรู้ในชุมชน เช่น ร้านค้า โรงพยาบาล สถานีดับเพลิง มัสยิด สถาบันราชการ เพื่อให้เด็กเรียนรู้อาชีพและบริการต่างๆในชุมชน

4. สถานประกอบการ เช่น เกษตรกรรม อุตสาหกรรม ฟาร์มปศุสัตว์ ฯลฯ เพื่อเรียนรู้วิถีการผลิตและกระบวนการทำงานจริง

5. แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน เช่น สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน มุขธรรมชาติ มุมห้องสมุด สนามเด็กเล่น การนำเด็กออกไปเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้จริง จะทำให้การเรียนรู้มีชีวิต เด็กได้รับ

ประสบการณ์ตรง สนุกสนานและจดจำได้นาน ช่วยกระตุ้นการแสวงหาความรู้และทักษะต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า สื่อการเรียนรู้ประเภทแหล่งการเรียนรู้ หมายถึง เป็นสถานที่สร้างเสริมประสบการณ์การศึกษาให้กับเด็ก เพราะเด็กปฐมวัยมีลักษณะคล่องแคล่ว สั้นไหล ไม่อยู่นิ่ง การจัดห้องเรียนต้องเอื้อต่อการเล่นการเคลื่อนไหวของเด็ก และสื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้เด็กปฐมวัยเข้าถึงความรู้

4. แนวคิดเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้

แนวคิดเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัยมีดังนี้

1. แหล่งเรียนรู้เป็นห้องเรียนธรรมชาติ (Natural Classroom)

เด็กปฐมวัยจะเรียนรู้ได้ดีจากประสบการณ์ตรงจากแหล่งเรียนรู้จริง ซึ่งเปรียบเสมือนห้องเรียนธรรมชาติที่กว้างใหญ่ เด็กได้สัมผัส ค้นพบด้วยตนเอง เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายมากกว่าการเรียนรู้ในห้องเรียนปิด

2. แหล่งเรียนรู้เป็นโลกของผู้เรียน (Children's World)

แหล่งเรียนรู้เป็นสิ่งแวดล้อมที่คุ้นเคยใกล้ตัวเด็ก เช่น บ้าน ชุมชน เป็นบริบทสำคัญที่เด็กสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา เรียนรู้ผ่านประสบการณ์จากโลกแห่งความเป็นจริง

3. แหล่งเรียนรู้เป็นแหล่งประสบการณ์ (Source of Experiences)

แหล่งเรียนรู้แต่ละแห่งให้ประสบการณ์ที่แตกต่างกัน ทั้งธรรมชาติ สังคม วัฒนธรรม อาชีพ เทคโนโลยี เด็กจะได้รับประสบการณ์หลากหลาย กว้างขวาง เป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้

4. แหล่งเรียนรู้เป็นแหล่งกระตุ้นคำถาม (Source of Questioning)

สภาพแวดล้อมแหล่งเรียนรู้ที่แปลกใหม่ น่าสนใจ จะกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็นของเด็ก ทำให้เกิดคำถาม ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นแห่งการเรียนรู้

5. แหล่งเรียนรู้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณค่า (Valuable Instructional Media)

แหล่งเรียนรู้เป็นสื่อที่ทรงคุณค่ามหาศาลสำหรับการจัดการเรียนรู้ให้เด็กปฐมวัย เพราะสามารถตอบสนองการเรียนรู้ได้ทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

ดังนั้น การนำเด็กออกไปเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ จะเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้แสวงหาความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเป็นอย่างยิ่ง

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2553: 75) แนวคิดพื้นฐานการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้เป็นหลัก มีพื้นฐานแนวคิดจากทฤษฎีการสร้างความรู้และการคิดระดับสูง ซึ่งการจัดการเรียนรู้จะเน้นให้เด็ก

ปฐมวัยสร้างความรู้จากการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลที่หลากหลายทั้งจากแหล่งข้อมูลที่เป็นสิ่งพิมพ์และไม่ใช้สิ่งพิมพ์ เรียนรู้กระบวนการสารสนเทศไปพร้อมกับการเรียนเนื้อหาวิชา มีการจัดการเรียนการสอนโดยให้เด็กปฐมวัยได้มีโอกาสใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และแก้ปัญหา เด็กปฐมวัยได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน เด็กปฐมวัยเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียน เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านสารสนเทศให้เกิดแก่เด็กปฐมวัย

ถวัลย์ มาศจรัส (2553: 80-81) กล่าวว่าเรื่องแหล่งการเรียนรู้ในหลายประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส สหพันธรัฐเยอรมัน ออสเตรีย ออสเตรเลีย จีน เวียดนาม มาเลเซีย สิงคโปร์ ประเทศต่าง ๆ เหล่านี้ได้พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่มีความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ของประชาชนไว้อย่างเป็นระบบ สำหรับประเทศไทย นับตั้งแต่ พ.ศ. 2542 เป็นต้นมา ได้เริ่มพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ไปสู่ความเป็นสากลมากยิ่งขึ้น ทั้งแหล่งการเรียนรู้ตามมาตรา 25 ของ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ แหล่งการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญา และอื่นๆ ด้วยการประกาศยกย่องครูภูมิปัญญาไทย ซึ่งเป็นแหล่งการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาไทย ยกย่องแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตค้นแบบ สังคมแห่งการเรียนรู้ต้นแบบ ซึ่งล้วนแต่เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญของคนไทยทั้งสิ้น

สรุปได้ว่า แนวคิดที่กล่าวมาทั้งหมดสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ที่เป็นสภาพแวดล้อมจริง สอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง สัมผัส ค้นพบ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อันจะส่งผลให้การเรียนรู้มีความหมาย เกิดการเรียนรู้ที่แท้จริงและยั่งยืน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้จึงเป็นรูปแบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมและมีคุณค่าอย่างยิ่งสำหรับเด็กปฐมวัย

5. วิธีการจัดประสบการณ์โดยใช้แหล่งเรียนรู้เป็นฐาน

เบรห์ม (ศรีนิล รัตนานันท์, 2540: 25 อ้างอิงจาก Brehm 1969: 19) ได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับคุณค่าของการศึกษานอกชั้นเรียนไว้ คือ การเรียนนอกชั้นเรียนหรือการเรียนนอกห้องเรียนไม่ใช่ส่วนเกินหรือส่วนต่อเติมนอกเหนือไปจากแผนการศึกษา แต่ควรเป็นวิธีการนำไปสู่จุดประสงค์ ที่ต้องการของการศึกษา ในขณะที่แผนการศึกษาจะกลายเป็นมวลประสบการณ์ของเด็กซึ่งเพิ่มประสบการณ์ให้ชีวิตแก่เด็ก เด็กที่ไม่มีโอกาสได้เห็นสิ่งแปลกใหม่นอกเหนือจากสิ่งที่ตนเองคุ้นเคยแสดงอาการเรียนซ้ำการศึกษานอกชั้นเรียนจะเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กคนนั้นได้เห็นสถานที่ใหม่สิ่งของใหม่ๆ และพบปะคนมากขึ้นการศึกษาแนวใหม่พยายามที่จะช่วยให้คนเรียนรู้วิถีโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว คนต้องปรับตัวให้ทันกับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาจึงจะมีชีวิตอยู่อย่างสำเร็จ ครู

ควรจะระลึกไว้ว่า ประสบการณ์ที่กว้างนั้นมีส่วนช่วยในการพัฒนาสื่อสัมพันธ์และมีความนึกคิดสูง ประสบการณ์ทั้งหมดของเด็กในโรงเรียนจะเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ ถ้าโรงเรียนมีการศึกษานอกชั้นเรียนที่เตรียมการไว้อย่างดี จะช่วยเปิดโลกสำหรับเด็กให้กว้างขึ้นประสบการณ์ที่เด็กพบด้วยตนเอง จำเป็นอย่างยิ่งต่อการเรียนให้มีความหมายจริงจิ่งขึ้น การศึกษานอกชั้นเรียนที่วางแผนไว้อย่างดี จะช่วยพัฒนาอย่างสมบูรณ์การจัดประเภทของการศึกษานอกชั้นเรียนมีการจัดแบ่งแตกต่างกันออกไปหลายลักษณะด้วยกัน

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2551: 96) ได้กล่าวว่า การจัดประสบการณ์โดยใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนจำแนกได้ดังนี้

1. แหล่งการเรียนรู้ธรรมชาติ หมายถึง แหล่งธรรมชาติเกิดขึ้นโดยธรรมชาติที่ครูสามารถนำมาใช้เป็นสื่อของการเรียนรู้ได้ ได้แก่ พืชในป่า สัตว์ป่า เป็นต้น การใช้แหล่งการเรียนรู้ธรรมชาติเพื่อการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของการเรียน ความปลอดภัย และความคุ้มค่าทางการศึกษา หากอยู่ใกล้จะใช้ได้มากกว่า แต่ถ้าอยู่ไกลครูอาจนำมาใช้ในการสอนเชิงทัศนศึกษาได้

2. แหล่งการเรียนรู้ในชุมชน ชุมชนเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณค่าสำหรับเด็กปฐมวัย การจึงให้เด็กได้ออกไปศึกษาชุมชนที่เชื่อมสานสัมพันธ์กับเนื้อหาในหลักสูตรที่เรียน ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติ (Williams and Fromberg, 1992: 352-353) ความหลากหลายของชุมชนทั้งที่เป็นองค์กรจัดตั้ง สภาพชีวิตในชุมชน วิถีชีวิต การทำมาหากิน ประเพณี พิธีกรรม และสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติของชุมชนเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ความคิดและประสบการณ์ชีวิตที่มีคุณค่า หลายคนคิดว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นเฉพาะในชั้นเรียน แท้จริงแล้วชุมชนและธรรมชาติคือแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญอย่างหนึ่งซึ่งเป็นการเรียนรู้จากของจริง ตัวอย่างของแหล่งเรียนรู้ในชุมชนได้ เช่น บุคคล ตลาด วัด สวน ไร่ นา พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านขึ้นการจัดการเรียนรู้

ถวัลย์ มาศจรัส (2553: 87 - 88) กล่าวว่าขั้นตอนการจัดการเรียนรู้มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ขั้นสำรวจ (2) ขั้นเรียนรู้ (3) ขั้นประเมินผล (4) ขั้นนำไปใช้ และ (5) ขั้นประยุกต์ความรู้และเผยแพร่ผลงานดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ขั้นสำรวจ ผู้สอนให้เด็กปฐมวัยศึกษาสำรวจแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนและในชุมชนของเด็กปฐมวัย
2. ขั้นเรียนรู้ เป็นขั้นที่เด็กปฐมวัยได้ศึกษาแหล่งการเรียนรู้ และปฏิบัติกิจกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ และมีการวางแผนร่วมกันในการปฏิบัติงาน

3. ขั้นประเมินผล เป็นขั้นตอนการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในการจัดการเรียนรู้ โดยมีผู้สอน เด็กปฐมวัย ผู้ปกครอง เป็นผู้ประเมิน

4. ขั้นนำไปใช้ เป็นขั้นที่เด็กปฐมวัยสามารถนำความรู้ที่ได้จากแหล่งการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

5. ขั้นประยุกต์ความรู้และเผยแพร่ผลงาน ขั้นที่เด็กปฐมวัยนำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และเผยแพร่ นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับเด็กปฐมวัยต่อไป

รุ่งอรุณ ลียะวณิช (2560: 1) ได้กล่าวว่า การเรียนการสอนหากครูสามารถนำสิ่งใกล้ตัว ประสบการณ์ตรงของนักเรียนมาช่วยอย่างอธิบาย และเชื่อมโยงกับบทเรียนได้ นักเรียนจะเรียนอย่างมี

ความหมาย เข้าใจบทเรียนได้ดีและง่ายขึ้น สนุกสนาน และตระหนักถึงประโยชน์ในการเรียนเรื่องนั้น ๆ ได้ การตั้งคำถามเป็นเทคนิคการสอนที่ดีมาก ช่วยให้นักเรียนคิดไตร่ตรอง การบอกความรู้โดยครูผู้สอนเป็นการเรียนรู้ที่ไม่สร้างสรรค์ ไม่ยั่งยืน และเกิดประโยชน์กับนักเรียนน้อย

สุมาลี หมวดยโส (2554: 18) ได้กล่าวว่า กิจกรรมการศึกษานอกชั้นเรียนมีคุณค่าโดยตรงต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เป็นประสบการณ์ตรงที่จะเป็นรากฐานในการเรียน การที่ได้ได้ค้นพบด้วยตนเอง จะทำให้เด็กจดจำได้นาน การเรียนในสิ่งที่ตนเองสนใจจะทำให้มีความสุขที่จะเรียนและเรียนรู้ด้วยความกระตือรือร้น ตลอดจนตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายในการเรียนที่มุ่งให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงนับเป็นการศึกษาเพื่อชีวิตอย่างแท้จริง ดังนั้นจึงสามารถพัฒนาผู้เรียนได้ทั้งกาย สติปัญญา จิตใจอารมณ์ และสังคมได้เป็นอย่างดี

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2561: 1 - 2) ได้เสนอว่า ปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่พัฒนาการด้านสมองและการเรียนรู้เป็นไปอย่างรวดเร็วที่สุดในชีวิต เป็นช่วงวัยที่ต้องการการปลูกฝังดูแลเป็นพิเศษ เพื่อจะได้เป็นรากฐานที่สำคัญของการเรียนรู้และการพัฒนาตลอดชีวิตให้เติบโตเป็นเด็กฉลาดและประสบความสำเร็จในชีวิต ตามที่มาตรฐานการศึกษาของชาติพ.ศ. 2561 ได้กำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนระดับปฐมวัยว่า ผู้เรียนจะต้องมีพัฒนาการรอบด้านและสมดุล สนใจเรียนรู้และกำกับตัวเองให้ทำสิ่งต่าง ๆ ที่เหมาะสมตามช่วงวัยได้สำเร็จ ซึ่งการจะทำให้ผลลัพธ์ดังกล่าวบรรลุผล จำเป็นต้องสร้างสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ผ่านแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานของแหล่งการเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ที่กว้างขวางหลากหลายปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอในการสร้างเสริมความรู้ ความสามารถหรือทักษะสำคัญต่างๆ ได้อย่างครบถ้วนรอบด้าน ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลสำหรับผู้เรียนปฐมวัยจึง

ต้องมีการส่งเสริมการเรียนรู้ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน โดยอาศัยแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งแหล่งการเรียนรู้ทางกายภาพและแหล่งการเรียนรู้ดิจิทัล

สรุปได้ว่า วิธีการจัดประสบการณ์โดยใช้แหล่งเรียนรู้เป็นฐาน ต้องมีการวางแผนและเตรียมความพร้อมทุกฝ่าย ดูแลความปลอดภัยให้เด็กได้ครอบคลุมและถ้าเป็นนอกสถานที่ครูควรออกสำรวจพื้นที่เพื่อเช็คความพร้อม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

พัชรา อยู่สมบูรณ์ (2553) ได้ศึกษาเปรียบเทียบทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมเสริมประสบการณ์ เรื่องแสง ก่อนและหลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือเด็กปฐมวัยชาย - หญิง ที่มีอายุระหว่าง 5 - 6 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนวัดศาลาครืนเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร จำนวน 15 จาก (Multi - Stage) เรื่องแสงใช้สัปดาห์ละ 3 วัน 30 นาที ครั้งนี้ คือแผนการจัดประสบการณ์ เรื่องแสง และแบบทดสอบทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น 0.86 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ t -test for Dependent Samples ผลการวิจัยพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้ทำกิจกรรมเสริมประสบการณ์ เรื่องแสง มีทักษะการแสวงหาความรู้สูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สรวงพร กุศลส่ง และคณะ (2554) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติเพื่อส่งเสริมสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่า พบว่า 1) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเด็กปฐมวัย เด็กมีพฤติกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่สูงขึ้น 2) หลังจากทำกิจกรรมแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ เพื่อส่งเสริม เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่สูงขึ้นมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 10 ค่า t -test แตกต่างกัน ระดับ .01 กิจกรรม แหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเด็กปฐมวัย มีพัฒนาการพฤติกรรมที่สูงขึ้น

วชิราภรณ์ ศรีผา (2554) ได้ศึกษาผลจัดกิจกรรมทัศนศึกษาวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัย พบว่า 1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมทัศนศึกษาวัฒนธรรมท้องถิ่น มีทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองสูงขึ้นทุกด้านทั้งด้านการตั้งคำถาม ด้านการสำรวจ และด้านการเผยแพร่ความรู้ 2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมทัศน

ศึกษาวัฒนธรรมท้องถิ่นมีทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นิทรา ช่อสูงเนินและคณะ (2556) ได้ศึกษาการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เน้นการสืบเสาะเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลและความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ชั้นร่วมกันคิด ชี้นำเสนอการคิด และขั้นประยุกต์แนวคิด ทางสถิติ .01

นุสรุา พยอมหอม (2557) ได้ศึกษา การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่ยึดแหล่งเรียนรู้เป็นฐานสำหรับรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารระดับปฐมวัยของโรงเรียนเทศบาลท่าโขลง 1 จังหวัดปทุมธานีมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่ยึดแหล่งเรียนรู้เป็นฐานสำหรับรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เพื่อศึกษาผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ปฐมวัยที่เรียนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และเพื่อวัดความสามารถทางการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยปฐมวัยที่ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นสำหรับรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้การสังเกตการร่วมกิจกรรมของเด็กปฐมวัย การสนทนากับเด็กปฐมวัยเพื่อทดสอบความสามารถในการสื่อสาร และสนทนาสอบถามพูดคุยเพื่อทดสอบความรู้ด้านคำศัพท์

ธิดาพร เทวัญประทานพร (2559) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้การจัดประสบการณ์แบบโครงการร่วมกับข้อมูลท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดและแก้ปัญหา และทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย โดยมีผลการวิจัยดังนี้: ประสิทธิภาพของกิจกรรม: กิจกรรมเสริมประสบการณ์แบบโครงการร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นมีประสิทธิภาพอยู่ที่ 87.68/89.41 แสดงถึงในการดำเนินกิจกรรม เด็กปฐมวัยมีความรู้เรื่องข้อมูลท้องถิ่นสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ โดยผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05ความสามารถในการคิดและแก้ปัญหา เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการคิดและแก้ปัญหาในระดับปฏิบัติได้มากในทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากพยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองหลังจากได้รับคำชี้แนะ รู้จักตัดสินใจในเรื่องง่ายและเริ่มเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้น และจำแนกสิ่งของตามสี รูปทรง ขนาดทักษะการแสวงหาความรู้ เด็กปฐมวัยมีทักษะการแสวงหาความรู้ในระดับปฏิบัติได้มากในทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากการร่วมกิจกรรมอย่างมีความสุข มีความสนใจในการอ่านและเขียน แสวงหาคำตอบของข้อสงสัยด้วยวิธีการต่าง ๆ เชื่อมโยงความรู้และนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน และถามคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่สนใจความคิดเห็นของเด็ก เด็กปฐมวัยแสดงความชอบในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ทุกด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา การจัดกิจกรรมการสอน และบรรยากาศ สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์แบบโครงการร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นมีประสิทธิภาพสูงในการเพิ่มความรู้ ความสามารถในการคิดและแก้ปัญหา และทักษะการแสวงหา

ความรู้ของเด็กปฐมวัย นอกจากนี้ เด็กยังมีความสนุกสนานและสนใจในกิจกรรมมากขึ้น ซึ่งส่งผลดีต่อการเรียนรู้และการพัฒนาการของเด็กในระยะยาว

พาทิต บัวคง (2559) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดการสอน เรื่องแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับเด็กปฐมวัยปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับเด็กปฐมวัยปฐมวัยเท่ากับ 80.05/82.11 ซึ่งสอดคล้องตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 (2) ผลการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยปฐมวัยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

หทัยภัทร ไกรวรรณ และ ปัทมาวดี เล่ห์มงคล (2560) ได้ศึกษา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบสตีมศึกษาที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหอย่างสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบสตีมศึกษา 5 ชั้น การนำเสนอผลลัพธ์ มีความสามารถในการแก้ปัญหอย่างสร้างสรรค์หลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์

วารุณี มหัทธานันท์ (2562) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาและความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า 1)รูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาและความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นขั้นเป็นตอนและชัดเจน ได้แก่ 1) ขั้นกระตุ้นเร้า 2) ขั้นวางแผน 3) ขั้นเรียนรู้ 4) ขั้นทบทวน 5) ขั้นสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง 6) ขั้นประยุกต์ใช้ รูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาและความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด 2) รูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาและความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด 3) เด็กปฐมวัยมีทักษะทางภาษาและความสามารถในการแสวงหาความรู้เพิ่มขึ้น

สิรินาฏ แสงเพชร (2562) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ก่อนและหลังโดยใช้แหล่งการศึกษาเป็นฐานของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่เด็กปฐมวัยระดับปฐมวัย โรงเรียนบ้านโคกพนมดี อำเภอศรีมโหสถ จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา ปราจีนบุรี เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 19 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้แหล่งเรียนรู้เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านโคกพนมดี และแบบประเมินทาง

วิทยาศาสตร์ บ้านโคกพนมดี 20 ข้อ และการทดสอบที่ ที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้แหล่งการเรียนรู้เป็นฐานมีทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ สูงกว่าก่อนจัดประสบการณ์.05

รัตน์เกล้า มีศิลป์ (2562) ได้ศึกษา ผลการจัดประสบการณ์วิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีต่อความสามารถในแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ความสามารถในการแก้ปัญหา หลังการจัดประสบการณ์วิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะหาความรู้ สูงกว่าก่อนจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลมชนก สุจริต และกชกร หวังเติมกลาง (2565) การสอนที่มุ่งสร้างเสริมความสามารถในการสังเกตเป็นเรื่องสำคัญที่ควรเริ่มตั้งแต่ช่วงปฐมวัยเนื่องจากเป็นช่วงวัยที่สมองกำลังพัฒนาเต็มที่และธรรมชาติของวัยที่ช่างสังเกต ชอบสำรวจ ช่างซักช่างถาม และอยากรู้อยากเห็น การพัฒนาการสังเกตให้แก่เด็กปฐมวัยช่วยให้เด็กสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และอีกยังเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้สามารถแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมและมีเหตุผล ทั้งยังเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้และการสังเกตในระดับที่สูงขึ้น การสอนที่เปิดโอกาสให้เด็กได้มีประสบการณ์ตรง ลงมือกระทำด้วยตนเองทั้งกิจกรรมการเล่นกิจกรรมศิลปะ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ สามารถช่วยสร้างเสริมและพัฒนาการสังเกตให้แก่เด็กปฐมวัยได้โดยครูและผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กต้องให้ความสำคัญกับการสอนที่เหมาะสมกับวัยให้เวลาเด็กได้ใช้ความคิดอย่างอิสระ เปิดโอกาสให้เด็กได้สนุกกับการใช้ความคิดที่อาจเป็นการสังเกตคนเดียวหรือคิดร่วมกับเพื่อน และสร้างสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพที่มีความยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนการใช้พื้นที่ได้ตามสถานการณ์ มีสื่อ อุปกรณ์ที่พอเพียงและหลากหลาย และสภาพแวดล้อมทางจิตภาพที่ทำให้เด็กรู้สึกอบอุ่น ไม่กดดัน มีอิสระที่จะคิดสร้างสรรค์ และทบทวนความรู้ ความจำ เพื่อนำมาผสมผสานสร้างเป็นความรู้และความคิดที่ทำให้เกิดทักษะการสังเกตของเด็กเกิดขึ้น

2. งานวิจัยต่างประเทศ

นิโคลส์ โอไอ, วอห์น บีอีและ คอปโปลา จี,ชิน เอ็น, มอนเตโร แอล, เคอร์ซีซิค แอล. (Nichols OI, Vaughn BE, Coppola G, Shin N, Monteiro L, Krzysik L. (2020). ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางสังคมของเด็กก่อนวัยเรียนกับกลยุทธ์การเผชิญปัญหาระหว่างความขัดแย้งด้านทรัพยากร แม้ว่าความขัดแย้งระหว่างเพื่อนจะเป็นประสบการณ์ทั่วไปในห้องเรียนของเด็กก่อนวัยเรียน แต่มีงานวิจัยเพียงไม่กี่ชิ้นที่ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างการรับมือกับความขัดแย้งระหว่างเพื่อนกับความสามารถทางสังคม (SC) ในตัวอย่างเด็กก่อนวัยเรียน ในการศึกษาครั้งนี้ เด็ก

ก่อนวัยเรียน 166 คน (เด็กชาย 95 คน) ถูกสังเกตระหว่างการเล่นประตูประชันที่ออกแบบมาเพื่อกระตุ้นให้เกิดความขัดแย้งด้านทรัพยากร Zimmer-Gembeck และ Skinner และทดสอบความสัมพันธ์กับตัวบ่งชี้ของ SC ที่ประเมินโดยใช้การสังเกตโดยตรงและการสัมภาษณ์ทางสังคมศาสตร์ โดยเฉลี่ยแล้ว การเล่นที่นำไปสู่ให้เกิดความขัดแย้ง 4.19 เหตุการณ์ต่อคู่ตามกลยุทธ์ทั่วไป เด็กส่วนใหญ่ยืนยันทัววจาและ/หรือทางกายภาพ (100% ของเหตุการณ์ความขัดแย้งทั้งหมด ตามลำดับ) กลยุทธ์การเผชิญปัญหาที่มีความสอดคล้องในระดับปานกลางกับอนุกรมวิธานและการวิเคราะห์ในปัจจุบันการถดถอยกับ SC แสดงให้เห็นข้อตกลงบางส่วนกับการศึกษาของเด็กโต กลยุทธ์ความร่วมมือสะท้อนให้เห็นถึงระดับ SC ที่สูงขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับเด็กผู้ชายและความล้มเหลวในการรับมือกับภาวะที่กลืนไม่เข้าคายไม่ออก (เช่น ความอดทน) สะท้อนถึงระดับ SC ที่ต่ำกว่า การใช้กลยุทธ์การปลดปล่อยไม่เกี่ยวข้องกับ SC และความแตกต่างเล็กน้อยในกลยุทธ์การเผชิญปัญหานั้นสัมพันธ์กับองค์ประกอบทางเพศที่ไม่แน่นอน ผลลัพธ์ชี้ให้เห็นว่ากลยุทธ์การเผชิญปัญหา การเผชิญปัญหาระหว่างความขัดแย้งด้านทรัพยากรในเด็กก่อนวัยเรียนนั้นเกี่ยวข้องกับมาตรการ SC และปรับให้เข้ากับกรอบที่มีอยู่เล็กน้อย

(ERIC, 2021) ได้ศึกษาและอธิบายถึงการนำการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้เป็นฐานมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย งานวิจัยนี้เน้นการใช้สภาพแวดล้อมท้องถิ่น เช่น สวนสาธารณะและพื้นที่ธรรมชาติ เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งช่วยให้เด็กมีความผูกพันกับชุมชนและมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนมากขึ้น การเรียนรู้ยังช่วยเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืน

ซามูเอล รอนฟาร์ด (Samuel Ronfard et al. 2018). ได้ศึกษา ความคิดในการพัฒนาเด็กเกี่ยวกับความรู้และการได้มาประเด็นสำคัญเกี่ยวกับแนวคิดความรู้การแสวงหาความรู้ของเด็กเล็ก ชั้นแรก เราจะหารือเกี่ยวกับข้อมูลเชิงลึกตั้งแต่เนิ่น ๆ ของเด็กเกี่ยวกับวิธีการสื่อสารข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลไปยังผู้รับ ตลอดจนการค้นหาข้อมูลผ่านคำถาม จากนั้นเราจะวิเคราะห์วิธีที่เด็กก่อนวัยเรียนพูดอย่างชัดเจนและตรงไปตรงมาเกี่ยวกับความรู้และข้อสันนิษฐานที่พวกเขาทำ เราโต้แย้งว่าเด็กทุกคน โดยไม่คำนึงถึงวัฒนธรรมและภาษา ในที่สุดก็มีแนวคิดพื้นฐานเดียวกันเกี่ยวกับความรู้ในช่วงก่อนวัยเรียน อย่างไรก็ตาม แม้ว่าความคิดพื้นฐานนี้จะเป็สากล แต่เด็กเล็กก็มีแนวโน้มที่จะแสดงรูปแบบการแสวงหาข้อมูลที่หลากหลาย ซึ่งขึ้นอยู่กับวิถีปฏิบัติในการสนทนาของครอบครัวและวัฒนธรรม

อังโกลี เอ.เคและ ดูโบซาร์สกี กาบูเรค (Anggoro, F.K.; Dubosarsky, M.; Kaboure, S. 2021) ได้ศึกษาการพัฒนาเครื่องมือการสังเกตเพื่อวัดทักษะการแก้ปัญหาของเด็กก่อนวัยเรียน ทักษะ

การแก้ปัญหาเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติทางวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยระดับ K-12 ในสหรัฐอเมริกา การประเมินทักษะเหล่านี้สำหรับเด็กปฐมวัยที่อายุน้อยที่สุดเป็นเรื่องยาก เนื่องจากขาดการวัดผลที่กำหนดไว้ บทความนี้รายงานเกี่ยวกับกระบวนการของเราในการพัฒนาเครื่องมือสังเกตเพื่อวัดการเรียนรู้ของเด็กก่อนวัยเรียนและการประยุกต์ใช้ทักษะการแก้ปัญหา ซึ่งก็คือขั้นตอนของกระบวนการออกแบบทางวิศวกรรม (EDP) เครื่องมือนี้ชื่อว่า Engineering Preschool Children Observation Tool (EPCOT) มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความถี่ของพฤติกรรม การแก้ปัญหาและการใช้คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับ EDP โดยการสังเกตเด็กก่อนวัยเรียนที่มีส่วนร่วมกับหลักสูตร Seeds of STEM แปรหน่วยในห้องเรียน ในบทความนี้ เราจะอธิบายขั้นตอนการพัฒนาและการแก้ไข EPCOT โครงสร้างปัจจุบัน และนำเสนอข้อค้นพบเชิงพรรณนาจากการใช้เครื่องมือในการศึกษานำร่องที่มีห้องเรียน 16 ห้อง ได้แก่ ห้องเรียนแทรกแซง 8 ห้องที่ได้รับหลักสูตรทั้งหมด และห้องเรียนเปรียบเทียบ 8 ห้องที่ได้รับหน่วยการเรียนรู้เพียงหน่วยที่ 8 ของหลักสูตร (เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบได้) เราพบว่าจาก 34 พฤติกรรมที่เป็นไปได้ตลอดกระบวนการแก้ปัญหา เด็กในห้องเรียนทั้งหมดมีพฤติกรรมแก้ปัญหาที่ไม่ซ้ำกัน 31 แบบ ซึ่งบ่งชี้ว่าเด็กก่อนวัยเรียนมีความสามารถในการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหอย่างแท้จริง นอกจากนี้ เรายังสังเกตเห็นแนวโน้มว่าเด็กที่ได้สัมผัสกับหลักสูตรมากกว่า (กลุ่มแทรกแซง) สร้างคำศัพท์ใหม่ ๆ มากกว่าเด็กในกลุ่มเปรียบเทียบ ซึ่งมักจะใช้คำศัพท์ซ้ำ ๆ เนื่องจาก EPCOT ได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับมาตรฐานของรัฐและของประเทศ

สรุปการจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน เป็นการนำแหล่งข้อมูล ข่าวสารหรือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่มีในชุมชนทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตไม่ว่าจะเป็นคน หรือสถานที่ มาจัดประสบการณ์เรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดทักษะการแสวงหาความรู้ สอดคล้องกับธรรมชาติ ความต้องการ และความพร้อมของเด็กปฐมวัย ซึ่งแหล่งเรียนรู้เป็นได้ทั้ง สิ่งที่เป็นธรรมชาติและสิ่งที่เด็กปฐมวัยสร้างขึ้น เป็นได้ทั้งบุคคล สิ่งมีชีวิต และไม่มีชีวิต และแหล่งเรียนรู้อาจจะอยู่ในห้องเรียนในโรงเรียนหรือนอกโรงเรียนก็ได้ ดังนั้น สิ่งทั้งหลายเหล่านั้น หากนำมาใช้ประกอบการเรียนให้เหมาะสมกับเนื้อหาของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ในห้องเรียนหรือนำเด็กออกไปสัมผัสสภาพจริงของแหล่งความรู้ในชุมชนเหล่านั้นด้วยตัวเด็กเองแล้ว ย่อมจะเกิดเพิ่มพูนประสบการณ์ตรงให้แก่เด็กมากขึ้น ทั้งยังทำให้หน่วยการเรียนรู้น่าสนใจอีกด้วย เพราะเด็กได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างจริงจังด้วยตนเอง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐานผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. รูปแบบการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
5. แบบแผนการทดลองและวิธีการ
6. การดำเนินการทดลอง
7. การเก็บรวบรวมข้อมูล
8. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโพนสะอาด ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1 ห้องเรียน รวม 8 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง(Purposive Sampling) สามารถอธิบายได้ ดังนี้ การที่เด็กมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ เกิดพัฒนาการของเด็กในช่วงวัยต่าง ๆ เด็กมีความอยากรู้อยากเห็นมีความกระตือรือร้นในการสำรวจและตั้งคำถามเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการแสวงหาความรู้ สถานที่ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ให้ข้อมูลที่หลากหลายและมีกิจกรรมที่สนับสนุนการเรียนรู้ จากประสบการณ์ตรงจากการที่ครูจัดประสบการณ์ เช่น หน่วยเรื่องอาหารพื้นบ้านการที่เด็กได้ร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม เกิดความสนุกสนานตื่นเต้นในกิจกรรมทำให้เด็กเกิดความสามารถในการแสวงหาความรู้ การแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ระหว่างเพื่อน ๆ ดังนั้น เด็กจะมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ที่เพิ่มขึ้นขึ้นอยู่กับได้รับการสนับสนุนจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและการมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม การให้เด็กได้ทดลองทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองและการเปิดโอกาสให้เด็กได้สำรวจและค้นพบสิ่งใหม่ๆ จะช่วยพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กได้

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ดำเนินการวิจัยตามแผนการจัดประสบการณ์พัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยเน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาผลการพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย ดำเนินการวิจัยจำนวน 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน คือ จันทร์ อังคาร พุธ และแผนการจัดประสบการณ์ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป ใช้ระยะเวลา 40 นาที

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัย มีดังนี้

1. แผนการจัดประสบการณ์พัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยเน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐานจำนวน 6 หน่วย ดังนี้

- 1.1 หน่วยแปลงนา เรื่อง ข้าวโป่ง ข้าวชนิดต่าง ๆ วิธีการปลูกข้าว
- 1.2 หน่วยต้นไม้ที่รัก เรื่อง ลักษณะของต้นไม้ ราและหน้าที่ของราก ประเภทของต้นไม้
- 1.3 หน่วยอาหารพื้นบ้าน เรื่อง ข้าวจี๋ บัวลอย ส้มตำ
- 1.4 หน่วยเรื่องของไก่ เรื่อง ลักษณะของไก่ ประโยชน์ของไก่ การเจริญเติบโตของไก่
- 1.5 หน่วยกล้วยในสวน เรื่อง สำนวณกล้วย กล้วยแสนอร่อย กระทั่งจากกล้วย
- 1.6 หน่วยวัดป่าศรีประชาพัฒนาราม เรื่อง การปฏิบัติตนการเข้าวัด

การทำบุญตักบาตร วันพระ

2. แบบประเมินความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย
3. แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติจริงในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

1. แผนการจัดประสบการณ์พัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยเน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน แผนการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สารการเรียนรู้ ธรรมชาติรอบตัวเน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐานมีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน

1.2 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 เกี่ยวกับหลักการจุดมุ่งหมาย
โครงสร้างเวลาเรียนการวัดและประเมินผล (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2561)

1.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ประจำหน่วยการเรียนรู้

1.4 ศึกษาวิธีการเขียนแผนการจัดประสบการณ์

1.5 กำหนดแผนการจัดประสบการณ์

1.6 เขียนแผนการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สาร
การเรียนรู้ ธรรมชาติรอบตัว เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน จำนวน 18 แผน จัดประสบการณ์แผนละ 40
นาที

1.7 นำแผนการจัดประสบการณ์พัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย
เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐานเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา จุดประสงค์
กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล

1.8 นำแผนการจัดประสบการณ์ที่ได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มา
แก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา จุดประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้

1.9 สร้างแบบการประเมินแผนการจัดประสบการณ์ ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
โดยใช้เกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ดังนี้

5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

โดยใช้การแปลความหมายจากค่าเฉลี่ย ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง มีค่าเท่ากับ เหมาะสมมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีค่าเท่ากับ เหมาะสมมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีค่าเท่ากับ เหมาะสมปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีค่าเท่ากับ เหมาะสมน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีค่าเท่ากับ เหมาะสมน้อยที่สุด

1.10 นำแผนการจัดประสบการณ์พร้อมแบบประเมินเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมิน
คุณภาพความสอดคล้องและความครอบคลุมของแต่ละองค์ประกอบ โดยผู้เชี่ยวชาญ (ตามภาคผนวก)

1. ผศ.ดร.จิตรา ชนะกุล	ภาควิชาหลักสูตรและการสอนคณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. ผศ.ดร.จิราภรณ์ พจนารีย์วงศ์	ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว
คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
3. ผศ.ศรียกฤษณ์ รังสีวรกุล	ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
4. ผศ.วิณา ประชากุล	ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
5. ดร.วรีนันทน์ สิริกรกาญจนา	ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนวัชรพล
กรุงเทพมหานคร

1.11 นำแผนการจัดประสบการณ์พัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยเน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐานมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ซึ่งต้องได้ตั้งแต่ 3.51 ถึง 5.00 จึงจะถือว่ามีความคุณภาพ โดยพบว่า แผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน มีค่าความเหมาะสมเท่ากับ 4.03-4.12 โดยผ่านเกณฑ์การประเมินทุกแผน

1.12 นำแผนการจัดประสบการณ์ที่ได้ปรับปรุงความถูกต้องของเนื้อหาตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญภายในและภายนอก เสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความถูกต้องอีกครั้ง แล้วนำไปพิมพ์เป็นฉบับร่างเพื่อนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนบ้านดอนแคน ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 10 คนซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างโดยจัดกิจกรรมตามแผนจนครบบันทึกผลการจัดกิจกรรม โดยพบว่าแผนการจัดประสบการณ์มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมา

- ปรับปรุงเนื้อหาให้สอดคล้องกับความสนใจและพัฒนาการของเด็ก ส่งเสริมการเรียนรู้แบบการสำรวจ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง
- ปรับปรุงการทำงานกลุ่มและการเล่นร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย

1.13 นำแผนการจัดประสบการณ์มาปรับปรุงข้อบกพร่องที่เกิดจากการทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

2. แบบประเมินความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย

2.1 ศึกษาทฤษฎีและวิธีการสร้างแบบประเมินความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย รวมทั้งการวิเคราะห์หลักสูตรและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.2 สร้างแบบประเมินความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยแบบสถานการณ์ 9 สถานการณ์ เพื่อนำไปเป็นแบบประเมินความสามารถในการแสวงหาความรู้ โดยใช้เกณฑ์การประเมิน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.00 หมายถึง เด็กมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง เด็กมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง เด็กมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ในระดับน้อย

2.3 เสนอประเมินความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบคุณภาพและพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2.4 นำแบบประเมินความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว พร้อมแบบประเมินความสอดคล้องเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม ประเมินความสอดคล้องกับจุดประสงค์ เพื่อหาความตรงของเนื้อหาเชิงโครงสร้าง (IOC) โดยใช้เกณฑ์ประเมินความสอดคล้อง (สมนึก ภัททิยธนี, 2558: 150) ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้

2.5 เกณฑ์การเลือกแบบประเมินความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยถ้ามีค่ามากกว่า หรือเท่ากับ 0.5 ขึ้นไปแสดงว่าใช้ได้ตรงกับจุดประสงค์ ซึ่งถือว่าใช้ได้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) นำคะแนนการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยได้ค่าเท่ากับ 0.78-0.82 จึงถือว่าใช้ได้

2.6 นำแบบประเมินความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข ในการดำเนินการที่สร้างขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษา รูปภาพที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข จำนวน 5 ท่านดังนี้

1. ผศ.ดร.จิตรา ชนะกุล	ภาควิชาหลักสูตรและการสอนคณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. ผศ.ดร.จิราภรณ์ พจนารีย์วงศ์	ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว
คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
3. ผศ.ศรียกฤษดิ์ รังสีวรกุล	ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
4. ผศ.วีณา ประชากุล	ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
5. ดร.วรีนันทน์ สิริกรกาญจนา	ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนวัชรพล
กรุงเทพมหานคร

2.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินความสามารถในการแสวงหาความรู้สำหรับเด็กปฐมวัยตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.7 การหาคุณภาพของแบบประเมินความสามารถในการแสวงหาความรู้สำหรับเด็กปฐมวัย โดยผู้วิจัยนำแบบประเมินวัดการหาคุณภาพของผู้วิจัยนำแบบประเมินวัดความสามารถในการแสวงหาความรู้สำหรับเด็กปฐมวัยที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดสอบกับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนบ้านดอนแคน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 10

2.8 จัดทำเป็นแบบประเมินฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปประเมินความสามารถในการแสวงหาความรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

3. แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติจริงในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย

3.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติจริงในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย และออกแบบ แบบบันทึกการปฏิบัติจริงในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย

3.2 สร้างแบบบันทึกการสังเกตการปฏิบัติจริงในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย รายการสังเกตพฤติกรรมการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการสังเกต ด้านการตั้งคำถาม ด้านการเชื่อมโยงข้อมูล และด้านการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ

3.3 นำแบบบันทึกการปฏิบัติจริงในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความและพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม

3.4 ผู้วิจัย นำแบบบันทึกพฤติกรรมการปฏิบัติจริงในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย มาแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นนำไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 1 สัปดาห์ พร้อมกับปรับปรุงแก้ไขแบบบันทึกให้มีความเหมาะสมมากขึ้น โดยปรับแบบบันทึกฯ เป็นรายบุคคล

3.5 นำแบบบันทึกสังเกตพฤติกรรมความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโพนสะอาด กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 8 คน

แบบแผนการทดลองและวิธีการ

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

ก่อนการทดลอง	ช่วงเวลาทดลอง
T_0	$X, T_1, X, T_2, X, T_3, \dots, X, T_6$

ความหมายของสัญลักษณ์

T_1 แทน การสังเกตพฤติกรรมการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย

X แทน ดำเนินการทดลองแผนการจัดประสบการณ์พัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยเน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน

$X, T_1, X, T_2, X, T_3, \dots, X, T_6$ แทน การประเมินโดยใช้ความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยหลังการ

การดำเนินการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับกลุ่มเป้าหมายเพียงกลุ่มเดียว ทำการสังเกตและบันทึกความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยโดยใช้การแผนพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย ซึ่งได้มาจากการคัดเลือกแบบเจาะจง ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จากนั้นดำเนินการทดลองเป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน ได้แก่ วันจันทร์ อังคาร วันพุธ โดยใช้ระยะเวลาวันละ 40 นาที และเก็บข้อมูลโดยใช้แบบจดบันทึกพฤติกรรมการปฏิบัติจริงในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้ ขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป

ชั้นนำ เป็นขั้นตอนที่เตรียมความพร้อม เด็กมีร้องเพลงประกอบจังหวะก่อนเข้าสู่เนื้อหาและในบางหน่วยจะมีการออกสำรวจเมื่อเสร็จกิจกรรมเคลื่อนไหวประกอบเพลงจะสร้างข้อตกลงกับเด็กในการทำกิจกรรม

ชั้นสอน ก่อนพาเด็กลงสำรวจหรือทำกิจกรรมครูจัดเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมและเชิญปราชญ์ชาวบ้านมาร่วมให้ความรู้ในเนื้อหา เช่น หน่วยวัดป่าศรีประชาพัฒนาราม ครูได้พาเด็กสำรวจวัดตามแผนและ เด็กนำความรู้ที่ได้เล่าเรื่องราวในชั้นเรียน อีกทั้งชั้นสอนบางหน่วยเป็นหน่วยอาหารพื้นบ้านได้เชิญแม่ครัวมาให้ความรู้ในกิจกรรม เด็กได้สนุกสนานเรียนรู้ ได้ลงมือทำร่วมกับกลุ่มเพื่อน

ชั้นสรุป เสร็จกิจกรรมครูสรุปความรู้ที่ได้กับเด็กพร้อมให้เด็กแสดงผลงานกลุ่ม หรือผลงานเดี่ยวโดยการบอกเล่าความรู้ที่ได้รับผ่านการนำเสนอและสรุปร่วมกันในชั้นเรียน

ระยะเวลาในการทดลอง

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โดยใช้ระยะเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 40 นาที

ตาราง 2 กำหนดหน่วยแผนการจัดประสบการณ์พัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยเน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน

สัปดาห์ที่	หน่วย	วัน	เนื้อหา	ความสามารถในการแสวงหา ความรู้ของเด็กปฐมวัย
1	แปลงนา	จันทร์	ข้าวโป่ง	- การสังเกต
		อังคาร	ข้าวชนิดต่าง ๆ	- ตั้งคำถาม
		พุธ	วิธีการปลูกข้าว	- เชื่อมโยงข้อมูล - ลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ
2	ต้นไม้ที่รัก	จันทร์	ลักษณะของ ต้นไม้	- การสังเกต
		อังคาร	รากและหน้าที่ของ ราก	- ตั้งคำถาม
		พุธ	ประเภทของ ต้นไม้	- เชื่อมโยงข้อมูล - ลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ
3	อาหารพื้นบ้าน	จันทร์	ข้าวจี๋	- การสังเกต

ตาราง 2 (ต่อ)

สัปดาห์ที่	หน่วย	วัน	เนื้อหา	ความสามารถในการแสวงหา ความรู้ของเด็กปฐมวัย
		อังคาร	บ๊วลอย	- ตั้งคำถาม
		พุธ	ส้มตำ	- เชื่อมโยงข้อมูล
4	เรื่องของไก่	จันทร์	ลักษณะของไก่	- ลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ
		อังคาร	ประโยชน์ของไก่	- การสังเกต
		พุธ	การเจริญเติบโต ของไก่	- ตั้งคำถาม
5	กล้วยในสวน	จันทร์	สำรวจกล้วย	- เชื่อมโยงข้อมูล
		อังคาร	กล้วยแสนอร่อย	- ลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ
		พุธ	กระถางจากกล้วย	- การสังเกต
6	วัดป่าศรี ประชาพัฒนา ราม	จันทร์	การปฏิบัติตนการ เข้าวัด	- ตั้งคำถาม
		อังคาร	การทำบุญตัก บาตร	- เชื่อมโยงข้อมูล
		พุธ	วันพระ	- ลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติจริงในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์ โดยมีรายละเอียดการดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยโดยใช้แบบประเมินความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย
2. ผู้วิจัยได้ดำเนินการสอนโดยใช้แผนการจัดประสบการณ์พัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยเน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน 18 แผน แผนละ 40 นาที

3. ทำการบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติจริงในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยจากการจัดประสบการณ์พัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยเน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน เป็นเวลา 6 สัปดาห์ โดยผู้วิจัยสังเกตได้ทุกวันจันทร์ พุธ ศุกร์ จนสิ้นสุดการทดลอง
4. เมื่อสิ้นสุดในแต่ละสัปดาห์ นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อศึกษาพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยเน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน ช่วงระยะเวลา 6 สัปดาห์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 หาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัดโดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Object Congruence) ดังนี้ (ประสาธน์ เนืองเฉลิม, 2560)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความเหมาะสมและความสอดคล้องของคำถามและวัตถุประสงค

$\sum R$ แทน คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2. สถิติพื้นฐานวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

2.1 ร้อยละ (Percentage) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ x แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
 n แทน ข้อมูลทั้งหมด

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum X^2)}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X แทน คะแนนของคน
 $\sum X$ แทน คะแนนทั้งหมด
 N แทน คะแนนในกลุ่ม

พูน ปณ ทิโต ชีเว

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย โดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน โดยผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ผลการพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย โดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน ระหว่างสัปดาห์ที่ 1 ถึงสัปดาห์ที่ 6 เป็นรายบุคคล และผลการประเมินความสามารถในการแสวงหาความรู้เด็กปฐมวัย ในสถานการณ์ที่ 1 ถึงสถานการณ์ที่ 9 ดังแสดงในตารางที่ 3

ตาราง 3 ผลการพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย โดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน รายบุคคล

คนที่	ด้าน	ความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย							
		สัปดาห์ที่						รวม	ร้อยละ
		1	2	3	4	5	6		
1	ด้านการสังเกต	1	2	2	2	3	3	13	72.22
	ด้านการตั้งคำถาม	1	2	2	2	3	3	13	72.22
	ด้านการเชื่อมโยงข้อมูล	1	1	2	2	3	3	12	66.67
	ด้านการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ	1	2	2	2	3	3	13	72.22
	รวม	4	7	8	8	12	12	51	70.83
2	ด้านการสังเกต	1	1	2	3	3	3	13	72.22
	ด้านการตั้งคำถาม	1	1	2	2	3	3	12	66.67
	ด้านการเชื่อมโยงข้อมูล	2	3	3	3	3	3	17	94.44

ตาราง 3 (ต่อ)

คนที่	ด้าน	ความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็ก							
		ปฐมวัย						รวม	ร้อยละ
		สัปดาห์ที่							
1	2	3	4	5	6				
	ด้านการลงมือปฏิบัติค้นหา คำตอบ	1	1	2	2	3	3	12	66.67
	รวม	5	6	9	10	12	12	54	75.00
3	ด้านการสังเกต	1	1	2	2	3	3	12	66.67
	ด้านการตั้งคำถาม	2	2	2	2	3	3	14	77.78
	ด้านการเชื่อมโยงข้อมูล	2	2	2	3	3	3	15	83.33
	ด้านการลงมือปฏิบัติค้นหา คำตอบ	1	3	3	2	3	3	15	83.33
	รวม	6	8	9	9	12	12	56	77.78
4	ด้านการสังเกต	1	2	3	3	3	3	15	83.33
	ด้านการตั้งคำถาม	2	2	2	2	3	3	14	77.78
	ด้านการเชื่อมโยงข้อมูล	1	1	3	3	3	3	14	77.78
	ด้านการลงมือปฏิบัติค้นหา คำตอบ	2	2	2	3	3	3	15	83.33
	รวม	6	7	10	11	12	12	58	80.56
5	ด้านการสังเกต	2	2	2	2	3	3	14	77.78
	ด้านการตั้งคำถาม	1	2	2	2	3	3	13	72.22
	ด้านการเชื่อมโยงข้อมูล	2	2	2	3	3	3	15	83.33
	ด้านการลงมือปฏิบัติค้นหา คำตอบ	1	1	1	3	3	3	12	66.67
	รวม	6	7	7	10	12	12	54	75.00
6	ด้านการสังเกต	1	3	3	3	3	3	16	88.89
	ด้านการตั้งคำถาม	1	1	2	3	3	3	13	72.22
	ด้านการเชื่อมโยงข้อมูล	1	2	2	2	3	3	13	72.22

ตาราง 3 (ต่อ)

คนที่	ด้าน	ความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย							
		สัปดาห์ที่						รวม	ร้อยละ
		1	2	3	4	5	6		
	ด้านการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ	1	1	2	2	3	3	12	66.67
	รวม	5	6	9	10	12	12	54	75.00
7	ด้านการสังเกต	2	2	2	2	3	3	14	77.78
	ด้านการตั้งคำถาม	1	1	2	3	3	3	13	72.22
	ด้านการเชื่อมโยงข้อมูล	2	2	2	2	3	3	14	77.78
	ด้านการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ	2	2	3	3	3	3	16	88.89
	รวม	7	7	9	10	12	12	57	79.17
8	ด้านการสังเกต	2	2	2	3	3	3	15	83.33
	ด้านการตั้งคำถาม	1	2	3	3	3	3	15	83.33
	ด้านการเชื่อมโยงข้อมูล	1	1	2	3	3	3	13	72.22
	ด้านการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ	2	2	2	3	3	3	15	83.33
	รวม	6	7	9	12	12	12	58	80.56
	คะแนนรวม	45	57	71	81	96	96	446	
	$\bar{x}$ (S.D.)	1.41 (0.92)	1.78 (0.64)	2.22 (0.99)	2.53 (1.25)	3.00 (0.00)	3.00 (0.00)	13.94 (2.55)	77.43
	แปลค่า*	น้อย	ปานกลาง	ปานกลาง	มาก	มาก	มาก	ปานกลาง	

* ค่าเฉลี่ย 2.50-3.00 หมายถึง เด็กมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง เด็กมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง เด็กมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ในระดับน้อย

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่าความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย สัปดาห์ที่ 1 ถึงสัปดาห์ที่ 6 พบว่า เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายสัปดาห์ ดังนี้

สัปดาห์ที่ 1 เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.92

สัปดาห์ที่ 2 เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.64

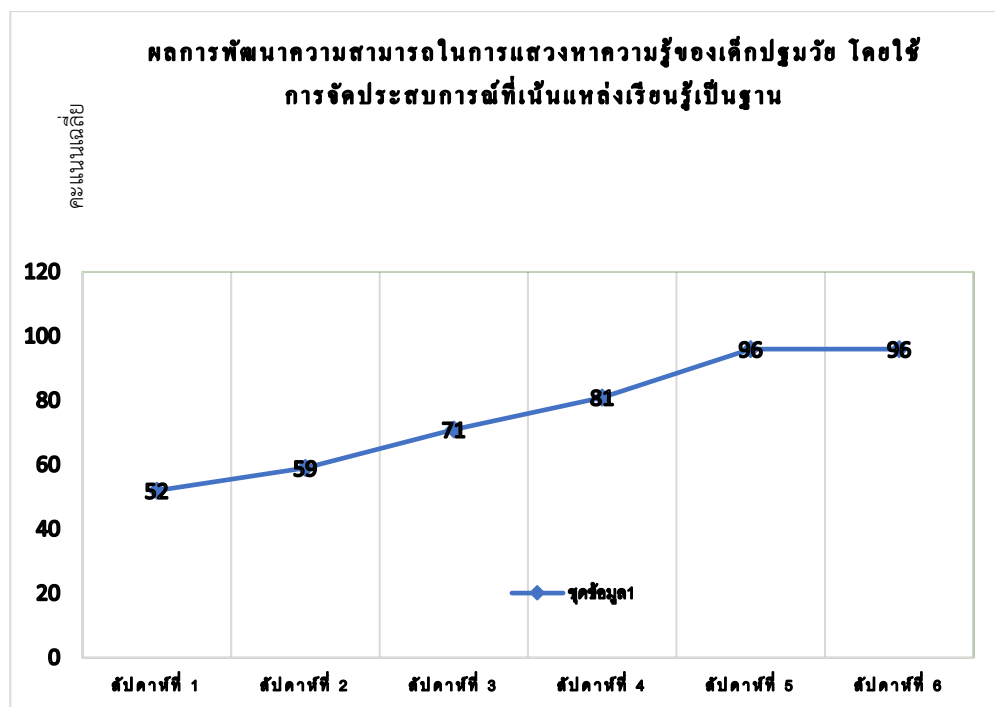
สัปดาห์ที่ 3 เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.22 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.99

สัปดาห์ที่ 4 เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.25

สัปดาห์ที่ 5 เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.00

สัปดาห์ที่ 6 เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.00

ภาพประกอบ 2 ผลการพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย โดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

.ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยนำแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติจริงในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย มาสรุปบันทึกผลโดยภาพรวม และเป็นรายบุคคล ดังแสดงในตารางที่ 4 และ 5 ดังนี้

ตาราง 4 พฤติกรรมความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน

หน่วย	พฤติกรรมความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน
แปลงนา	- เรื่องข้าวโป่ง เด็กสามารถสังเกตแผ่นข้าวโป่ง พร้อมกับสังเกตอุปกรณ์การทำข้าวโป่งว่ามีอุปกรณ์ชนิดใดบ้าง โดยครูให้เด็กแต่ละคนสัมผัสแผ่นข้าวโป่งทุกคน เมื่อสัมผัสแผ่นข้าวโป่งแล้วเด็กสามารถบอกลักษณะผิวของข้าวโป่งได้ว่า แผ่นข้าวโป่งมีผิวมัน ๆ ลื่น ๆ ซึ่งเกิดจากการนำข้าวเหนียวที่นึ่งสุกแล้วไปตำให้ละเอียด จากนั้นนำมาทำเป็นบาง ๆ ตากแดดให้แห้งจะได้ข้าวโป่งที่อร่อย เมื่อแผ่นข้าวโป่งแห้งแล้วจะสังเกตเห็นเม็ดข้าวเล็ก ๆ ที่ตำไม่ละเอียดที่ติดมาในข้าวโป่ง ทำให้แผ่นข้าวโป่งผิวไม่เรียบ นอกจากนั้น เด็กบางคนสามารถตั้งคำถามกับครูเกี่ยวกับแผ่นข้าวโป่ง เช่น แผ่นข้าวโป่งทำมาจากข้าวอะไร แผ่นข้าวโป่งเป็นรูปร่างอะไรได้บ้าง แผ่นข้าวโป่งซื้อที่ไหน และแผ่นข้าวโป่งทำไมไม่มีสีดำ เป็นต้น เด็กสามารถเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับแผ่นข้าวโป่งโดย เด็กเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับชื่อ

ตาราง 4 (ต่อ)

หน่วย	พฤติกรรมความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน
แปลงนา	พื้นบ้านของแผ่นข้าวโป่งว่า ที่บ้านเรียกข้าวเกียบ หรือข้าวเปียก และเด็กบอกว่าเคยทำข้าวเกียบที่บ้าน เมื่อข้าวเกียบสุกจะพองขึ้นเป็นวงกลมขนาดใหญ่ ส่วนด้านล่างมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ เด็กได้ลงมือปั้นข้าวโป่งด้วยตนเองทุกคน ตื่นเต้น รอยยิ้มแผ่นข้าวโป่งสุก เมล็ดข้าวจะเป็นต้นกล้าเล็ก ๆ ใช้เวลาที่วันและทำไมถึงมีการเกี่ยวข้าวใช้มือกับใช้รถเกี่ยวบ้าง เด็กเชื่อมโยงข้อมูลโดยการเล่าเคยปลูกข้าวที่บ้านการปลูกข้าวหย่อนเมล็ดข้าวเปลือกลงดินกับว่านเมล็ดข้าวเปลือก - เรื่องข้าวชนิดต่าง ๆ เด็กสังเกตโดยสัมผัสข้าวสารเปลือกข้าวเหนียว ข้าวสารเปลือกข้าวเจ้า และข้าวเปลือกเหนียวครบทุกคนและเด็กขยำข้าวและตั้งคำถามว่าข้าวเปลือกเหนียวกับข้าวเปลือกเจ้าแยกอย่างไร ปรากฏชาวบ้านให้คำตอบว่าแยกโดยสีข้าวเจ้าจะมีสีเหลืองอ่อนกว่าข้าวเปลือกเหนียวจะสีเหลืองเข้มกว่า ด้านการเชื่อมโยงข้อมูลเด็กเล่าตอนช่วงฤดูเก็บเกี่ยวที่ผ่านมาว่าช่วยผู้ปกครองตากข้าว กวาดข้าวที่ถนนในทุก ๆ วันครูใช้คำถามว่าแล้วที่บ้านเด็ก ๆ ตากข้าวชนิดอะไรส่วนมากเด็กตอบข้าวเหนียว ด้านการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบครูกระตุ้นเด็กว่าเด็กสามารถแยกข้าวเหนียวข้าวเจ้าได้ไหมโดยให้เด็กสังเกตอีกรอบและช่วยกันตอบว่าคือข้าวเหนียวหรือข้าวเจ้า - เรื่องวิธีการปลูกข้าว ด้านการสังเกตเด็กร่วมกันสังเกตระยะข้าวโดยมีต้นกล้าอ่อน เมล็ดข้าวเปลือกและรวงข้าวที่สุกแล้วเด็กสังเกตโดยสัมผัสและจับ เด็กตั้งคำถามว่ากว่าเมล็ดข้าวจะเป็นต้นกล้าเล็ก ๆ ใช้เวลาที่วันและทำไมถึงมีการเกี่ยวข้าวใช้มือกับใช้รถเกี่ยวบ้าง เด็กเชื่อมโยงข้อมูลโดยการเล่าเคยปลูกข้าวที่บ้านการปลูกข้าวหย่อนเมล็ดข้าวเปลือกลงดินกับว่านเมล็ดข้าวเปลือก
ต้นไม้ที่รัก	- เรื่องลักษณะของต้นไม้ ครูพาเด็กสำรวจต้นไม้รอบบริเวณอาคารเรียนเด็กสังเกตต้นไม้โดยหยิบใบไม้ใบที่ร่วงมาดูและเล่าว่าต้นนี้ต้นคุณมีดอกสีเหลืองและเด็กดมกลิ่นของใบไม้ละบอกว่ามีกลิ่นอ่อน ด้านการตั้งคำถามเด็กในกิจกรรมเด็กถามว่าใบไม้มีสีอะไรบ้าง เมื่อเด็กเทียบกับสีเขียว เหลือง และสีน้ำตาล ด้านการเชื่อมโยงข้อมูลเด็กเล่าต้นไม้ที่รู้จักในหมู่บ้านและในโรงเรียนว่าต้นสะแบงมีเยอะมากเป็นสูงมากใบเล็กครุกรุ่นโดยถามว่าลักษณะของต้นไม้เป็นอย่างไรเด็กช่วยกันตอบ ลำต้นมีใบมีดอกบางต้นมีผลและข้างใต้ดินมาราก

ตาราง 4 (ต่อ)

หน่วย	พฤติกรรมความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน
	- เรื่องรากและหน้าที่ของราก เด็กร่วมกันสังเกตรากแก้วและรากฝอยโดยสัมผัสที่รากและแตะซ้ำ ๆ โดยเด็กมีคำถามว่ารากทำไมไม่เหมือนกันเป็นผัก ครูเล่าเกี่ยวกับความแตกต่างของรากแก้วและรากฝอยว่ารากแก้วจะเป็นรากเรียวยาวเห็นได้ชัดเจนส่วนรากฝอยจะเป็นเส้น ๆ เล็ก ๆ มีหลายเส้นรวมกัน ด้านการเชื่อมโยงข้อมูลเด็กบอกความแยกร่างแก้วและรากฝอยได้โดยบอกได้ว่ารากแก้วเป็นแท่งเดียวยาว ๆ เห็นได้ชัดเจน ส่วนรากฝอยจะหยัก ๆ มีรวมกันเยอะ ๆ ด้านลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบเด็กช่วยกันบอกหน้าที่ของรากเด็กช่วยกันบอกว่ารากมีหน้าที่ดูดซับน้ำรากอยู่ใต้พื้นดิน - เรื่องประเภทของต้นไม้ ด้านการสังเกตเด็กสังเกตโดยการจับไม้ผลที่เป็นผลส้ม ใบบไม้และดอกไม้ โดยครูกระตุ้นโดยการแบ่งกลุ่มให้เด็กแยกประเภทช่วยกันนับไม้ดอกไม้ผลใบบนกระดานเด็กตั้งคำถามว่าจำนวนทั้ง 3 ทำไมดูเหมือนไม่เท่ากัน ด้านการเชื่อมโยงข้อมูลเด็กบอกใบบไม้เป็นผิวลื่น ๆ เปื้อนดินหน่อย ดอกไม้มีกลิ่นหอมอ่อน ผลส้มมีจำนวนที่เยอะที่สุดและผลส้มจีนมีกลิ่นหอม
อาหาร พื้นบ้าน	- เรื่องอาหารคาว (ข้าวจี) เด็กร่วมกันสังเกตข้าวจีที่สุกแล้วและข้าวเหนียวที่จะทำข้าวจีจับมาปั้นเป็นรูปวงรีบ้างและรูปทรงกลมแบน เด็กตั้งคำถามว่าข้าวจีถ้าไม่ปรุงใส่ไขรสชาติจืดไหม ด้านการเชื่อมโยงข้อมูลเด็กบอกรูปที่จะปั้นว่าเป็นมิกี้เมาส์และเล่าว่าเคยรับประทานข้าวจีและทำข้าวจีด้วยตนเองว่าข้าวจีต้องเริ่มจากปั้นข้าวเหนียวเอาไปย่างไฟข้าวเริ่มแข็งนำไปทาไข่และย่างอีกครั้งจนสุก ด้านการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบเด็กร่วมกันเล่าเกี่ยวกับข้าวจีการทำและรสชาติของข้าวจีที่ทำด้วยตนเอง - เรื่องอาหารหวาน (บัวลอย) เด็กร่วมกันสังเกตการทำบัวลอยและเด็กดูแป้งข้างหน้าที่ผสมน้ำใบเตยเรียบร้อยเด็กหยิบแป้งที่ชุบใบเตยและถามว่าสีเขียวของใบเตยเป็นน้ำแล้วหอมกว่าสีอื่นเพราะอะไรและเด็กถามว่าสามารถปั้นเป็นรูปร่างอย่างอื่นได้ไหม ด้านการเชื่อมโยงข้อมูลเด็กเล่าเกี่ยวกับก้อนบัวลอยว่าจะทำเป็นรูปเห็ด รูปหนอน รูปวงกลม รูปดอกไม้และบอกอยากชิมบัวลอยครูใช้คำถามว่าเราเอาสีเขียวมาสีอะไรเด็กร่วมกันตอบว่าใบเตย ด้านการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบเด็กปั้นบัวลอยและบอกรูปบัวลอยตัวเองเมื่อต้มเสร็จเด็กรับประทานบัวลอยจากการทำร่วมกันแล้วบอกภูมิใจมากอร่อย - เรื่องส้มตำอนุบาล เด็กร่วมกันชมการสาธิตการทำส้มตำจากแม่ครัวและเด็กชิมรสชาติส้มตำและบอกอยากทำส้มตำเด็กตั้งคำถามว่าถ้าไม่ใส่พริกจะอร่อยไหม เส้นมะละกอ

ตาราง 4 (ต่อ)

หน่วย	พฤติกรรมความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน
	ปอกنانไหม เครื่องปรุงส้มตำมีอะไรบ้างด้านการเชื่อมโยงข้อมูลเด็กบอกเล่าเคยรับประทานส้มตำและส้มตำต้องมีขั้นตอนการทำคือใส่พริกมะเขือเทศ มะกอก มะนาว น้ำตาล น้ำปลา ปราร่ำ เส้นมะละกอดำเข้ากันแล้วชิม ด้านการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบเด็กลงมือทำส้มตำด้วยตนเองเป็นกลุ่มโดยแบ่งกันหยิบจับและตำส้มตำเมื่อตำส้มตำเสร็จแล้วเด็กชิมฝีมือกลุ่มตนเองและบอกอร่อยมาก
เรื่องของ ไก่	- เรื่องลักษณะของไก่ เด็กสำรวจเล่าไก่ไว้ในโรงเรียนและสังเกตไข่ไก่และร่วมกันจับไก่เบา ๆ และเก็บไข่ในเล้าไก่ร่วมกันเด็กตั้งคำถามว่าไข่ทำไมฟองไม่เท่ากันไก่ไข่จะจิกไหม ด้านการเชื่อมโยงข้อมูลเด็กเล่าลักษณะไก่ที่บ้านกับไก่ไข่ว่าสีไก่จะสีส้มตัวอ่อนไก่ที่บ้านมีหลายสี มีหงอน มีสองขา มีปีกบินได้ ด้านการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบเด็กเด็กร่วมกันระบายสีตัวไก่และประดิษฐ์เล้าไก่จากเศษวัสดุเหลือใช้เด็กร่วมกันออกแบบเล้าไก่ว่าจะให้ปีกเหมือนไก่มีไข่ในเล้า - เรื่องประโยชน์ของไก่ เด็กร่วมกันสังเกตสุ่มไก่โดยจับสุ่มรอบ ๆ และเข้าไปอยู่ในสุ่มเด็กตั้งคำถามว่าสุ่มทำมาจากอะไรและเอาไปจับปลาได้ไหม สุ่มใช้คอบไก่เพราะอะไร ด้านการเชื่อมโยงข้อมูลเด็กที่บ้านมีสุ่มไก่ไว้ใช้ขังไก่ดีและไก่ที่ไม่สบาย บ้านมีไก่เยอะมากตัวสีดำ ๆ ขนมีหลายสี ด้านการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบเด็กร่วมกันตอบประโยชน์ของไก่และสุ่มที่ไว้ใช้งานว่าไก่ออกไข่ในเล้า สุ่มไว้ขังไก่ดี - การเจริญเติบโตของไก่ เด็กสังเกตโดยการจับไข่ไก่แล้วบอกว่าไก่ออกไข่แล้วเป็นลูกเจี๊ยบค่อยโตมาเป็นไก่เต็มวัย และตั้งคำถามว่าไก่กับไข่อะไรเกิดก่อนกัน(ไก่เกิดก่อนแล้ววิวัฒนาการมาเป็นไข่กลายเป็นอาหารให้มนุษย์กินจนถึงทุกวันนี้) ด้านการเชื่อมโยงข้อมูลเด็กออกมาตอบคำถามเป็นกลุ่มว่าการเจริญเติบโตของไก่เริ่มจากไข่แล้วเป็นลูกเจี๊ยบและเป็นไก่ - เรื่องสำรวจกล้วย ในขณะที่ทำกิจกรรมเด็กมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความตื่นเต้น เด็กสังเกตต้นกล้วยพร้อมบอกลักษณะต้นกล้วยจะมีใบตองปลีกกล้วยกินได้กับผลกล้วย และจับใบตองบอกว่าใบตองลื่นใช้ทำกระทงได้ ห่อขนมได้ เด็กตั้งคำถามว่าผลกล้วยใช้เวลาที่วันถึงจะสุกกินได้ ด้านการเชื่อมโยงข้อมูลเด็กบอกถึงต้นกล้วยและที่บ้านปลูกต้นกล้วยเยอะว่ากล้วยมีลักษณะสูงใบตองลื่นผิวเรียบ ด้านการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบเด็กช่วยกันวาดรูปต้นกล้วยที่ไปสำรวจพร้อมเล่าถึงลักษณะต้นกล้วยกล้วยมีประโยชน์ใช้กิน

ตาราง 4 (ต่อ)

หน่วย	พฤติกรรมความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน
กล้วยในสวน	ใบตองใช้ทำกระทง ห่อขนม ปลีใช้ทำอาหารกินได้ - กล้วยแสนอร่อย เด็กร่วมกันสังเกตกล้วยหอม กล้วยน้ำหว้า กล้วยไข่ โดยการสัมผัสและชิมรสชาติของกล้วยแต่ละประเภทเด็กตั้งคำถามว่ากล้วยจะรู้ได้อย่างไรว่ากล้วยสุกกินได้แล้ว ด้านการเชื่อมโยงข้อมูลเด็กบอกกล้วยที่บ้านกล้วยดิบเอาไปห่อข้าวต้มแล้วไปนั่งให้สุกกินได้เด็กด้านการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบเด็กทำวิธีการคือสัมผัสและบอกว่ากล้วยไข่ผลเล็กที่บ้านปลูก กล้วยหอมจะยาวเคยกินอร่อยมาก - กระทงจากกล้วย เด็กสังเกตอุปกรณ์การทำกระทงและผู้ปกครองมาให้ความรู้ความสำคัญในประเพณีลอยกระทงเด็กมีคำถามว่ากระทงทำไมต้องตัดเล็กหรือตัดผมใส่ลงไปในกระทงด้วย ด้านการเชื่อมโยงข้อมูลเด็กเล่าถึงกระทงว่าเคยทำกระทงเองพับเป็นสามเหลี่ยมแล้วมาติดรอบจะได้เป็นทงออกมาตกแต่งใส่ดอกไม้แล้วเอาไปลอยน้ำ ดูว่าจะจมนไหม ด้านการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบเด็กลงมือทำกระทงด้วยตนเองและช่วยกันประดับดอกไม้พร้อมเอากระทงตนเองไปลอย
วัดป่าศรีประชาพัฒนาราม	- เรื่องลักษณะของไก่ เด็กสำรวจเล้าไก่ไว้ในโรงเรียนและสังเกตไข่ไก่และร่วมกันจับไก่เบา ๆ และเก็บไข่ในเล้าไก่ร่วมกันเด็กตั้งคำถามว่าไข่ทำไมฟองไม่เท่ากันไข่จะจิกไหม ด้านการเชื่อมโยงข้อมูลเด็กเล่าลักษณะไก่ที่บ้านกับไก่ไข่ว่าสีไก่จะสีส้มตัวอ้วนไก่ที่บ้านมีหลายสี มีหงอน มีสองขา มีปีกบินได้ ด้านการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบเด็กได้ร่วมกันระบายสีตัวไก่และประดิษฐ์เล้าไก่จากเศษวัสดุเหลือใช้ได้ร่วมกันออกแบบเล้าไก่ว่าจะให้ปีกเหมือนไก่มีไข่ในเล้า - เรื่องประโยชน์ของไก่ เด็กร่วมกันสังเกตสุ่มไก่โดยจับสุ่มรอบ ๆ และเข้าไปอยู่ในสุ่มเด็กตั้งคำถามว่าสุ่มทำมาจากอะไรและเอาไปจับปลาได้ไหม สุ่มใช้คอบไก่เพราะอะไร ด้านการเชื่อมโยงข้อมูลเด็กที่บ้านมีสุ่มไก่ไว้ใช้ขังไก่ดีและไก่ที่ไม่สบาย บ้านมีไก่เยอะมากตัวสีดำ ๆ ขนมีหลายสี ด้านการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบเด็กได้ร่วมกันตอบประโยชน์ของไก่และสุ่มที่ไว้ใช้งานว่าไก่ออกไข่ในเล้า สุ่มไว้ขังไก่ดี

ตาราง 4 (ต่อ)

หน่วย	พฤติกรรมความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน
	- การเจริญเติบโตของไก่ เด็กสังเกตโดยการจับไข่ไก่แล้วบอกว่าไก่ออกไข่แล้วเป็นลูกเจี๊ยบค่อยโตมาเป็นไก่เต็มวัย และตั้งคำถามว่าไก่กับไข่อะไรเกิดก่อนกัน(ไก่เกิดก่อนแล้ววิวัฒนาการมาเป็นไข่กลายเป็นอาหารให้มนุษย์กินจนถึงทุกวันนี้) ด้านการเชื่อมโยงข้อมูลเด็กออกมาตอบคำถามเป็นกลุ่มว่าการเจริญเติบโตของไก่เริ่มจากไข่แล้วเป็นลูกเจี๊ยบและเป็นไก่ - การปฏิบัติตนการเข้าวัด ในขณะที่ทำกิจกรรมเด็กเรียนรู้การเข้าวัดโดยมีผู้ปกครองพาไปวัดและเด็กได้สังเกตการสถาปตยกรรมในวัดเด็กตั้งคำถามว่าทำไมพระต้องโกนหัวสวดมนต์ด้วย ทำไมในวัดช่วงการถือศีลต้องมีน้ำปานะแทนอาหารเช้า และทำไมต้องใส่ชุดขาวเข้าวัด ด้านการเชื่อมโยงข้อมูลเด็กร่วมกันเล่าถึงการปฏิบัติตนเมื่อเข้าวัดว่าไม่ส่งเสียงดัง ไม่วิ่งในวัด สนใจและจดจ่อกับสิ่งแวดลอมรอบๆ ตัวในวัด เช่น สถาปัตยกรรม ประติมากรรม สิ่งของในวัด ใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในการสังเกต เช่น มองดู จับต้อง ดม กลิ่น ฟังเสียง สังเกตสิ่งต่าง ๆ รอบตัวอย่างละเอียดและตั้งใจ - การทำบุญตักบาตร เด็กสังเกตสภาพแวดล้อมรอบวัดและตั้งคำถามว่าอาหารที่เตรียมมาใส่บาตรว่าขนมที่ใส่บาตรแล้วเรากินได้ไหม ด้านการเชื่อมโยงข้อมูลเล่าเกี่ยวกับการตักบาตรในตอนเช้าว่าที่บ้านตักบาตรใส่ข้าวเหนียวหรือข้าวต้มหมัด อาหารเพลนตอนเช้า ด้านการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบเด็กร่วมกันทำบุญตักบาตรในตอนเช้าและฟังเทศนา ร่วมกันอย่างสงบ ชักถามสิ่งที่เห็นและสนใจอยากรู้อย่างกระตือรือร้น ถามคำถามแบบตรงไปตรงมาเกี่ยวกับสิ่งที่สงสัย ถามคำถามสั้น ๆ ง่าย ๆ เกี่ยวกับสิ่งรอบตัว ถามซ้ำคำถามเดิมหากยังไม่เข้าใจ - วันพระ เด็กสังเกตพระเทศนาเกี่ยวกับวันพระและตั้งคำถามว่าแจกันดอกไม้เรียกว่าอะไรทำไมต้องมี ด้านการเชื่อมโยงข้อมูลเด็กเล่าเกี่ยวกับการสวดมนต์ในวัดเคยได้รับพรตอนเช้าในวัดและได้รับน้ำมนต์ ด้านการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบเด็กร่วมกันสวดมนต์

จากตารางที่ 4 พบว่าเด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแสวงหาความรู้โดยเด็กแสดงพฤติกรรมการสังเกต การตั้งคำถาม การเชื่อมโยงข้อมูล การลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ ผ่านการปฏิบัติจริงในหน่วยการเรียนรู้ทั้ง 6 หน่วย ได้แก่ หน่วยแปลงนา หน่วยต้นไม้ที่รัก หน่วยอาหารพื้นบ้าน หน่วยเรื่องของไก่ หน่วยกล้วยในสวน และหน่วยวัดป่าศรีประชาพัฒนาราม

ตาราง 5 พฤติกรรมความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน รายบุคคล

หน่วย	พฤติกรรมความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน รายบุคคล (คนที่ 1)
แปลงนา	- เด็กตื่นเต้นและสนใจ แสดงความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม เนื่องจากเป็นเรื่องใกล้ตัวและน่าสนใจสำหรับเด็ก การสังเกตอย่างละเอียด (ด้านการสังเกต) เมื่อได้สัมผัส ข้าวโป่ง ข้าวชนิดต่าง ๆ เช่น ข้าวเหนียว ข้าวเจ้า ข้าวไรเบอรี่ โดยตรง เด็ก จะสังเกตลักษณะต่าง ๆ อย่างละเอียด เช่น สี กลิ่น รูปร่าง ด้วยความสนใจ (เชื่อมโยงข้อมูล) เด็ก มักจะมีคำถามเกี่ยวกับข้าวและกระบวนการปลูกข้าวมากมาย เช่น ทำไมข้าวแต่ละชนิดถึงมีสีต่างกัน? ปลูกข้าวอย่างไร? ระยะเวลาการเติบโตเท่าไร? (ด้านการตั้งคำถาม) ทักษะการจำแนกประเภท เมื่อได้เห็นข้าวหลากหลายชนิด เด็ก จะพยายามจำแนกประเภทของข้าวด้วยการสังเกตความแตกต่าง การมีส่วนร่วมและทำงานเป็นกลุ่ม (ลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ) ทำกิจกรรมกลุ่ม เด็กจะได้ฝึกการมีส่วนร่วม รอคอย แบ่งปันและทำงานร่วมกับเพื่อน เมื่อสามารถทำข้าวโป่งสำเร็จ หรือจำแนกประเภทข้าวได้ถูกต้อง เด็กรู้สึกภาคภูมิใจและมีความสุข
ต้นไม้ที่รัก	- เด็กแสดงความสนใจและตั้งใจฟังอย่างกระตือรือร้นเมื่อครูอธิบายเกี่ยวกับรากและหน้าที่ เนื่องจากเป็นเรื่องที่เด็กไม่ค่อยได้เห็นหรือสัมผัสโดยตรง เด็กมีคำถามมากมายเกี่ยวกับรากและหน้าที่ต่าง ๆ เช่น "รากมีหน้าที่อะไรบ้าง?" "ทำไมต้นไม้ถึงต้องมีราก?" "รากแบ่งเป็นกี่ประเภท?" (ด้านการตั้งคำถาม) แสดงให้เห็นถึงความอยากรู้อยากเห็นตามธรรมชาติ เมื่อได้เห็นรากของต้นไม้จริง ๆ และภาพประกอบ เด็กจะพยายามสังเกตลักษณะที่แตกต่างกัน เช่น รากฝอย รากแก้ว รากค้ำยัน (ด้านการสังเกต) และเปรียบเทียบความแตกต่างของรากแต่ละประเภท บางครั้งเด็กแสดงบทบาทสมมติเป็นต้นไม้ หรือแสดงท่าทางการงอกงามและแพร่กระจายของราก (เชื่อมโยงข้อมูล) เพื่อเรียนรู้และเข้าใจในเชิงรูปธรรมมากขึ้น ความภาคภูมิใจเมื่อสามารถตอบคำถามได้ เมื่อเด็กสามารถตอบคำถาม อธิบายลักษณะและหน้าที่ของรากได้ เด็กมักจะรู้สึกภาคภูมิใจและยินดีที่ได้แสดงความรู้ให้ครูและเพื่อน ๆ ฟัง ความกระตือรือร้นในการลงมือทำกิจกรรม เมื่อได้มีโอกาสลงมือทำกิจกรรม เช่น การปลูกต้นไม้หรือขุดดูรากจริง ๆ เด็กมักจะแสดงความกระตือรือร้นและความสนุกสนานในการเรียนรู้ (ลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ)

ตาราง 5 (ต่อ)

หน่วย	พฤติกรรมความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน รายบุคคล (คนที่ 1)
อาหาร พื้นบ้าน	- ข้าวจี๋ บั้วลอย และส้มตำเป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวและคุ้นเคยสำหรับเด็กสังเกตอาหารและจับ (ด้านการสังเกต) มักจะแสดงความตื่นเต้นและสนใจอย่างมากเมื่อได้เรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งเหล่านี้ เด็กมีคำถามเกี่ยวกับส่วนประกอบ วิธีการทำ รสชาติ และประวัติความเป็นมาของอาหาร (ด้านการตั้งคำถาม) และเด็กเล่าเรื่องราวแบ่งปันประสบการณ์ส่วนตัวเกี่ยวกับการกินข้าวจี๋ บั้วลอย หรือส้มตำ เช่น ครั้งแรกที่ได้ลิ้มรสชาติ สถานที่และโอกาสที่ได้กิน (เชื่อมโยงข้อมูล) ความอยากลองทำด้วยตนเอง เมื่อได้เรียนรู้วิธีการทำเด็กจะรู้สึกอยากลองทำด้วยตนเองและแสดงความกระตือรือร้นในการลงมือปฏิบัติจริง(ลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ) เด็กแสดงบทบาทสมมติเป็นแม่ค้าขายข้าวจี๋ บั้วลอย หรือส้มตำหรือเป็นเชฟที่กำลังปรุงอาหารเหล่านั้น เพื่อเรียนรู้ผ่านการเล่น
เรื่องของ ไก่	- เด็กแสดงความสนใจและตั้งใจอย่างกระตือรือร้น เมื่อได้เรียนรู้เกี่ยวกับไก่ ซึ่งเป็นสัตว์ปีกที่คุ้นเคยและใกล้ตัวของเด็ก และเด็กมักจะมีคำถามมากมายเกี่ยวกับไก่ เช่น "ไก่มีกี่ขา?" "ไกกินอะไร?" (ด้านการตั้งคำถาม) การสังเกตและเปรียบเทียบ เมื่อได้เห็นไก่จริง ๆ เด็กพยายามสังเกตลักษณะต่าง ๆ อย่างละเอียด (ด้านการสังเกต) และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างไก่เทศผู้และเทศเมีย เด็กแสดงบทบาทสมมติเป็นไก่ เลียนเสียงไก่ขัน หรือแสดงท่าทางการกินอาหาร การวิ่งไปมา เพื่อเรียนรู้และเข้าใจพฤติกรรมของไก่มากขึ้น (เชื่อมโยงข้อมูล) เมื่อเด็กสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับลักษณะ ประโยชน์ และการเจริญเติบโตของไก่ได้อย่างถูกต้อง เด็กรู้สึกภาคภูมิใจและยินดีที่ได้แสดงความรู้ ให้อาหารไก่ สนุกสนานและกระตือรือร้นในการเรียนรู้ (ลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ)
กล้วยใน สวน	- เด็กแสดงความตื่นเต้นและสนใจอย่างมากกับเรื่องกล้วย เนื่องจากเป็นผลไม้ที่คุ้นเคยและอยู่ใกล้ เด็กถามคำถามเกี่ยวกับกล้วยอย่างมากมาย เช่น ทำไมกล้วยต้องมีเปลือก? กล้วยมีกี่ชนิด? ทำกระหนจากกล้วยได้อย่างไร? (ด้านการตั้งคำถาม) การสังเกตเมื่อได้สัมผัสกับกล้วยจริง ๆ เด็กจะสังเกตลักษณะต่าง ๆ อย่างละเอียด เช่น สี กลิ่น รสชาติ เนื้อสัมผัส (ด้านการสังเกต) หากมีกล้วยหลายชนิดให้ดู เด็กพยายามเปรียบเทียบความแตกต่างและจำแนกประเภทของกล้วยด้วยตนเอง (เชื่อมโยงข้อมูล) เด็กแสดงบทบาทสมมติเป็นแม่ค้าขายกล้วย หรือเป็นกล้วยที่กำลังเติบโตและสุกงอม เมื่อลงมือทำกิจกรรม เช่น การชิมกล้วยชนิดต่าง ๆ หรือการทำกระหนจากกล้วย เด็กแสดงความกระตือรือร้น

ตาราง 5 (ต่อ)

หน่วย	พฤติกรรมความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน รายบุคคล (คนที่ 1)
	และตั้งใจทำอย่างเต็มที่ (ลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ) สามารถทำกระพริบจากกล้วยได้สวยงาม เด็กจะรู้สึกภาคภูมิใจและมีความสุขกับผลงานของตนเอง
วัดป่าศรี ประชา พัฒนาราม	- เด็กแสดงความสนใจและตั้งใจฟัง เมื่อได้เรียนรู้เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและประเพณีที่สำคัญของไทย (ด้านการสังเกต) เด็กมักจะมีคำถามเกี่ยวกับเหตุผลในการปฏิบัติตนต่าง ๆ เช่น "ทำไมต้องนุ่งขาวห่มขาว?" "ทำไมต้องตักบาตรพระสงฆ์?" (ด้านการตั้งคำถาม) การแสดงออกถึงความนับถือ เมื่อได้เรียนรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนที่เหมาะสม เด็กแสดงออกถึงความนับถือและปฏิบัติตามอย่างดี เช่น การนั่งในท่าสงบ การไหว้ เป็นต้น การเล่นบทบาทสมมติ บางครั้งเด็กอาจแสดงบทบาทสมมติเป็นพระสงฆ์หรือเป็นผู้ทำบุญตักบาตร (เชื่อมโยงข้อมูล) เพื่อเรียนรู้และเข้าใจบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ มากขึ้น ความกระตือรือร้นในการลงมือปฏิบัติ เมื่อได้มีโอกาสลงมือปฏิบัติจริง เช่น การเข้าวัดฝึกปฏิบัติ หรือการจำลองการตักบาตร (ลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ) เด็กมักจะแสดงความกระตือรือร้นและตั้งใจทำอย่างเต็มที่ เด็กจะรู้สึกภาคภูมิใจและมีความสุขที่ได้เรียนรู้และปฏิบัติได้ดี

ตาราง 5 (ต่อ)

หน่วย	พฤติกรรมความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน รายบุคคล (คนที่ 2)
แปลงนา	- เด็กมักจะแสดงความตื่นเต้นและสนใจอย่างมากในกิจกรรมเหล่านี้ เนื่องจากเป็นเรื่องใกล้ตัวที่พวกเขาคุ้นเคย เด็กมักจะมีคำถามเกี่ยวกับข้าวและการปลูกข้าวมากมาย เช่น "ทำไมข้าวแต่ละชนิดถึงมีสีต่างกัน" "ข้าวโป่งทำมาจากอะไร" "เราต้องทำอะไรบ้างในการปลูกข้าว" (ด้านการตั้งคำถาม) การสังเกต เมื่อได้เห็นข้าวชนิดต่าง ๆ เด็กจะพยายามสังเกตลักษณะที่แตกต่างกันอย่างละเอียด เช่น สี รูปร่าง ขนาด (ด้านการสังเกต) การจำแนกและเปรียบเทียบ จากการสังเกตอย่างละเอียด เด็กพยายามจำแนกประเภทของข้าว และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างข้าวแต่ละชนิด เด็กเล่นบทบาทสมมติเป็นเกษตรกรผู้ปลูกข้าว หรือแสดงท่าทางการหว่านเมล็ดข้าว การใส่ปุ๋ย (เชื่อมโยงข้อมูล) เพื่อเรียนรู้ผ่านการเล่น ความกระตือรือร้นในการลงมือทำกิจกรรม เมื่อได้มีโอกาสลงมือปฏิบัติจริง การทำข้าวโป่ง การปลูกข้าวสาธิต เด็กมักจะแสดงความกระตือรือร้นและตั้งใจทำอย่างเต็มที่ (ลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ)
ต้นไม้ที่รัก	- เด็กสนใจฟังและดูสิ่งต่าง ๆ รอบตัวอย่างจดจ่อ เช่น สังเกตรูปร่าง สี ลักษณะของต้นไม้ (ด้านการสังเกต) และร่ำถามคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่สงสัยอยากรู้ เช่น ทำไมรากมีสีคล้ำ ทำไมรากยาวมาก การมีส่วนร่วมยกมือหรือตอบคำถามเมื่อครูถาม เช่น รากมีหน้าที่อะไรบ้าง ส่วนไหนของต้นไม้ที่เห็นลงมือปฏิบัติกิจกรรม เช่น ปลูกต้นไม้ ขุดดินดูราก จำแนกส่วนประกอบของต้นไม้การสื่อสารและการแสดงออกพูดบรรยาย (เชื่อมโยงข้อมูล) หรืออธิบายสิ่งที่เห็นและสังเกต เช่น รากแขนงออกมาเยอะ ลำต้นมีสีน้ำตาลใช้ศิลปะในการวาดรูปหรือปั้นดินน้ำมันแสดงลักษณะของต้นไม้และรากแสดงท่าทางประกอบการบรรยาย เช่น ใช้อาวุธอากาศเป็นรูปร่างต้นไม้การจำแนกประเภทจำแนกส่วนประกอบของต้นไม้ได้ เช่น ราก ลำต้น กิ่งก้าน ใบ ดอก ผล เป็นต้นจัดกลุ่มต้นไม้ตามลักษณะที่เหมือนหรือต่างกัน เช่น จัดกลุ่มตามสีใบ รูปร่างราก (ลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ)
อาหารพื้นบ้าน	- เด็กแสดงความตื่นเต้นและความตื่นเต้นในวัยนี้มักจะรู้สึกตื่นเต้นและอยากลองทำอีกครั้งเมื่อมีการค้นพบวัตถุดิบที่รู้สึกถึงสีชุกชุน(ลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ) และความสนุกสนานในขณะที่ปั้นหรือตัดอาหาร เด็กภูมิใจในผลงานที่ทำจนสำเร็จและรู้สึกภูมิใจและอยากแสดงผลงานให้เพื่อน ๆ (เชื่อมโยงข้อมูล) ดูกิจกรรมและความสำคัญของเด็ก เช่น จะได้เห็นกลุ่มแรกที่ได้เรียนรู้แล้วพบกับโอกาสที่จะได้ร่วมกับเพื่อน ๆ ในบรรยากาศ

ตาราง 5 (ต่อ)

หน่วย	พฤติกรรมความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน รายบุคคล (คนที่ 2)
เรื่องของ ไก่	ที่สนุกสนานเด็กจะได้สนุกสนานและมีความสุขการได้ลงมือทำในกิจกรรม - เด็กแสดงความสนใจ ซักถาม และสังเกตการณ์อย่างตั้งใจเกี่ยวกับไก่ตอนออกสำรวจ ไก่ เช่น การกิน การเคลื่อนไหว เสียงร้อง (ด้านการตั้งคำถาม) เด็กจะแสดงออกถึงความรักและเอ็นดูต่อไก่ พยายามดูแลเอาใจใส่ ให้อาหาร ไม่รังแกหรือทำร้าย (เชื่อมโยงข้อมูล) เด็กได้เรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง การให้อาหาร การจับไก่ การเก็บไข่ไก่ในเล้า (ลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ) การสังเกตทำให้จดจำและเข้าใจได้ (ด้านการสังเกต) เด็กจะได้ฝึกการทำงานร่วมกัน แบ่งหน้าที่ รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย เด็กจะได้ฝึกความรับผิดชอบ ความอดทน และระเบียบวินัย
กล้วยใน สวน	- เด็กจะสนใจและซักถามเกี่ยวกับกล้วยอย่างกระตือรือร้น เช่น ชนิดของกล้วย วิธีการปลูก (ด้านการตั้งคำถาม) เด็กตั้งใจสังเกตรายละเอียดของกล้วยด้วยความสนใจ(ด้านการสังเกต) เด็กได้เรียนรู้จากการสัมผัสกล้วยด้วยตนเอง ทั้งการดม สัมผัส ชิมรสชาติ ซึ่งจะช่วยให้จดจำได้การลงมือทำกระทงด้วยตนเอง จะฝึกทักษะการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา พฤติกรรมความคิดสร้างสรรค์ ในการทำกระทง (เชื่อมโยงข้อมูล) เด็กจะได้ออกแบบและประดิษฐ์กระทงตามจินตนาการของตน ช่วยกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ กิจกรรมเหล่านี้มักทำเป็นกลุ่ม เด็กจะได้เรียนรู้การทำงานร่วมกัน แบ่งหน้าที่ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (ลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ) เด็กอาจแสดงอารมณ์ความสนุกสนานภาคภูมิใจ เมื่อสร้างผลงานสำเร็จหรือผิดหวัง เด็กจะได้เรียนรู้ถึงความหมายและคุณค่าของประเพณีวันลอยกระทง
วัดป่าศรี ประชา พัฒนาราม	- เด็กจะสนใจและตั้งใจเรียนรู้เกี่ยวกับขั้นตอน กฎระเบียบ และความหมายของกิจกรรม พยายามปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เช่น การนั่งสมาธิ การไหว้พระ การถวายสังฆทาน (ด้านการสังเกต) พฤติกรรมการแสดงความเคารพและวินัย เด็กจะแสดงกิริยาจากที่สุภาพ นุ่มนวล ในการตักบาตรหรือทำบุญร่วมกัน (เชื่อมโยงข้อมูล) เด็กจะได้ฝึกการทำงานเป็นหมู่คณะ อย่างเป็นระเบียบพฤติกรรมแสดงออกทางอารมณ์ บางเด็กอาจรู้สึกตื่นเต้น ภาคภูมิใจ(ลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ) ที่ได้ปฏิบัติตามประเพณีอันดีงามบางคนอาจรู้สึกเบื่อหน่าย หงุดหงิด ถ้าต้องนั่งนานหรือควบคุมตัวเองไม่ได้พฤติกรรมการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง การได้ลงมือปฏิบัติจริงในวัดจะทำให้เด็กเรียนรู้และเข้าใจได้ดีกว่าการบรรยายการเชื่อมโยงกับพุทธศาสนา

ตาราง 5 (ต่อ)

หน่วย	พฤติกรรมความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน รายบุคคล (คนที่ 3)
แปลงนา	- (ด้านการตั้งคำถาม)เด็กแสดงความสนใจและซักถามเกี่ยวกับข้าวอย่างกระตือรือร้น เช่น ลักษณะ รูปร่าง สี ชนิดต่าง ๆ วงจรการปลูก (ด้านการสังเกต) เด็กจะสังเกตและจดจำรายละเอียดต่าง ๆ ของข้าวด้วยความตั้งใจพฤติกรรมการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เด็กจะได้เรียนรู้โดยการสัมผัสและปฏิบัติจริงกับข้าว เช่น การย่างข้าวโป่ง การปลูกข้าว (ลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ) ซึ่งจะทำให้เด็กเข้าใจและจดจำได้พฤติกรรมความคิดสร้างสรรค์ในการทำกิจกรรมเกี่ยวกับข้าว เด็กอาจได้ออกแบบและสร้างสรรค์ผลงานด้วยข้าว เช่น การจัดรูปทรงจากข้าวเมล็ดข้าว (เชื่อมโยงข้อมูล) ช่วยกระตุ้นจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์พฤติกรรมการทำงานร่วมกันกิจกรรมเหล่านี้มักทำร่วมกันเป็นกลุ่ม เด็กจะได้ฝึกการทำงานร่วมกัน แบ่งหน้าที่ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันพฤติกรรมความรับผิดชอบในการปลูกและดูแลต้นข้าว เด็กจะได้ฝึกความรับผิดชอบ ความอดทน และการดูแลรักษาพฤติกรรมการเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตผ่านกิจกรรมเหล่านี้
ต้นไม้ที่รัก	- เด็กจะแสดงความสนใจ ตั้งใจสังเกต (ด้านการตั้งคำถาม)ซักถามอย่างกระตือรือร้นเกี่ยวกับส่วนประกอบต่าง ๆ ของต้นไม้ เช่น ราก ลำต้น ใบ ดอก ผล (ด้านการสังเกต) เด็กสนใจศึกษารายละเอียดของต้นไม้แต่ละชนิด เด็กได้ฝึกทักษะการสำรวจ การสังเกต และการบันทึกข้อมูลอย่างเป็นระบบ และจำแนกในการจำแนกประเภทของต้นไม้ (ลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ) เด็กจะได้ฝึกการจัดกลุ่ม จำแนก และเปรียบเทียบลักษณะต่าง ๆ ระหว่างต้นไม้แต่ละชนิด (เชื่อมโยงข้อมูล) เด็กจะได้เรียนรู้การทำงานร่วมกัน แบ่งหน้าที่ และช่วยเหลือกันพฤติกรรมการแสดงออกทางอารมณ์เด็กแสดงความตื่นเต้น สนุกสนานในการสำรวจพืชพรรณต่าง ๆ พฤติกรรมความใส่ใจสิ่งแวดล้อมผ่านการสำรวจพืชพรรณ เด็กจะได้เรียนรู้ถึงความสำคัญและบทบาทของต้นไม้ต่อระบบนิเวศทำให้เกิดความเห็นคุณค่าและตระหนักถึงการอนุรักษ์ธรรมชาติ
อาหารพื้นบ้าน	- เด็กแสดงความสนใจและตั้งใจศึกษาเกี่ยวกับวัตถุดิบ ส่วนประกอบ วิธีการทำ รวมถึงที่มาและความหมายของอาหารเหล่านี้ (ด้านการสังเกต) พฤติกรรมการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงการได้ลงมือปฏิบัติการทำอาหารด้วยตนเอง(ลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ) จะทำให้เด็กเข้าใจและจดจำได้ ความละเอียดรอบคอบพฤติกรรมความคิดสร้างสรรค์ในการตกแต่งหรือประดิษฐ์บัวลอยและส้มตำ เด็กจะได้ใช้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์เพื่อออกแบบ(เชื่อมโยงข้อมูล) ให้สวยงามพฤติกรรมการทำงานร่วมกัน

ตาราง 5 (ต่อ)

หน่วย	พฤติกรรมความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน รายบุคคล (คนที่ 3)
	กิจกรรมนี้มักทำร่วมกันเป็นกลุ่ม เด็กจะได้ฝึกการทำงานเป็นทีม แบ่งหน้าที่ และช่วยเหลือซึ่งกันและกันพฤติกรรมความรับผิดชอบเด็กจะได้รับมอบหมายงานและต้องรับผิดชอบปฏิบัติให้สำเร็จ ฝึกความอดทนและการตั้งใจทำงานพฤติกรรมการเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมไทยผ่านกิจกรรมนี้ เด็กจะได้เรียนรู้และเข้าใจความหมายและคุณค่าทางวัฒนธรรมของอาหารพื้นบ้านไทย
เรื่องของไก่	- เด็กแสดงความสนใจและตั้งใจศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับลักษณะรูปร่าง(ด้านการสังเกต) อย่างกระตือรือร้นเด็กซักถามและสังเกตพฤติกรรมของไก่อย่างละเอียด เช่น การเคลื่อนไหว การกิน การออกไข่ (ด้านการตั้งคำถาม) เป็นต้นพฤติกรรมการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงการได้สัมผัสและดูแลไก่จริง จะทำให้เด็กเข้าใจและจดจำข้อมูลได้ดี (เชื่อมโยงข้อมูล) เด็กจะได้ฝึกทักษะการสังเกต เด็กจะได้เข้าใจที่มาของไข่และเนื้อไก่ที่เป็นอาหารประจำวันของคนไทย พฤติกรรมการแสดงออกทางอารมณ์เด็กแสดงความตื่นเต้น (ลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ) สนุกสนานเมื่อได้สัมผัสไก่ หรืออารมณ์เศร้าเมื่อไก่ป่วยหรือตายเป็นการฝึกการจัดการกับอารมณ์ความรู้สึกของตนเองพฤติกรรมการเห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมจากการเรียนรู้เรื่องไก่ เด็กจะได้เข้าใจถึงความสำคัญของสัตว์เลี้ยง และสิ่งมีชีวิตรอบตัว ซึ่งช่วยปลูกฝังจิตสำนึกรักสิ่งแวดล้อม
กล้วยในสวน	- (ด้านการตั้งคำถาม)เด็กแสดงความสนใจและตั้งใจศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับกล้วยอย่างกระตือรือร้น เช่น ซักถามชนิด ลักษณะ รูปร่าง สี (ด้านการสังเกต) เด็กจะสังเกตลักษณะของกล้วยแต่ละชนิดอย่างละเอียด เพื่อศึกษาความแตกต่าง (เชื่อมโยงข้อมูล) การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงการได้สัมผัสกล้วยจริงด้วยการมอง ดม สัมผัส การลงมือทำกระทงด้วยตนเองจะฝึกทักษะการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตาพฤติกรรมความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบและประดิษฐ์กระทงจากกล้วย เด็กจะได้ใช้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ พฤติกรรมการแสดงออกทางอารมณ์เด็กรู้สึกสนุกสนาน ตื่นเต้นภูมิใจ เมื่อได้ทำกระทงด้วยตนเองสำเร็จ(ลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ) การเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมไทยผ่านการทำกระทง เด็กจะได้เรียนรู้และเข้าใจความหมายและคุณค่าของ

ตาราง 5 (ต่อ)

หน่วย	พฤติกรรมความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน รายบุคคล (คนที่ 3)
	ประเพณีวันลอยกระทงพฤติกรรมการรักษาสิ่งแวดล้อมกิจกรรมนี้สามารถสอดแทรกการสร้างจิตสำนึกการใช้วัสดุธรรมชาติอย่างคุ้มค่าและรักษาสิ่งแวดล้อม
วัดป่าศรี ประชา พัฒนาราม	- (ด้านการสังเกต)เด็กแสดงความสนใจและตั้งใจเรียนรู้เกี่ยวกับ กฎระเบียบ และความหมายของกิจกรรมเด็กปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เช่น การนั่งสมาธิ การไหว้พระ สวดมนต์ (เชื่อมโยงข้อมูล) พฤติกรรมการแสดงความรักและวินัยเด็กจะแสดงกิริยา วาจาที่สุภาพ สำนวณกายและใจพวกเขาจะรู้จักควบคุมตนเอง ไม่ส่งเสียงดัง ไม่วิ่งเล่น ขณะอยู่ในวัดพฤติกรรมการทำงานเป็นหมู่คณะในการตักบาตรหรือทำบุญร่วมกัน (ลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ) เด็กจะได้ฝึกทำงานเป็นกลุ่ม พฤติกรรมแสดงออกทางอารมณ์ บางเด็กอาจรู้สึกตื่นเต้น ภาคภูมิใจที่ได้ปฏิบัติตามประเพณีอันดีงามบางคนอาจรู้สึกเบื่อหน่าย หงุดหงิด ถ้าต้องนั่งนานหรือควบคุมตัวเองไม่ได้พฤติกรรมการเรียนรู้จาก ประสบการณ์ตรงการได้ลงมือปฏิบัติจริงในวัด จะทำให้เด็กเข้าใจและซึมซับวัฒนธรรม ประเพณีได้ดี ผ่านกิจกรรมเหล่านี้

ตาราง 5 (ต่อ)

หน่วย	พฤติกรรมความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน รายบุคคล (คนที่ 4)
แปลงนา	- (ด้านการสังเกต)เด็กแสดงความสนใจ ตั้งใจสังเกตและซักถามเกี่ยวกับข้าวอย่างกระตือรือร้น เช่น ลักษณะรูปร่าง สี เมล็ด ต้น ใบ วิธีการปลูก(ด้านการตั้งคำถาม) เด็กจะใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในการสำรวจและเรียนรู้ข้าวได้ลงมือปฏิบัติจริง เช่น การย่างข้าวโป่ง จับเมล็ดข้าว จะช่วยให้เด็กเข้าใจและจดจำได้ฝึกทักษะการสังเกต กิจกรรมนี้ทำเป็นกลุ่ม เด็กจะได้เรียนรู้การทำงานร่วมกัน รวมถึงการรอคอย ผลัดกันใช้อุปกรณ์ พฤติกรรมความรับผิดชอบ จากการได้รับมอบหมายงาน เด็กจะได้ฝึกความรับผิดชอบ ความอดทน และการตรงต่อเวลาพฤติกรรมการแสดงออกทางอารมณ์ (เชื่อมโยงข้อมูล) เด็กแสดงความสนุกสนาน ตื่นเต้นในการปฏิบัติกิจกรรม ผ่านกิจกรรมนี้ เด็กจะได้เรียนรู้ และตระหนักถึงความสำคัญของข้าวต่อวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของภูมิปัญญาชาวบ้าน
ต้นไม้ที่รัก	- เด็กชอบการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง การได้สัมผัสและสำรวจธรรมชาติจริงทำให้เด็กมีความกระตือรือร้น (ด้านการตั้งคำถาม)อยากรู้อยากเห็นซักถาม เด็กมักจะมีคำถามมากมายเกี่ยวกับสิ่งที่พวกเขาพบเจอ เช่น ทำไมรากต้นไม้ไม่มีรูปร่างแบบนี้ ซึ่งเป็นการแสดงถึงความอยากรู้อยากเห็นสังเกตละเอียด (ด้านการสังเกต)เด็กมักจะสนใจสังเกตรายละเอียดเล็กๆน้อยๆของต้นไม้และราก เช่น สี รูปร่าง ลักษณะผิว เป็นต้น (เชื่อมโยงข้อมูล)เล่าเรื่อง และเล่นสนุกสนาน เด็กนำไปไม้ กิ่งไม้ รากไม้มาเล่นและจินตนาการเป็น สิ่งต่าง ๆ ตามความคิดสร้างสรรค์ และแบ่งปันประสบการณ์ เด็กช่วยเหลือกันสำรวจ แบ่งปันสิ่งที่ค้นพบ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ๆ
อาหารพื้นบ้าน	- สนใจและตื่นเต้นกับวัสดุอุปกรณ์ เด็กรู้สึกดีใจและตื่นเต้นเมื่อได้เห็นอุปกรณ์ รวมถึงเครื่องปรุงรส เพราะเป็นสิ่งที่คุ้นเคย(ด้านการสังเกต) เคยพบเจอในชีวิตประจำวัน อยากรู้อยากลองปฏิบัติ เมื่อแม่ครัวอธิบายขั้นตอนวิธีการทำ เด็กมักจะรีบร้อนอยากลองทำด้วยตัวเองทันที (เชื่อมโยงข้อมูล)แสดงถึงความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ใช้ประสาทสัมผัส ในการสำรวจ ระหว่างการปฏิบัติกิจกรรม เด็กจะใช้การมอง จับ ดม และชิมรสชาติ เพื่อสัมผัสกับวัสดุอย่างละเอียดลึกซึ้ง ร่วมมือและแบ่งปันกัน เด็กจะช่วยเหลือกันหั่น คน ผสมส่วนประกอบ และแบ่งปันผลงานที่ทำสำเร็จให้กันชิม สนุกสนานและเบิกบาน เมื่อได้เล่นกับวัตถุดิบ เด็กมักจะรู้สึกสนุกสนาน แสดงอารมณ์ผ่านรอยยิ้ม เสียงหัวเราะ และการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างคึกคัก แลกเปลี่ยนประสบการณ์ เด็กบอกเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับอาหารชนิดนั้นๆ ที่ตนเคยพบหรือรับประทานมา

ตาราง 5 (ต่อ)

หน่วย	พฤติกรรมความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน รายบุคคล (คนที่ 4)
เรื่องของไก่	- เด็กสนใจและตั้งใจฟัง เกี่ยวกับลักษณะ ของไก่ และเด็กแสดงสีหน้าท่าทางที่สนใจ ซักถามอย่างกระตือรือร้น เมื่อศึกษาเกี่ยวกับลักษณะของไก่(ด้านการตั้งคำถาม) เด็กมักจะพยายามเลียนแบบเสียงไก่หรือท่าทางการเดินของไก่(ด้านการสังเกต) ซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ตามธรรมชาติของเด็ก สังเกต ในการศึกษาลักษณะต่าง ๆ ของไก่ เด็กมักจะสังเกตและจดจำรายละเอียดได้ดี เช่น สีขนไก่ ลักษณะจะงอย ขาไก่ เป็นต้น (เชื่อมโยงข้อมูล) อยากสัมผัสหรือสำรวจจากของจริง เด็กได้สัมผัสหรือเข้าใกล้ชิดเพื่อสำรวจได้ อย่างละเอียดยิ่งขึ้น นำความรู้ไปเล่นสมมติ เมื่อได้ความรู้เกี่ยวกับไก่แล้ว เด็กนำมาเล่นสมมติเป็นไก่เลี้ยง หรือเล่นบทบาทสมมติตามประสบการณ์ที่ได้รับมา
กล้วยในสวน	- สนใจและตื่นเต้น เด็กมักจะรู้สึกตื่นเต้นและกระตือรือร้นเมื่อได้ต้นกล้วย ซึ่งเป็นผลไม้ที่คุ้นเคยและเป็นที่ยึดถือ (ด้านการสังเกต)ใช้ประสาทสัมผัสในการสำรวจ เด็กจะพยายามสัมผัส จับต้อง ดม ลองชิมรสของกล้วยแต่ละชนิด เพื่อเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตรง ซักถามอย่างกระตือรือร้น เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับกล้วย เช่น ทำไมกล้วยนี้จึงมีสีและรสชาติแตกต่างกัน (ด้านการตั้งคำถาม) สนุกสนานกับการปฏิบัติ เมื่อได้ลงมือทำกระหว่จากก้านกล้วย เด็กมักจะรู้สึกสนุกสนานและเพลิดเพลินกับการประดิษฐ์ของด้วยตนเอง ร่วมมือและแบ่งปันกัน ระหว่างการทำกิจกรรม (เชื่อมโยงข้อมูล)เด็กช่วยเหลือ แบ่งปัน และแลกเปลี่ยนวัสดุกันทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ภูมิใจในผลงาน เมื่อได้กระหว่จากก้านกล้วยสำเร็จ
วัดป่าศรีประชาพัฒนาราม	- (ด้านการสังเกต)เด็กมักจะตั้งใจฟังครู วิธีการปฏิบัติตน และเหตุผลความสำคัญของกิจกรรมเหล่านี้อย่างสนใจจดจ่อ ซักถามข้อสงสัย มีคำถามหรือข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งที่ไม่เข้าใจ เช่น ทำไมต้องทำวันนี้ ทำอย่างไร แสดงถึงความอยากรู้(ด้านการตั้งคำถาม) วิธีการตักบาตร นั่งสมาธิ แสดงความตื่นเต้นก่อนปฏิบัติจริง เมื่อใกล้ถึงเวลาปฏิบัติจริง เช่น ก่อนไปวัด เด็กมักจะรู้สึกตื่นเต้น ปฏิบัติตามอย่างจริงจัง เมื่อได้ลงมือปฏิบัติจริง เช่น การตักบาตร (เชื่อมโยงข้อมูล) เด็กจะทำด้วยความตั้งใจ จดจ่ออยู่กับสิ่งที่กำลังทำอยู่ รู้สึกภาคภูมิใจหลังปฏิบัติ หลังจากได้ปฏิบัติกิจกรรมเสร็จสิ้น เด็กๆมักจะรู้สึกภาคภูมิใจและอยากเล่าประสบการณ์ให้ผู้อื่นฟัง

ตาราง 5 (ต่อ)

หน่วย	พฤติกรรมความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน รายบุคคล (คนที่ 5)
แปลงนา	- เด็กมักจะรู้สึกตื่นเต้นเมื่อได้เห็นข้าวเปลือกและอุปกรณ์ในการทำข้าวโป่ง อยากลองปฏิบัติด้วยตนเอง เมื่อแม่ครัวอธิบายขั้นตอนการทำข้าวโป่ง เด็กมักจะรีบร้อนอยากลองมือทำด้วยตัวเองทันที แสดงถึงความกระตือรือร้น ระหว่างการปฏิบัติกิจกรรม เด็กจะสังเกตลักษณะ สี กลิ่นของข้าวเปลือกอย่างละเอียด เพื่อเรียนรู้ด้วยประสาทสัมผัส ชักถามเกี่ยวกับข้าวและการทำข้าวโป่ง เช่น ทำไมต้องตำ ทำไมต้องร่อน เป็นต้น สนุกสนานกับการปฏิบัติ เด็กมักจะรู้สึกสนุกสนานระหว่างการลงมือทำข้าวโป่งด้วยตนเอง โดยแสดงออกผ่านรอยยิ้ม เสียงหัวเราะ เมื่อสามารถทำข้าวโป่งสำเร็จ เด็กจะรู้สึกภาคภูมิใจและอยากรนำผลงานไปแสดงให้ผู้อื่นดู (เชื่อมโยงข้อมูล)เมื่อศึกษาเรื่องวิธีการปลูกข้าว เด็กนำความรู้ไปเชื่อมโยงกับประสบการณ์จริงของตนเอง บอกเล่าเรื่องราวของครอบครัวหรือญาติที่ทำนา
ต้นไม้ที่รัก	- เด็กแสดงความสนใจและตั้งใจเมื่อได้สัมผัสกับต้นไม้และราก โดยจะสังเกตลักษณะต่าง ๆ อย่างละเอียด ชักถามอย่างกระตือรือร้น เด็กมักจะสอบถามคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่สงสัย เช่น ทำไมรากมีรูปร่างแบบนี้ เป็นต้น ใช้ประสาทสัมผัสในการสำรวจ เด็กชอบสัมผัสสิ่งต่าง ๆ จับ ดม หรือแม้แต่ลองลิ้มรสของใบไม้และราก เลียนแบบท่าทาง เมื่อเห็นลักษณะเด่นของต้นไม้ เช่น ลำต้นเอียง แขนงคดงอ (เชื่อมโยงข้อมูล)เด็กเลียนแบบท่าทางเหล่านั้น จินตนาการและเล่นสมมุติ เด็กนำไปไม้ กิ่งไม้ หรือรากไม้มาเล่นสมมุติเป็นสิ่งที่ต่าง ๆ ตามจินตนาการ ร่วมมือและแบ่งปัน ระหว่างการสำรวจ เด็กช่วยเหลือกันหยิบจับวัสดุ แบ่งปันข้อมูลความรู้ที่ได้เรียนรู้ ซึ่งเป็นการฝึกทักษะการทำงานร่วมกัน เมื่อสามารถสังเกตและบอกลักษณะของต้นไม้ได้ เด็กมักจะรู้สึกภาคภูมิใจและอยากรแสดงผลงานให้ผู้อื่นดู
อาหารพื้นบ้าน	- เด็กู้สึกตื่นเต้นและกระตือรือร้นเมื่อได้เห็นอุปกรณ์และส่วนผสมต่าง ๆ เนื่องจากเป็นสิ่งที่คุ้นเคยในชีวิตประจำวัน อยากลองมือปฏิบัติด้วยตนเอง เมื่อแม่ครัวอธิบายขั้นตอนการทำ เด็กแสดงถึงความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ใช้ประสาทสัมผัสในการสำรวจ ระหว่างการปฏิบัติกิจกรรม ผ่านการมอง จับต้อง ดม แสดงความสนุกสนาน (เชื่อมโยงข้อมูล) เมื่อได้ลงมือปฏิบัติจริง เด็กู้สึกสนุกสนานและแสดงออกผ่านรอยยิ้ม เสียงหัวเราะ หรือการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่ว ระหว่างการทำกิจกรรม เด็ก

ตาราง 5 (ต่อ)

หน่วย	พฤติกรรมความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน รายบุคคล (คนที่ 5)
	ช่วยเหลือกันคนส่วนผสม ผสมเครื่องปรุง แบ่งปันผลงานให้กันชิม ภูมิใจในผลงานของ เมื่อเด็กได้เห็นหรือชิมรสชาติอาหารต่าง ๆ เล่าเรื่องราวประสบการณ์ที่เคยพบเจอมาก่อน
เรื่องของไก่	- เด็กแสดงความสนใจและตั้งใจฟังขณะที่ปราชญ์ชาวบ้านอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับไก่ โดยมีสายตาดูจ้องอยู่กับสิ่งที่กำลังพูด ชักถามอย่างกระตือรือร้น มีคำถามเกี่ยวกับไก่ เช่น ทำไมจึงมีขนสีต่าง ๆ เสียงไก่ดังแบบนั้นทำไม เลียนแบบเสียงและท่าทาง เด็กชอบเลียนแบบสิ่งต่างๆ เมื่อได้เรียนรู้เรื่องไก่ พวกเขาอาจพยายามเลียนเสียงไก่หรือท่าทางการเดินของไก่ สนุกสนานกับการปฏิบัติ แสดงออกผ่านรอยยิ้ม เสียงหัวเราะ ใช้จินตนาการและเล่นสมมุติ เล่นสมมุติ เช่น แกล้งทำเป็นเลี้ยงไก่ เป็นฟาร์มเด็กอาจเชื่อมโยงความรู้ที่ได้เรียนเกี่ยวกับไก่กับประสบการณ์ที่ตนเองเคยมี เช่น เล่าเรื่องครอบครัวเลี้ยงไก่ หรือเคยกินไข่ไก่
กล้วยในสวน	- เด็กรู้สึกตื่นตาตื่นใจและกระตือรือร้นเมื่อได้เห็นต้นกล้วย ใช้ประสาทสัมผัสในการสำรวจ พวกเขาจะพยายามสัมผัส จับต้อง ดม และบางครั้งอาจลองชิมรสของกล้วยแต่ละชนิด เด็กถามเกี่ยวกับกล้วย เช่น ทำไมรสชาติและสีของกล้วยแต่ละชนิดถึงแตกต่างกัน เป็นต้น สนุกสนานกับการปฏิบัติ การได้ลงมือทำกระถางด้วยตนเอง มักจะทำให้เด็กๆ รู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลิน แสดงออกผ่านรอยยิ้ม เสียงหัวเราะ และการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่ว จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ภาคภูมิใจในผลงาน เมื่อสามารถทำกระถางจากก้านกล้วยได้สำเร็จ
วัดป่าศรีประชาพัฒนาราม	- เด็กได้รับฟังข้อตกลงในการปฏิบัติตนและเหตุผลความสำคัญของกิจกรรมเหล่านี้อย่างสนใจจดจ่อ ชักถามข้อสงสัย เด็กๆ อาจมีคำถามหรือข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งที่ไม่เข้าใจ เช่น ทำอย่างไร นั่งสมาธิ เด็กมักจะพยายามเลียนแบบท่าทางตามอย่างตั้งใจ เมื่อได้ลงมือปฏิบัติจริง เช่น การตักบาตร เด็กมักจะทำด้วยความตั้งใจ เด็กอาจเชื่อมโยงสิ่งที่ได้ปฏิบัติกับประสบการณ์ในชีวิตของตน เช่น เล่าเรื่องการไปวัดกับครอบครัว เป็นต้น

ตาราง 5 (ต่อ)

หน่วย	พฤติกรรมความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน รายบุคคล (คนที่ 6)
แปลงนา	- เด็กรู้สึกตื่นตาตื่นใจและกระตือรือร้นเมื่อได้เห็นข้าวเปลือก เด็กอยากลองปฏิบัติด้วยตนเอง เมื่อครูอธิบายขั้นตอนการทำข้าวโป่ง แสดงถึงความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ระหว่างการปฏิบัติกิจกรรม เด็กจะสังเกตลักษณะ สี กลิ่น และรสชาติของข้าวเปลือกและข้าวโป่งอย่างละเอียด เด็กมีคำถามมากมายเกี่ยวกับข้าวและการทำข้าวโป่ง เช่น ทำไมเป็นวงกลม ข้าวแต่ละชนิดแตกต่างกันอย่างไร เป็นต้น สนุกสนานกับการปฏิบัติ เด็กโดยแสดงออกผ่านรอยยิ้ม เสียงหัวเราะ และการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่ว วิธีการปลูกข้าว เด็กนำความรู้ไปเชื่อมโยงกับประสบการณ์จริงของตนเอง เช่น บอกเล่าเรื่องราวของครอบครัวหรือญาติที่ทำนา หรือเคยไปเห็นการปลูกข้าวมาก่อน
ต้นไม้ที่รัก	- เด็กนี้มักจะมีความสนใจและตั้งใจกับสิ่งใหม่ รอบตัว เด็กมีคำถามเกี่ยวกับลักษณะต่าง ๆ ของต้นไม้และรากอย่างสนใจ ใช้ประสาทสัมผัสในการสำรวจเด็กพยายามจับหรือสัมผัสต้นไม้และรากเพื่อสำรวจลักษณะ เช่น สัมผัสเปลือกไม้ ดึงรากดู แสดงความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของต้นไม้และราก พูดคุยแลกเปลี่ยนกับเพื่อน เกี่ยวกับสิ่งที่พวกเขาสังเกตเห็น ร่วมกิจกรรมอย่างสนุกสนานจินตนาการเกี่ยวกับต้นไม้และราก แสดงความคิดสร้างสรรค์เด็กออกแบบต้นไม้แปลกใหม่จากจินตนาการของเด็ก
อาหารพื้นบ้าน	- เด็กสนใจและตั้งใจทำตามขั้นตอน โดยฟังคำแนะนำจากแม่ครัวอย่างตั้งใจ ใช้ประสาทเด็กลองสัมผัสปั้นบั่วลอย หรือแม้กระทั่งชิมวัตถุดิบต่าง ๆ เพื่อเรียนรู้คุณสมบัติและรสชาติ เด็กถามคำถามเกี่ยวกับขั้นตอนการทำ รสชาติ หรือแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเพื่อน ๆ เด็กมักจะแสดงความสนุกสนานและภาคภูมิใจกับผลงานของตนเอง รับประทานอาหารที่ทำด้วยตนเองเด็กตื่นเต้นและมีความสุขที่ได้รับประทานอาหารที่ตนเองมีส่วนร่วมในการทำ เด็กอาจคิดวิธีการหรือส่วนผสมใหม่เพื่อตกแต่งหรือเติมรสชาติให้แก่อาหารตามจินตนาการของตนเอง
เรื่องของไก่	- เด็กมีความสนใจและตั้งใจในการเรียนรู้เรื่องราวใหม่ ๆ โดยเฉพาะเกี่ยวกับสัตว์ต่าง ๆ จัดจ้องมองไก่ ฟังคำบรรยายของปราชญ์ชาวบ้านอย่างตั้งใจ และถามคำถามด้วยความสงสัย ใช้ประสาทสัมผัสในการสำรวจเด็กพยายามสัมผัสหรือจับต้องไก่เพื่อสำรวจลักษณะต่าง ๆ เช่น ขนนุ่มนวล จะจับปาก หรือแม้กระทั่งลองจับไข่ด้วยความระมัดระวัง หลังจากสังเกตไก่ เด็กแสดงความเข้าใจผ่าน พูดคุยและเล่าประสบการณ์ เด็กพูดคุย

ตาราง 4.3 (ต่อ)

หน่วย	พฤติกรรมความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน รายบุคคล (คนที่ 6)
	แลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการเลี้ยงหรือพบเห็นไก่กับเพื่อน ๆ เล่าเรื่องราวต่าง ๆ เช่น ไก่ที่บ้านหรือการไปเที่ยวฟาร์มเลี้ยงไก่
กล้ายในสวน	- เด็กมีความสนใจใคร่รู้ในสิ่งแปลกใหม่ จดจ้องมองและสังเกตลักษณะของกล้ายแต่ละชนิดอย่างละเอียด และซักถามข้อสงสัยต่างๆ เด็กสัมผัส จับต้อง ดม ลองชิมกล้ายเพื่อรสชาติที่แตกต่างกัน หลังจากสังเกตกล้าย เด็กแสดงความเข้าใจผ่านการวาดรูปขั้นตอนการทำงาน เด็กจะได้ฝึกทักษะการร่วมมือและแบ่งปันวัสดุอุปกรณ์กับเพื่อน ๆ กิจกรรมการทำงานมักเป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน เด็กจะแสดงความตื่นเต้นและมีความสุขในการประดิษฐ์กระทงตามจินตนาการของตนเอง เด็กพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับชนิดของกล้าย หรือเล่าประสบการณ์ที่เคยทำกระทงกับครอบครัวให้เพื่อน ๆ ฟัง
วัดป่าศรีประชาพัฒนาราม	- เด็ก จดจ้องมอง อย่างสนใจ ฟังคำอธิบายจากครูอย่างตั้งใจ และถามคำถามเมื่อมีข้อสงสัย เด็กพยายามลอกเลียนแบบท่าทางการไหว้ การนั่งสมาธิ หรือการตักบาตรตามที่ได้เห็นผู้ใหญ่ปฏิบัติ เมื่ออยู่ในบริเวณวัด เด็กแสดงพฤติกรรมที่เรียบร้อย เงียบกริบ เดินช้า ๆ หรือระมัดระวังไม่ให้เสียงดังรบกวน แม้เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรม แต่เด็กก็อาจแสดงความสนุกสนานและตื่นเต้นที่ได้ไปเที่ยวสถานที่ใหม่ ๆ พูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์เด็กเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการไปวัดกับครอบครัว หรือแลกเปลี่ยนความรู้สึกรักและความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมนี้กับเพื่อน ๆ

ตาราง 5 (ต่อ)

หน่วย	พฤติกรรมความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน รายบุคคล (คนที่ 7)
แปลงนา	- เด็กแสดงความสนใจและตั้งใจในกิจกรรม โดยสังเกตขั้นตอนการทำข้าวโป่งอย่างละเอียด ฟังคำอธิบายเกี่ยวกับชนิดของข้าวและการปลูกอย่างตั้งใจ และถามคำถามเมื่อมีข้อสงสัย เด็กพยายามสัมผัส จับต้องเมล็ดข้าวและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อเรียนรู้ลักษณะและคุณสมบัติ ลองชิมข้าว หลังจากทำกิจกรรม เด็กแสดงความเข้าใจผ่านการวาดรูปนาข้าว ต้นข้าว ในขั้นตอนการทำข้าวโป่ง เด็ก กิจกรรมการทำข้าวโป่งเป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน เด็กมักจะแสดงความตื่นเต้นและมีความสุขในระหว่างการทำ เด็กเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการปลูกข้าวหรือการกินข้าวโป่งกับครอบครัว และแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้รับกับเพื่อน ๆ
ต้นไม้ที่รัก	- เด็กจะมีความสนใจและตั้งใจในการสังเกตลักษณะต่าง ๆ ของต้นไม้และราก จับต้องหรือสัมผัสอย่างใกล้ชิดเพื่อดูรายละเอียด เด็กลองสัมผัสเปลือกไม้ ราก ใบไม้ ฯลฯ เพื่อสำรวจลักษณะต่าง ๆ เช่น ความหยาบ ความนุ่ม สี สัน เด็กถามคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่เห็น เช่น ทำไมเปลือกมีลักษณะนี้ รากมีหน้าที่อะไร เพื่อให้เข้าใจมากขึ้น หลังการสังเกต จากการสังเกต เด็กจำแนกและเปรียบเทียบความแตกต่างของต้นไม้ได้ เด็กแสดงความสนุกสนานและตื่นเต้นที่ได้สำรวจสิ่งแปลกใหม่รอบตัว เด็กเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับต้นไม้หรือแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อน ๆ
อาหารพื้นบ้าน	- เด็กแสดงความสนใจและตั้งใจในการฟังคำแนะนำและลงมือปฏิบัติกิจกรรมอย่างตั้งใจ จดจ้องมองและสังเกตขั้นตอนการทำอย่างละเอียด เด็กพยายามสัมผัส ชิมวัตถุดิบต่าง ๆ เช่น ข้าวเหนียว กะทิ เพื่อเรียนรู้ลักษณะและรสชาติ การทำขนมหรืออาหารเป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน เด็กแสดงความตื่นเต้นและมีความสุขในระหว่างการทำกิจกรรม เด็กจะได้ฝึกทักษะการร่วมมือ และการช่วยเหลือกันในกลุ่ม เด็กเล่าประสบการณ์ครั้งที่ได้ทำหรือรับประทานอาหารเหล่านี้กับครอบครัว และ
เรื่องของไก่	- เด็กแสดงความสนใจและตั้งใจในการสังเกตลักษณะของไก่ ฟังคำบรรยายเกี่ยวกับประโยชน์และการเจริญเติบโตของไก่อย่างตั้งใจ และถามคำถามหากมีข้อสงสัย เด็กอาจพยายามสัมผัส จับต้อง หรือลูบขนของไก่ด้วยความนุ่มนวลและระมัดระวัง เพื่อสำรวจลักษณะของไก่หลังจากสังเกตไก่ แสดงความเข้าใจผ่าน พูดคุย เด็กเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการเลี้ยงไก่ที่บ้าน แลกเปลี่ยนเรื่องราวกับเพื่อน ๆ เช่น ไก่ทำรังที่ไหน วิธีการเก็บไข่ ฯลฯ กิจกรรมเกี่ยวกับสัตว์สามารถดึงดูดความสนใจของเด็กได้เป็นอย่างดี พวก

ตาราง 5 (ต่อ)

หน่วย	พฤติกรรมความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน รายบุคคล (คนที่ 7)
	เขาอาจแสดงความสนุกสนานและความตื่นตัวในการได้สัมผัสกับไก่จริง เด็กบางคนอาจแสดงความเมตตาและความใส่ใจต่อสัตว์ เช่น การป้อนอาหาร ดูแลไก่อย่างระมัดระวัง หรือห้ามเพื่อนรังแกไก่
กล้วยในสวน	- เด็กแสดงความสนใจและตั้งใจในการสังเกตลักษณะของกล้วยแต่ละชนิด ฟังคำอธิบายอย่างตั้งใจ และถามคำถามเมื่อมีข้อสงสัยได้ ทำกระทง เด็กได้ฝึกทักษะการร่วมมือและแบ่งปันวัสดุอุปกรณ์กับเพื่อน ๆ กิจกรรมการทำกระทงเป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน เด็กมักจะแสดงความตื่นตัวและมีความสุขในระหว่างทำกิจกรรม เด็กคิดออกแบบและตกแต่งกระทงด้วยลวดลายหรือวิธีการแปลกใหม่ตามจินตนาการของตนเอง เด็กพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับชนิดของกล้วย หรือแบ่งปันประสบการณ์ที่เคยทำกระทงกับครอบครัวให้เพื่อน ๆ ฟัง
วัดป่าศรีประชาพัฒนาราม	- เด็กแสดงความสนใจและตั้งใจในการสังเกตพิธีกรรมและประเพณี ฟังคำอธิบายจากครูอย่างตั้งใจ และซักถามเมื่อมีข้อสงสัย เด็กทำท่าทางการไหว้ การนั่งสมาธิ การตักบาตร ที่พวกเขาได้เห็น เมื่ออยู่ในบริเวณวัด เด็กแสดงพฤติกรรมที่เรียบร้อย สำรวมกาย วาจา เจียมกริบ เดินช้า ๆ เด็กเล่าประสบการณ์ในการไปวัดกับครอบครัว หรือแลกเปลี่ยนความรู้สึกและความประทับใจจากกิจกรรมนี้กับเพื่อนๆ แสดงความเมตตาและเอื้ออาทร เด็กแสดงความเมตตากรุณาและเอื้ออาทรต่อสัตว์ในวัด เช่น การป้อนอาหารปลา หรือเล่นกับสุนัขจรจัด

ตาราง 5 (ต่อ)

หน่วย	พฤติกรรมความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน รายบุคคล (คนที่ 8)
แปลงนา	- เด็กสนใจและตั้งใจฟังอย่าง เนื่องจากเป็นเรื่องใกล้ตัวที่เด็กคุ้นเคย ชักถามและแสดงความคิดเห็นอย่างกระตือรือร้น เกี่ยวกับประสบการณ์การกินข้าวชนิดต่าง ๆ หรือเคยเห็นการปลูกข้าวมาก่อน (เชื่อมโยงข้อมูล) ตีใจและตื่นเต้นที่ได้ลองทำข้าวโป่งด้วยตนเอง มีความสนุกสนาน ร่วมมือกันทำงานเป็นกลุ่ม แบ่งปันวัสดุอุปกรณ์ และช่วยเหลือกันเลียนแบบท่าทางการปลูกข้าวตามที่ได้เห็นจากปราชญ์ชาวบ้าน มีความตื่นตัวจนขาดสมาธิในระยะสั้นๆ แต่สามารถกลับมาทำกิจกรรมต่อได้ ภูมิใจและยินดีเมื่อได้ชมผลงานของตนเองและเพื่อน ๆ
ต้นไม้ที่รัก	- สนใจและตั้งใจฟังคำอธิบายจากครูผู้สอนอย่างตั้งใจ เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติรอบตัว ชักถามข้อสงสัยและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประสบการณ์ที่พบเจอต้นไม้หรือรากของพืชชนิดต่าง ๆ ตีใจและตื่นเต้นที่ได้สำรวจและสังเกตลักษณะของต้นไม้จริง โดยใช้ประสาทสัมผัสต่าง ๆ พยายามเปรียบเทียบลักษณะของต้นไม้หรือรากที่แตกต่างกัน เพื่อฝึกการจำแนกประเภท (เชื่อมโยงข้อมูล) มีความสนุกสนานและพยายามสร้างสรรค์ผลงานจากการประดิษฐ์ไม้มีความตื่นตัวและกระวนกระวายเล็กน้อย แต่สามารถกลับมาทำงานได้ตามปกติ
อาหารพื้นบ้าน	- เด็กตื่นเต้น สนใจ และกระตือรือร้น เนื่องจากได้ลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่น่าสนุกและแปลกใหม่สำหรับเด็ก ชักถามอย่างกระตือรือร้น เพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับวิธีการทำ ส่วนประกอบ รสชาติ เด็กมีความสุขและภูมิใจเมื่อได้เห็นผลงานของตนเอง มีความมุ่งมั่น อยากรู้ หรือขาดความตั้งใจในระยะสั้น ๆ เนื่องจากความตื่นเต้น (เชื่อมโยงข้อมูล) ช่วยเหลือกันทำงาน แบ่งปันวัสดุอุปกรณ์ เพราะเด็กวัยนี้ชอบทำงานเป็นกลุ่ม มีความคิดสร้างสรรค์ในการตกแต่งอาหารให้สวยงาม ด้วยจินตนาการของตนเอง เลียนแบบพฤติกรรมของผู้ใหญ่ เช่น การคนกระทะ ตักวัตถุดิบใส่จาน
เรื่องของไก่	- เด็กแสดงความตื่นเต้นและสนใจอย่างมาก เนื่องจากได้สัมผัสกับสัตว์จริง ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่น่าตื่นเต้น ชักถามคำถามอย่างกระตือรือร้น เกี่ยวกับลักษณะภายนอกพฤติกรรม การกินอาหาร และการเจริญเติบโตของไก่ (เชื่อมโยงข้อมูล) แสดงออกถึงความชื่นชอบและรักสัตว์ โดยการแสดงท่าทางเอ็นดู อยากรู้อยากสัมผัส และต้องการป้อนอาหารไก่ด้วยตนเอง สังเกตพฤติกรรมของไก่อย่างละเอียด และพยายามเลียนแบบเสียงรวมทั้งการเคลื่อนไหวของไก่ ร่วมมือกันทำงานเป็นกลุ่ม ในการสำรวจและบันทึกข้อมูล

ตาราง 5 (ต่อ)

หน่วย	พฤติกรรมความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน รายบุคคล (คนที่ 8)
	เกี่ยวกับไก่ แสดงความคิดสร้างสรรค์ในการวาดรูปไก่ตามจินตนาการของตนเอง ภูมิใจที่ได้แสดงผลงานหรือนำเสนอข้อมูลที่ค้นพบเกี่ยวกับไก่ให้เพื่อน ๆ ฟัง
กล้ายในสวน	- เด็กแสดงความสนใจและตื่นเต้นที่ได้สัมผัสกับต้นกล้ายอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะกล้ายที่มีรูปร่างและสีสันทันตา พยายามสังเกตและจำแนกประเภทของกล้ายชนิดต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะภายนอก เช่น สี ขนาด รูปร่าง ชักถามอย่างกระตือรือร้นเกี่ยวกับชนิด รสชาติ และการนำกล้ายไปใช้ประโยชน์ต่าง ๆ (เชื่อมโยงข้อมูล)แสดงความสนุกสนานและตั้งใจในการทำกระทงจากกล้าย โดยพยายามตกแต่งให้สวยงามตามจินตนาการของตนเอง ร่วมมือกันทำงานเป็นกลุ่ม ช่วยเหลือและแนะนำกันและกัน ภูมิใจและยินดีที่ได้นำเสนอผลงานกระทงของตนเองต่อเพื่อน ๆ และครู พยายามเลียนแบบพฤติกรรมของครูผู้สอน เช่น การจับกล้าย การสานกระทง เป็นต้น
วัดป่าศรีประชาพัฒนาราม	- เด็กแสดงความตื่นเต้นและสนใจในสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศใหม่ของวัด เช่น พระพุทธรูป พระสงฆ์ เสียงระฆัง เป็นต้น ฟังคำบรรยายและคำแนะนำจากครูหรือพระสงฆ์อย่างตั้งใจ เพื่อเรียนรู้ขั้นตอนและวิธีการที่ถูกต้อง (เชื่อมโยงข้อมูล)เด็กพยายามเลียนแบบท่าทางการไหว้ การนั่งสมาธิ และการใส่บาตรตามผู้ใหญ่ อาจมีความกระวนกระวายและวิตกกังวลเล็กน้อย จากการเผชิญสถานที่ใหม่และกิจกรรมที่ไม่คุ้นเคย แสดงความเคารพและนอบน้อมด้วยการรักษาระเบียบวินัย เช่น เดินอย่างสงบ ไม่ส่งเสียงดัง มีความสุขและรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนา พยายามสังเกตและจดจำรายละเอียดต่างๆ เพื่อนำมาเล่าให้พ่อแม่ผู้ปกครองฟัง

พูน ปณ จิต ชีเว

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน ผู้วิจัยดำเนินการสรุปผลการดำเนินการวิจัยตามลำดับเนื้อหาดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลการพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย

สรุปผล

ผลการพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยสัปดาห์ที่ 1 ถึงสัปดาห์ที่ 6 เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแสวงหาความรู้มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องดังนี้ สัปดาห์ที่ 1 เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.92 สัปดาห์ที่ 2 เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.64 สัปดาห์ที่ 3 เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.22 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.99 สัปดาห์ที่ 4 เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.25 สัปดาห์ที่ 5 และสัปดาห์ที่ 6 เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.00

อภิปรายผล

จากผลการพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยสัปดาห์ที่ 1 ถึงสัปดาห์ที่ 6 เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแสวงหาความรู้มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า เด็กที่ได้รับการจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐานจะทำให้เด็กมีความสามารถในการแสวงหาความรู้สูงขึ้น เนื่องจาก ผู้วิจัยได้ออกแบบการจัดประสบการณ์ให้เด็กได้มีการลงมือปฏิบัติได้จริง โดยมีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายที่

เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในชุมชน เช่น หน่วยแปลงนา หน่วยต้นไม้ หน่วยอาหารพื้นบ้าน หน่วยกล้วยในสวน หน่วยเรื่องของไก่ หน่วยวัดป่าศรีประชาพัฒนาราม ร่วมกับปราชญ์ชาวบ้านมาให้ความรู้ที่เหมาะสมกับการจัดประสบการณ์และเนื้อหา เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเป็นแหล่งรวมความรู้และประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ พร้อมทั้งเด็กปฐมวัยจะได้ศึกษาค้นคว้าเรียนรู้ตามความสนใจแต่ละบุคคล สอดคล้องกับอนงค์ศิริ วิชาลัย (2552: 49 – 50) ที่ได้กล่าวว่าการเรียนรู้โดยอาศัยแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ในชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สามารถช่วยให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้จากสภาพจริง ได้แก่ แหล่งการเรียนรู้ตามธรรมชาติ สถานประกอบการร้านค้าในชุมชน สอดคล้องกับลัดดา ประสบคำ อรพรรณ บุตรกตัญญู และ ชลาธิป สมานิติ (2566: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ที่มีต่อทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน มีทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งโดยรวมและรายด้าน เด็กสามารถใช้คำถามปลายเปิดถามในสิ่งที่ตนเองสงสัย หาข้อมูลและอธิบายสิ่งที่ค้นพบ ร่วมกันกับเพื่อนวางแผนสืบค้นได้ ใช้ประสาทสัมผัสในการเก็บข้อมูล สะท้อนความคิดผ่านการวาดภาพ คิดเชื่อมโยงจากสิ่งที่ค้นพบเพื่อนำเสนอและสื่อสารได้ สอดคล้องกับวรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรืองและอธิป จิตตฤกษ์ (2556: 6) ที่ได้กล่าวว่าการเด็กปฐมวัยสามารถแสดงความคิดสร้างสรรค์ และใช้ประโยชน์จากสภาพแวดล้อมเพื่อให้งานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเด็กปฐมวัยลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เช่น ได้สังเกตสัมผัสด้วยตนเอง เปิดโอกาสการเรียนรู้โดยการตั้งคำถามในหน่วยการเรียนรู้โดยเด็กเล่าถึงสิ่งที่เกิดขึ้นเพื่อหาคำตอบในสิ่งที่อยากรู้ และครูการสอนให้น้อยลงคือการใช้วิธีแบบสอนให้หลากหลาย อย่างเช่น วิธีแบบปฏิสัมพันธ์ การลงมือปฏิบัติ การโต้ตอบแบบร่วมมือ และการเรียนรู้แบบประสม (multimodal learning) สอดคล้องกับสุรางค์ ไคว์ตระกูล (2556: 22) ที่ได้กล่าวว่าการรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไว้ว่ารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้เป็นฐาน สามารถช่วยให้ครูมีความเข้าใจในกระบวนการจัดประสบการณ์ มีการจัดกิจกรรมเพื่อช่วยเด็กปฐมวัยให้สามารถเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคลได้ และเด็กจะเกิดการเรียนรู้สูงสุดคือกิจกรรมที่เด็กสนใจลงมือค้นคว้าหาคำตอบ โดยมีครูชี้แนะสนับสนุนในระหว่างที่เด็กทำกิจกรรมและสอดคล้องกับพัฒนาการทุกด้านเป็นประสบการณ์ตรง จากการที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง ได้เล่นและร่วมกันทำกิจกรรมกลุ่มกับเพื่อน นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยอื่น ๆ ที่ได้จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงและทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ สอดคล้องกับธิดาพร เทวัญประทานพร (2559: 47) ที่ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมเสริมประสบการณ์ด้วยการจัดประสบการณ์แบบโครงการร่วมกับข้อมูลท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดและแก้ปัญหาและทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย พบว่าความสามารถในการแสวงหาความรู้สำหรับเด็กปฐมวัยการประเมินความสามารถในการคิดและแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับปฏิบัติได้มากในทุกด้าน เป็นการที่เด็กได้เรียนรู้จาก

การค้นหาคำถามด้วยตนเอง จากการลงกระทำอย่างเป็นระบบ เกิดความเข้าใจจากการสังเกต การตั้งคำถาม วางแผน สืบค้น การใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูล การใช้ข้อมูลสร้างเข้าใจและเผยแพร่ความรู้ที่ค้นพบ ดังนั้น การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แหล่งเรียนรู้เป็นฐาน ซึ่งเน้นการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ทำท่าย สนุกสนาน เปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติและใช้ทักษะต่าง ๆ พร้อมกับการนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและธรรมชาติมาใช้ ส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแสวงหาความรู้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ การจัดกิจกรรมแหล่งเรียนรู้ทำให้เด็กเกิดพัฒนาการทุกด้านได้เป็นอย่างดี เด็กได้รับประสบการณ์ตรงเกิดการเรียนรู้และกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กมีความตื่นเต้น น่าค้นหา จึงทำให้เด็กเกิดความสามารถ

2. ความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยภายหลังการทดลอง พบว่า เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแสวงหาความรู้สูงขึ้นกว่าก่อนจัดประสบการณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ที่ครูจัดเป็นกิจกรรมที่ทำท่าย ตื่นเต้น สนุกสนาน ดึงดูดความสนใจเด็กได้ประสบการณ์ตรงสอดคล้องกับพจนานุกรม (2549: 3) ที่ได้กล่าวว่า ความสามารถในการแสวงหาความรู้ ด้วยตนเองการที่เด็กปฐมวัยสร้างความรู้ การคิดและปฏิบัติตามลำดับขั้น ความจำเป็นของสิ่งที่เด็กปฐมวัยจะเรียนรู้ โดยวางแผนกำหนดขอบเขตวิธีการเรียนรู้ สามารถวิเคราะห์อภิปรายสรุปความรู้ได้จากการจัดประสบการณ์ ข้อคิดแนวทางการปฏิบัติที่ได้จากการเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติผลงานและรายงานการเรียนรู้ ตามความสนใจ สอดคล้องกับ คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (2561: 114) ระบุแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเป็นแหล่งศึกษาตามความสนใจและความต้องการตามอัธยาศัยปลูกฝังนิสัยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การเสริมสร้างด้วยประสบการณ์ตรง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมที่เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเหมาะกับการจัดกิจกรรมในชุมชนและธรรมชาติ เช่น แหล่งเรียนรู้ในชุมชนวัดและในชุมชน หอสมุด ธรรมชาติเป็นต้น สอดคล้องกับสินินาฏ แสงเพชร (2563: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการจัดประสบการณ์โดยใช้แหล่งเรียนรู้เป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านโคกพนมดี พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมมีทักษะ สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์ระดับ .05 มีวิธีการค้นคว้าหาความรู้จากการตั้งคำถามที่ตนสงสัยซึ่งทำให้การเชื่อมโยงที่ได้ โดยเฉพาะการจัดประสบการณ์แหล่งเรียนรู้ ให้เด็กได้แสดงความสามารถด้านการสังเกต การตั้งคำถาม การเชื่อมโยงข้อมูล และการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ ที่เด็กอาจเผชิญในอนาคต เช่น กิจกรรมหน่วยอาหารพื้นบ้านซึ่งเด็กได้ลงมือทำอาหารพื้นบ้านเป็นกลุ่มร่วมกันทำโดยครูและแม่ครัวช่วยกันจัดเตรียมอุปกรณ์และสาธิต เด็กทำเมนูแรกของอาหารพื้นบ้านคือข้าวจี๊ เด็กร่วมกันสังเกตอุปกรณ์ในการทำข้าวจี๊ (ด้านการสังเกต) เด็กแต่ละกลุ่มเล่าเกี่ยวกับประสบการณ์เดิมที่เคยทำและรับประทานข้าวจี๊ว่า

จะทำข้าวจีบเป็นรูปคิตตี้ รูปเปิด และครุกระตุ้นโดยใช้คำถามว่า เด็กคิดว่าข้าวเหนียวที่จะมาปั้นเราสามารถปั้นเป็นรูปอะไรได้บ้าง (ด้านการเชื่อมโยงข้อมูล) โดยเด็กเริ่มจากปั้นข้าวจีบ และครูให้เด็กเริ่มมาอย่างข้าวจีบโดยเด็กลงมือทำด้วยตนเองเป็นกลุ่ม จากนั้นเมื่อข้าวเริ่มสุกเด็กทำไข่ด้วยตนเองและนำไปอย่างจนสุก (ด้านการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ) เมื่อข้าวจีบสุกแล้วเด็กตั้งคำถามเกี่ยวกับการทำข้าวจีบว่าถ้าเราไม่ใส่เครื่องปรุงที่มีอยู่เราจะสามารถใส่อะไรแทนได้ ครูเล่าเกี่ยวกับเครื่องปรุงว่าสามารถใส่น้ำตาลลงไปได้เพื่อให้รสชาติมีรสหวานอย่างเดียว เมื่อเสร็จกิจกรรมเด็กสามารถแสวงหาความรู้ได้อย่างหลากหลาย เมื่อได้รับการจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้ สอดคล้องกับพิมพ์ธิดา วงศ์ชมพู (2562: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย พบว่า นักเรียนทุกคนได้คะแนนร้อยละเฉลี่ยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์คิดเป็นร้อยละ 92.44 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์การผ่านที่กำหนดไว้คือ 60.00 ดังนั้น การจัดกิจกรรมที่ทำท่าย ตื่นเต้น สนุกสนาน และดึงดูดความสนใจของเด็ก ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติจริง การนำแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งในชุมชนและธรรมชาติมาใช้ในการจัดกิจกรรม ช่วยปลูกฝังนิสัยรักการเรียนรู้และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของเด็ก กิจกรรมที่จัดขึ้นเปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้ทักษะต่าง ๆ เช่น การสังเกต การตั้งคำถาม การเชื่อมโยงข้อมูล และการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ การจัดประสบการณ์แบบนี้สอดคล้องกับหลักการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยตามคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยอื่น ๆ ที่พบว่าการจัดประสบการณ์โดยใช้แหล่งเรียนรู้เป็นฐาน ช่วยส่งเสริมความสามารถในการแสวงหาความรู้ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นการลงมือปฏิบัติจริง ใช้แหล่งเรียนรู้ที่น่าสนใจ ทำท่ายความคิดของเด็ก มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมความสามารถด้านการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยเด็กเกิดความสามารถผ่านการที่ครูจัดกิจกรรมที่น่าสนใจ เด็กได้แสดงความสามารถผ่านการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ได้สังเกต ตั้งคำถามผ่านการพูดคุย เด็กเล่าเรื่องราวในขณะร่วมกันทำกิจกรรม ได้ลงมือทำด้วยตนเอง สิ่งเหล่านี้ทำให้เด็กเกิดการพัฒนาความสามารถได้สูงขึ้น

3. จากการศึกษาผลการพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน ในครั้งนี้พิจารณาเป็นรายด้านซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

3.1 พบว่า การจัดประสบการณ์ดังกล่าวสามารถส่งเสริมความสามารถด้านการสังเกตของเด็กปฐมวัย กล่าวคือ การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนเป็นฐาน ช่วยส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถด้านการสังเกตสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า เด็กได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในการสังเกต เช่น การดู การสัมผัส การชิมรสชาติ

การสำรวจ การบอกความเหมือนความต่าง ในกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่ดีและเกิดการ พัฒนาความสามารถ เช่น กิจกรรมกล้วยในสวน เรื่องสำรวจต้นกล้วย เด็กได้ใช้ความสามารถคือ ได้ สังเกตและเปรียบเทียบด้วยตนเอง โดยได้สังเกต “ต้นกล้วย” และสังเกตการเจริญเติบโตต้นกล้วย ว่า มีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไรด้วยตนเอง ได้สัมผัสใบตอง ปลีกกล้วย กล้วย ซึ่งทำให้เด็กเกิด การพูดคุยแลกเปลี่ยน ชี้ชวนให้เพื่อนได้สังเกตและจำแนกเปรียบเทียบร่วมกันกับการใช้สื่อการเรียนรู้ ทำให้เด็กเกิดความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้านการสังเกต และเกิดการเรียนรู้ได้ดี สอดคล้อง กับพิมพันธ์ เดชะคุปต์ และเพยาร์ ยินดีสุข (2560: 151) ได้กล่าวว่าการเรียนรู้โดยใช้แหล่ง การเรียนรู้เป็นฐานควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้ใช้ความสามารถ ที่เน้นด้านการสังเกต โดยให้เด็กลงมือทำด้วย ตนเอง เพราะว่าการลงมือทำด้วยตนเองจะทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ทำให้สามารถนึกถึงสิ่ง เหล่านั้นได้ดี

3.2 ความสามารถด้านการตั้งคำถาม พบว่า เด็กปฐมวัยสามารถตั้งคำถามได้เหมาะสมกับวัย เนื่องจากครูได้จัดกิจกรรมโดยการใช้สื่อการเรียนรู้ที่เป็นของจริง ทำให้เด็กได้เกิดความสนใจ สงสัยใคร่ รู้ เด็กเกิดความอยากรู้ และครูเปิดโอกาสให้เด็กได้ถามคำถาม อีกทั้งในขณะที่เด็กถามคำถามทำให้ เด็กเกิดการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น โดยเด็กเริ่มต้นการเรียนรู้จากประเด็นคำถามที่กระตุ้นให้เด็กสนใจอยาก เรียนรู้ เช่น กิจกรรม “ข้าวโป่ง” เด็กอยากรู้ว่าทำไมข้าวโป่งถึงมีผิวที่ลื่น ข้าวโป่งเป็นรูปทรงอื่นได้ไหม ทำให้เด็กสนุกสนานเนื่องจากการจัดกิจกรรมดังกล่าวเด็กได้ตั้งคำถามในสิ่งที่สงสัยด้วยตนเอง ทำให้มี ความสามารถด้านการตั้งคำถามสูงขึ้น เด็กปฐมวัยได้รับข้อมูลความรู้จากประสบการณ์ตรง ที่เรียนรู้ ผ่านสภาพแวดล้อมที่มีการสนทนาพูดคุยเด็กจะเกิดความสามารถด้านการตั้งคำถามในการจัด ประสบการณ์ครูไม่ได้กระตุ้นให้เด็กถาม ซึ่งการตั้งคำถามของเด็กปฐมวัยจะเป็นการกระตุ้นความใฝ่รู้ ความสนใจ และสามารถพบความรู้ใหม่ สอดคล้องกับวารุณี มหัพพานันท์ (2562: บทคัดย่อ) ที่ได้ ศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาและความสามารถในการ แสวงหาความรู้ พบว่า 1) เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาสามารถแสวงหาความรู้ มีกิจกรรมการเรียน การสอนที่เป็นขั้นเป็นตอนและชัดเจน 2)รูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาและ ความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ถึงมากที่สุด 3)เด็กปฐมวัยมีทักษะทางภาษาและความสามารถในการแสวงหาความรู้เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2563: 8) ได้กล่าวว่าครูจึงควรเป็นผู้กระตุ้นให้เด็กเกิด ความสงสัย เน้นให้เด็กได้เรียนรู้สร้างประสบการณ์โดยตัวเด็กเองเป็นรายบุคคลและร่วมมือกับเด็กคน อื่น ๆ ครูเป็นผู้ใช้คำถาม เช่น สิ่งที่เราเรียนรู้ไปแล้ว คืออะไร มีประโยชน์อย่างไร ทำอย่างไรจึงจะได้

สอดคล้องกับชนัท ธาตุทอง (2559: 306-307) ที่ได้กล่าวว่าการฝึกตั้งคำถาม ที่มีคุณค่าและมีความสำคัญ ทำให้อยากได้คำตอบ ซึ่งเป็นคำถามที่เด็กสามารถตอบได้อย่างอิสระและคำตอบมีหลากหลาย ซึ่งการตั้งคำถามช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจทำให้เด็กเกิดคำถาม และลงมือทำสำเร็จ

3.3 ความสามารถด้านการเชื่อมโยงข้อมูล พบว่า เด็กเกิดการเรียนรู้ที่ดี เนื่องจากครูจัดกิจกรรมที่ทำให้เด็กเกิดความท้าทาย เด็กได้ลงมือทำด้วยตนเองขณะที่ทำกิจกรรม ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกดีหรือรักในการอยากทำกิจกรรมโดยเด็กเริ่มต้นการเรียนรู้จากการกระตุ้นโดยใช้คำถาม เช่น กิจกรรม “ส้มตำ” เมื่อครูใช้คำถามกระตุ้นว่า “ส้มตำเด็ก ๆ จะออกมารสชาติอย่างไร” เด็กเล่าวิธีทำส้มตำว่าประกอบไปด้วยอะไรบ้าง เช่น ส้มตำไม่ใส่พริก ใส่พริกเม็ดเดียว ส้มตำใส่ปราช้าง อีกทั้งเด็กได้ลงมือทำด้วยตนเองกับเพื่อนในกลุ่มช่วยกันตำส้มตำทำให้เด็กเกิดความสุขสนุกสนาน สอดคล้องกับสลาสามภักดิ์ (2563: 147-148) ที่ได้กล่าวว่าผู้ใหญ่ช่วยเชื่อมโยงสถานการณ์ใหม่กับสถานการณ์ที่เด็กคุ้นเคย ความอยากรู้อยากเห็น ซึ่งความมุ่งมั่นของเด็กในการแสวงหาความรู้ต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้ใหญ่ที่คอยดึงความสนใจของเด็ก

3.4 ความสามารถด้านการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ พบว่า เด็กให้ความสนใจในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างมีความสุข ครูใช้สื่อในการจัดกิจกรรมที่มีความแปลกใหม่ นำค้นหาเด็กเกิดพฤติกรรมอยากลงมือทำอยากค้นหา เช่น กิจกรรม “ลักษณะของไก่” โดยครูกระตุ้นว่าเด็ก ๆ อยากออกสำรวจค้นหาไก่ไข่ใหม่ เด็กเกิดความสนใจตื่นเต้นอยากลงมือทำเด็กแสดงพฤติกรรมค้นหาคำตอบ เช่น เข้าไปสำรวจเล้าไก่ไข่เพื่อเก็บไข่ได้กร่วมกันค้นหาว่าวันนี้ไก่ไข่ใหม่และสังเกตรูปร่างของไก่ สอดคล้องกับกรองแก้ว ศิรินคร (2559: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาพัฒนารูปแบบที่เน้นการสืบเสาะเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย พบว่าทดลองรูปแบบที่แก้ปัญหาและการแสวงหาความรู้เพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 แสดงว่ากิจกรรมเรียนรู้ทำให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถคิดแก้ปัญหาและสามารถในการแสวงหาความรู้เพิ่มขึ้น การประเมินผลการใช้เพื่อแก้ปัญหาและสูงก่อนเรียนสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และตามรูปแบบจัดประสบการณ์ที่เน้นการสืบเสาะเพื่อเสริมสร้างความแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

สรุป การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐานมีคุณค่ามากในการพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งสามารถนำเอาการจัดประสบการณ์ มาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ในเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากการประเมินความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กขาดพฤติกรรมด้านการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ ดังนั้นการจัดประสบการณ์ประจำวัน ครูจำเป็นต้องเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองที่หลากหลาย จากการสังเกตวัตถุ สื่อ ซึ่งการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบจะแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กได้ และควรระบุในแผนการจัดประสบการณ์ไว้อย่างชัดเจน

1.2 สถานการณ์ที่ใช้ควรเป็นสิ่งที่กระตุ้น และส่งเสริมให้เด็กต้องการแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง ถ้าเด็กได้รับคำถามที่กระตุ้นจะช่วยให้เด็กแสดงพฤติกรรมแสวงหาความรู้ได้มากขึ้น

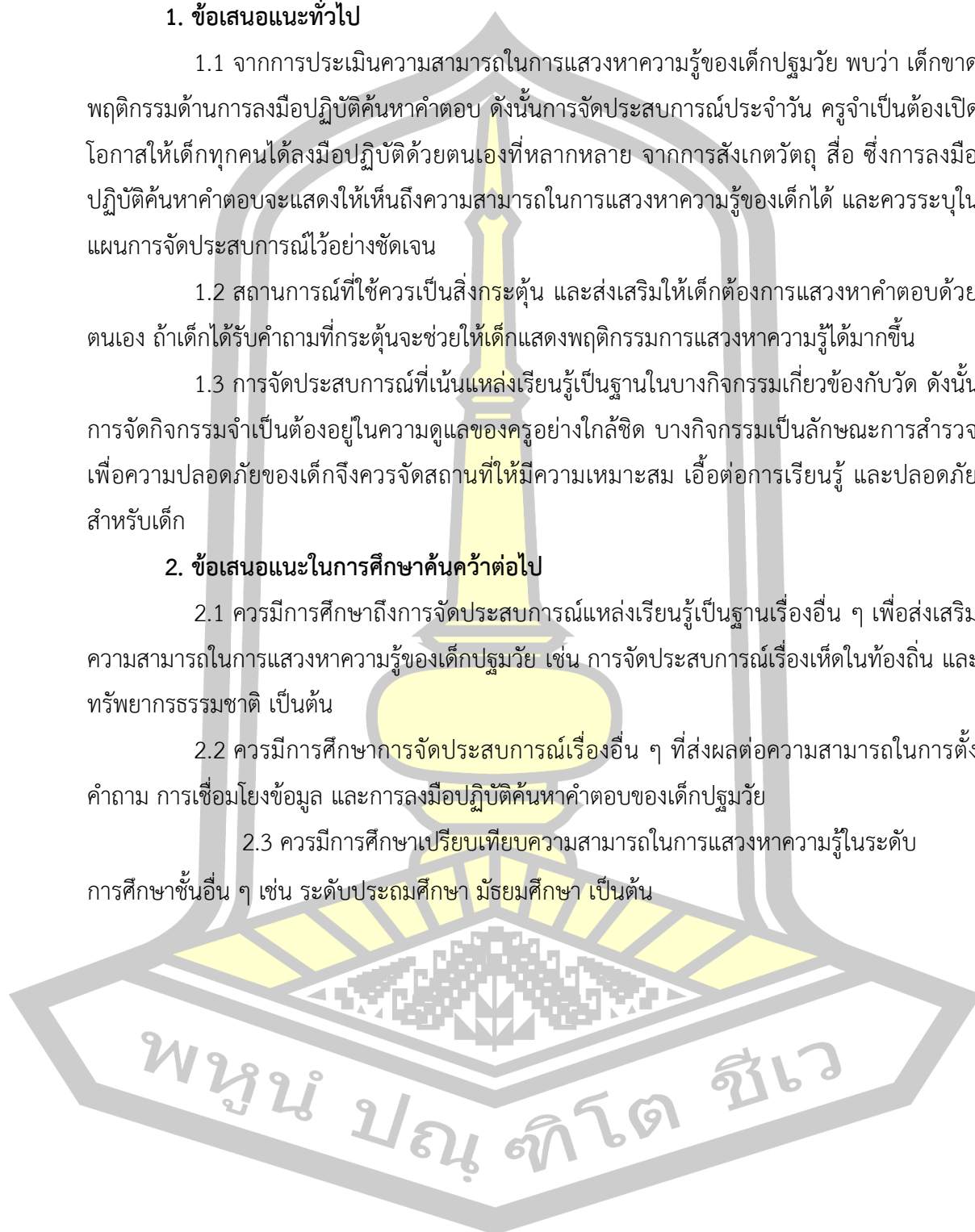
1.3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐานในบางกิจกรรมเกี่ยวข้องกับวัด ดังนั้นการจัดกิจกรรมจำเป็นต้องอยู่ในความดูแลของครูอย่างใกล้ชิด บางกิจกรรมเป็นลักษณะการสำรวจเพื่อความปลอดภัยของเด็กจึงควรจัดสถานที่ให้มีความเหมาะสม เอื้อต่อการเรียนรู้ และปลอดภัยสำหรับเด็ก

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

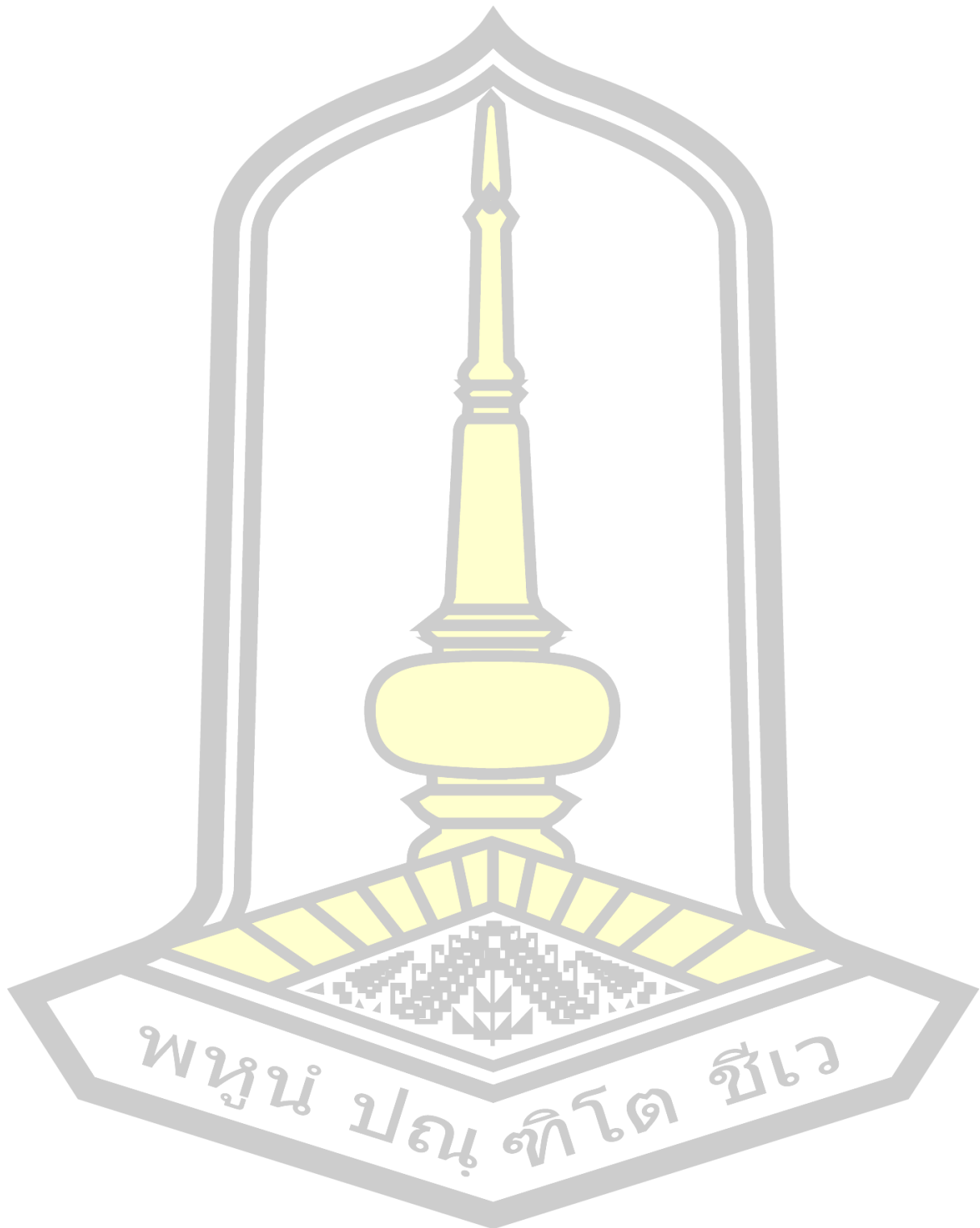
2.1 ควรมีการศึกษาถึงการจัดประสบการณ์แหล่งเรียนรู้เป็นฐานเรื่องอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย เช่น การจัดประสบการณ์เรื่องเห็ดในท้องถิ่น และทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษการจัดประสบการณ์เรื่องอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อความสามารถในการตั้งคำถาม การเชื่อมโยงข้อมูล และการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบของเด็กปฐมวัย

2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการแสวงหาความรู้ในระดับการศึกษาชั้นอื่น ๆ เช่น ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กุลธิดา ท้วมสุข. (2547). การเรียนรู้โดยอาศัยแหล่งการเรียนรู้เป็นฐาน. นวัตกรรมการเรียนการสอน. 1 (2).หน้า 1-6.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551). รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพฯ: มิตรสัมพันธ์กราฟฟิค.
- กรองแก้ว ศิรินคร. (2559). การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ที่เน้นการสืบเสาะเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดบูรพาภิราม. วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551).การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : เบรน-เบส บุ๊คส์, 2551
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2547). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: บริษัท เอ็ดดูเคชั่นเพรสโปรดักส์.
- กระทรวงมหาดไทย. (2559). การเรียนรู้ด้วยตนเอง. [ออนไลน์]. ได้จาก: <https://dol.go.th>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 13 พฤศจิกายน 2565].
- กลมนก สุจริต และกชกร หวังเติมกลาง. (2565). สอนอย่างไรให้เด็กปฐมวัยเกิดทักษะการสังเกต. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครราชสีมา
- ชนิษฐา บุนนาค. (2562). แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย.ค้นคว้าจาก [ออนไลน์]. ได้จาก: <https://www.youngciety.com/article/journal/experience-plan.html> . [สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2565].
- คณะกรรมการพัฒนาวิทยาศาสตร์การเรียนรู้. (2563). มนุษย์เรียนรู้อย่างไร: สมอง จิตประสบการณ์ โรงเรียน. แปลโดย สลา สามภักดิ์. 2563. หน้า 134.
- คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ. (2561). แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2560 – 2564. พิมพ์ครั้งที่ 2 โรงพิมพ์ เจ.เอส. การพิมพ์. หน้า32.
- ฉันท ชาติทอง. (2559). หลักการจัดการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 1. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์. หน้า 303.
- จิตรา ชนะกุล. (2550). เด็กปฐมวัยกับทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์. ปริญญาโท กศ.ม.

(การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.

จงจิตร เลิศวัฒนาพร. (2551). การพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดกิจกรรมโครงงานภาษาอังกฤษประกอบการประเมินตาม
สภาพจริง. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

จิราภรณ์ ขยัน. (2558). การศึกษาบทบาทการนำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการ
จัดการ

เรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

พระนครศรีอยุธยาเขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา.

จิระพล พุกกัน. (2559). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน
ในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 35 สังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร. งานนิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2553). การจัดการเรียนรู้แนวใหม่ ทฤษฎี แนวปฏิบัติ และผลการวิจัย.
พิมพ์ครั้งที่ 1. นนทบุรี : สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง. หน้า 75.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2554). การจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง. พิมพ์ครั้งที่ 1.
นนทบุรี : สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง. หน้า 2 – 3.

ณัฐกฤตา ไทยวงษ์. (2562). การศึกษาผลการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเชิงออกแบบที่มีผลต่อ
ความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย.

วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา.

ถวัลย์ มาศจรัส. (2553). การจัดการศึกษาและแหล่งเรียนรู้สร้างสรรค์. นวัตกรรมการศึกษา.
กรุงเทพฯ : ชาร์อักษร.

ทิตนา แคมมณี. (2522). กลุ่มสัมพันธ์ : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติเล่ม 1. กรุงเทพฯ : บุรพาศิลปการ
พิมพ์.

(2545). ศาสตร์การสอน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธิดาพร เทวัญประทานพร. (2559). การพัฒนากิจกรรมเสริมประสบการณ์ด้วยการจัดประสบการณ์
แบบโครงการร่วมกับข้อมูลท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดและแก้ปัญหาและ
ทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ธีรภรณ์ รักดี. (2550). ผลของการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เรื่องน้ำ ตามโครงการพระราชดำริ
ที่

มีต่อการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย, ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ:

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ธรรมนัต โถบำรุง. (2557). วิธีการแสวงหาความรู้ของมนุษย์ (Methods of
acquiring knowledge).

(<http://www.baanjomyut.com/library>) เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2565

นฤมล ตันธสุเรศชัย และคณะ. (2553). รายงานการวิจัยเรื่องการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับแหล่ง

วิทยาการในชุมชน. (รายงานการวิจัยไม่ได้ตีพิมพ์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

นฤมล เนียนหอม. (2560). การจัดประสบการณ์แบบบูรณาการในระดับปฐมวัย. ค้นคว้าจาก

[http://www.naremon.com/ndex.php?option=com_content&task-](http://www.naremon.com/ndex.php?option=com_content&task-view&id=3&Itemid=50)

[view&id=3&Itemid=50](http://www.naremon.com/ndex.php?option=com_content&task-view&id=3&Itemid=50) [สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2565].

นุสรรา พยอมหอมและผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ผดุง พรหมมูล. (2557). การพัฒนาแผนการจัดการ

เรียนรู้ ที่ยึดแหล่งเรียนรู้เป็นฐานสำหรับรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารระดับปฐมวัยของ

โรงเรียนเทศบาลท่าโขลง 1 จังหวัดปทุมธานี. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวน

ดุสิต.

นิทรา ช่อสูงเนินและคณะ. (2556). การพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เน้น

การ สืบเสาะเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลและความสามารถในการ

แสวงหา ความรู้ของเด็กปฐมวัย. วารสารบัณฑิตศึกษา. สาขาวิทยุทธศาสตร์การจัดการ

เรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

เบญจา แสงมลิ. (2545). การพัฒนาเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ

บุญยณัฐ บัวราช และ ตฤณ หงส์ไส. (2564). การจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้เกมการศึกษาเพื่อ

พัฒนาทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านแม่ละ อำเภอสบเมย จังหวัด

แม่ฮ่องสอน. (การศึกษาปฐมวัย).วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขต

แม่ฮ่องสอน.

ประสาธ เนืองเฉลิม. (2560). วิจัยการเรียนการสอน. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปานใจ จิราณภาพ. (2543, เมษายน). การเรียนรู้โดยการค้นหาข้อมูลด้วยตนเอง. วารสารการศึกษา

ปฐมวัย. 4(2): 10-15.

ไพเราะ พุ่มม้น. (2544). การพัฒนาคุณภาพนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาสู่ผลงาน

ทางวิชาการ. กรุงเทพฯ: แวนแก้ว. (2551). การพัฒนาคุณภาพนักเรียนสู่ผลงานทางวิชาการ.
ชลบุรี: ชลบุรีการพิมพ์.

พันธ์ประภา พูนสิน. (2555). ความสำคัญของแหล่งการเรียนรู้. สืบค้น 15 พฤษภาคม 2567 จาก
http://punaoy.blogspot.com/2009/11/blog-post_8617.html

ไพศาล วรคำ. (2562). การวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 11. ตักสิลาการพิมพ์

พงศ์พันธุ์ ไชยบุญเรือง. (2554). การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย. ค้นคว้าจาก
<http://ppcri4.esdc.go.th/home/kar-cad-prasbkarn-sahrab-dek-ptmway>

พัชรา อยู่สมบูรณ์. (2553). ผลการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ เรื่องแสง ที่มีต่อทักษะการ
แสวงหา **ความรู้ของเด็กปฐมวัย**. ปริญญาโท กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ :
บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พาทิศ บัวคง. (2559). ผลการใช้ชุดการสอน เรื่องแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียน
ปฐมวัย. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัย
นเรศวร.

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2558). การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า 4-5

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข. (2560). **ทักษะ 7C ของครู 4.0**. กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ และคณะ.(2558). ศาสตร์การคิด, กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

พจนา ทรัพย์สมาน. (2549). การจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง. พิมพ์ครั้งที่
1.

กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 16-18.

พิมพ์ธิดา วงศ์ชมภู. (2562). การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น
เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(การศึกษา **ปฐมวัย**). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พจนานุกรมแปล ไทย-ไทย ราชบัณฑิตยสถาน. (2565). **สถานการณ์เป็นฐาน**. ค้นคว้าจาก
www.sanook.com เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2565.

พรพิมล อ่อนอินทร์. (2559). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้บนเว็บ
เพจ

ร่วมกันผังมโนทัศน์ เพื่อพัฒนากระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้น

ประถมศึกษา ปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ราชภัฏรำไพ

พรรณี, จันทบุรี,

พรทิพย์ เกนโรจน์. (2553). **ทักษะการสังเกตการเปรียบเทียบของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
กิจกรรม**

ศิลปะสร้างสรรค์ด้วยการย้อมสี. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขา
การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภรณ์ คุรุรัตน์. (2540). **เด็กก่อนวัยเรียน.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด
กรมประชาสงเคราะห์. นนทบุรี

มาลี กาละศรี. (2552). **การศึกษาผลของการจัดประสบการณ์โดยใช้ศิลปะสร้างสรรค์แบบ**

क्रमิปฏิสัมพันธ์ และแบบครุไม่มีปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็ก

ปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย. (2560) **คู่มือสำหรับพ่อแม่ เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านการ
ดูแลและพัฒนาเด็ก ตอน เด็กวัยอนุบาล 3-6 ปี.** กรุงเทพฯ: ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่ง
ประเทศไทย.

ราศรี ทองสวัสดิ์. (2542). **หลักการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา.** ใน เอกสารประกอบการ
อบรมครูโรงเรียนเอกชนระดับก่อนประถมศึกษา. หน้า 1-9 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.

รัตน์เกล้า มีศิลป์. (2562). **ผลการจัดประสบการณ์วิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีต่อ
ความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย.** วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2555). **พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน.** กรุงเทพฯ:
ราชบัณฑิตยสถาน.

รัตนา มณีจันท. (2550). **ความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับประสบการณ์การ
เล่นพื้นบ้านไทย.** วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒประสานมิตร.

ลักคณา คำก้อน. (2551). **การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการคิด**

แก้ปัญหาและความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับการบริหารสมองกับการจัดกิจกรรมแบบปกติ.

วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ลัดดา ประสพคำ อรรถพรณ บุตรกตัญญู และชลธิป สมานิติ. (2566). ผลของการจัดประสบการณ์

การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ที่มีต่อทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัยวัย. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

วชิราภรณ์ ศรีผา. (2554). ผลการจัดกิจกรรมทัศนศึกษาวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อพัฒนาทักษะการ

แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัย. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย).

กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วศินี อิศรเสนา ณ อยุธยา. (2547). การศึกษาความคิดสร้างสรรค์ที่ได้รับการจัดประสบการณ์

วางแผน ปฏิบัติ ทบทวน ตามแนวการสอนแบบไฮสโคปของนักเรียนชั้นเด็กเล็กโรงเรียน

สาธิต. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วารุณี มหัทธโน. (2562). การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษา

และ ความสามารถในการแสวงหาความรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2. วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด.

วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2545, มีนาคม). เทคนิคและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน

เป็นสำคัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิก.

วรรณาท รักสกุลไทย และคณะ. สอดคล้องเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบครีเอทีฟ. 2562. หน้า 1

วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง, อธิป จิตตฤกษ์ ทักษะแห่งอนาคตใหม่ การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21.

(พิมพ์ครั้งที่ 2) สำนักพิมพ์ openworlds, ตุลาคม 2556.

ศิริพร หงษ์พันธุ์. (2542). การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน.

กรุงเทพฯ.

ศิริญาญ์ เลียบคง. (2560). การบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

ศรินทร์ว รัตนานันท์. (2540). ผลการจัดประสบการณ์หน่วยเน้นวิทยาศาสตร์นอกชั้นเรียนที่มี

ต่อทักษะสังเกตของเด็กปฐมวัย. ปริญญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (การศึกษา

ปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาศรีนครินทรวิโรฒ.

สมศักดิ์ ทองสมุทร. (2558). การศึกษาการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนการสอนของครูในโรงเรียน

ประถมศึกษา เครือข่ายฉนวนนิพนธ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต3. ภาคนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2560). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560.**

กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2556). **จิตวิทยาการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541). **คู่มือการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนระดับ**

ประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: cursa ลาดพร้าว.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2563). **แนวทางการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลที่** **เหมาะสมกับผู้เรียนปฐมวัย.** กรุงเทพฯ: สกศ.,2563.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2561). **คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560**

สำหรับเด็กอายุ 3 - 6 ปี. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.

สรวยพร กุศลส่ง. (2554). **การจัดกิจกรรมแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเด็กปฐมวัย.** เพชรบูรณ์:มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.

สิรินาฏ แสงเพ็ชร. (2562). **การจัดประสบการณ์โดยใช้แหล่งเรียนรู้เป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐาน ทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย** **โรงเรียนบ้านโคกพนมดี. สาขาหลักสูตรและการสอน** **มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์.**

ลีปนันท เกตุทัต. (2541.กุมภาพันธ์). **การศึกษาคือการเรียนรู้ตลอดชีวิต.** วารสารการศึกษานอกโรงเรียน. :5-7.

สุมาลี สังข์ศรี. (2545). **การเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับประเทศไทย.** นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **แนวทางการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัย 3-6 ปี สำหรับพ่อแม่ผู้ปกครอง.** กรุงเทพมหานคร

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. **คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็ก อายุ 3-6 ปี.**กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2561). **ทักษะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง.** [ออนไลน์]. ได้จาก: <https://ops.moe.go.th>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 13 พฤศจิกายน 2565].

อาจารย์โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฝ่ายประถม. (2560). **รวมบทความสาระน่ารู้ของครูสาธิตจุฬา.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สุวิทย์ มูลคำ. (2547). กลยุทธ์...การสอนคิดแก้ปัญหา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.

สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ. (2552). **พัฒนาทักษะการคิดพิชิตการสอน**. กรุงเทพฯ :
ดวงกมล. หน้า 9.

สุดาวรรณ ระวังะญา. (2553). **ทักษะการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเน้น
เครื่องกลอย่างง่าย**. วิทยานิพนธ์ การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.

สุปราณี แก้วชุมเหล็ก. (2559). **การพัฒนาการจัดประสบการณ์การส่งเสริมความสามารถในการ
แก้ปัญหาและทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยใช้การเล่นพื้นบ้าน**. ปริญญาศุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิจัยและการประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม.

สมจิต สวธน์ไพบูลย์. (2541). **ประมวลการพัฒนาการสอนวิทยาศาสตร์**. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สุมาลี หมวดยไธสง.(2554). **ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจ
กรรมกระบวนการทางวิทยาศาสตร์นอกห้องเรียน**. ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต สาขา
การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

หทัยภัทร ไกรวรรณ และ ปัทมาวดี เล่ห์มงคล. (2560). **การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบสเต็ม
ศึกษา ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย**.วารสารศาสตร์
ปริทัศน์ ภาควิชาการศึกษา สาขาปฐมวัยศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อุรพห์ นิลโณจน์. (2558). **"ภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งวิทยาการชุมชนเพื่อการศึกษาตลอดชีวิต"**
ใน **เอกสารการสอนชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพการศึกษาหอกระบบ หน่วยที่ 9** หน้า 1-69
นนทบุรี : สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อัญชลี ไสยวรรณ. (2548). **การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนทักษะการคิดแสวงหาความรู้
สำหรับ เด็กปฐมวัย**. ปริญญานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.

Anggoro,F.K.; Dubosarsky, M.; Kabourek, S. Developing an Observation Tool to
Measure

Preschool Children's Problem-Solving Skills. Educ. Sci. 2021,11,779.

ERIC. (2021). The Terrain of Place-Based (Getting Smart) A Primer for Teacher Education in Early Childhood.

Brice-Heath, S. 1981 Toward an ethnohistory of writing in American education. Pp. 25-45 in Writ-ing: The Nature, Development and Teaching of Written Communication (Vol. 1),

M.F. Whiteman, ed. Hillsdale, NJ: Erlbaum

eroman,Cate.(2003). Feature Article: Science in The Creative Curriculum.(Online).

Available <http://www.teachingstrategies.com/pages/page.cfm?pageid=97>.

Retrieved August 23,2003.

Hill, JR, Hannafin, MJ. (2001). Teaching and Learning in Digital Environments:The Resurgence of Resource-Based Learning. ETR&D 49 , 37–52.

Bertram C.

Bruce(2008).(Online).Retrievedfrom <https://chipbruce.net/resources/inquiry-based-learning/the-inquiry-cycle/Php>. Retrieved December 10 2022

Inquiry and Research.: Kindergarten. (2003). Retrieved, December 10 2022 from

http://www.accessola.org/action/Positions/info_studies/htm/resrch-k.html.

Kuliya Tantipalajiva. (2008). Early childhood teaching styles. Bangkok:

Adison press product.

Lave, J.1988 Cognition in Practice: Mind, Mathematics, and Culture in Everyday Life.

Cambridge, MA: Cambridge University Press.Moll, L.C., and K.F. Whitmore.

1993 Vygotsky in classroom practice. Moving from individual

transmission to social transac-tion. Pp. 19-42 in Contexts for Learning, E.A.

Forman, N. Minick, and C.A. Stone, eds. New York: Oxford University Press.

Martin, David J. (2001).Constructing Early Childhood Science. The USA: Delmar.

Martinello, Maeian L.;& Cook,Gillian E.(1994). Interdisciplinary Inquiry in Teaching and Learning. New York : Macmillan College.

Martinello, M.L.; & Cook,Gillian E. (1994). Interdisciplinary Inquiry in Teaching and learning. New York: Macmillan College.

Nichols OI, Vaughn BE, Coppola G, Shin N, Monteiro L, Krzysik L. Relations ween preschooler social competence and coping tactics during resource-based confli Development. 2020;00:1-20.

Rogoff, B.1990 Apprenticeship in Thinking: Cognitive Development in Social Context.

New York: Oxford University Press. Heroman,Cate.(2003). Feature Article:

Science in The Creative Curriculum.(Online)

Available <http://www.teachingstrategies.com/pages/page.cfm? pageid=97>.

Retrieved August 23,2003.

Saskatchewan Resource Based Learning Centre. (2000). Overview Resource-Based Learning (Online). Available from :

<http://www.sasked.gov.sk.ca/currinst/iru/rblmain/html> (2000, May 14).

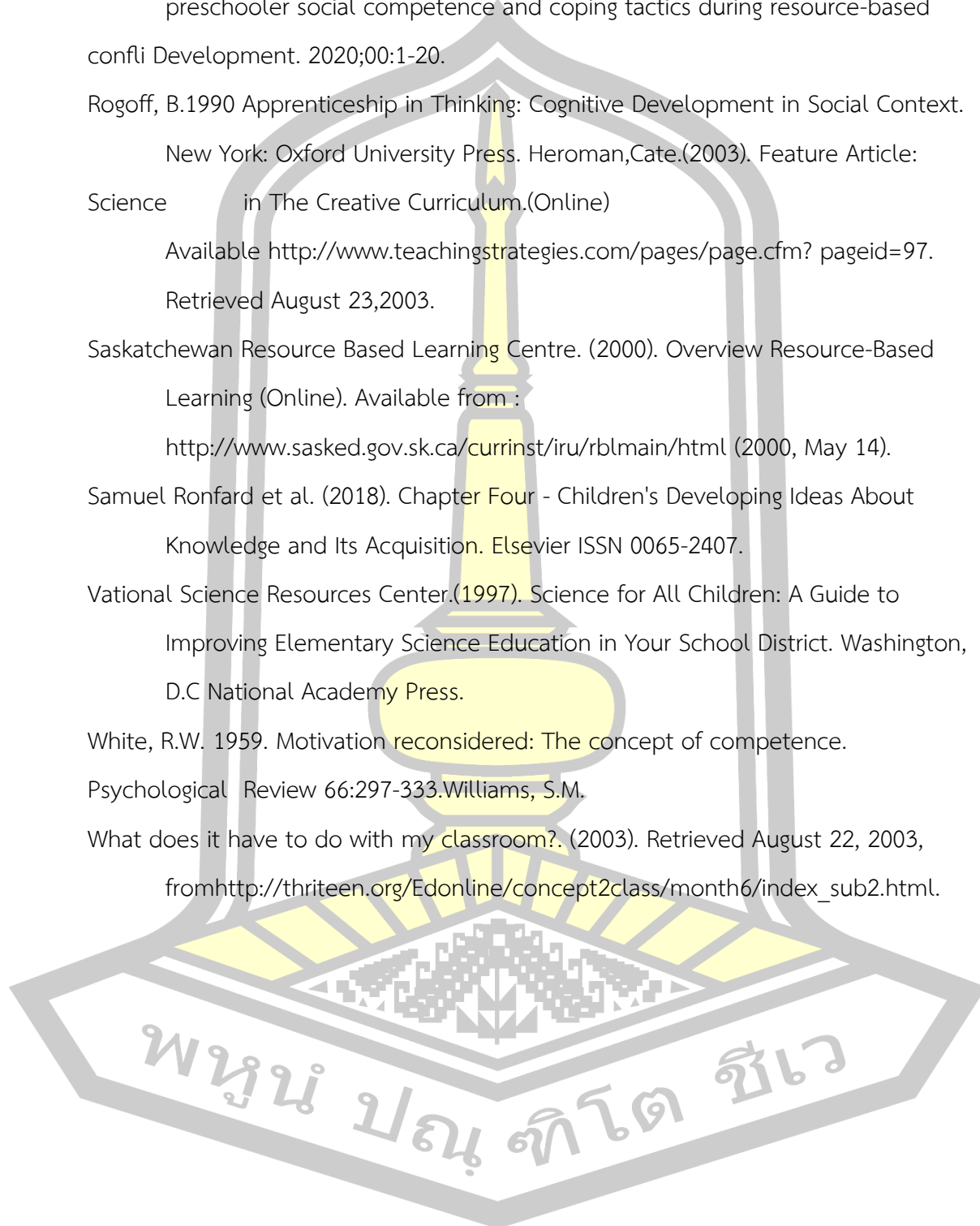
Samuel Ronfard et al. (2018). Chapter Four - Children's Developing Ideas About Knowledge and Its Acquisition. Elsevier ISSN 0065-2407.

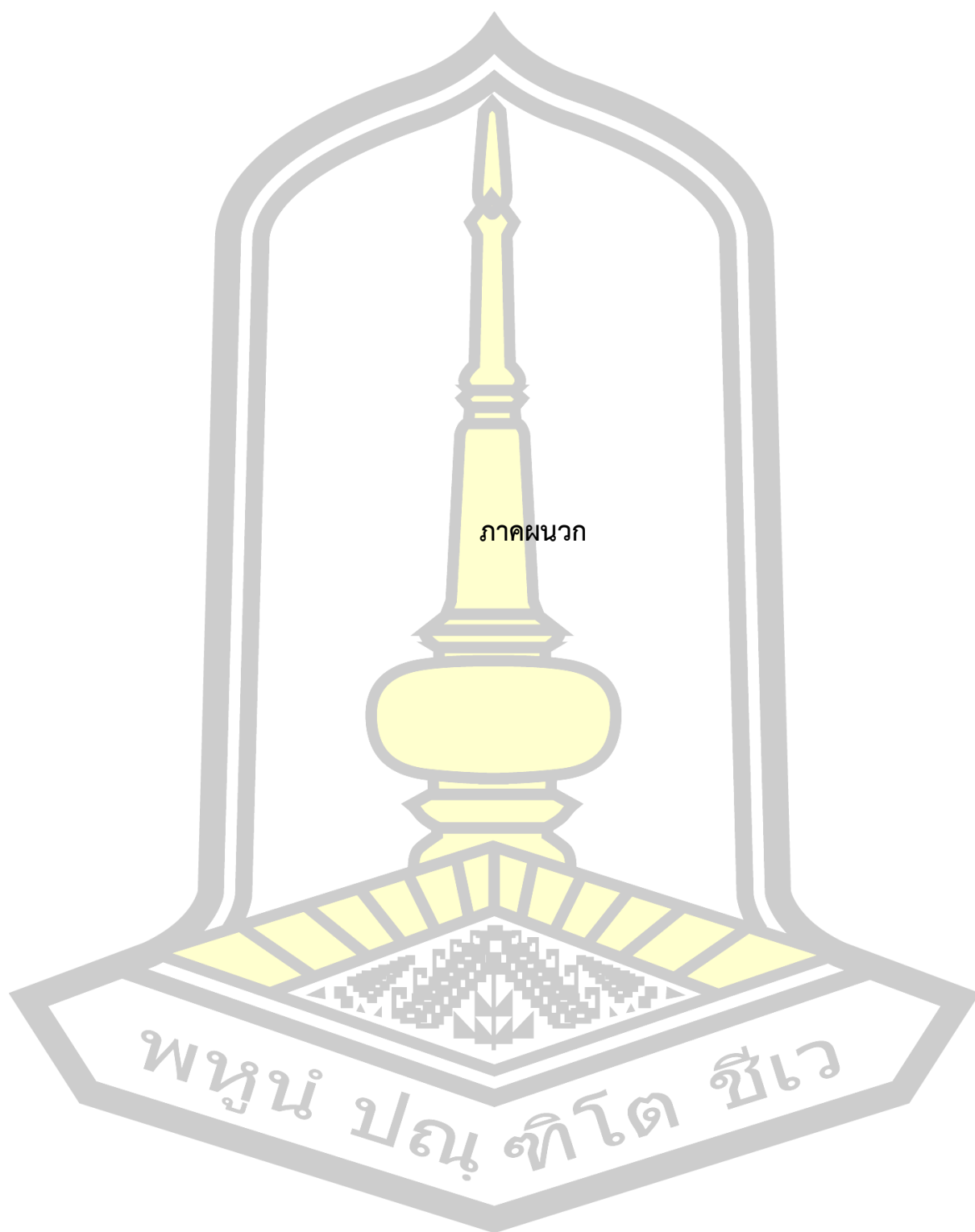
National Science Resources Center.(1997). Science for All Children: A Guide to Improving Elementary Science Education in Your School District. Washington, D.C National Academy Press.

White, R.W. 1959. Motivation reconsidered: The concept of competence.

Psychological Review 66:297-333.Williams, S.M.

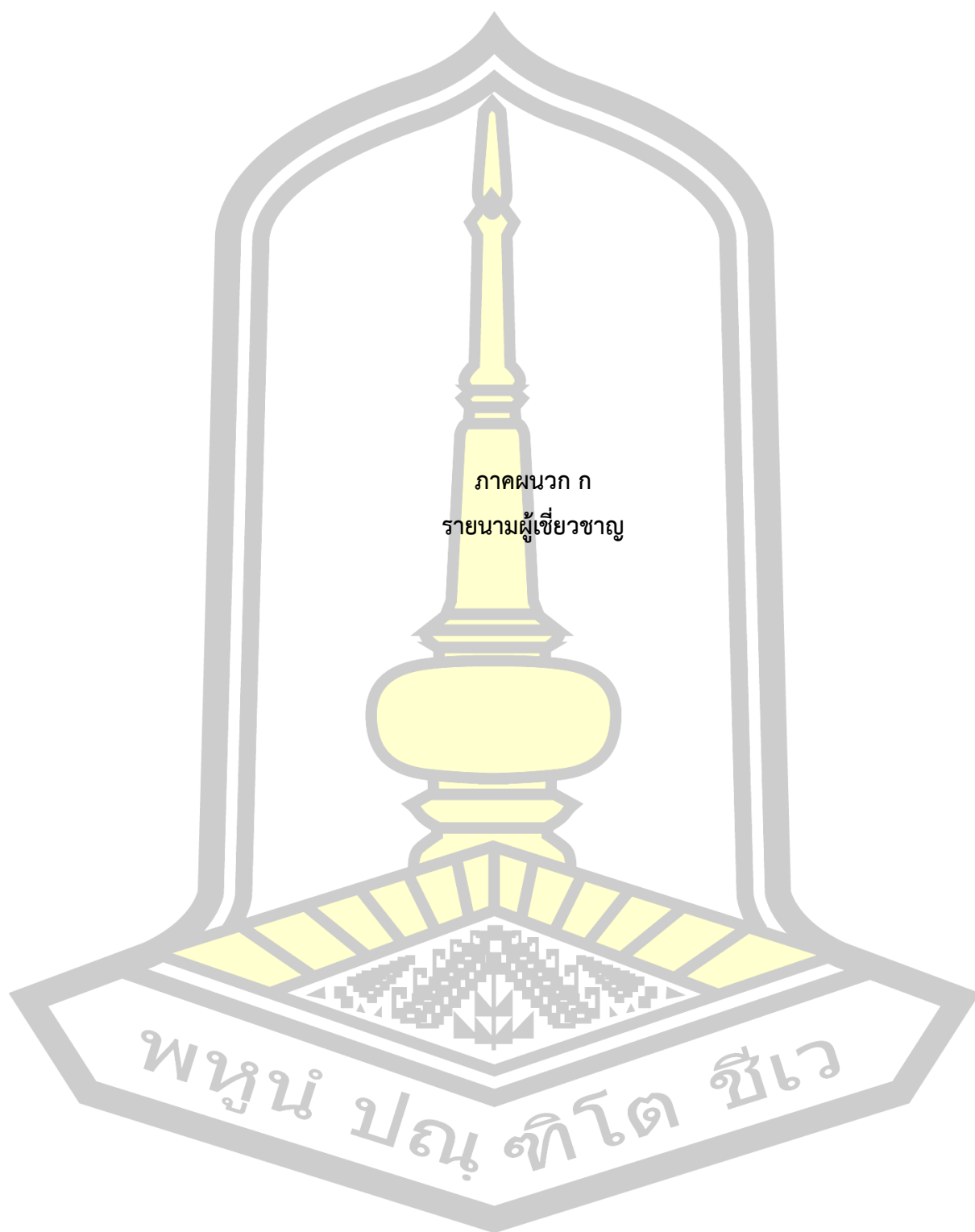
What does it have to do with my classroom?. (2003). Retrieved August 22, 2003, from http://thirteen.org/Edonline/concept2class/month6/index_sub2.html.

ภาคผนวก

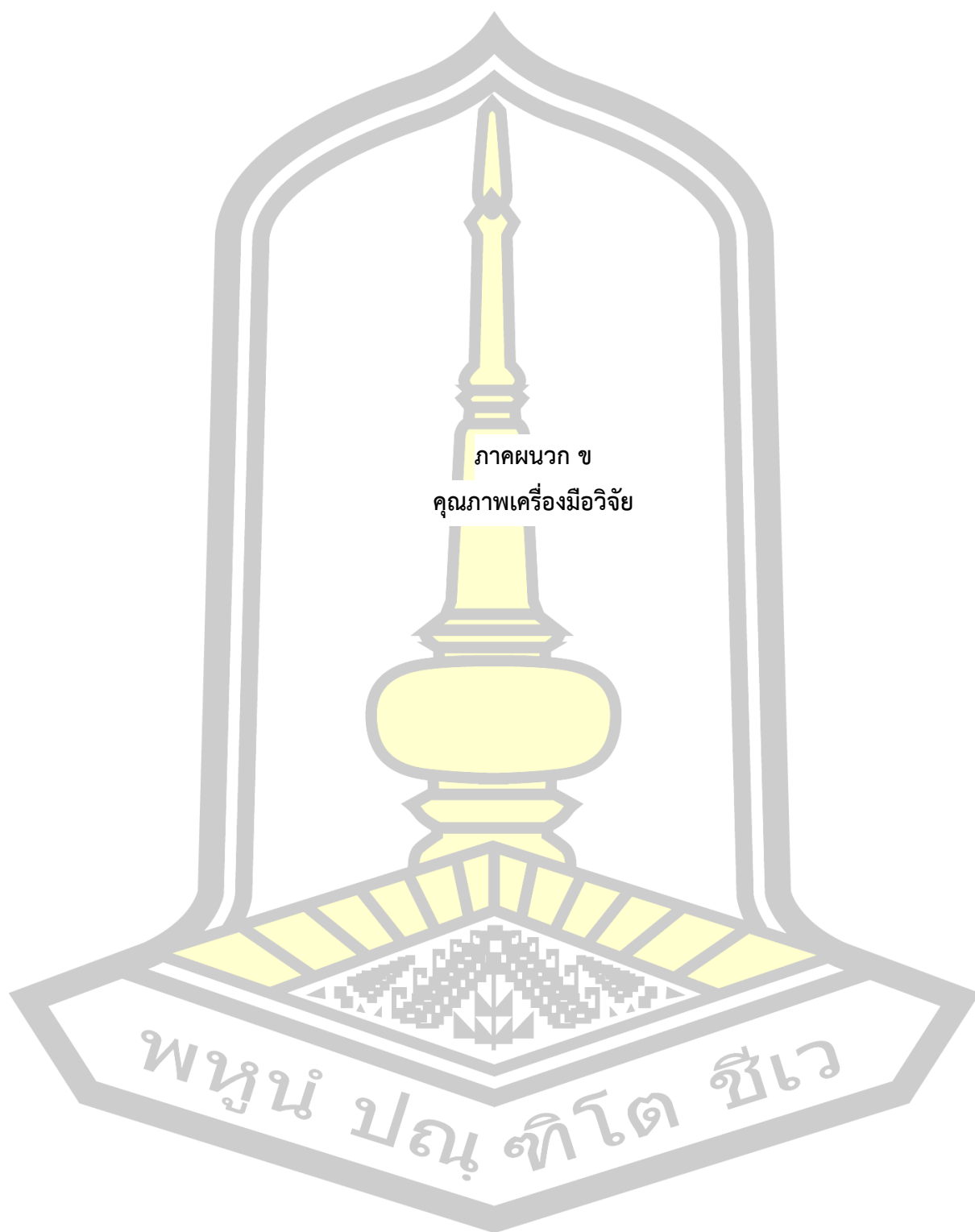
พูนํ ปณํ ทิโต ชีเว

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตรา ชนะกุล ภาควิชาหลักสูตรและการสอนคณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราภรณ์ พจนารีย์วงศ์ ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว
คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีกัญญ์สสรณ์ รังสีบรรกุล อาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิณา ประชากุล ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
5. ดร.วริย์นันท์ สิริกรกาญจนา ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนวัชรพล
กรุงเทพมหานคร

**แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดประสบการณ์พัฒนาความสามารถในการ
แสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยเน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน โดยผู้เชี่ยวชาญ**

คำชี้แจง แบบประเมินฉบับนี้ เพื่อประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดประสบการณ์พัฒนา
ความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยเน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
หน่วยที่ 1 แปลงนา						
1. จุดประสงค์ถูกต้องตาม หลักการเขียนแผนการจัด ประสบการณ์						
2. จุดประสงค์สอดคล้องกับ กิจกรรมการเรียนรู้						
3. เนื้อหาถูกต้องตามหลัก วิชาการ และทันสมัย						
4. กิจกรรมการเรียนรู้มี ระยะเวลาเหมาะสมกับเนื้อหา						
5. กิจกรรมการเรียนรู้กระตุ้นให้ ผู้เรียนคิด ทำ และแสดงออก						
6. สื่อการเรียนรู้สอดคล้องกับ จุดประสงค์และเนื้อหา						
7. สื่อการเรียนรู้ให้สาระการ เรียนรู้ที่ถูกต้อง มีคุณค่าทาง วิชาการ						
8. สื่อการเรียนรู้ใช้ภาษาที่ เหมาะสมกับผู้เรียน						
9. การวัดและประเมินผล ครอบคลุมความสามารถในการ แสวงหาความรู้						
10. ใช้วิธีการวัดและประเมินผล หลากหลายวิธี						

ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดประสบการณ์พัฒนาความสามารถใน
การแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยเน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน

ข้อ	รายการ	หน่วยที่ 1			หน่วยที่ 2		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	จุดประสงค์ถูกต้องตามหลักการเขียนแผนการจัดประสบการณ์	4.40	0.55	มาก	4.40	0.55	มาก
2	จุดประสงค์สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.60	0.55	มาก	4.60	0.55	มากที่สุด
3	เนื้อหาถูกต้องตามหลักวิชาการ และทันสมัย	4.20	1.10	มาก	4.20	1.10	มาก
4	กิจกรรมการเรียนรู้มีระยะเวลาเหมาะสมกับเนื้อหา	3.80	0.84	ปานกลาง	4.00	0.71	มาก
5	กิจกรรมการเรียนรู้กระตุ้นให้ผู้เรียนคิด ทำ และแสดงออก	4.00	0.71	มาก	4.00	0.71	มาก
6	. สื่อการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา	4.00	0.71	มาก	3.60	0.55	ปานกลาง
7	สื่อการเรียนรู้ให้สาระการเรียนรู้ที่ถูกต้อง มีคุณค่าทางวิชาการ	4.20	0.45	มาก	3.80	0.45	ปานกลาง
8	สื่อการเรียนรู้ใช้ภาษาที่เหมาะสมกับผู้เรียน	4.20	0.84	มาก	4.20	0.84	มาก
9	การวัดและประเมินผลครอบคลุมความสามารถในการแสวงหาความรู้	4.20	0.45	มาก	4.20	0.45	มาก
10	ใช้วิธีการวัดและประเมินผลหลากหลายวิธี	3.40	1.14	น้อย	3.60	1.14	ปานกลาง
รวม		3.68	0.80	มาก	4.06	0.79	มาก

ข้อ	รายการ	หน่วยที่ 3			หน่วยที่ 4		
		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1	จุดประสงค์ถูกต้องตามหลักการเขียนแผนการจัดประสบการณ์	4.40	0.55	มาก	4.40	0.55	มาก
2	จุดประสงค์สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.60	0.55	มากที่สุด	4.40	0.89	มาก
3	เนื้อหาถูกต้องตามหลักวิชาการ และทันสมัย	4.20	1.10	มาก	4.20	1.10	มาก
4	กิจกรรมการเรียนรู้มีระยะเวลาเหมาะสมกับเนื้อหา	4.00	1.00	มาก	4.00	0.71	มาก
5	กิจกรรมการเรียนรู้กระตุ้นให้ผู้เรียนคิด ทำ และแสดงออก	4.00	1.00	มาก	4.40	0.55	มาก
6	. สื่อการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา	4.00	1.00	มาก	4.20	0.84	มาก
7	สื่อการเรียนรู้ให้สาระการเรียนรู้ที่ถูกต้อง มีคุณค่าทางวิชาการ	4.00	0.71	มาก	4.20	0.45	มาก
8	สื่อการเรียนรู้ใช้ภาษาที่เหมาะสมกับผู้เรียน	4.20	0.84	มาก	4.20	0.84	มาก
9	การวัดและประเมินผลครอบคลุมความสามารถในการแสวงหาความรู้	4.00	0.71	มาก	3.80	0.45	ปานกลาง
10	ใช้วิธีการวัดและประเมินผลหลากหลายวิธี	3.80	1.10	ปานกลาง	3.40	0.89	ปานกลาง
รวม		4.12	0.81	มาก	4.12	0.78	มาก

ข้อ	รายการ	หน่วยที่ 5			หน่วยที่ 6		
		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1	จุดประสงค์ถูกต้องตามหลักการเขียนแผนการจัดประสบการณ์	4.40	0.55	มาก	4.40	0.55	มาก
2	จุดประสงค์สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.40	0.89	มาก	4.60	0.55	มากที่สุด
3	เนื้อหาถูกต้องตามหลักวิชาการ และทันสมัย	4.20	1.10	มาก	4.20	1.10	มาก
4	กิจกรรมการเรียนรู้มีระยะเวลาเหมาะสมกับเนื้อหา	4.00	0.71	มาก	4.00	0.71	มาก
5	กิจกรรมการเรียนรู้กระตุ้นให้ผู้เรียนคิด ทำ และแสดงออก	4.40	0.55	มาก	4.00	0.71	มาก
6	. สื่อการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา	4.20	0.84	มาก	4.00	0.71	มาก
7	สื่อการเรียนรู้ให้สาระการเรียนรู้ที่ถูกต้อง มีคุณค่าทางวิชาการ	4.40	0.55	มาก	4.20	0.45	มาก
8	สื่อการเรียนรู้ใช้ภาษาที่เหมาะสมกับผู้เรียน	4.20	0.84	มาก	4.00	0.71	มาก
9	การวัดและประเมินผลครอบคลุมความสามารถในการแสวงหาความรู้	3.80	0.45	ปานกลาง	4.00	0.00	มาก
10	ใช้วิธีการวัดและประเมินผลหลากหลายวิธี	3.40	1.14	ปานกลาง	3.20	0.84	ปานกลาง
รวม		4.14	0.84	มาก	4.06	0.70	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมทุกแผน		4.03	0.65	ระดับความเหมาะสมมาก			

สรุป แผนการจัดประสบการณ์พัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยเน้นแหล่ง

เรียนรู้เป็นฐานมีค่าเฉลี่ยรวมทุกแผนเท่ากับ 4.03

ข้อ	รายการประเมิน	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
6.	สถานการณ์ที่ 6 แฉกมะเขือ ครูนำมะเขือมาตัดยาวตามยาวครึ่งหนึ่งเป็นรูปวงกลมให้นักเรียนสังเกตและตั้งคำถามขึ้น จุดประสงค์ 1. เด็กสังเกตลักษณะของมะเขืออย่างใกล้ชิด (ด้านการสังเกต) 2. เด็กใช้คำถามเกี่ยวกับลักษณะของมะเขืออย่างละเอียด (ด้านการตั้งคำถาม) 3. เด็ก ๆ คิดว่าสีผิวของมะเขือมีสีอะไรบ้างที่พบในธรรมชาติเพราะอะไร (ด้านการเชื่อมโยง) 4. เด็กสังเกตสีผิวของมะเขือที่เปลี่ยนแปลง (ด้านการเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน) วัสดุอุปกรณ์ 1. รูปถ่ายการของมะเขืออย่างละเอียด เกณฑ์การให้คะแนน 3 หมายถึง เด็กปฏิบัติตามได้ทั้งหมด 2 หมายถึง เด็กปฏิบัติตามได้บางส่วน 1 หมายถึง เด็กปฏิบัติตามไม่ได้				
7.	สถานการณ์ที่ 7 มะเขือเทศ ครูนำมะเขือเทศ 3 สี มาให้นักเรียนสังเกต และตั้งคำถาม และให้นักเรียนตอบ และให้นักเรียนวาดภาพ จุดประสงค์ 1. เด็กสังเกตสีผิวของมะเขือเทศอย่างใกล้ชิดและเชื่อมโยงกับสีผิวของมะเขือเทศ (ด้านการสังเกต) 2. เด็กใช้คำถามเกี่ยวกับสีผิวของมะเขือเทศ (ด้านการตั้งคำถาม) 3. เด็ก ๆ ใช้คำพูดเชื่อมโยงกับสีผิวของมะเขือเทศและสีผิวของมะเขือเทศ (ด้านการเชื่อมโยง) 4. ครูถามเกี่ยวกับสีผิวของมะเขือเทศที่เปลี่ยนไป (ด้านการเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน) วัสดุอุปกรณ์ 1. ภาพของมะเขือเทศ เกณฑ์การให้คะแนน 3 หมายถึง เด็กปฏิบัติตามได้ทั้งหมด 2 หมายถึง เด็กปฏิบัติตามได้บางส่วน 1 หมายถึง เด็กปฏิบัติตามไม่ได้				
8.	สถานการณ์ที่ 8 กุ้งแชบ๊วย ครูนำกุ้งแชบ๊วย มาให้นักเรียนสังเกต และตั้งคำถาม และให้นักเรียนวาดภาพ จุดประสงค์ 1. เด็กสังเกตสีผิวของกุ้งแชบ๊วยอย่างใกล้ชิด (ด้านการสังเกต) 2. เด็กใช้คำถามเกี่ยวกับสีผิวของกุ้งแชบ๊วย (ด้านการตั้งคำถาม) 3. เด็ก ๆ คิดว่าสีผิวของกุ้งแชบ๊วยมีสีอะไรบ้างที่พบในธรรมชาติเพราะอะไร (ด้านการเชื่อมโยง) 4. เด็กสังเกตสีผิวของกุ้งแชบ๊วยที่เปลี่ยนแปลง (ด้านการเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน) วัสดุอุปกรณ์ 1. กุ้งแชบ๊วย เกณฑ์การให้คะแนน 3 หมายถึง เด็กปฏิบัติตามได้ทั้งหมด 2 หมายถึง เด็กปฏิบัติตามได้บางส่วน 1 หมายถึง เด็กปฏิบัติตามไม่ได้				

ข้อ	รายการประเมิน	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
9.	สถานการณ์ที่ 9 ทอดลิ้น ครูนำหลอดกาแฟลิ้นมาให้นักเรียนและเด็กสังเกตพร้อมทั้งอธิบายการทำกิจกรรมทอดลิ้นให้นักฟัง และแนะนำอุปกรณ์ให้นักใช้ จุดประสงค์ 1. เด็กสังเกตหลอดลิ้นมีสีอะไรบ้าง (ด้านการสังเกต) 2. เด็กสังเกตลิ้นมีสีอะไรบ้าง (ด้านการสังเกต) 3. เด็ก ๆ คิดว่าหลอดลิ้นมีสีอะไรบ้าง และหลอดลิ้นมีสีอะไรบ้าง (ด้านการสังเกต) 4. เด็กสังเกตลิ้นมีสีอะไรบ้าง และหลอดลิ้นมีสีอะไรบ้าง (ด้านการสังเกต) คำตอบ วัสดุอุปกรณ์ 1. หลอดลิ้น ไม้ ทอดลิ้น เกณฑ์การให้คะแนน 3 หมายถึง เด็กปฏิบัติได้ดีทั้งหมด 2 หมายถึง เด็กปฏิบัติได้โดยครูช่วยเหลือ 1 หมายถึง เด็กปฏิบัติไม่ได้				

ลงชื่อ

.....

(.....)

พูน ปณ จิต ชีเว

ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3	0	0	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
4	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
5	0	1	1	1	0	3	0.60	ใช้ได้
6	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
7	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
8	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
9	1	0	1	1	0	3	0.60	ใช้ได้
รวม	7	6	8	9	7	37	7.40	
ค่าเฉลี่ย	0.78	0.67	0.89	1.00	0.78	4.11	0.82	

สรุป ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินมีค่าเท่ากับ 0.82

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

$$\frac{4.11}{5} = 0.82$$

พูน ปณ ทิโต ชีเว

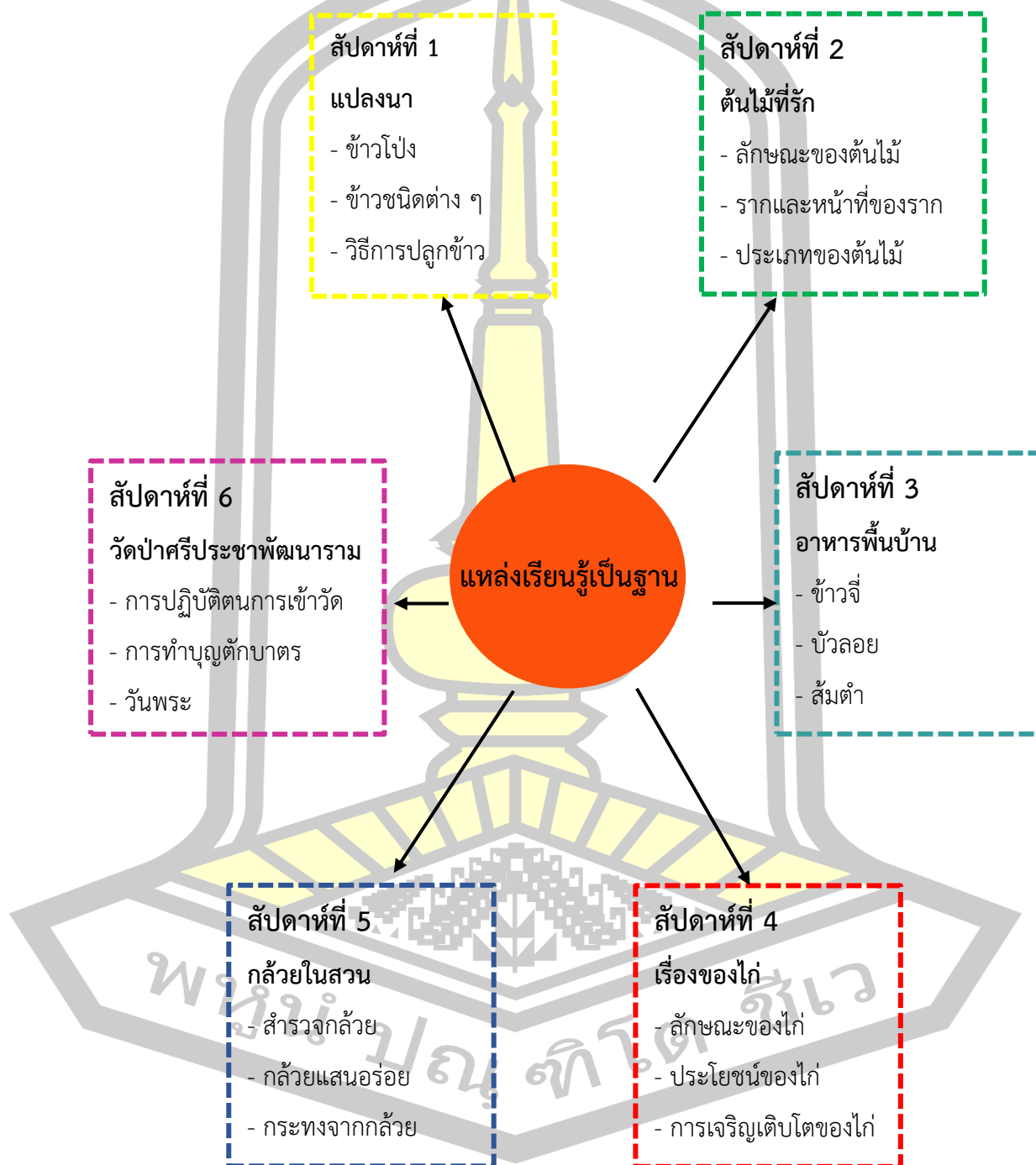
ภาคผนวก ค

ตัวอย่างแผนการจัดประสบการณ์พัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยเน้น

แหล่งเรียนรู้เป็นฐาน

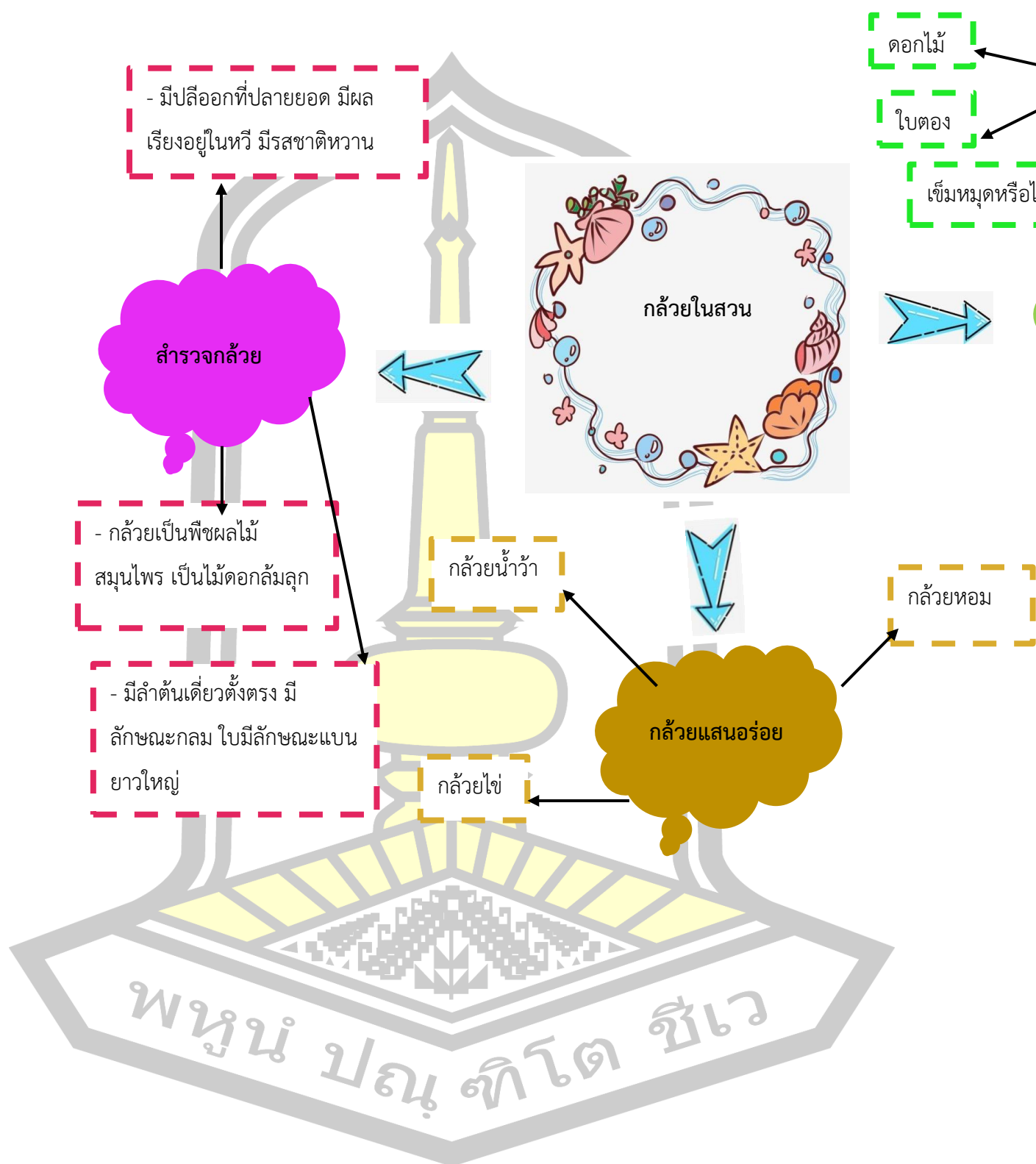
แผนการจัดประสบการณ์พัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย

เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน

แผนการจัดประสบการณ์พัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย
 เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน สัปดาห์ที่ 5 หน่วย กล้วยในสวน สาระการเรียนรู้ : ธรรมชาติ
 รอบตัว ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ชั้นอนุบาลปีที่ 3

แผนการจัดประสบการณ์พัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย

เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน

วัน จันทร์ ที่ 18 เดือน ธันวาคม พ.ศ.2566 เวลา 10.00 - 10.40 น.

สัปดาห์ที่ 5 หน่วยการเรียนรู้ (สาระการเรียนรู้) กล้วยในสวน เรื่อง สัรวจกล้วย

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ชั้นอนุบาลปีที่ 3

สาระสำคัญ

กล้วย เป็นพืชผลไม้สมุนไพร เป็นไม้ดอกล้มลุก มีลำต้นเดี่ยวตั้งตรง มีลักษณะกลม ใบมีลักษณะแบนยาวใหญ่ จะมีปลีออกที่ปลายยอด มีผลเรียงอยู่ในหวี มีรสชาติหวานหอม

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้/สภาพที่พึงประสงค์

ม.ฐ. 10 ตบช.10.1

10.1.1 บอกลักษณะ ส่วนประกอบการเปลี่ยนแปลงหรือความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆจากการสังเกต โดยการใช้ประสาทสัมผัส

ม.ฐ. 10 ตบช.10.2

10.2.1 ระบุสาเหตุหรือผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์ หรือการกระทำด้วยตนเอง

10.2.2 คาดคะเนสิ่งที่อาจเกิดขึ้น และมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล

ม.ฐ. 12 ตบช.12.1

12.1.2 กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ

12.2.1 ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ โดยใช้วิธีการที่หลากหลายด้วยตนเอง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. เพื่อให้เด็กสามารถสังเกตสัรวจกล้วยได้
2. เพื่อให้เด็กสามารถสนทนาแสดงความคิดเห็นตั้งคำถามของกล้วยได้
3. เพื่อให้เด็กสามารถเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับการสัรวจกล้วยได้
4. เพื่อให้เด็กสามารถลงมือปฏิบัติสัรวจกล้วยได้
5. เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้แหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน

ประสบการณ์สำคัญ

- การเคลื่อนไหวอยู่กับที่
- การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง

- การเล่นหรือทำงานร่วมกับกลุ่มเพื่อน
- การพูดแสดงความคิดเห็นความรู้สึกและความต้องการ
- การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ
- การสังเกตลักษณะส่วนประกอบการเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้

ประสาทสัมผัสอย่างเหมาะสม

- การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ
- การสำรวจสิ่งต่าง ๆ และแหล่งเรียนรู้รอบตัว
- การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ
- การสืบเสาะความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ
- การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะหาความรู้ในรูปแบบ

ต่าง ๆ และแผนภูมิอย่างง่าย

สาระการเรียนรู้

1. สำรวจกล้วย

กิจกรรม เวลา 40 นาที

ขั้นนำ เวลา 5 นาที

1. ครูร้องเพลงทะเลแสนงามเด็กทำท่าประกอบไปพร้อมครู
2. ครูนากล่องปริศนามาให้เด็กดูในกล่องมีส่วนประกอบของกล้วย ได้แก่ ผล ใบ ปลี และให้เด็กต่อแถวออกมาสัมผัสในกล่องปริศนาให้เด็กช่วยกันทายว่าในกล่องคือผลไม้อะไร

ขั้นสอน เวลา 30 นาที

1. ครูเฉลยสิ่งของในกล่องปริศนาให้เด็กสังเกตว่ามีอะไรที่เด็กรู้จักบ้าง
2. ครูพาเด็กลงพื้นที่ไปสำรวจต้นกล้วยในชุมชนและเชิญผู้ปกครองมาให้ความรู้เกี่ยวกับกล้วย เปิดโอกาสให้เด็ก ๆ ได้สำรวจและสังเกตต้นกล้วย (ด้านการสังเกต)
3. ครูกระตุ้นให้เด็ก ๆ ตั้งคำถามและร่วมกันหาคำตอบ เกี่ยวกับสิ่งที่อยากรู้เพิ่มเติมจากต้นกล้วยเด็กร่วมกันตั้งคำถามที่สงสัยเกี่ยวกับต้นกล้วย (ตั้งคำถาม)
 - กล้วยมีกี่ชนิด? ชนิดไหนบ้างที่เห็นอยู่ในแปลงปลูก
 - ลักษณะของต้นกล้วยเป็นอย่างไร ใบ ลำต้น หน่อ หรือส่วนอื่นๆ มีลักษณะแตกต่างกันอย่างไร
 - ดอกกล้วยมีลักษณะอย่างไร สี สัน กลิ่น รูปร่าง
 - ผลกล้วยแต่ละชนิดมีลักษณะอย่างไร

- กล้วยมีประโยชน์อะไรบ้าง เราสามารถนำส่วนต่างๆ ของกล้วยมาใช้ประโยชน์ได้อย่างไร
- กล้วยมีการปลูกและดูแลรักษาอย่างไรบ้าง

4. ครูให้อาสาสมัครออกมาเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับต้นกล้วยที่เคยเจอและ ให้เด็กร่วมกัน วาดลักษณะของต้นกล้วย และครุฑามเด็ก ๆ สังเกตเห็นอะไรบ้างจากต้นกล้วย ใบ ลำต้น ผล หรือส่วน อื่นๆ คุณ่าสนใจอย่างไร (เชื่อมโยงข้อมูล)

5. ครูใช้คำถามว่าเราสามารถนำส่วนประกอบของกล้วยส่วนใดบ้างมาใช้ประโยชน์ เด็กค้นหา คำตอบโดยการสนทนาโต้ตอบ ได้แก่ การทำเป็นของเล่นพื้นบ้าน(ก้านกล้วย) และสอบถามผู้ปกครอง เพิ่มเติมและช่วยกันตอบคำถามร่วมกัน (ลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ)

ขั้นสรุป เวลา 5 นาที

1. ครูกับเด็กร่วมกันสรุปลักษณะของต้นกล้วย

สื่อการเรียนรู้

1. ต้นกล้วย
2. ใบงานระบายสีตกแต่งรูปกล้วยตัดทำเป็นที่คอบผมออกสำรวจกล้วย

แหล่งการเรียนรู้

1. ผู้ปกครอง

การประเมินผล

1. สังเกตการดูสำรวจกล้วย
2. สังเกตการสนทนาแสดงความคิดเห็นตั้งคำถามของกล้วย
3. สังเกตการเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับการสำรวจกล้วย
4. สังเกตการลงมือปฏิบัติสำรวจกล้วย
5. สังเกตการเรียนรู้แหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน

พูน ปณ จิต ชีเว

แผนการจัดประสบการณ์พัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน

วัน อังคาร ที่ 19 เดือน ธันวาคม พ.ศ.2566 เวลา 10.00 - 10.40 น.
สัปดาห์ที่ 5 หน่วยการเรียนรู้ (สาระการเรียนรู้) กล้วยในสวน เรื่อง กล้วยแสนอร่อย

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ชั้นอนุบาลปีที่ 3

สาระสำคัญ

กล้วยในชุมชนที่นิยมปลูกมีดังนี้ กล้วยน้ำว้า กล้วยไข่ กล้วยเล็บมือนาง
มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้/สภาพที่พึงประสงค์

ม.ฐ. 10 ตบข.10.1

10.1.1 บอกลักษณะ ส่วนประกอบการเปลี่ยนแปลงหรือความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ จากการสังเกต โดยการใช้ประสาทสัมผัส

ม.ฐ. 10 ตบข.10.2

10.2.1 ระบุสาเหตุหรือผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์ หรือการกระทำด้วยตนเอง

ม.ฐ. 12 ตบข.12.1

12.1.2 กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ

12.2.1 ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ โดยใช้วิธีการที่หลากหลายด้วยตนเอง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. เพื่อให้เด็กสามารถเชื่อมโยงบอกประเภทของกล้วยได้
2. เพื่อให้เด็กสามารถลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบประเภทของกล้วยได้
3. เพื่อให้เด็กสามารถสังเกตสัมผัสดูประเภทของกล้วย
4. เพื่อให้เด็กสามารถตั้งคำถามเกี่ยวกับประเภทของกล้วยได้

ประสบการณ์สำคัญ

- การเล่นหรือทำงานร่วมกับกลุ่มเพื่อน
- การสังเกตลักษณะส่วนประกอบการเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ประสาทสัมผัสอย่างเหมาะสม
- การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ

- การสำรวจสิ่งต่าง ๆ และแหล่งเรียนรู้รอบตัว
- การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ
- การสืบเสาะความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ
- การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะหาความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ และแผนภูมิอย่างง่าย

สาระการเรียนรู้

1. กล้วยแสนอร่อย

กิจกรรม เวลา 40 นาที

ขั้นนำ เวลา 5 นาที

1. ครูพาเด็ก ๆ ออกสำรวจเมื่อวานแปลงปลูกกล้วยในชุมชน ให้เด็กได้สังเกตลักษณะของต้นกล้วย ใบ ลำต้น ผล และให้เด็ก ๆ เก็บกล้วยจากสวนของชาวบ้าน แล้วนำมาชั่ง นับจำนวน จัดกลุ่มแยกประเภท และสัมผัสด้วยประสาทสัมผัสต่าง ๆ เปรียบเทียบความแตกต่างของแต่ละสายพันธุ์นำกล้วยทั้ง 3 ประเภทของจริงใส่ในกล่องปริศนาให้เด็กต่อแถวออกมาสัมผัส และารู้สึกถึงความแตกต่างขนาดของกล้วย

2. เมื่อครบทุกคนครูให้เด็กบอกถึงความรู้สึกว่าเด็กคิดว่าในกล้วยคือกล้วยชนิดใดบ้าง เด็กร่วมกันแสดงความคิดเห็น

ขั้นสอน เวลา 30 นาที

1. ครูเปิดกล่องปริศนาออกมาเฉลยว่าในกล่องมีกล้วยชนิดใดบ้าง และเด็กร่วมกันสังเกตผลของกล้วยแต่ละประเภทที่ครูเตรียมมา (ด้านการสังเกต)

2. ครูเชิญเชิญประชาชนชาวบ้านหรือผู้มีประสบการณ์ในการปลูกกล้วยมาเล่าเรื่องราว แนวทางการดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว และการนำกล้วยมาแปรรูป และเด็กร่วมกันตั้งคำถามเกี่ยวกับประเภทของกล้วยที่เด็กสงสัย (ตั้งคำถาม)

- ทำไมกล้วยแต่ละชนิดมีรูปร่างและสีผิวแตกต่างกัน
- กล้วยไม่มีรสชาติอย่างไร แตกต่างจากกล้วยน้ำว้าและกล้วยหอมอย่างไร
- เราสามารถกินกล้วยเหล่านี้ได้ทั้งเปลือกมั้ย
- เมื่อกล้วยสุกแล้วจะมีสีอะไร
- ทำไมกล้วยบางชนิดมีกลิ่นหอม บางชนิดไม่มีกลิ่น
- กล้วยเหล่านี้มาจากต้นกล้วยที่เหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร

3. ครูให้เด็กออกมาชิมรสชาติของกล้วยแต่ละประเภทและให้เด็กบอกถึงรสชาติ ความแตกต่างของกล้วยแต่ละประเภทที่ได้ชิม (ก่อนชิมครูจะสอบถามเด็กทุกคนก่อนว่าใครสามารถชิมกล้วยได้หรือไม่ได้หรือใครแพ้กล้วย) (เชื่อมโยงข้อมูล)

4. เด็กลงมือค้นหาคำตอบเกี่ยวกับประเภทของกล้วยโดยการสอบถามความรู้จากผู้ปกครอง ที่มาให้ความรู้เพิ่มเติม เรียนรู้จากสิ่งที่ใกล้ตัวเด็กและในชุมชน จะทำให้เด็กเข้าใจได้ง่ายและเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายมากขึ้น ควบคู่ไปกับการส่งเสริมความผูกพันกับท้องถิ่นและภูมิปัญญาชาวบ้าน (ลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ)

ขั้นสรุป เวลา 5 นาที

1. ครูกับเด็กร่วมกันสรุปประเภทของกล้วย ทบทวนความรู้สำคัญที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับกล้วย และสรุปองค์ความรู้โดยใช้แผนผังความคิด แผนภูมิ ภาพประกอบ เพื่อช่วยให้เด็กๆ จดจำได้ง่ายขึ้น

- ขนาดของกล้วยทั้ง 3 ประเภท
- รสชาติของกล้วยทั้ง 3 ประเภท
- ผิวสัมผัสของกล้วยทั้ง 3 ประเภท
- ชนิดของกล้วยที่พบในท้องถิ่น เช่น กล้วยไข่ กล้วยน้ำว้า กล้วยหอม
- ลักษณะเด่นของแต่ละชนิด ทั้งรูปร่าง สี กลิ่น รสชาติ

สื่อการเรียนรู้

1. กล้วย 3 ประเภท ได้แก่ กล้วยน้ำว้า กล้วยไข่ กล้วยหอม
2. เลือกผลกล้วย ได้แก่ กล้วยหอม กล้วยไข่ กล้วยน้ำว้า พร้อมตกแต่งผลกล้วยตาม

จินตนาการ

แหล่งการเรียนรู้

1. ผู้ปกครอง

การประเมินผล

1. สังเกตการเชื่อมโยงบอกประเภทของกล้วย
2. สังเกตการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบประเภทของกล้วย
3. สังเกตการสัมผัสดูประเภทของกล้วย
4. สังเกตการตั้งคำถามเกี่ยวกับประเภทของกล้วย

แผนการจัดประสบการณ์พัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย
เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน

วัน พุธ ที่ 20 เดือน ธันวาคม พ.ศ.2566 เวลา 10.00 - 10.40 น.

สัปดาห์ที่ 5 หน่วยการเรียนรู้ (สาระการเรียนรู้) กล้วยในสวน เรื่อง กระถางจากต้นกล้วย
 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ชั้นอนุบาลปีที่ 3

สาระสำคัญ

กระถาง การทำกระถางอย่างง่ายคือเตรียมวัสดุที่จำเป็นในการทำกระถาง ได้แก่ ใบตอง ดอกไม้
 เข็มหมุดหรือไม้ และลำต้นกล้วยตัดแล้ว นำใบตองเช็ดและพับและเสียบเป็นวงตกแต่งให้สวยงาม
มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้/สภาพที่พึงประสงค์

ม.ฐ. 10 ตบช.10.1

10.1.1 บอกลักษณะ ส่วนประกอบการเปลี่ยนแปลงหรือความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆจากการ
 สังเกต โดยการใช้ประสาทสัมผัส

ม.ฐ. 10 ตบช.10.2

10.2.1 ระบุสาเหตุหรือผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์ หรือการกระทำด้วยตนเอง

10.2.2 คาดคะเนสิ่งที่อาจเกิดขึ้น และมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล

ม.ฐ. 12 ตบช.12.1

12.1.2 กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ

12.2.1 ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ โดยใช้วิธีการที่หลากหลายด้วยตนเอง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. เพื่อให้เด็กสามารถสังเกตและบอกการทำการทำกระถางได้
2. เพื่อให้เด็กสามารถลงมือปฏิบัติทำการทำกระถางได้
3. เพื่อให้เด็กสามารถตั้งคำถามการทำการทำกระถางได้
4. เพื่อให้เด็กสามารถเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับการทำการทำกระถางได้
5. เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้แหล่งเรียนรู้ในห้องเรียน

ประสบการณ์สำคัญ

- การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ
- การสังเกตลักษณะส่วนประกอบการเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้

ประสาทสัมผัสอย่างเหมาะสม

- การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ
- การสำรวจสิ่งต่าง ๆ และแหล่งเรียนรู้รอบตัว
- การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ
- การสืบเสาะความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ
- การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะหาความรู้ในรูปแบบ

ต่าง ๆ และแผนภูมิอย่างง่าย

สาระการเรียนรู้

1. กระทงจากต้นกล้วย

กิจกรรม เวลา 40 นาที

ขั้นนำ เวลา 5 นาที

1. ครูสนทนาถามตอบเด็กว่าเด็ก ๆ รู้จักการทำกระทงได้อย่างไรเด็กร่วมกันแสดงความ

คิดเห็น

2. ครูนำกระทงทั้ง 3 แบบมาให้สังเกต ได้แก่ แบบที่ทำจากต้นกล้วย แบบที่ทำจากขนมปัง

แบบที่ทำจากโพน

ขั้นสอน เวลา 30 นาที

1. ครูพูดถึงประเพณีลอยกระทงวันนี้เรามาคุยกันเรื่องประเพณีลอยกระทงกันนะ ใครบอกครูได้บ้างว่าวันลอยกระทงตรงกับวันไหน (วันลอยกระทงตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12) วันลอยกระทงจะตรงกับวันพระจันทร์เต็มดวงในรอบปี ใครบอกได้บ้างว่าที่มาของประเพณีนี้เกี่ยวข้องกับอะไร (เกี่ยวข้องกับแม่น้ำ เป็นการขอขมาแม่คงคา) พวกเราทำอะไรกันบ้างในวันลอยกระทงเอ่ย จันใครมาเล่าให้ฟังบ้างว่าการลอยกระทงทำอะไร และมีความหมายอย่างไร (เราจะนำกระทงที่ทำเองจากวัสดุธรรมชาติไปลอยในแม่น้ำ) และกิจกรรมการทำกระทงวันนี้ครูเตรียมอุปกรณ์การทำกระทง ได้แก่ ใบตอง เข็มหมุด ดอกไม้ เด็กร่วมกันสังเกตและจินตนาการว่าอยากสร้างกระทงออกมาแบบไหน (ด้านการสังเกต)

2. ครูเชิญผู้ปกครองมาให้ความรู้และสาธิตการทำกระทง ร่วมกันกับเด็ก โดยเด็กช่วยกันคัดแยกดอกไม้ และเช็ดใบตอง (ลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ)

- นำใบตองมาวางเรียงกันเป็นรูปวงกลม เริ่มจากใบตองแกนกลางตรงกลางวง แล้วเรียงใบตองสลับซ้อนกันออกไปเป็นชั้นๆ เหมือนรูปดอกบัว

- ร้อยเชือกผูกกรอบนอกใบตอง เพื่อให้ใบตองอยู่รวมกัน
- นำใบตองมาปะติดเป็นตัวกระทง โดยตัดเป็นรูปวงกลมหรือวงรีวางบนใบตอง
- นำดอกไม้มาประดับตกแต่งโดยรอบกระทงให้สวยงาม
- นำกระทงที่ทำเสร็จแล้ว ไปจุดเทียนไขและธูปเทียนตรงกลางกระทง

เด็ก ๆ ทำตามขั้นตอนพร้อมกันนะคะ กระทงสวย ๆ ของเราจะได้อยู่ในแม่น้ำอย่างสวยงามในวันลอยกระทงนี้ให้เด็ก ๆ ช่วยกันระวังในการใช้กรรไกรตัดกระดาษด้วยนะคะ ครูจะคอยดูแลช่วยเหลือทุกคนให้ทำกระทงได้สำเร็จนะคะ

3. เด็กร่วมกันตั้งคำถามเกี่ยวกับประเพณีวันลอยกระทง (ตั้งคำถาม)

- ทำไมถึงต้องลอยกระทงคะ
- ทำไมต้องทำกระทงคะ
- ทำไมกระทงต้องมีเทียนไขคะ

4. ครูใช้คำถามว่าเด็กคิดว่าชุมชนของเราเหมาะกับการลอยกระทงโดยใช้กระทงแบบใด เด็กร่วมกันตอบคำถาม (เชื่อมโยงข้อมูล)

- เด็กๆ ลองคิดดูนะว่า ชุมชนของเราเหมาะกับการลอยกระทงแบบไหน เพื่อให้เป็นการอนุรักษ์ประเพณีและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

ขั้นสรุป เวลา 5 นาที

1. ครูกับเด็กร่วมกันสรุปเกี่ยวกับกระทงวันนี้เราได้เรียนรู้เรื่องประเพณีลอยกระทงกันมากมาย มาสรุปกันอีกครั้งนะคะว่ากระทงคืออะไร และมีความสำคัญอย่างไร

- กระทงคือสิ่งประดิษฐ์ที่ทำจากวัสดุธรรมชาติ เช่น ใบตอง ดอกไม้ ผัก ผลไม้มาประดิษฐ์เป็นรูปดอกบัว แล้วนำไปลอยในแม่น้ำ คุณลองเพื่อขอขมาแม่คงคา กระทงมีส่วนประกอบสำคัญคือเทียนไข ซึ่งเป็นสัญลักษณ์แทนความสว่างทางปัญญา และมีธูปเทียนสำหรับจุดบูชา

- การลอยกระทงเป็นการแสดงความกตัญญูต่อแม่น้ำ ขอขมาสำหรับสิ่งสกปรกที่มนุษย์ทำให้แม่น้ำเสียหาย และขอพรให้พ้นจากภัยอันตรายทั้งปวง

- การลอยกระทงจึงมีความสำคัญทั้งต่อการอนุรักษ์ประเพณีและวัฒนธรรมไทย รวมถึงการแสดงออกถึงความกตัญญูต่อธรรมชาติ เรายังต้องคำนึงถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วย โดยอาจใช้วัสดุธรรมชาติทั้งหมด หรือจัดกิจกรรมอื่นทดแทนการลอยกระทง ซึ่งเป็นเรื่องที่เราต้องนำไปปรึกษากับคนในชุมชนต่อไป เพื่อให้ได้แนวทางการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม

- วัสดุอุปกรณ์มีอะไรบ้าง
- ขั้นตอนการทำ
- ประเพณีวันลอยกระทง

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

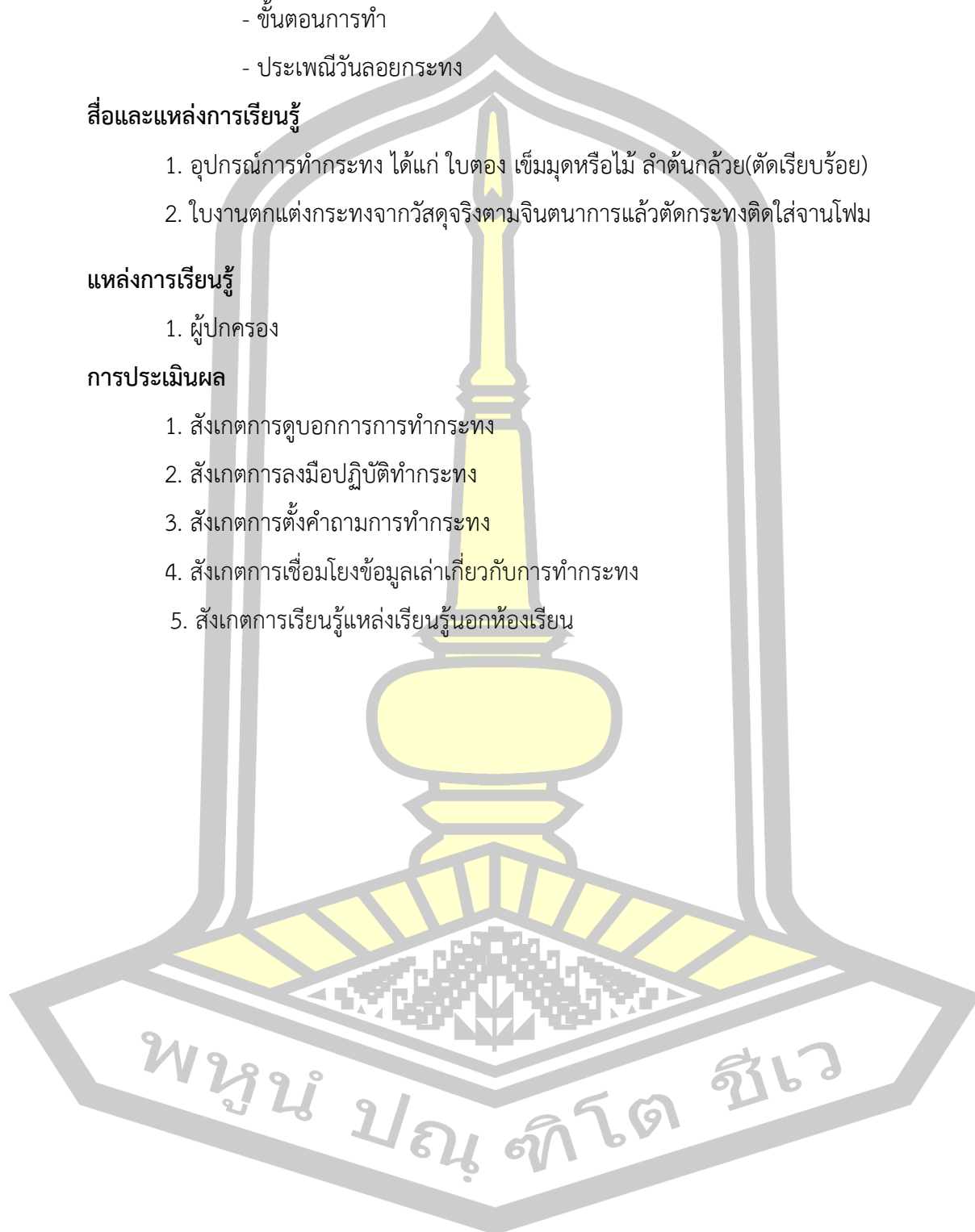
1. อุปกรณ์การทำกระทง ได้แก่ ใบตอง เข็มมุดหรือไม้ ลำต้นกล้วย(ตัดเรียบร้อย)
2. ใบงานตกแต่งกระทงจากวัสดุจริงตามจินตนาการแล้วตัดกระทงติดใส่จานโฟม

แหล่งการเรียนรู้

1. ผู้ปกครอง

การประเมินผล

1. สังเกตการดูบอกการทำกระทง
2. สังเกตการลงมือปฏิบัติทำกระทง
3. สังเกตการตั้งคำถามการทำกระทง
4. สังเกตการเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับการทำกระทง
5. สังเกตการเรียนรู้แหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน

แผนการจัดประสบการณ์พัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย
เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน

สัปดาห์ที่ 3 หน่วย อาหารพื้นบ้าน สารการเรียนรู้ : ธรรมชาติรอบตัว
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ชั้นอนุบาลปีที่ 3

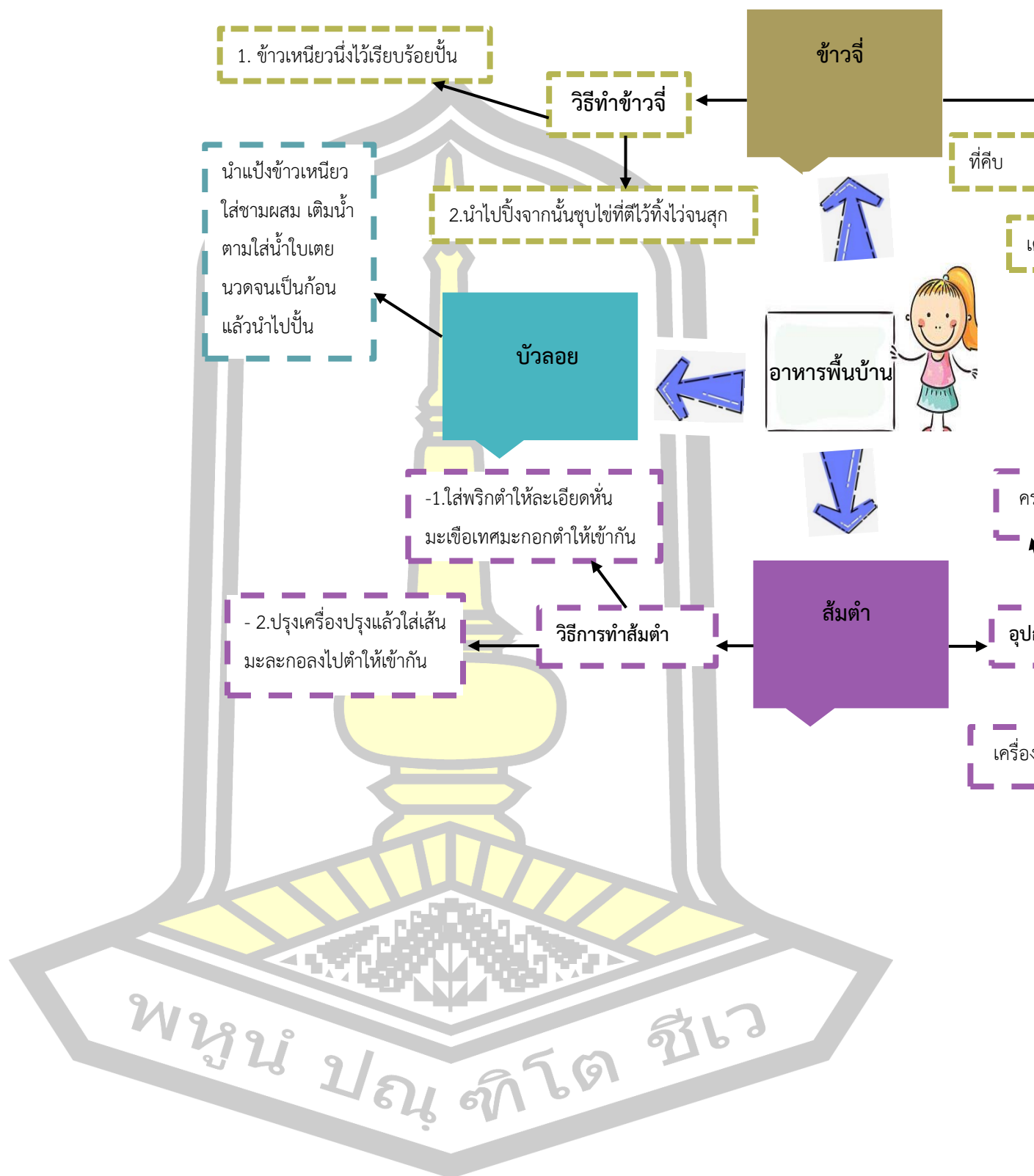
จัดทำโดย

นางสาว เกศแก้ว จงจิตร

เอกสารนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

แผนการจัดประสบการณ์พัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย

เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน

วัน จันทร์ ที่ 25 เดือน ธันวาคม พ.ศ.2566 เวลา 10.00 - 10.40 น.

สัปดาห์ที่ 3 หน่วยการเรียนรู้ (สาระการเรียนรู้) อาหารพื้นบ้าน เรื่อง ข้าวจี

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ชั้นอนุบาลปีที่ 3

สาระสำคัญ

ข้าวจี มีวิธีการทำอย่างง่าย คือ นำข้าวเหนียวที่นึ่งไว้เรียบร้อยแล้วนำไปปิ้งจนสุกพอประมาณ เสร็จแล้วชุบไข่ไก่ที่ตีไว้แล้วนำไปปิ้งอีกรอบจนสุกพร้อมรับประทาน ข้าวเหนียวนึ่งสุกแล้วนำมาคลุกรวมกับน้ำตาลปีบ เกลือ และกะทิ จนเป็นเนื้อเดียวกัน

1. ส่วนประกอบหลัก

- ข้าวเหนียว
- น้ำตาลปีบ หรือน้ำตาลโตนด
- เกลือ
- กะทิ

2. วิธีการทำ : นึ่งข้าวเหนียวให้สุก ละลายน้ำตาลปีบในน้ำร้อนผสมข้าวเหนียวที่นึ่งสุกกับน้ำตาลที่ละลายแล้ว เกลือ และกะทิ คลุกส่วนผสมจนเข้ากันดี

3. ความสำคัญและคุณค่า : เป็นอาหารพื้นบ้านดั้งเดิมของไทย ถือเป็นมรดกภูมิปัญญาท้องถิ่นมีรสชาติหวาน มัน เค็ม เป็นที่นิยมของคนไทยทุกเพศทุกวัยสามารถเก็บรักษาได้นาน จึงเป็นอาหารกลางวันที่ดีสะดวกในวิถีชีวิตเกษตรกรรมที่ใช้วัตถุดิบจากผลผลิตท้องถิ่นมีคุณค่าทางโภชนาการจากข้าวเหนียวและกะทิข้าวจีจึงนับเป็นอาหารไทยที่มีเอกลักษณ์ แสดงถึงวัฒนธรรมการกินและภูมิปัญญาด้านอาหารของคนไทยได้เป็นอย่างดี

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้/สภาพที่พึงประสงค์

ม.ฐ. 10 ตบช.10.1

10.1.1 บอกลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงหรือความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆจากการสังเกต โดยใช้ประสาทสัมผัส

ม.ฐ. 10 ตบช.10.2

10.2.1 ระบุสาเหตุหรือผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์ หรือการกระทำด้วยตนเอง

10.22 คาคะเนสิ่งที่อาตเกิดขึ้น และมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล

ม.ฐ. 12 ตบข.12.1

12.1.2 กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ

12.2.1 ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆโดยใช้วิธีการที่หลากหลายด้วยตนเอง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. เพื่อให้เด็กสามารถสังเกตการทำข้าวจีและบอกการทำข้าวจีได้
2. เพื่อให้เด็กสามารถตั้งคำถามเกี่ยวกับการทำข้าวจีได้
3. เพื่อให้เด็กสามารถเชื่อมโยงข้อมูลบอกขั้นตอนการทำข้าวจีได้
4. เพื่อให้เด็กสามารถลงมือปฏิบัติค้นหาตอบในการทำข้าวจีได้
5. เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้แหล่งเรียนรู้ในห้องเรียน

ประสบการณ์สำคัญ

- การเล่นหรือทำงานร่วมกับกลุ่มเพื่อน
- การพูดแสดงความคิดเห็นความรู้สึกและความต้องการ
- การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ
- การสังเกตลักษณะส่วนประกอบเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้

ประสาทสัมผัสอย่างเหมาะสม

- การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ
- การสำรวจสิ่งต่าง ๆ และแหล่งเรียนรู้รอบตัว
- การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ
- การสืบเสาะความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ
- การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะหาความรู้ในรูปแบบ

ต่าง ๆ และแผนภูมิอย่างง่าย

สาระการเรียนรู้

1. ข้าวจี

กิจกรรม เวลา 40 นาที

ขั้นนำ เวลา 5 นาที

1. เด็กร้องเพลงและทำท่าทางประกอบเพลง "อาหารเช้า"

2. ครูทวนเรื่องราวเกี่ยวกับอาหารหลัก 5 หมู่จากที่แม่ครัวได้มาให้ความรู้พร้อมทั้งถามเด็ก ๆ เกี่ยวกับอาหารที่เด็กชอบรับประทาน และครูถามนักเรียนว่ารู้จักอาหารชื่อ "ข้าวจี" บ้างหรือไม่ แนะนำข้าวจีว่าเป็นขนมพื้นบ้านไทย มีรสหวานมันเค็ม ทำกินง่ายด้วยวัตถุดิบที่หาได้ในท้องถิ่น

ขั้นตอน เวลา 30 นาที

1. ครูพาเด็กไปสำรวจโรงอาหารในโรงเรียน และเชิญผู้ปกครองที่ขายของในโรงเรียนมาให้ความรู้และทดลองทำข้าวจีให้เด็กดู มีอุปกรณ์ที่จัดเตรียมไว้ ได้แก่ เตาถ่าน ตะแกรง ข้าวเหนียว แสงวัตถุดิบหลักในการทำข้าวจี ได้แก่ ข้าวเหนียว น้ำตาลปี๊บ เกลือ และกะทิ ให้นักเรียนดูและบอกชื่อ (ด้านการสังเกต)

2. ผู้ปกครองสาธิตเสร็จเด็กร่วมกันลงมือจีข้าว โดยครูและผู้ปกครองคอยให้ความช่วยเหลือในการพลิกข้าวจีราดไข (ลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ)

อธิบายขั้นตอนการทำข้าวจีอย่างง่าย ๆ ดังนี้

- นึ่งข้าวเหนียวให้สุก ละลายน้ำตาลปี๊บในน้ำร้อนผสมข้าวเหนียวสุกกับน้ำเชื่อมตาล เกลือ และกะทิ คลุกให้เข้ากัน

- แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม ให้ทำข้าวจีด้วยตนเองตามคำแนะนำของครู

3. เด็กร่วมกันตั้งคำถามเกี่ยวกับข้าวจี รสชาติ กลิ่น (ตั้งคำถาม)

4. ครูให้เด็กเล่าขั้นตอนการทำข้าวจี และให้เด็กวาดภาพขั้นตอนการทำข้าวจี (เชื่อมโยงข้อมูล)

- ลองชิมข้าวจีที่ทำเอง และบอกรสชาติหวานมันเค็ม

ขั้นสรุป เวลา 5 นาที

1. เด็กและครูร่วมกันสรุปครูขั้นตอน วัตถุดิบ และรสชาติของข้าวจี

- ขั้นตอนการทำ

- อุปกรณ์อะไรบ้าง

สื่อการเรียนรู้

1. อุปกรณ์การทำข้าวจี ได้แก่ เตาถ่าน ตะแกรง ข้าวเหนียว (นึ่งแล้ว) ไขไก่

2. ปั้นข้าวเหนียวรูปร่างข้าวจี

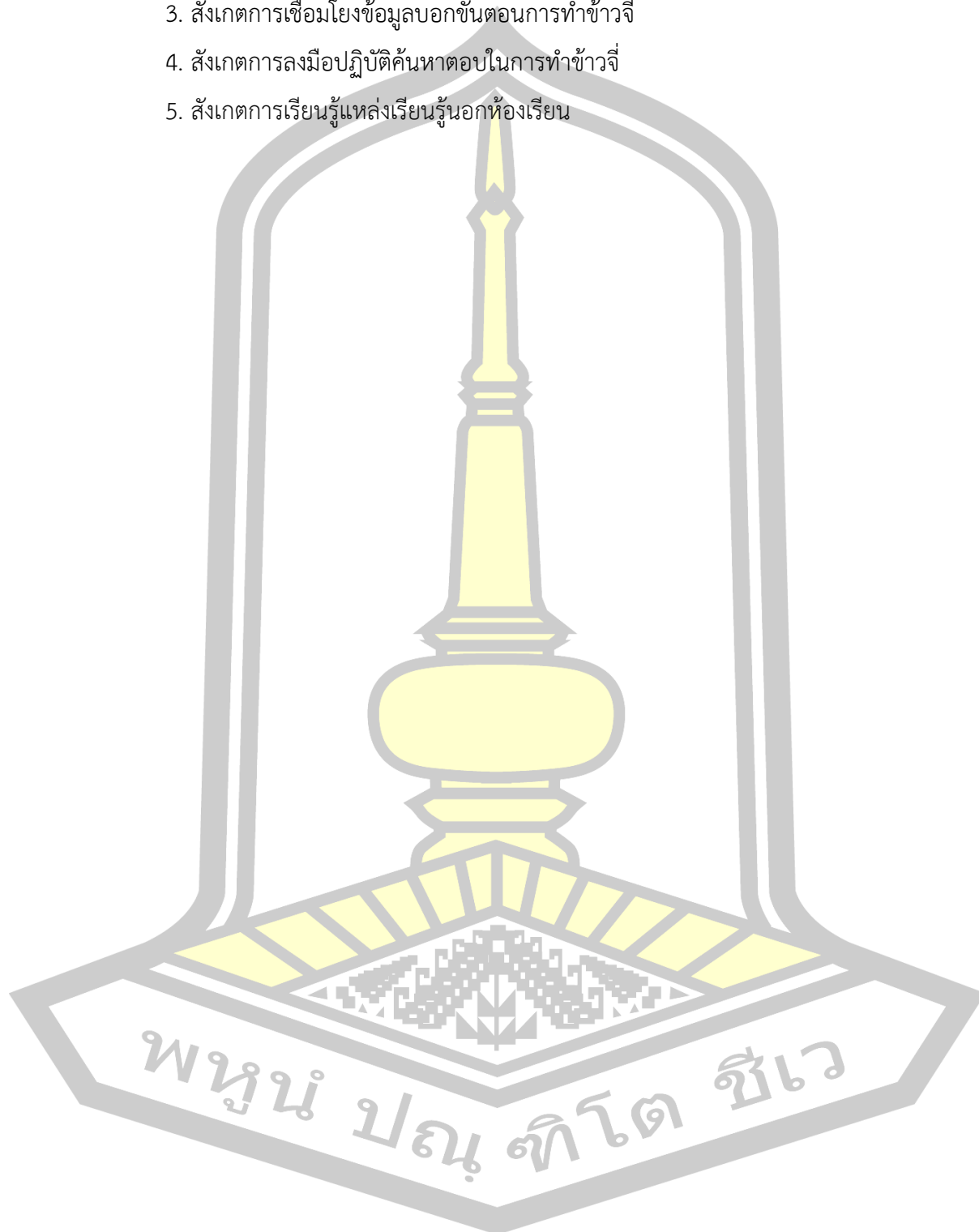
แหล่งการเรียนรู้

1. ผู้ปกครอง

การประเมินผล

1. สังเกตการทำข้าวจีและบอกการทำข้าวจี

2. สังเกตการตั้งคำถามเกี่ยวกับการทำข้าวจี๋
3. สังเกตการเชื่อมโยงข้อมูลบอกขั้นตอนการทำข้าวจี๋
4. สังเกตการลงมือปฏิบัติค้นหาตอบในการทำข้าวจี๋
5. สังเกตการเรียนรู้แหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน

แผนการจัดประสบการณ์พัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย

เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน

วัน อังคาร ที่ 26 เดือน ธันวาคม พ.ศ.2566 เวลา 10.00 - 10.40 น.

สัปดาห์ที่ 3 หน่วยการเรียนรู้ (สาระการเรียนรู้) อาหารพื้นบ้าน เรื่อง บัวลอย

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ชั้นอนุบาลปีที่ 3

สาระสำคัญ

บัวลอย มีขั้นตอนการทำอย่างง่ายคือนำแป้งข้าวเหนียวมานวดใส่น้ำและเตรียมใบเตยที่ปั่นเทน้ำใบเตยลงไปปั่นเป็นก้อนแล้วนำไปปั้น เสร็จแล้วนำก้อนบัวลอยที่ปั้นได้ไปต้ม การทำบัวลอย เป็นภูมิปัญญาการทำขนมโบราณของไทย มีขั้นตอนดังนี้

วัสดุและอุปกรณ์ : แป้งข้าวเจ้า น้ำตาลปี๊บ เกลือ งาดำ หน้ากะทิ เครื่องปรุงขนม (อบเชย, กานพลู, งาขาว) กระทะ หม้อ และสากสำหรับนึ่งและต้ม

ขั้นตอนการทำ : ผสมแป้งข้าวเจ้ากับน้ำตาลปี๊บ เกลือ งาดำ เครื่องปรุงขนม และกะทิ ให้เป็นเนื้อเดียวกัน นวดจนละเอียดปั้นแป้งเป็นก้อนกลมๆ ขนาดพอคำ วางไว้บนแผ่นสำหรับนึ่ง นำแป้งบัวลอยไปนึ่งให้สุกประมาณ 15-20 นาทีเตรียมหม้อต้มน้ำสำหรับลวกบัวลอย โดยใส่เครื่องปรุงเพิ่มให้หอมหวานได้ นำบัวลอยที่นึ่งสุกแล้วลวกลงในน้ำร้อน จนบัวลอยลอยน้ำขึ้นมา ตักบัวลอยใส่ชามหรือจาน รดหน้ากะทิและน้ำเชื่อมตามชอบ

จุดเด่นของบัวลอย คือ เนื้อแป้งที่นุ่มนวลละเอียด หอมหวานกลมกล่อม เคี้ยวแล้วมีเนื้อสัมผัสที่แตกนุ่มละมุนลิ้นบัวลอยมีสีเขียวอมม่วงเนื่องมาจากงาดำผสมอยู่ ถือเป็นขนมไทยเก่าแก่ที่มีรสชาติโดดเด่น และมีการสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้/สภาพที่พึงประสงค์

ม.ฐ. 10 ตบช.10.1

10.1.1 บอกลักษณะ ส่วนประกอบเปลี่ยนแปลงหรือความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆจากการสังเกต โดยใช้ประสาทสัมผัส

ม.ฐ. 10 ตบช.10.2

10.2.1 ระบุสาเหตุหรือผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์ หรือการกระทำด้วยตนเอง

10.2.2 คาดคะเนสิ่งที่อาจเกิดขึ้น และมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล

ม.ฐ. 12 ตบช.12.1

12.1.2 กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ

12.2.1 ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ โดยใช้วิธีการที่หลากหลายด้วยตนเอง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. เพื่อให้เด็กสามารถสังเกตการทำบัวลอยได้
2. เพื่อให้เด็กสามารถตั้งคำถามการทำบัวลอยได้
3. เพื่อให้เด็กสามารถบอกเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับการทำบัวลอยได้
4. เพื่อให้เด็กสามารถลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบนำเสนอในเรื่องบัวลอยได้
5. เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้แหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน

ประสบการณ์สำคัญ

- การเล่นหรือทำงานร่วมกับกลุ่มเพื่อน
- การพูดแสดงความคิดเห็นความรู้สึกและความต้องการ
- การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ
- การสังเกตลักษณะส่วนประกอบการเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้

ประสาทสัมผัสอย่างเหมาะสม

สาระการเรียนรู้

1. บัวลอย

กิจกรรม เวลา 40 นาที

ขั้นนำ เวลา 5 นาที

1. เด็กเคลื่อนไหวประกอบจังหวะเพลงอาหารไทย
2. ครูแนะนำบัวลอยว่าเป็นขนมไทยโบราณ มีสีม่วงอมเขียวสวยงาม เนื้อนุ่มนวล หอมหวาน
สอบถามนักเรียนว่ามีใครเคยกินบัวลอยบ้าง รับฟังประสบการณ์ของนักเรียน ครูเชิญแม่ครัวที่โรงเรียน
มาให้ความรู้กับเด็กเรื่องการทำบัวลอย

ขั้นสอน เวลา 30 นาที

1. ครูและแม่ครัวพาเด็กไปสำรวจโรงอาหาร และเด็กมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความตื่นเต้น
และสนใจกิจกรรมแม่ครัวแนะนำอุปกรณ์ในการทำบัวลอย และแสดงวัสดุและอุปกรณ์ในการทำบัว
ลอย เช่น แป้งข้าวเจ้า น้ำตาลปีบ เกลือ งาดำ หน้ากะทิ ฯลฯ 4. บอกชื่อและหน้าที่ของวัสดุแต่ละ
อย่าง 5. อธิบายขั้นตอนการทำบัวลอยอย่างง่าย ๆ ดังนี้ - ปั้นแป้งให้เป็นก้อนกลม - นึ่งแป้งให้สุก -
ลวกบัวลอยในน้ำร้อนจนลอยน้ำ - รดหน้ากะทิและน้ำเชื่อม 6. สาธิตการทำบัวลอยตามขั้นตอนต่อ
หน้านักเรียน (ด้านการสังเกต)

2. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มๆ ให้ลองปฏิบัติการทำบัวลอยด้วยตนเองครูจัดกลุ่มให้เด็ก 2 กลุ่ม แล้วให้เด็กเลือกปั้นบัวลอยตามจินตนาการแล้วครูให้เด็กออกมาแนะนำเสนอกว่ากลุ่มตนเองปั้นบัวลอยอย่างไร เพื่อน ๆ อีกกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็น จนครบ 2 กลุ่ม (ลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ)

3. ให้อาสาสมัครออกไปหยิบแบ่งข้าวเหนียวเด็กร่วมกันตั้งคำถามเกี่ยวกับการทำบัวลอย (ตั้งคำถาม)

- ทำไมต้องนึ่งแป้งก่อน
- บัวลอยกินกับอะไร
- ทำไมบัวลอยต้องมีหน้ากะทิ

4. ครูให้เด็กบัวลอยที่สุกแล้ว แล้วสนทนาโดยใช้คำถามดังนี้ (เชื่อมโยงข้อมูล)

- สิ่งที่ได้เห็นมีอะไรบ้าง
- บัวลอยของเด็ก ๆ มีรูปร่างอย่างไร
- เด็กรู้หรือไม่ว่าบัวลอยที่เด็กร่วมกันทำรสชาติจะเป็นอย่างไร

5 อภิปรายเพิ่มเติมเกี่ยวกับบัวลอย

ขั้นสรุป เวลา 5 นาที

1. ครูและเด็กร่วมกันสรุปรูปร่าง สี กลิ่น รสชาติ และวิธีการทำบัวลอย

- อุปกรณ์ในการทำบัวลอย
- ขั้นตอนการทำบัวลอย

สื่อการเรียนรู้

1. อุปกรณ์ในการทำบัวลอย ได้แก่ แป้งข้าวเหนียว น้ำตาล ใบเตย กะทิ
2. โรงอาหารในโรงเรียน

แหล่งการเรียนรู้

1. แม่ครัว

การประเมินผล

1. สังเกตการทำบัวลอย
2. สังเกตตั้งคำถามการทำบัวลอย
3. สังเกตบอกเชื่อมโยงข้อมูลบอกเกี่ยวกับการทำบัวลอย
4. สังเกตลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบนำเสนอในเรื่องบัวลอย
5. สังเกตการเรียนรู้แหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน

แผนการจัดประสบการณ์พัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย

เน้นแหล่งเรียนรู้เป็นฐาน

วัน พุธ ที่ 27 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2566 เวลา 10.00 - 10.40 น.

สัปดาห์ที่ 3 หน่วยการเรียนรู้ (สาระการเรียนรู้) อาหารพื้นบ้าน เรื่อง ส้มตำ

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ชั้นอนุบาลปีที่ 3

สาระสำคัญ

ส้มตำ การทำส้มตำมีวิธีการทำอย่างง่ายคือประกอบไปด้วยวัตถุดิบดังนี้ มะละกอ พริก มะกอก มะเขือเทศ เครื่องปรุงต่าง ๆ น้ำปลาร้า ปูนา มีขั้นตอนการทำคือตำพริกให้ละเอียดนำมาเขี่ยเทศปูนามะกอกตำอีกรอบให้กันจากนั้นใส่เครื่องปรุงใส่มะกอกตำให้เข้ากันแล้วตักใส่จานรับประทาน

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้/สภาพที่พึงประสงค์

ม.ฐ. 10 ตบช.10.1

10.1.1 บอกลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงหรือความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ จากการสังเกต โดยใช้ประสาทสัมผัส

ม.ฐ. 10 ตบช.10.2

10.2.1 ระบุสาเหตุหรือผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์ หรือการกระทำด้วยตนเอง

10.2.2 คาดคะเนสิ่งที่อาจเกิดขึ้น และมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล

ม.ฐ. 12 ตบช.12.1

12.1.2 กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ

12.2.1 ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ โดยใช้วิธีการที่หลากหลายด้วยตนเอง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. เพื่อให้เด็กสามารถตั้งคำถามเรื่องการทำส้มตำได้
2. เพื่อให้เด็กสามารถเชื่อมโยงขั้นตอนการทำส้มตำได้
3. เพื่อให้เด็กสามารถสังเกตดูวิธีการส้มตำได้
4. เพื่อให้เด็กสามารถลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบการส้มตำได้
5. เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้แหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน

ประสบการณ์สำคัญ

- การเล่นหรือทำงานร่วมกับกลุ่มเพื่อน

- การพูดแสดงความคิดเห็นความรู้สึกและความต้องการ
- การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ
- การสังเกตลักษณะส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้

ประสาทสัมผัสอย่างเหมาะสม

- การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ
- การสำรวจสิ่งต่าง ๆ และแหล่งเรียนรู้รอบตัว
- การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ
- การสืบเสาะความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ
- การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะหาความรู้ในรูปแบบ

ต่าง ๆ และแผนภูมิอย่างง่าย

สาระการเรียนรู้

1. สัมตำ

กิจกรรม เวลา 40 นาที

ขั้นนำ เวลา 5 นาที

1. ครูสนทนากับเด็กเกี่ยวกับอาหารเช้าที่เด็กรับประทานก่อนมาโรงเรียน ครูพูดคุยสนทนาเกี่ยวกับกิจกรรมวันนี้ ครูแนะนำสัมตำว่าเป็นเมนูยอดนิยมของคนไทย มีรสชาติเปรี้ยวเผ็ดกลมกล่อม และสอบถามเด็ก ๆ ว่าเคยกินสัมตำหรือไม่

2. ครูให้เด็กท่องบทร้อยกรอง อาหารดีมีประโยชน์พร้อมทำท่าประกอบ

ขั้นสอน เวลา 30 นาที

1. ครูเชิญแม่ครัวมาให้ความรู้เกี่ยวกับการสัมตำ แม่ครัวแนะนำอุปกรณ์ที่เด็กที่รู้จัก และพาทำสัมตำ แสดงวัตถุดิบในการทำสัมตำให้นักเรียนดู เช่น ส้มเขียวหวาน พริกขี้หนู กระเทียมดอง หน่อไม้ฝรั่ง ผักสด (ด้านการสังเกต)

2. แม่ครัวและครูสาธิตวิธีการทำสัมตำและเด็กตั้งคำถามเกี่ยวกับการทำสัมตำและอธิบายถึงส่วนผสมหลักและรสชาติของแต่ละวัตถุดิบ (ตั้งคำถาม)

3. แบ่งเด็กออกเป็น 2 กลุ่มให้เด็กแต่ละกลุ่มลงมือปรุงสัมตำตามสูตรของตนเอง ครูและแม่ครัวคอยแนะนำช่วยเหลือขั้นตอนการทำแต่ละกลุ่มอธิบายขั้นตอนการทำสัมตำอย่างง่าย ๆ ดังนี้ คั้นน้ำมะนาวผสมน้ำปลา - ตำพริก กระเทียม หอมแดง - ใส่ส้มเขียวหวาน ผัก และวัตถุดิบอื่นๆ ลงไปคลุกเคล้า สาธิตการทำสัมตำตามขั้นตอนให้นักเรียนดู (ลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ)

- แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย ให้ลองปฏิบัติการทำส้มตำด้วยตนเอง แต่ด้วยความระมัดระวัง

จากครู

4. เสร็จแล้วชิมส้มตำของกลุ่มตนเองและกลุ่มเพื่อน พร้อมสนทนาเกี่ยวกับประโยชน์ของส้มตำที่เคี้ยวจุก และสุ่มให้นักเรียนแต่ละกลุ่มลองชิมส้มตำ และบอกรสชาติที่ได้รับรู้ (เชื่อมโยงข้อมูล)

ขั้นสรุป เวลา 5 นาที

1. ครูกับเด็กร่วมกันสรุปถึงเมนูอาหารวันนี้พร้อมทั้งให้เด็กเล่าขั้นตอนการทำส้มตำ
 - วัตถุดิบในการทำส้มตำประกอบด้วยอะไรบ้าง
 - ขั้นตอนการทำส้มตำ

สื่อการเรียนรู้

1. อุปกรณ์และวัตถุดิบการทำส้มตำ ได้แก่ ครก สาก มะละกอ มะเขือเทศ พริก มะกอก เครื่องปรุง รุนา

แหล่งการเรียนรู้

1. แม่ครัว

การประเมินผล

1. สังเกตการตั้งคำถามเรื่องขั้นตอนการทำส้มตำ
2. สังเกตการเชื่อมโยงความรู้ขั้นตอนการทำส้มตำ
3. สังเกตการดูวิธีการทำส้มตำอย่างง่าย
4. สังเกตการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบการทำส้มตำอย่างง่าย
5. สังเกตการเรียนรู้แหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน

พูน ปณ จิต ชีเว

ภาคผนวก ง

- คู่มือแบบประเมินความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย
- ตัวอย่างแบบประเมินความสามารถในการแสวงหาความรู้
- แบบบันทึกการให้คะแนนความสามารถในการแสวงหาความรู้

คู่มือแบบประเมินความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย

คำชี้แจง คู่มือแบบประเมินวัดความสามารถในการแสวงหา ใช้สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 5 – 6

ปีประกอบด้วยแบบประเมินความสามารถในการแสวงหาความรู้เด็ก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการสังเกต
ด้านการตั้งคำถาม ด้านการเชื่อมโยงข้อมูล ด้านการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ โดยมีรายละเอียดดังนี้
เวลาที่ใช้ในการทดสอบ ข้อละ 1 นาที

อุปกรณ์ที่ใช้ในการประเมินวัดการสังเกตชนิดเลือกตอบเป็นรูปภาพ

1. นาฬิกาจับเวลา 1 เรือน
2. จัดให้มีผู้ช่วยทดสอบคอยช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก ให้เด็กปฐมวัยปฏิบัติตาม

คำสั่งได้ถูกต้อง

วิธีดำเนินการทดสอบ

1. ก่อนลงมือทดสอบผู้ทดสอบต้องอธิบายขั้นตอนทุกอย่างให้เด็กเข้าใจพร้อมกัน โดยติดแผ่น
ป้ายตัวอย่างบนกระดานดำพร้อมทั้งสาธิตให้เด็กดูเป็นตัวอย่าง และให้เด็กทดลองทำ

2. ผู้ประเมินเป็นผู้อ่านคำสั่งในแต่ละข้อให้เด็กฟังอย่างชัดเจนข้อละ 2 ครั้งและให้เด็กทำทีละ
ข้อ

3. ให้เด็กทำการทดสอบเป็นรายบุคคล

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

- 3 หมายถึง เด็กปฏิบัติได้ด้วยตนเอง
- 2 หมายถึง เด็กปฏิบัติโดยครูชี้แนะ/บอก
- 1 หมายถึง เด็กปฏิบัติไม่ได้

พูน ปณ จิต ชีเว

สถานการณ์ที่ 1 : การเจริญเติบโตของแตงโม

ครูจัดวางบัตรภาพไว้เรียงสลับกันครูยกตัวอย่างโดยถามเด็กว่าเด็กรู้หรือไม่ว่าภาพใดคือภาพแรกของการเจริญเติบโตของแตงโม ให้เด็กออกมาปฏิบัติทีละคน ครูจัดบันทึกรายบุคคล

จุดประสงค์

1. ใช้คำถามว่าเด็กคิดว่าภาพไหนมีผลแตงโมออกมาแล้วขนาดเล็ก (ด้านการสังเกต)
2. เด็กตั้งคำถามเกี่ยวกับการเจริญเติบโตของแตงโม (ด้านการตั้งคำถาม)
3. เด็กคิดว่าภาพไหนคือระยะสิ้นสุดของการเจริญเติบโตของแตงโมเพราะอะไร (ด้านการเชื่อมโยงข้อมูล)
4. ครูสลับบัตรภาพการเจริญเติบโตของแตงโมและให้เด็กลองปฏิบัติอีกครั้ง (ด้านการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ)

วัสดุอุปกรณ์

1. รูปการเจริญเติบโตของแตงโม 8 รูป
2. ภาพชนะใส่อุปกรณ์

เกณฑ์การให้คะแนน

- 3 หมายถึง เด็กปฏิบัติได้ด้วยตนเอง
- 2 หมายถึง เด็กปฏิบัติโดยครูชี้แนะ/บอก
- 1 หมายถึง เด็กปฏิบัติไม่ได้

สถานการณ์ที่ 2 : ชิมรสอร่อย

นำน้ำผึ้งผสมมะนาว ลูกมะนาว เกลือ มาให้เด็กชิมรสชาติ เด็กชิมแล้วบอกรสชาติจากการชิม จากนั้นให้เด็กทดลองชิมอีกครั้งขณะที่ปิดตาแล้วทายรสชาติว่าเป็นรสชาติอะไร เสร็จแล้วนำอาหารมาให้เด็กสังเกตพร้อมทั้งบอกชื่ออาหารต่าง ๆ ได้แก่ น้ำผึ้งผสมมะนาว ขนมะขี้เหล็ก เกลือ ให้เด็กช่วยกันจำแนกอาหารตามรสชาติต่าง ๆ ได้แก่ หวาน เค็ม เปรี้ยว

จุดประสงค์

1. เด็กสังเกตอาหารที่จัดเตรียมมาแล้วให้เด็กลองบอกว่าแต่ละอย่างมีรสชาติอย่างไร (ด้านการสังเกต)
2. เด็กคิดว่าอาหารที่อยู่ตรงหน้าสิ่งไหนบ้างมีรสชาติหวานเพราะอะไร (ด้านการตั้งคำถาม)
3. ตอนที่ปิดตาเด็กทราบหรือไม่ว่ามีรสชาติเปรี้ยวก็อย่าง (ด้านการเชื่อมโยงข้อมูล)
4. เด็กเริ่มชิมและจำแนกอาหาร (ด้านการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ)

วัสดุอุปกรณ์

1. น้ำผึ้งผสมมะนาว ขนมะขี้เหล็ก เกลือ
2. ภาชนะใส่อุปกรณ์

เกณฑ์การให้คะแนน

- 3 หมายถึง เด็กปฏิบัติได้ด้วยตนเอง
- 2 หมายถึง เด็กปฏิบัติโดยครูชี้แนะ/บอก
- 1 หมายถึง เด็กปฏิบัติไม่ได้

สถานการณ์ที่ 3 : กล้องปริศนา

ครูนำกล้องปริศนามาให้เด็กทายว่าสิ่งของในกล่องมีอะไรอยู่ข้างใน โดยให้เด็กใช้มือคลำสิ่งของในกล่องปริศนา เด็กบอกชื่อสิ่งของในกล่องปริศนา หรือรูปร่างลักษณะที่คลำได้

จุดประสงค์

1. นำสิ่งของชนิดเดียวกันใส่ลงไปในกล่อง 3 กล่อง ได้แก่ ลูกบอล (ของเล่น) (รูปทรง) โดยคลำด้วยมือแล้ววาดภาพจนครบ 3 กล่อง (ด้านการสังเกต)
2. เด็กตั้งคำถามเกี่ยวกับสิ่งของที่อยู่ในกล่องปริศนา (ด้านการตั้งคำถาม)
3. เด็กว่ารูปร่างทั้งสามกล่องกล่องไหนมีขนาดเท่ากันบ้างไม่เท่ากันบ้างเพราะอะไร (ด้านการเชื่อมโยงข้อมูล)
4. เด็กคลำสิ่งของในกล่องปริศนา (ด้านการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ)

วัสดุอุปกรณ์

1. ของเล่นรูปทรง ได้แก่ ตัวต่อ(สี่เหลี่ยม) ไข่ไก่(ทรงรี) ลูกบอล(วงกลม)
2. กล่องปริศนา 3 กล่อง

เกณฑ์การให้คะแนน

- 3 หมายถึง เด็กปฏิบัติได้ด้วยตนเอง
- 2 หมายถึง เด็กปฏิบัติโดยครูชี้แนะ/บอก
- 1 หมายถึง เด็กปฏิบัติไม่ได้

สถานการณ์ที่ 4 ผลไม้วงกลม

ครูนำผลไม้(ของจริง) หลากหลายรูปทรงมาให้เด็กดูและให้เด็กเลือกผลไม้แต่ละรูปทรง
ได้แก่ ทรงกลม ทรงรี ว่ามีชนิดใดบ้างโดยผลไม้ที่เตรียมมา ได้แก่ แก้ว มะม่วง ส้ม
ลำไย มะขาม แก้วมังกร สาลี่

จุดประสงค์

1. เด็กดูผลไม้และบอกชื่อผลไม้ที่เป็นวงกลม (ด้านการสังเกต)
2. เด็กตั้งคำถามเกี่ยวกับผลไม้รูปทรง (ด้านการตั้งคำถาม)
3. เด็ก ๆ คิดว่าผลไม้ตรงหน้าทรงรีที่เด็กหยิบมาอะไรมีรสชาติแบบไหนเพราะอะไร (ด้านการเชื่อมโยงข้อมูล)
4. เด็กลงมือจัดกลุ่มผลไม้รูปทรงวงกลม และทรงรี (ด้านการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ)

วัสดุอุปกรณ์

1. แก้วมังกร มะม่วง สาลี่ แอปเปิ้ล ลำไย มะขาม ส้ม
2. ภาพผลไม้

เกณฑ์การให้คะแนน

- 3 หมายถึง เด็กปฏิบัติได้ด้วยตนเอง
- 2 หมายถึง เด็กปฏิบัติโดยครูชี้แนะ/บอก
- 1 หมายถึง เด็กปฏิบัติไม่ได้

สถานการณ์ที่ 5 เงาะไรเอ้อย

ครูนำบัตรภาพรูปสัตว์ในชุมชนที่เลี้ยง และรูปเงาะของสัตว์ชนิดนั้นมาให้เด็กดูและจับคู่สัตว์กับเงาะ

จุดประสงค์

1. เด็กสังเกตบัตรภาพเงาะของสัตว์ตรงหน้าว่ามีสัตว์อะไรบ้าง (ด้านการสังเกต)
2. เด็กตั้งคำถามเกี่ยวกับบัตรภาพเงาะของสัตว์ (ด้านการตั้งคำถาม)
3. เด็ก ๆ คิดว่าบัตรภาพเงาะรูปสัตว์เป็นสัตว์อะไรบ้างเพราะอะไร (ด้านการเชื่อมโยงข้อมูล)
4. เด็กลงมือจับคู่บัตรภาพสัตว์กับเงาะ (ด้านการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ)

วัสดุอุปกรณ์

1. บัตรภาพเงาะสัตว์
2. ภาพชนะใส่อุปกรณ์

เกณฑ์การให้คะแนน

- 3 หมายถึง เด็กปฏิบัติได้ด้วยตนเอง
- 2 หมายถึง เด็กปฏิบัติโดยครูชี้แนะ/บอก
- 1 หมายถึง เด็กปฏิบัติไม่ได้

พูนิจ ปณฺ ทิโต ชีเว

สถานการณ์ที่ 6 แผ่นวงล้อ

ครูนำแผ่นวงล้ออาหารของสัตว์เลี้ยงในชุมชนมาให้เด็กจับคู่อาหารของจริงกับหน้าสัตว์

จุดประสงค์

1. เด็กสังเกตอาหารของจริงว่ามีอะไรบ้าง (ด้านการสังเกต)
2. เด็กตั้งคำถามเกี่ยวกับอาหารของจริงและวงล้อ (ด้านการตั้งคำถาม)
3. เด็ก ๆ คิดว่าสัตว์ในวงล้อมีสัตว์อะไรบ้างที่ชุมชนของเรามีเพราะอะไร (ด้านการเชื่อมโยง)

ข้อมูล

4. เด็กลงมือจับคู่บัตรภาพสัตว์กับอาหาร (ด้านการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ)

วัสดุอุปกรณ์

1. รูปอาหารของจริงและรูปภาพวงล้อ
2. ภาชนะใส่อุปกรณ์

เกณฑ์การให้คะแนน

- 3 หมายถึง เด็กปฏิบัติได้ด้วยตนเอง
- 2 หมายถึง เด็กปฏิบัติโดยครูชี้แนะ/บอก
- 1 หมายถึง เด็กปฏิบัติไม่ได้

พูน ปณ จิต ชเว

สถานการณ์ที่ 7 เมล็ดพืช

ครูนำเมล็ดพืช ได้แก่ เมล็ดแตงโม เมล็ดฟักทอง เมล็ดมะเขือเทศ เมล็ดมะละกอ แยกไว้ในถุงพลาสติกให้เด็กดู

จุดประสงค์

1. เด็กสังเกตเมล็ดพืชและสัมผัสว่ามีลักษณะผิวอย่างไรและเป็นเมล็ดพืชของอะไรบ้าง (ด้านการสังเกต)
2. เด็กตั้งคำถามเกี่ยวกับเมล็ดพืชที่สงสัย (ด้านการตั้งคำถาม)
3. เด็ก ๆ รู้จักเมล็ดอะไรบ้างเพราะอะไรและเมล็ดพืชที่เด็กรู้จักเมื่อเจริญเติบโตมาเป็นผลจะมีรสชาติอย่างไร (ด้านการเชื่อมโยงข้อมูล)
4. ครูถามเด็กว่าจากที่เด็ก ๆ เห็นคิดว่าเมล็ดพืชที่อยู่ตรงหน้าเมล็ดพืชอะไรมีจำนวนน้อยที่สุด เด็กลองมือนับเมล็ดพืช และครูนำบัตรภาพมาให้เด็กและให้เด็กจับคู่บัตรภาพกับเมล็ดพืช (ด้านการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ)

วัสดุอุปกรณ์

1. บัตรภาพเมล็ดพืช
2. ภาชนะใส่อุปกรณ์

เกณฑ์การให้คะแนน

- 3 หมายถึง เด็กปฏิบัติได้ด้วยตนเอง
- 2 หมายถึง เด็กปฏิบัติโดยครูชี้แนะ/บอก
- 1 หมายถึง เด็กปฏิบัติไม่ได้

สถานการณ์ที่ 8 กลิ่นสมุนไพร

ครูนำใบเตย เปลือกส้ม มะกรูด ใบยูคาลิปตัส มาให้เด็กสังเกตโดยแยกไว้ใส่แก้ว
พลาสติกที่ปิดฝาเจาะรูให้เด็กสังเกตโดยการสัมผัสและดมกลิ่น

จุดประสงค์

1. เด็กสังเกตสมุนไพรว่ามีอะไรบ้าง (ด้านการสังเกต)
2. เด็กตั้งคำถามเกี่ยวกับสมุนไพร (ด้านการตั้งคำถาม)
3. เด็ก ๆ ลองดมกลิ่นสมุนไพรและบอกได้ใหม่ว่ากลิ่นอะไรเพราะอะไร (ด้านการเชื่อมโยง)

ข้อมูล

4. เด็กลงมือจับคู่บัตรภาพกับกลิ่นสมุนไพร (ด้านการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ)

วัสดุอุปกรณ์

1. ใบเตย เปลือกส้ม มะกรูด ใบยูคาลิปตัส
2. ภาชนะใส่อุปกรณ์

เกณฑ์การให้คะแนน

- 3 หมายถึง เด็กปฏิบัติได้ด้วยตนเอง
- 2 หมายถึง เด็กปฏิบัติโดยครูชี้แนะ/บอก
- 1 หมายถึง เด็กปฏิบัติไม่ได้

สถานการณ์ที่ 9 หลดสีสัน

ครูนำหลดหลากหลายสีสันมาให้เด็กดูและเด็กสัมผัสพร้อมทั้งอธิบายการทำกิจกรรมหลดสีสันให้เด็กฟัง และแนะนำอุปกรณ์ให้เด็กรู้จัก

จุดประสงค์

1. เด็กสังเกตหลดว่ามีสีอะไรบ้างมีอะไรบ้าง (ด้านการสังเกต)
2. เด็กตั้งคำถามเกี่ยวกับหลด (ด้านการตั้งคำถาม)
3. เด็ก ๆ คิดว่าหลดสีอะไรมีจำนวนมาก และหลดจำนวนน้อยสีอะไรเพราะอะไร (ด้านการเชื่อมโยงข้อมูล)
4. เด็กลงมือจับคู่สีของหลดพร้อมบอกว่ามีสีอะไรจำนวนเท่าไร (ด้านการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ)

วัสดุอุปกรณ์

1. ฟองน้ำ ไม้ หลดสี
2. ภาชนะใส่อุปกรณ์

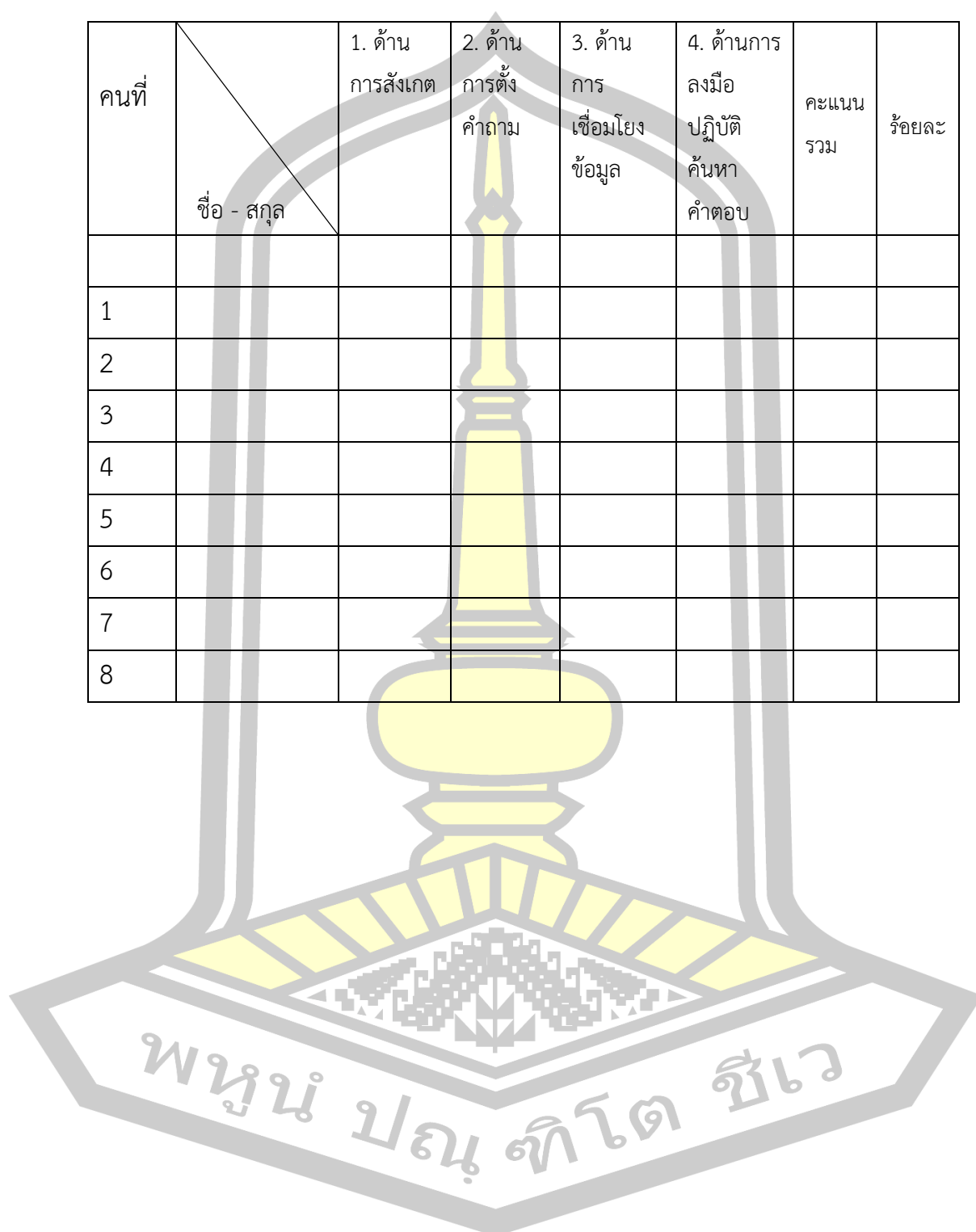

เกณฑ์การให้คะแนน

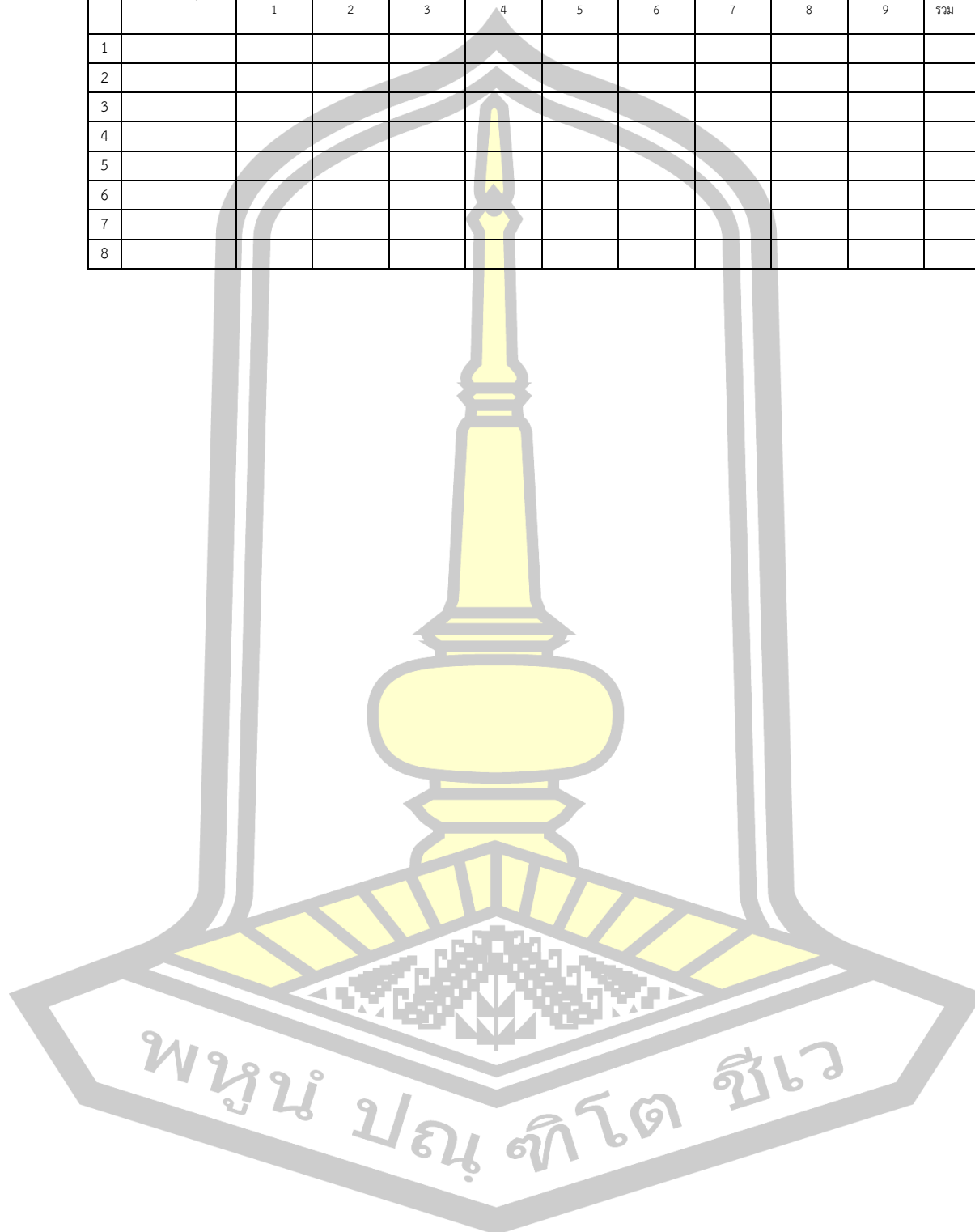
- 3 หมายถึง เด็กปฏิบัติได้ด้วยตนเอง
- 2 หมายถึง เด็กปฏิบัติโดยครูชี้แนะ/บอก
- 1 หมายถึง เด็กปฏิบัติไม่ได้

แบบบันทึกการให้คะแนนของเด็กปฐมวัย โดยรวม

คนที่	ชื่อ - สกุล	1. ด้าน การสังเกต	2. ด้าน การตั้ง คำถาม	3. ด้าน การ เชื่อมโยง ข้อมูล	4. ด้านการ ลงมือ ปฏิบัติ ค้นหา คำตอบ	คะแนน รวม	ร้อยละ
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							

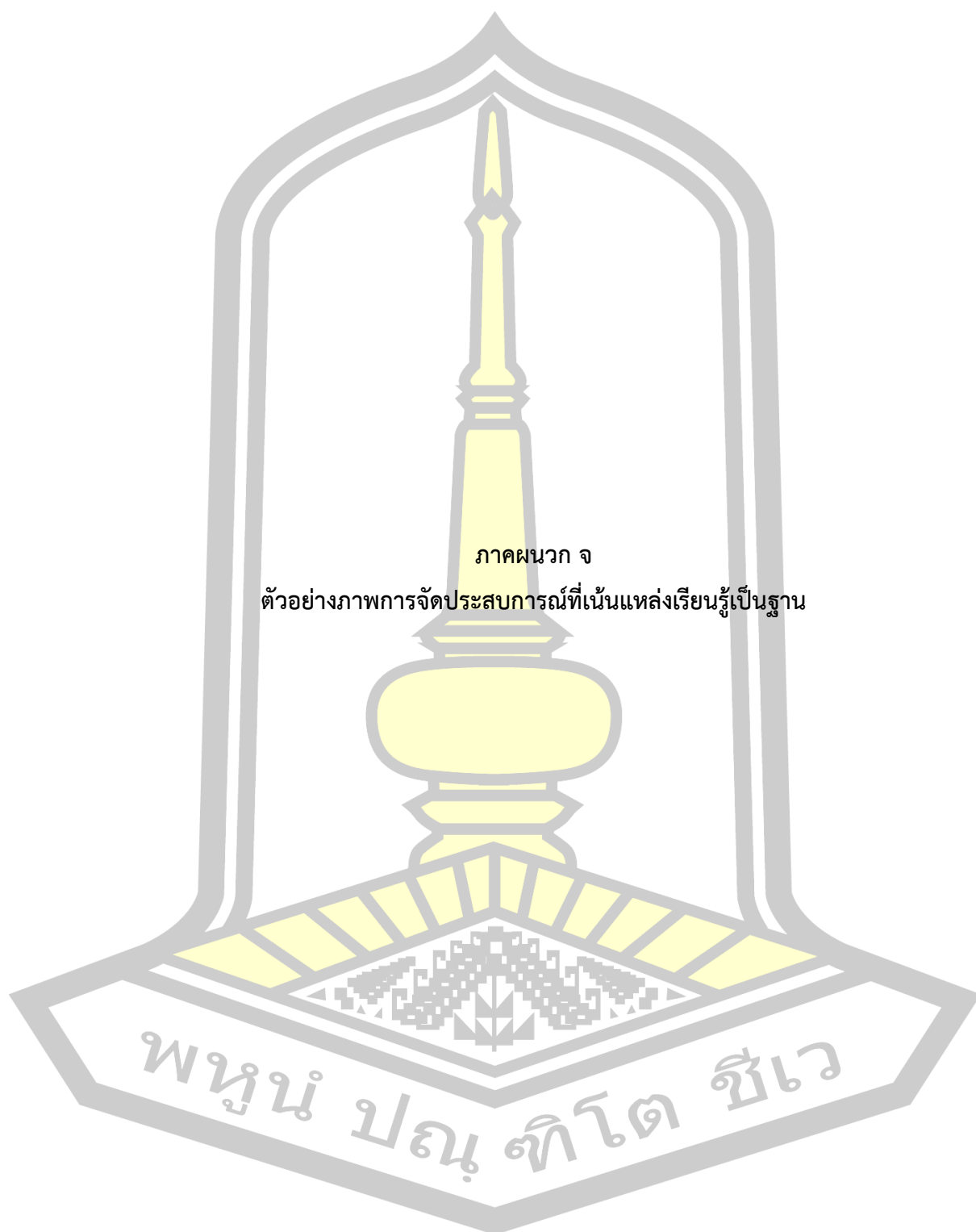
4. ด้านการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ											
ที่	ชื่อ - สกุล	สถานการณ์ 1	สถานการณ์ 2	สถานการณ์ 3	สถานการณ์ 4	สถานการณ์ 5	สถานการณ์ 6	สถานการณ์ 7	สถานการณ์ 8	สถานการณ์ 9	คะแนน รวม
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติจริงในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย
 โรงเรียน.....ระดับชั้น.....
 หน่วยการเรียนรู้ที่.....ชื่อหน่วย.....เรื่อง.....
 ชื่อ.....นามสกุล.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

หน่วย	การแสดงพฤติกรรมของเด็กปฐมวัย			
	ด้านการสังเกต	ด้านการตั้งคำถาม	ด้านการเชื่อมโยงข้อมูล	ด้านการลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบ
แปลงนา	ว/ด/ป	ว/ด/ป	ว/ด/ป	ว/ด/ป
ต้นไม้ที่รัก	ว/ด/ป	ว/ด/ป	ว/ด/ป	ว/ด/ป
อาหารพื้นบ้าน	ว/ด/ป	ว/ด/ป	ว/ด/ป	ว/ด/ป
เรื่องของไก่	ว/ด/ป	ว/ด/ป	ว/ด/ป	ว/ด/ป
กล้วยในสวน	ว/ด/ป	ว/ด/ป	ว/ด/ป	ว/ด/ป
วัดป่าศรีประชาพัฒนาราม	ว/ด/ป	ว/ด/ป	ว/ด/ป	ว/ด/ป

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต
 (.....)

หน่วย แปลงนา

เด็กกำลังสังเกตแผ่นข้าวโป่ง

เด็กลงมือทำข้าวโป่ง

เด็กเล่าวิธีการปลูกข้าว

เด็กตั้งคำถามข้าวชนิดต่าง ๆ

หน่วย ต้นไม้ที่รัก

เด็กเล่าลักษณะของต้นไม้

เด็กสังเกตลักษณะของต้นไม้

เด็กสังเกตการดูน้ำของราก

เด็กลงมือแยกประเภทไม้ดอก ไม้ผล ไม้ใบ

หน่วย อาหารพื้นบ้าน

เด็กลงมือปั้นข้าวจี๋รูปคิดดี

เด็กลงมือย่างข้าวจี๋

เด็กร่วมกันตำส้มตำ

เด็กล้างใบเตยเพื่อใส่ในบัวลอย

หน่วย เรื่องของไก่

เด็กร่วมกันสำรวจเล้าไก่

เด็กสังเกตลักษณะของไก่

เด็กร่วมกันสนทนาเรื่องเล้าไก่

เด็กตั้งคำถามประโยชน์สุ่มไก่

หน่วย กล้วยในสวน

เด็กออกสำรวจกล้วย

เด็กลงมือลอยกระทง

เด็กสังเกตผลกล้วย

เด็กตอบชนิดของกล้วย

หน่วย วัดป่าศรีประชาพัฒนาราม

เด็กทำบุญตักบาตร

เด็กรับพรฟังเทศนา

เด็กฟังหลวงพ่อบุญเทศนา

เด็กตั้งคำถามการเตรียมสิ่งของมาใส่บาตร

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวเกศแก้ว จงจิตร
วันเกิด	11 มีนาคม 2542
สถานที่เกิด	จังหวัดกรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 9/1 บ้านเหล่าล้อ ตำบลศรีโคตร อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด 45180
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	-
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	-
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2553 ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองสังข์ จังหวัดร้อยเอ็ด พ.ศ. 2556 มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเหล่าหลวงประชานุสรณ์ จังหวัดร้อยเอ็ด พ.ศ. 2559 มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนจตุรพักตรพิมานรัชดาภิเษก จังหวัดร้อยเอ็ด พ.ศ. 2564 ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.) สาขาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. 2567 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ทุนวิจัย	-
ผลงานวิจัย	-

พูน ปณ ภัโต ชีวะ